

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt om ändring av 13 kap. 6 § och temporär ändring av 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa och arbetsavtalslagen ändras.

Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras enligt förslaget så att anslag som anvisats för statlig finansiering av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel, grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet kan användas för finansiering av lönesubvention, startpeng och rörlighetsunderstöd. Den ändring som gäller finansieringen av lönesubvention och startpeng föreslås vara temporär och gälla till utgången av 2018. Det föreslås att maximibeloppen för lönesubvention ändras. Lönesubvention kommer på ett tydligare sätt än för närvarande att riktas till att förebygga utdragen arbetslöshet. I det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för erhållande av arbetslöshetsdagpenning inräknas enligt förslaget vid lönesubventionerat arbete i regel 75 procent av de kalenderveckor som annars uppfyller arbetsvillkoret. Det föreslås att maximitiden för startpeng förkortas till tolv månader. Startpengens belopp föreslås alltid vara lika stort som grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Enligt förslaget ska en intervju med en arbetssökande alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader, och efter det alltid efter att arbetssökanden varit arbetslös i tre månader utan avbrott. Det föreslås att sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen alltid ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande. Det föreslås att användningsändamålet för arbetsprövning utvidgas på försök så att arbetsprövning skulle kunna användas för att bedöma en arbetssökandes lämplighet innan ett arbetsavtal ingås. Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras enligt förslaget så att unga personer under 25 år som saknar utbildning ska ha rätt att under samma förutsättningar som andra arbetssökande få kostnadsersättning för den tid de deltar i arbetsprövning. Kostnadsersättning betalas enligt förslaget bara under tiden för sådan sysselsättningsfrämjande service som arbetslösa är förpliktade att delta i vid äventyr att de förlorar sin arbetslöshetsförmån. Av denna orsak kommer kostnadsersättning inte längre att betalas under tiden för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Arbetssökandes frivilliga studier ska enligt förslaget kunna stödjas med arbetslöshetsförmån under 48 månader, om målet med studierna är att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs.

Lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras enligt förslaget så att arbetssökande har rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner, om de är sysselsatta på heltid i företagsverksamhet i högst två veckor. Resebidrag som betalas som arbetsmarknadsstöd och ersättning för flyttningkostnader slås enligt förslaget samman till en stödkategori, nämligen rörlighetsunderstöd.

Dessutom föreslås vissa små ändringar i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vidare föreslås det att i arbetsavtalslagen föreskrivs om att arbetsgivarens skyldighet att erbjuda permitterade, deltidsanställda och arbetstagare som omfattas av återanställningsskyldighet arbete ska kunna frångås i vissa begränsade fall. Det föreslås att den bestämmelse om arbetsprövning för bedömning av lämplighet som enligt förslaget fogas till lagen om offentlig

RP 209/2016 rd

arbetskrafts- och företagsservice ska beaktas i den paragraf i arbetsavtalslagen som gäller prøvotid. Arbetsprövningstiden föreslås minska den längsta prøvotid som tillämpas i början av ett anställningsförhållande.

Syftet med propositionen är att minska den strukturella arbetslösheten, sänka sysselsättnings- tröskeln samt förkorta arbetslöshetsperioderna och på så vis minska statens kostnader.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2017.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	6
1 INLEDNING.....	6
2 NULÄGE	7
2.1 Lagstiftning och praxis.....	7
Tillämpning av den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd	7
Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan	7
Arbetsprövning.....	8
Avbrytande av träning och prövning.....	10
Gemensam anskaffning av utbildning.....	11
Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån	12
Finansiering av lönesubvention och startpeng	13
Lönesubvention	14
Startpeng.....	18
Kostnadsersättning	20
Regional rörlighet.....	21
Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen	23
Erhållande och utlämnande av uppgifter	23
Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem	24
Sökande av ändring	24
Kortvarigt arbete som företagare.....	25
Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning.....	26
2.2 Bedömning av nuläget	26
Tillämpning av den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd	26
Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan	27
Arbetsprövning.....	28
Avbrytande av träning och utbildningsprövning.....	29
Gemensam anskaffning av utbildning.....	29
Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån	30
Finansiering av lönesubvention och startpeng	31
Lönesubvention	31
Smidigare bestämmelser om arbetsprövning och lönesubvention	35
Startpeng.....	37
Kostnadsersättning	39
Regional rörlighet.....	40
Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen	41
Erhållande och utlämnande av uppgifter	41
Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem	42
Sökande av ändring	42
Kortvarigt arbete som företagare.....	42
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	42
3.1 Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan	42
3.2 Arbetsprövning	43
3.3 Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.....	44

RP 209/2016 rd

3.4	Finansiering av lönesubvention och startpeng	44
3.5	Lönesubvention	45
3.6	Smidigare bestämmelser om arbetsprovning och lönesubvention	46
3.7	Startpeng	47
3.8	Kostnadsersättning	47
3.9	Regional rörlighet	47
3.10	Erhållande och överlåtande av uppgifter	48
3.11	Ändringssökande	48
3.12	Kortvarigt arbete som företagare	48
4	PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	49
4.1	Ekonomiska konsekvenser	49
	Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan	49
	Arbetsprovning	49
	Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån	51
	Finansiering av lönesubvention och startpeng	51
	Lönesubvention	52
	Startpeng	53
	Kostnadsersättning	53
	Regional rörlighet	54
	Kortvarigt arbete som företagare	54
4.2	Konsekvenser för myndigheterna	56
	Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan	56
	Arbetsprovning	56
	Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån	56
	Lönesubvention och startpeng	57
	Kostnadsersättning	57
	Regional rörlighet	58
	Ändringssökande	58
	Kortvarigt arbete som företagare	58
4.3	Samhälleliga konsekvenser	59
	Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan	59
	Arbetsprovning	59
	Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån	60
	Lönesubvention och startpeng	60
	Kostnadsersättning	61
	Regional rörlighet	62
	Kortvarigt arbete som företagare	62
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	63
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	68
	DETALJMOTIVERING	69
1	LAGFÖRSLAG	69
1.1	Lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice	69
	1 kap. Allmänna bestämmelser	69
	2 kap. Arbetssökande	71
	4 kap. Information och rådgivning, sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning och provning	71
	5 kap. Arbetskraftsutbildning	72
	6 kap. Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån ..	73
	7 kap. Lönesubvention	73

RP 209/2016 rd

8 kap.	Service för inledning och utveckling av företagsverksamhet	77
9 kap.	Kostnadsersättning	78
10 kap.	Förmåner enligt prövning som anknyter till service och sakkunnigbedömningar	78
12 kap.	Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete	79
13 kap.	Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem	80
14 kap.	Sökande av ändring	80
1.2	Lagen om utkomstskydd för arbetslösa	81
1 kap.	Allmänna bestämmelser	81
2 kap.	Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner	82
2 a kap.	Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda	82
3 kap.	Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner	83
4 kap.	Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner	83
5 kap.	Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning	83
6 kap.	Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet	84
7 kap.	Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd	85
8 kap.	Stödjande av regional rörlighet	85
11 kap.	Bestämmelser om verkställighet	87
13 kap.	Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter	89
14 kap.	Särskilda bestämmelser	89
1.3	Arbetsavtalslagen	90
1 kap.	Allmänna bestämmelser	90
13 kap.	Särskilda bestämmelser	91
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	92
3	IKRAFTTRÄDANDE	93
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	93
	LAGFÖRSLAG	98
	1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice	98
	2. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	111
	3. Lag om ändring av 13 kap. 6 § och temporär ändring av 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen	120
	BILAGA	122
	PARALLELLTEXT	122
	1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice	122
	2. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	146
	3. Lag om ändring av 13 kap. 6 § och temporär ändring av 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen	161

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Enligt det strategiska regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering gäller att ”regeringen reformerar den sociala tryggheten och utkomstskyddet för arbetslösa på ett sätt som sporrar till att snabbt ta emot arbete, förkortar arbetslöshetsperioderna, minskar den strukturella arbetslösheten och sparar offentliga resurser”. Som ett led i detta utvecklar regeringen ”en modell för aktiverande social trygghet med målet att samordna lön och social trygghet samt stödja uppsagda arbetstagare på ett bättre sätt genast när de blir arbetslösa”. Som en del av modellen utreds det ”om utkomstskyddet för arbetslösa i högre grad än för närvarande kan användas för att utveckla kompetensen och sänka tröskeln för sysselsättning samt för att öka deltagandet i arbetslivet”. Ett av regeringens spetsprojekt gäller smidigare författningar och avveckling av normer. Målet är att regleringen ska vara möjliggörande, att onödiga regleringar ska avvecklas och att den administrativa bördan ska bli lättare. Enligt handlingsplanen för genomförande av spetsprojekten och reformerna i det strategiska regeringsprogrammet 2015–2019 ska ”författningar gallras, onödiga regleringar avvecklas och behövliga författningar reformeras”.

I denna proposition föreslås det att lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagservice (916/2012) ska ändras i enlighet med det strategiska regeringsprogrammet. Det föreslås att arbetslöshetsförmåner ska kunna användas för finansiering av startpeng och lönesubvention åren 2017–2018 samt för finansiering av rörlighetsunderstöd. Bestämmelserna om lönesubventionens och startpengens maximibelopp och maximitid föreslås bli ändrade. Förutsättningarna för beviljande av lönesubvention ändras så att subvention på ett tydligare sätt än för närvarande ska beviljas för att minska och förebygga långtidsarbetslöshet. Användningsområdet för lönesubvention ändras så att lönesubvention inte längre kan beviljas för att anställa vikarier för den tid altemneringsledighet varar. Det föreslås att lönesubventionerat arbete i regel inte ska tillgodoräknas fullt ut i arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Justitie- och arbetsministern tillsatte i januari 2016 en utredningsperson för att kartlägga olika aktörers åsikter om åtgärder genom vilka man kan sänka arbetsgivarnas tröskel för att anställa samt de arbetslösas sysselsättningströskel, och på så vis minska arbetslösheten. Utredningspersonen Maria Kaisa Aula fick i uppgift att sammanställa de olika aktörernas förslag och utifrån dem göra en framställning om försök som kan inledas. Utredningspersonen kartlade på bred front olika instansers åsikter och föreslog ett försök med bl.a. service som innebär att en arbetslös arbetssökande kortvarigt kan arbete utan ett anställningsförhållande med uppgifter hos en potentiell arbetsgivare och på så sätt visa sin kompetens för arbetsgivaren.

Arbetsmarknadens centralorganisationer föreslog i sitt förhandlingsresultat i fråga om konkurrenskraftsavtalet att nivån på utkomstskyddet för arbetslösa ska bestämmas enligt nivån före det avtal enligt överlevnadsklausulen som ingås på arbetsplatsen. I denna proposition föreslås det att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras på det sätt som avses i konkurrenskraftsavtalet.

Den 1 september 2016 fattade regeringen ett beslut om åtgärder för att öka sysselsättningen. En av åtgärderna gäller effektivisering av arbetskraftsservicen som helhet och ökad användning av privata serviceproducenter. I beslutet konstateras följande: ”Serviceverksamheten vid arbets- och näringsbyråerna förnyas så att periodiska intervjuer med arbetslösa utan undantag sker med tre månaders mellanrum. Fullföljandet av förpliktande sysselsättningsplaner följs upp effektivare, och de sanktioner som föreskrivits för förseelser verkställs fullskaligt.” Dessutom beslutade regeringen om att undanröja begränsningar i möjligheterna att ordna arbetsprövning: ”Möjligheterna att erbjuda arbetsprövning till arbetslösa arbetssökande utökas ge-

nom att begränsningar i lagstiftningen slopas. Slopan det av begränsningarna syftar till att öka arbetsprövningen inom branscher där det är typiskt med deltidsarbete. Efter att begränsningarna slopats ska arbetsgivare som ingått avtal om arbetsprövning fortsättningsvis bland annat i samband med uppsägningar ha skyldigheter enligt arbetsavtalslagen gentemot sina arbetstagarare." I denna proposition föreslås det att lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice ska ändras på det sätt som regeringen utstakat i beslutet.

Antalet personer som behöver grundläggande utbildning beräknas öka i och med ökningen av antalet asylsökande 2015. Enligt den handlingsplan för integration som regeringen offentliggjorde den 3 maj 2016 har en del av dem som anlänt till landet i slutet av läropliktsåldern en mycket bristfällig utbildningsbakgrund, och därför är det sannolikt att de vid läropliktsålderns slut inte har slutfört den grundläggande utbildningen. I handlingsplanen har det beslutats att stödtiden för frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån förlängs i sådana fall där den grundläggande utbildningen annars inte skulle bli slutförd. I denna proposition föreslås det att lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice ändras på det sätt som avses i handlingsplanen för integration.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Tillämpning av den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd

Europeiska unionens regler om statligt stöd gäller åtgärder genom vilka den offentliga sektorn beviljar företag stöd eller andra förmåner. Alla enheter som bedriver ekonomisk verksamhet är företag, oavsett enheternas juridiska form. Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas stöd enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice antingen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd (kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget) eller i form av de minimis-stöd (kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse), med undantag för stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen som för närvarande beviljas utan att EU:s bestämmelser om statligt stöd iaktas. Startpeng och den andel av service för utveckling av företagsverksamhet som staten finansierar beviljas i form av de minimis-stöd. Lönesubvention beviljas antingen i form av stöd enligt gruppundantagsförordningen eller i form av de minimis-stöd. Den andel av gemensam anskaffning av arbetskraftsutbildning som staten finansierar anses i vissa situationer som statligt stöd till det företag som deltar i finansieringen och på stödet tillämpas då de minimis-förordningen eller gruppundantagsförordningen.

Stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd får inte beviljas, om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, och stöd får inte betalas om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav enligt artikel 1.4 a i den förordningen till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. I den gällande lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice föreskrivs det endast i fråga om lönesubvention att stödet inte kan beviljas eller betalas i dessa fall.

Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

Arbets- och näringsmyndigheten ska ordna en första intervju med en arbetssökande inom två veckor från jobsökningens början, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är

uppenbart onödigt. Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetssökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju med en arbetslös arbetssökande ska dock alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader, i sex månader och efter det alltid med sex månaders mellanrum, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt. Det är uppenbart onödigt att ordna en intervju åtminstone när den som anmäler sig som arbetssökande med säkerhet vet att hen ganska snart börjar arbeta, studera, fullgöra värnplikt eller civiltjänst eller övergår till familjeledighet eller står inför någon annan motsvarande förändring.

I den första intervjun med en arbetssökande kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobbsökningen, bedöms servicebehovet, utarbetas en sysselsättningsplan och avtalas om sättet att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten och om kontakten mellan myndigheterna och arbetssökanden. I de senare intervjuerna bedöms dessutom hur framgångsrik jobbsökningen varit och hur sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen har följts. Samtidigt revideras planen.

I samband med att arbetssökanden intervjuas erbjuder arbets- och näringsmyndigheten anställningar och utbildning som lämpar sig för arbetssökanden samt annan service i enlighet med servicebehovet och sysselsättningsplanen eller den ersättande planen.

Arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som omfattas av omställningsskydd har rätt till en sysselsättningsplan. Om det inte är uppenbart onödigt ska en sysselsättningsplan utarbetas senast vid den första intervjun med den arbetssökande. Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt. Det är uppenbart onödigt att utarbeta en plan eller revidera den åtminstone i de fall där det också anses vara uppenbart onödigt att ordna en intervju med den arbetssökande.

Av det som redogjorts ovan följer att de föreskrivna tidsfristerna för en intervju med den arbetssökande samtidigt också är tidsfrister för utarbetande av en sysselsättningsplan och för revidering av den. Planen kan också revideras mellan dessa utsatta tider, beroende på den arbetssökandes situation och alltid på begäran av den arbetssökande.

Om en arbetssökande inte infinner sig för att utarbeta en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller för att revidera planen, kan följden vara att hen förlorar sin arbetslöshetsförmån. Bestämmelser om detta finns i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Vägran att utarbeta en sysselsättningsplan eller att revidera den och försummelse av att fullfölja planen kan likaså ha påföljder för utkomstskyddet för arbetslösa.

Arbetsprövning

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa enskilda kunder arbetsprövning på en arbetsplats för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären eller för att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden. Arbetsprövning används för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären när en person saknar yrkesutbildning eller vill byta bransch eller yrke. Genom arbetsprövning kan det klarläggas om branschen eller yrket intresserar personen eller om hen lämpar sig för uppgifterna inom den aktuella branschen eller för yrket i fråga. Arbetsprövning kan också användas för att klarlägga om företagarkerksamhet kunde vara ett lämpligt karriäralternativ för en enskild kund.

Arbetsprövning kan användas för att stödja möjligheterna att på nytt komma in på arbetsmarknaden i en situation där en person har varit borta från arbetsmarknaden antingen på grund av arbetslöshet eller av andra orsaker, exempelvis familjeledighet. På basis av arbetsprövning-

RP 209/2016 rd

en kan arbetsgivaren och arbets- och näringsbyrån bedöma om personens kompetens och allmänna arbetslivsfärdigheter är à jour eller om det behövs exempelvis lönesubvention, utbildning eller stöd från en jobbcoach för att personen ska kunna placeras på arbetsmarknaden.

Arbetsprövningen får pågå högst tolv månader, dock inte längre än sex månader hos samma anordnare. Kommunen som anordnare är ett undantag. I en kommun kan arbetsprövningen pågå högst sex månader i samma uppgifter.

År 2015 inleddes närmare 65 000 arbetsprövningsperioder, av vilka ungefär 31 500 ordnades för att stödja möjligheterna att på nytt komma in på arbetsmarknaden och ungefär 33 500 för att klarlägga alternativ för yrkesvalet och karriären. Enligt statistiska uppgifter var 34 procent av arbetsprövningsperioderna kortare än en månad, 40 procent en till tre månader långa och 26 procent tre till sex månader långa. Statistiken visar antalet arbetsprövningsperioder men inte hur stor del av perioderna som är s.k. fortsättningsperioder, dvs. att arbetsprövningen genom ett nytt avtal har fortsatt i uppgifter hos samma anordnare utan avbrott.

År 2015 inledde ungefär 44 000 olika personer arbetsprövning. Av dessa hade ungefär 23 500 (53 procent) en yrkesutbildning. Av dem som hade genomgått en yrkesutbildning inledde 41 procent arbetsprövning för att stödja möjligheterna att på nytt komma in på arbetsmarknaden och 59 procent för att klarlägga alternativ för yrkesvalet och karriären. Av dem som inledde arbetsprövning och som hade en yrkesutbildning hade 20 procent en skada eller sjukdom som försvårar sysselsättningen, var 17 procent invandrare och var 57 procent ungdomar utanför dessa grupper.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om begränsningar i fråga om arbetsprövning. Om den som ordnar arbetsprövningen har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker eller om den som ordnar arbetsprövningen har deltidsanställda, kan arbetsprövning ordnas, om den som ordnar arbetsprövningen innan avtalet om arbetsprövning ingås har fullgjort sin skyldighet att erbjuda uppsagda, permitterade eller deltidsanställda arbetstagare arbete på det sätt som förutsätts i arbetsavtalslagen (55/2001), eller om den som ordnar arbetsprövningen av någon annan anledning inte har skyldighet att erbjuda arbete. I arbetsavtalslagen föreskrivs det temporärt om möjligheten i vissa fall avvika från skyldigheten att erbjuda arbete enligt den lagen. Oberoende av skyldigheten att erbjuda deltidsanställda mera arbete, skyldigheten att erbjuda permitterade arbete och skyldigheten att återanställa uppsagda får en kommun, samkommun, förening eller stiftelse ordna arbetsprövning för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande. En förutsättning är också att arbetsprövningen ordnas i en verkstad eller motsvarande träningsenhet där syftet med verksamheten är att förbättra deltagarens färdigheter att söka sig till utbildning eller att få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Enskilda kunder anvisas inte arbetsprövning, om arbetsprövningen leder till eller skulle kunna leda till att anställda hos den som ordnar arbetsprövningen sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice fastställs vad som ska framgå av ett avtal om arbetsprövning. I avtalet anges målen för arbetsprövningen och avtalas om de uppgifter som den som deltar i arbetsprövningen ska utföra. Där avtalas om när och var arbetsprövningen sker, arbetsprövningens längd per dag och per vecka samt vilken tid på dygnet och vilka veckodagar arbetsprövningen sker. Arbetsprövningens längd per dag kan vara fyra till åtta timmar och arbetsprövning kan ordnas högst fem dagar i veckan. I avtalet anges vidare vem som på arbetsplatsen svarar för handledningen av och tillsynen över den som deltar i arbetsprövningen samt vem som betalar arbetslöshetsförmånen och som ska informeras om en frånvaro av den som ordnar arbetsprövning. I avtalet om arbetsprövning ska som villkor ingå att den som ordnar arbetsprövningen ska lämna in en bedömning av den enskilda kundens lämp-

lighet för arbetet, yrket eller branschen till arbets- och näringsbyrån efter arbetsprövningen och, om arbetsprövningen har ordnats för att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden, en bedömning av behovet av att utveckla arbetslivsfärdigheterna och kompetensen. Dessutom får arbets- och näringsbyrån i avtalet ställa upp sådana villkor för den som ordnar arbetsprövningen som behövs för genomförande av arbetsprövningen eller med tanke på den som deltar i arbetsprövningen.

Arbetsprövning är sysselsättningsfrämjande service som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och för den tid arbetsprövningen pågår får den som deltar i arbetsprövningen den arbetslöshetsförmån som hen skulle ha rätt till som arbetslös. En arbetslöshetsförmån kan betalas för tiden för arbetsprövning trots att arbetssökanden som arbetslös inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grund av självrisktid, väntetid, tid utan ersättning, skyldighet att vara i arbete, begränsning som gäller skyldighet att söka till yrkesutbildning eller behovsprövning som gäller arbetsmarknadsstöd. Om det har avtalats om arbetsprövning i en sysselsättningsplan eller i en plan som ersätter sysselsättningsplanen, kan förhöjd arbetslöshetsförmån betalas under tiden för arbetsprövningen. Arbetslöshetsförmånen betalas inte för de dagar då den berörda personen inte deltar i servicen, om det inte finns något i lagen om utkomstskydd för arbetslösa angivet godtagbart skäl till frånvaron. För varje dag som den berörda personen deltar i arbetsprövning betalas i princip kostnadsersättning. Rätten till kostnadsersättning har begränsats för unga personer under 25 år som saknar yrkesutbildning.

Om en arbetslös arbetssökande utan en arbetskraftspolitiskt giltig orsak vägrar delta i den arbetsprövning som det har avtalats om i en sysselsättningsplan eller i en plan som ersätter sysselsättningsplanen, medför vägran att hen i enlighet med 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreläggs en tidsperiod utan ersättning eller förlorar sin arbetslöshetsförmån tills vidare på grund av upprepade förfaranden som är klandervärda (skyldighet att vara i arbete). Avbrytande av arbetsprövning utan en arbetskraftspolitiskt giltig orsak medför att arbetslöshetsförmånen går förlorad på det sätt som nämns ovan, också i det fall att det inte har avtalats om servicen i någon plan. Arbetsprövning innebär att den skyldighet att vara i arbete som ålagts en arbetssökande fullgörs och att den påföljd som påförts en ung person som saknar yrkesutbildning genomförs.

I det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för erhållande av arbetslöshetsdagpenning inräknas sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan hen fyllt 60 år har omfattats av sådan arbetsprövning som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja en arbetslös enskild kund som söker sig till arbetsprövning ersättning för rese- och logikostnader för den enskilda kundens resa till den som ordnar arbetsprövningen för att ett avtal om arbetsprövningen ska kunna ingås. Ett villkor för att kostnaderna ska ersättas är att det med tanke på tillgången på arbetskraft och sysselsättningen för den arbetslösa ska anses ändamålsenligt att kostnaderna ersätts.

Avbrytande av träning och prövning

Arbets- och näringsbyrån kan erbjuda enskilda kunder jobbsökarträning, karriärträning och arbetsträning. Arbets- och näringsbyrån kan anvisa enskilda kunder utbildningsprövning vid en läroanstalt och arbetsprövning på en arbetsplats. Träning och utbildningsprövning är kortvariga tjänster. Under en period om tolv månader kan jobbsökarträning pågå högst 20 dagar, karriärträning högst 40 dagar och arbetsträning högst 50 timmar. Utbildningsprövning kan pågå högst tio dagar åt gången.

Om en enskild kund utan tillstånd har varit frånvarande fem tränings- eller provningsdagar utan avbrott eller om hen annars har varit frånvarande så mycket att målen för träningen eller provningen inte nås, fattar arbets- och näringsbyrån utifrån frånvaron beslut om avbrytande av träningen eller utbildningsprovningen eller om hävande av avtalet om arbetsprovning. Serviceproducenten eller den som ordnar arbetsprovningen är skyldig att anmäla sådan frånvaro som avses ovan till arbets- och näringsbyrån. Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar arbetsprovningen har rätt att häva avtalet om arbetsprovning av annat skäl än frånvaro genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Hävandet av avtalet får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på någon annan ogrundad orsak. I lagen regleras inte avbrytande av träning eller utbildningsprovning av annat skäl än frånvaro.

Gemensam anskaffning av utbildning

Arbetskraftsutbildning kan genomföras tillsammans med arbetsgivaren, en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare eller ett företag som överlåter företagarrättigheterna så, att denna deltar i finansieringen av utbildningen tillsammans med arbets- och näringsmyndigheten (gemensamt anskaffad utbildning). Syftet med gemensam anskaffning av utbildning är att främja sysselsättningen, utöka företagssamarbetet samt bredda arbetskraftsutbildningens finansieringsbas. Gemensamt anskaffad utbildning kan ordnas för en viss arbetsgivares blivande arbetstagare eller redan anställda, för hyrda arbetstagare samt för dem som ämnar bli företagare och skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag.

Den gemensamt anskaffade utbildningen har profilerats utifrån sitt användningsområde och består av tre olika produkter: RekryteringsUtbildning, PrecisionsUtbildning och OmställningsUtbildning. RekryteringsUtbildning är avsedd för att få ny arbetskraft i en situation där kunnig arbetskraft som möter arbetsgivarens behov inte finns att tillgå på något annat sätt. PrecisionsUtbildning används för tilläggs- och kompletteringsutbildning för dem som arbetar med uppgifter hos en arbetsgivare (både anställda hos arbetsgivaren och hyrd arbetskraft) med sikte på att de som har genomgått utbildningen ska kunna behålla sitt arbete och fortsätta arbeta med uppgifter hos arbetsgivaren. Vid OmställningsUtbildning tar arbetsgivaren del i kostnaderna för utbildning av de personer som arbetsgivaren har sagt upp eller kommer att säga upp och realiserar på så vis sitt samhällsansvar.

Statens och företagets finansieringsandelar av den gemensamt anskaffade utbildningen varierar. Arbetsgivarens finansieringsandel av det totala utbildningspriset (utan mervärdesskatt) uppgår till 30 procent vid RekryteringsUtbildning, 20 procent vid OmställningsUtbildning och 30–50 procent vid PrecisionsUtbildning, beroende på arbetsgivarens personalstyrka och omsättning.

Om en företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa deltar i gemensamt anskaffad utbildning, utgör den andel av företagarens utbildning som staten finansierar de minimis-stöd enligt 5 kap. 7 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. I övrigt innehåller den gällande lagstiftningen inte några bestämmelser om tillämpning av EU:s bestämmelser om statligt stöd på gemensam anskaffning av utbildning. Den andel av PrecisionsUtbildningen som staten finansierar har dock i praktiken ansetts som statligt stöd till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet. Utifrån artikel 31 i EU:s allmänna gruppundantagsförordning om statligt stöd har stödet ansetts vara förenligt med den inre marknaden och anmälts till kommissionen enligt den förordningen. Den anmälda stödordningen gäller till och med den 31 december 2020. Regleringen av statligt stöd tillämpas inte i övrigt på gemensamt anskaffad utbildning (RekryteringsUtbildning eller OmställningsUtbildning).

RP 209/2016 rd

Arbetsökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Arbetsökandes frivilliga studier kan enligt arbets- och näringsbyråns prövning stödjas med arbetslöshetsförmåner på det sätt som avses i 6 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. För stödjande av studier förutsätts det bl.a. att arbets- och näringsbyrån har konstaterat att den arbetsökande har behov av utbildning. Det förutsätts dessutom att stödjande av studier är det arbetskraftspolitiskt mest ändamålsenliga sättet att förbättra den arbetsökandes yrkesfärdigheter och möjligheter att få arbete eller behålla sitt arbete. Studierna ska också på ett väsentligt sätt förbättra den arbetsökandes möjligheter till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

Bestämmelserna om stödjande av studier tillämpas på studier som den arbetsökande bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som inletts under ett anställningsförhållande eller som bedrivits som arbetskraftsutbildning. Syftet med bestämmelsen är att förhindra en direkt övergång från studiestödet till en arbetslöshetsförmån som vanligen uppgår till ett större belopp.

När de övriga villkoren är uppfyllda finns det inga hinder för att stödja studier med arbetslöshetsförmåner exempelvis i en situation där en arbetstagare sägs upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker och hen har inletts studierna under anställningsförhållandet. Om arbetstagaren och arbetsgivaren i samband med uppsägningen har kommit överens om ett stödpaket som arbetsgivaren betalar, kan en arbetslöshetsförmån betalas för stödjande av studier efter att en eventuell periodisering av stödpaketet har upphört. Maximitiden för stöd är 24 månader och börjar löpa när arbets- och näringsbyrån har beslutat om inledande av stödandet, eventuellt redan under tiden för det periodiserade stödpaketet, trots att det de facto ännu inte betalas ut någon arbetslöshetsförmån. Det finns inget lagstiftningsbaserat hinder för att anse att stödandet inleds först efter det att tiden för det periodiserade stödpaketet har gått ut.

Situationen är en annan än i det föregående exemplet om en arbetstagare som sagts upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker får ett stödpaket som arbetsgivaren betalar och arbetstagaren inleder studierna efter det att anställningsförhållandet har upphört. I en sådan situation kan studierna stödjas med arbetslöshetsförmåner bara när det fattas beslut om att stödandet inleds vid den tidpunkt då studierna påbörjas under tiden för det periodiserade stödpaketet, trots att det de facto ännu inte betalas ut någon arbetslöshetsförmån.

Examensinriktade universitetsstudier är vanligtvis långvariga och därför har det inte ansetts vara ändamålsenligt att stödja dem med arbetslöshetsförmåner. På grund av detta föreskrivs det i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice utöver det villkor som gäller för alla studier som stöds och som går ut på att minst ett år ska ha förflutit sedan studierna avbröts att bestämmelserna om stödjande tillämpas på universitetsstudier för avläggande av lägre eller högre högskoleexamen endast när det är fråga om studier som den arbetsökande bedrivit tidigare och som bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Avvikelser från bestämmelsen kan göras, om studierna bör stödjas av särskilda skäl.

Eftersom studier som leder till lägre eller högre högskoleexamen som avläggs vid universitet kan stödjas endast när den studerande uppfyller både det krav på att studierna är avbrutna som gäller alla studier som hen har bedrivit tidigare och kravet på att det är fråga om universitetsstudier som hen har bedrivit tidigare, kan lägre eller högre högskoleexamen som avläggs vid universitet i praktiken stödjas endast i följande fall:

- Det är fråga om studier som bedrivits tidigare och det har förflutit minst ett år sedan studierna avbröts.

RP 209/2016 rd

- Arbetssökanden inleder helt nya studier och det finns särskilda skäl att stödja studierna.
- Arbetssökanden fortsätter studier som inletts när hen varit i arbete eller i form av arbetskraftsutbildning och som bedrivits tidigare och det har förflutit mindre än ett år sedan avbrottet eller studierna har inte avbrutits alls. Dessutom förutsätts det att studierna bör stödjas av särskilda skäl.

Arbetslöshetsförmån för stödjande av studier kan betalas för högst 24 månader. Stödtiden kan inte förlängas ens av s.k. godtagbara skäl, men stödtidens gång kan avbrytas. Arbets- och näringsbyrån ska utan dröjsmål underrättas om avbrottet så snart det har inletts. Under avbrottet får personen studera i den omfattning som hen önskar, men hen har inte rätt att få någon arbetslöshetsförmån.

Enligt lagen om främjande av integration (1386/2010) genomförs integrationsutbildning i regel som arbetskraftsutbildning. Integrationsutbildning kan också ordnas i form av frivilliga studier, varvid de frivilliga studierna för den som ska integreras kan stödjas med arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 22–24 § i lagen om främjande av integration. Frivilliga studier kompletterar det utbildningsutbud som beaktar de individuella behoven hos dem som ska integreras. Som frivillig utbildning ordnas sådan utbildning som inte nödvändigtvis står till buds som arbetskraftsutbildning, exempelvis grundskolestudier för vuxna. Frivillig utbildning är ett viktigt tillägg till den integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning. På överenskommelse om frivilliga studier, stödtiden, invandrarens skyldigheter, uppföljning av och avbrott i studier samt invandrarens och utbildningsproducentens informationsskyldighet tillämpas enligt lagen om främjande av integration vad som föreskrivs i 6 kap. 4–9 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Finansiering av lönesubvention och startpeng

Lönesubvention är ett stöd som är avsett för att främja sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande. Arbets- och näringsbyrån kan bevilja en arbetsgivare lönesubvention för lönekostnader, när arbetsgivaren anställer en arbetslös arbetssökande. En enskild kund som blir företagare kan av arbets- och näringsbyrån beviljas startpeng för att trygga försörjningen i det skede företagsverksamheten startas och etableras.

Lönesubvention och startpeng finansieras med sysselsättningsanslag i statsbudgeten. Med sysselsättningsanslag finansieras också det anslag som staten anvisas för att anställa arbetslösa arbetssökande. Genom ett beslut om beviljande av lönesubvention eller startpeng binds det anslag som behövs för att betala det stöd som beviljats genom beslutet. Lönesubvention och startpeng betalas alltid i efterskott på ansökan av mottagaren av stödet. I samband med utbetalningarna och senast när subventions- eller startpengsperioden går ut frigörs det bundna anslag som inte använts.

Fram till utgången av 2014 finansierades lönesubvention och startpeng förutom med sysselsättningsanslag också med anslag för arbetsmarknadsstöd. Arbetsmarknadsstöd började användas för finansiering av lönesubvention 1998, då sammansatt stöd infördes. Inom det sammansatta stödet betalade Folkpensionsanstalten grunddelen av lönesubventionen (arbetsmarknadsstöd) till arbetsgivaren medan arbets- och näringscentralen betalade tilläggsdelen (sysselsättningsanslag). Sammansatt stöd gällde personer som på grundval av arbetslöshet hade fått arbetsmarknadsstöd i minst 500 dagar.

Sammansatt stöd som en separat stödform drogs in vid ingången 2006, och då övertog arbets- och näringscentralen också betalningen av den andel som finansierades med anslag för arbetsmarknadsstöd. Vid ingången av 2006 utvidgades användningen av arbetsmarknadsstöd för

finansiering av lönesubvention från att omfatta personer som på grundval av arbetslöshet fått arbetsmarknadsstöd i 500 dagar till att också gälla lönesubvention för personer som på grundval av arbetslöshet hade fått arbetsmarknadsstöd i 130 dagar. Som ett led i verkställigheten av ungdomsgarantin utvidgades användningen av arbetsmarknadsstöd för finansiering av lönesubvention vid ingången av 2008 till att omfatta unga personer som på grundval av arbetslöshet hade fått arbetsmarknadsstöd i 65 dagar. Åren 2006–2014 finansierades också grunddelen av startpengen för personer berättigade till arbetsmarknadsstöd med anslag för arbetsmarknadsstöd.

Av anslagen för arbetsmarknadsstöd användes år 2014 uppskattningsvis ungefär 115 miljoner euro till betalning av lönesubventioner och ungefär 6 miljoner euro till betalning av startpengar. För dessa ändamål hade det reserverats 125 miljoner euro i budgeten.

År 2014 började ungefär 25 100 personer arbeta med hjälp av arbetsmarknadsstödsfinansierad lönesubvention och ungefär 1 400 personer med hjälp av arbetsmarknadsstödsfinansierad startpeng. Sammanlagt började alltså omkring 26 500 personer arbeta med hjälp av arbetsmarknadsstödsfinansierad lönesubvention och arbetsmarknadsstödsfinansierad startpeng, vilket motsvarade 43 procent av alla som började arbeta med hjälp av lönesubvention eller startpeng. För ungefär 48 procent av alla som började arbeta med hjälp av lönesubvention gällde att lönesubventionen finansierades med anslag för arbetsmarknadsstöd. Ungefär 17 procent av dem som började arbeta med hjälp av startpeng fick arbetsmarknadsstödsfinansierad startpeng.

Efter ingången av 2015 har arbetsmarknadsstöd inte använts för att finansiera lönesubvention eller startpeng. Social- och hälsovårdsministeriet föreslog att grunderna för användningen av arbetsmarknadsstödet skulle ändras, eftersom ministeriet ansåg att arbetsmarknadsstödet inte lämpar sig för finansiering av lönesubvention och startpeng. I samband med ändringen överfördes 125 miljoner euro från momentet för arbetsmarknadsstöd till sysselsättningsanslagsmomentet 32.30.51. Trots det skenbara tillägget till sysselsättningsanslaget var det disponibla anslaget för finansiering av offentlig arbetskrafts- och företagsservice mindre år 2015 än år 2014.

År 2015 användes sysselsättningsanslag sammanlagt till ett belopp av omkring 605 miljoner euro, varav 266 miljoner euro användes till lönesubvention (och därav 22 miljoner euro för anställning hos staten) och 40 miljoner euro till startpeng.

Lönesubvention

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja lönesubvention när en arbetsgivare anställer en arbetssökande som registrerats som arbetslös vid arbets- och näringsbyrån. Syftet med lönesubventionerat arbete är att förbättra arbetslösa arbetssökandes yrkeskompetens och främja deras sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Lönesubventionerat arbete tillgodoräknas i arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa på samma sätt som annat arbete i ett anställningsförhållande.

Lönesubvention kan beviljas kommuner, samkommuner, sammanslutningar och andra arbetsgivare, dock inte statliga ämbetsverk eller inrättningar. Med sammanslutningar avses bl.a. företag, föreningar, stiftelser och församlingar. ”Andra arbetsgivare” kan vara t.ex. hushåll i egenskap av arbetsgivare. Statliga ämbetsverk och inrättningar kan anvisas anslag för kostnader för att anställa arbetslösa arbetssökande. På anslagsanvändningen tillämpas i huvudsak bestämmelserna om lönesubvention.

Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas lönesubvention antingen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller i form av de minimis-

stöd. Lönesubvention beviljas inte och betalas inte om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav enligt artikel 1.4 a i den förordningen till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

En allmän förutsättning för att lönesubvention ska beviljas är att arbets- och näringsbyrån bedömer att produktiviteten hos den som anställs med subventionen till följd av brister i yrkeskompetensen är nedsatt i de arbetsuppgifter som erbjuds. Lönesubvention kan dock beviljas även om den som anställs med subventionen inte har brister i yrkeskompetensen i det fall att hen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst tolv månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. För att lönesubvention ska beviljas på basis av en skada eller sjukdom krävs det att arbets- och näringsbyrån bedömer att skadan eller sjukdomen väsentligt och permanent eller varaktigt minskar den arbetslösa arbetssökandes produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Om arbetsgivaren har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker eller om arbetsgivaren har deltidsanställda, kan lönesubvention beviljas, om arbetsgivaren före inlämnandet av ansökan om lönesubvention har fullgjort sin skyldighet att erbjuda uppsagda, permitterade eller deltidsanställda arbetstagare det arbete, för vilket lönesubvention söks, på det sätt som föreskrivs i arbetsavtalslagen eller lagen om sjöarbetsavtal (756/2011), eller om arbetsgivaren av någon annan anledning inte har skyldighet att erbjuda arbete. Lönesubvention kan beviljas om arbetsgivaren inte har skyldighet att erbjuda arbete exempelvis av den anledningen att skyldigheten att erbjuda arbete har eliminerats genom ett kollektivavtal. För att lönesubvention ska beviljas en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet förutsätts dessutom, med avvikelse från den återanställningstid som föreskrivs i arbetsavtalslagen eller i lagen om sjöarbetsavtal, att arbetsgivaren har erbjudit arbetet åt sådana arbetstagare som arbetsgivaren sagt upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker och vars uppsägningstid har gått ut under de tolv månader som föregår ansökan om lönesubvention. Granskningsperiodens längd, tolv månader, baserar sig på EU:s bestämmelser om statligt stöd. Bestämmelser om stöd i form av lönesubventioner för rekrytering av arbetstagare med sämre förutsättningar och arbetstagare med funktionshinder finns i artiklarna 32 och 33 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd. I artikel 32.3 sägs att om rekryteringen, jämfört med genomsnittet de föregående tolv månaderna, inte medför en nettoökning av antalet anställda i det berörda företaget måste arbetsplatserna ha blivit vakanta efter frivillig uppsägning, funktionshinder, pension av åldersskäl, frivillig minskning av arbetstid eller lagligt avskedande på grund av försummelse och inte till följd av uppsägningar på grund av övertalighet. En arbetsgivare som ansöker om lönesubvention ska lämna in en utredning till arbets- och näringsbyrån om att skyldigheten att erbjuda arbete har fullgjorts.

Enligt arbetsavtalslagen får skyldigheten att erbjuda arbete frångås temporärt till utgången av 2016 i följande fall:

1) Oberoende av skyldigheten att erbjuda permitterade och deltidsanställda arbete och oberoende av återanställningsskyldigheten får en kommun anställa en person som omfattas av den sysselsättningsskyldighet som anges i 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagservice. Med den som sysselsätts får dock inte avtalas om sådana uppgifter i fråga om vilka kommunen har permitterat sina arbetstagare eller i fråga om vilka kommunen har gett en arbetstagare ett meddelande om permittering.

2) En förening och en stiftelse har inte skyldighet att erbjuda permitterade, deltidsanställda eller uppsagda som omfattas av återanställningsskyldighet arbete när föreningen eller stiftelsen för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställer en person som har varit ar-

betslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen.

3) En kommun, samkommun, förening eller stiftelse kan i lönesubventionerat anställningsförhållande anställa en person för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, förutsatt att det lönesubventionerade arbetet ordnas i en verkstad eller motsvarande träningsenhet där syftet med verksamheten är att förbättra deltagarens färdigheter att söka sig till utbildning eller att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Lönesubvention beviljas inte, om den anställning som subventionen avser leder till eller skulle kunna leda till att andra anställda hos arbetsgivaren sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid. I praktiken blir bestämmelsen tillämplig närmast i situationer där arbetsgivaren har gett sina arbetstagare sådan förhandsinformation som avses i 5 kap. 3 § i arbetsavtalslagen eller annan motsvarande information om permittering eller där arbetsgivaren ska inleda eller har inlett förhandlingar med sina arbetstagare om permittering, uppsägning eller överföring till anställning på deltid på det sätt som förutsätts i lagen om samarbete inom företag (334/2007) eller i motsvarande lagstiftning som gäller kommunerna och staten. I ansökan om lönesubvention redogör arbetsgivaren för eventuella samarbetsförhandlingar. Om samarbetsförhandlingar ska inledas eller har inletts, avhåller man sig från att bevilja lönesubvention tills resultatet av förhandlingarna har blivit klart.

Med samtycke av den som anställts med subventionen får arbetsgivaren överföra hen till uppgifter hos någon annan arbetsgivare (användarföretag). Överföringen förutsätter att den arbetsgivare som får lönesubventionen meddelar arbets- och näringsbyrån om överföringen innan den sker. Fullgörande av skyldigheten att erbjuda arbete som en förutsättning för beviljande av lönesubvention gäller även användarföretaget. Om ett användarföretag har sagt upp eller permitterat sina arbetstagare av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker eller har deltidsanställda, ska det på motsvarande sätt som en arbetsgivare som ansöker om lönesubvention lämna arbets- och näringsbyrån utredningar om att skyldigheten att erbjuda arbete har fullgjorts innan lönesubvention kan beviljas, eller, om den som anställts med lönesubvention redan har inlett lönesubventionerat arbete som anställd hos den egentliga arbetsgivaren, innan den som anställts med lönesubventionen kan övergå till uppgifter hos användarföretaget. Lönesubventionen får inte heller leda till att anställda hos användarföretaget sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid. Samarbetsförhandlingar vid användarföretaget hindrar således att lönesubvention beviljas i en situation där avsikten är att den som anställts med lönesubventionen ska överföras till uppgifter hos användarföretaget.

Lönesubventionen får inte snedvrída konkurrensen mellan företag. Lönesubvention beviljas inte, om den arbetsgivare som ansöker om lönesubvention på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara ändamålsenligt att bevilja subventionen. Enligt gällande bestämmelser gäller inte dessa villkor användarföretag.

Lönesubvention beviljas inte om det anställningsförhållande som subventionen är avsedd för har börjat innan beslut om beviljande av subvention har fattats. Det finns ett undantag från denna huvudregel. Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, om det är fråga om att samma arbetsgivare ska beviljas en ny period med lönesubvention och den nya perioden börjar omedelbart efter det att den föregående subventionsperioden gått ut. En förutsättning är att arbetsgivaren har lämnat in ansökan om fortsatt lönesubvention till arbets- och näringsbyrån innan den föregående subventionsperioden har gått ut.

RP 209/2016 rd

Lönesubventionens belopp och maximitid bestäms utifrån hur länge den som anställs med subventionen har varit arbetslös eller utifrån den skada eller sjukdom som hen har. Lönesubventionens belopp utgör en fast procentuell andel av de lönekostnader som den som anställts med subventionen föranleder för arbetsgivaren. Det finns inte något angivet maximibelopp i euro för lönesubventionen per månad.

Ju längre den som anställs med subventionen har varit arbetslös, desto större är subventionsprocenten och desto längre kan subventionen betalas ut. Av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren utgör lönesubventionens belopp när det bestäms utifrån arbetslöshetens längd

1) 30 procent under högst sex månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös en kortare tid än tolv månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

2) 40 procent under högst tolv månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst tolv månader under de senaste 14 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

3) 50 procent under högst tolv månader, och därefter 30 procent under högst tolv månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen; om lönesubventionen beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet krävs det dessutom att den som anställs med subventionen inte har haft ett anställningsförhållande som gällt tills vidare under de senaste 24 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen.

När lönesubvention beviljas på basis av en skada eller sjukdom utgör beloppet 50 procent av lönekostnaderna under hela anställningsförhållandet. Lönesubvention beviljas för högst 24 månader i sänder. I praktiken kan lönesubventionen vara permanent, om produktiviteten för den som anställts med subventionen har minskat väsentligt och permanent i de arbetsuppgifter som erbjuds.

En förening eller en stiftelse som för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställer en person som har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen kan under de första tolv månaderna täcka lönekostnaderna helt och hållet med lönesubventionen upp till högst 65 procent av arbetstiden av den ordinarie maximiarbetstiden i branschen. Om arbetstiden överstiger 65 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen, betalar arbetsgivaren själv lönekostnaderna för den överskjutande delen till fullt belopp. Lönekostnaderna får dock inte överstiga det maximibelopp som anges i statsbudgeten. År 2016 är maximibeloppet 2 000 euro per månad.

Det finns vissa undantag från lönesubventionens maximitid. Lönesubvention kan beviljas för högst 24 månader i sänder, om den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst tolv månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. I detta fall kan lönesubventionen i praktiken vara permanent under hela anställningsförhållandet. Lönesubvention kan också beviljas för högst 24 månader i sänder, om en kommun, samkommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet för att planera och ordna arbetstillfällen och utbildningsplatser och annan sysselsättningsfrämjande service för arbetslösa. För läroavtalsutbildning kan lönesubvention beviljas för hela utbildningstiden. I de situationer som nämns ovan är lönesubventionens belopp för tiden efter de första tolv månaderna 30 procent av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren.

RP 209/2016 rd

År 2015 inledde ungefär 27 800 personer procentbaserat lönesubventionerat arbete, och för ungefär 11 000 av dem beviljades lönesubvention till 50 procent, för 8 450 till 30 procent, för 5 250 till 100 procent och för 3 100 till 40 procent. Av dem som började arbeta med lönesubvention anställdes 39 procent hos kommuner, 34 procent hos företag och 27 procent hos andra än företag inom den privata sektorn (föreningar, stiftelser, hushåll, församlingar). Största delen (65 procent) av dem som anställdes hos kommuner anställdes med en subvention på 50 procent, och största delen (52 procent) av dem som anställdes hos företag anställdes med en subvention på 30 procent. För 69 procent av dem som anställdes hos den tredje sektorn täcktes lönekostnaderna helt och hållet med lönesubventionen.

År 2015 rörde sig de genomsnittliga lönekostnaderna för lönesubventionerat arbete kring 2 000 euro per månad. Den genomsnittliga lönekostnaden till grund för subventionen var något högre i företagen (2 300 euro) än i kommunerna (2 100 euro) och inom den tredje sektorn (1 600 euro). Den tredje sektorn har de minsta lönekostnaderna eftersom största delen av dem som anställs där utför deltidsarbete. Också i företagen och kommunerna utför de som anställs med lönesubvention deltidsarbete i någon mån, vilket påverkar de genomsnittliga lönekostnaderna.

Av de lönesubventioner som beviljades 2015 rörde sig de genomsnittliga lönekostnader som låg till grund för subventionskategorierna 30 och 40 procent kring 2 200 euro per månad. Inom subventionskategorin 50 procent var de genomsnittliga lönekostnaderna 2 100 euro och inom subventionskategorin 100 procent var de 1 500 euro. Det förekom stora variationer i lönekostnaderna. För lönekostnader över 4 000 euro beviljades lönesubvention för ungefär 440 personer, och för ungefär 430 personer beviljades lönesubvention för lönekostnader under 1 000 euro. Deltidsanställningar stod för de minsta lönekostnaderna. Inom subventionskategorierna 30, 40 och 50 procent var lönekostnaderna störst inom den privata sektorn. Kommunsektorn kom på andra plats och den tredje sektorn stod för de minsta lönekostnaderna.

Lönesubvention kan beviljas för högst 24 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. Före 2015 kunde lönesubvention beviljas för högst 24 månader, om den som anställdes med subventionen hade fått en arbetslöshetsförmån för minst 500 dagar på grundval av arbetslöshet. Av de perioder med lönesubvention (exkl. lönesubventioner beviljade på basis av läroavtal och lönesubventioner beviljade på grundval av skada eller sjukdom) som upphörde 2013 varade 7,9 procent längre än tolv månader. Motsvarande andel var 4,4 procent år 2014 och 3,3 procent år 2015. Under 2010–2014 var omkring 17 000–20 000 subventionsperioder som gick ut per år sådana där den som anställdes med subventionen hade fått en arbetslöshetsförmån för minst 500 dagar på grund av arbetslöshet. Mer än hälften av dessa perioder var sådana där lönesubvention hade beviljats för en kortare tid än ett halvt år, och 9–13 procent var sådana där lönesubvention hade beviljats för mer än tolv månader. Under de senaste åren har de längsta subventionsperioderna minskat i antal. Detta kan åtminstone delvis bero på att sysselsättningsanslagen är begränsade. Genom att bevilja lönesubvention för en kortare tid än maximitiden har arbets- och näringsbyråerna försökt erbjuda så många som möjligt lönesubventionerat arbete.

Startpeng

Startpeng är ett stöd enligt prövning som arbets- och näringsbyrån kan bevilja en enskild kund som blir företagare. Syftet med startpengen är att trygga försörjningen för företagaren under den tid företagsverksamheten startas och etableras.

Startpeng kan beviljas för högst 18 månader. Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning om tillämpningen av lagen och förordningen om offentlig arbetskrafts- och företagservice

RP 209/2016 rd

(TEM/871/00.03.05.02/2015) fattas beslutet om startpeng periodvis. Enligt anvisningen är den första periodens längd sex månader, och beslut för kortare tid än sex månader kan fattas endast i undantagsfall. Den andra och tredje periodens längd är högst sex månader. När arbets- och näringsbyrån behandlar ansökan om fortsatt startpeng bedömer den bl.a. om det behövs extern sakkunnigservice, om företagsverksamheten har startats som planerat i relation till affärsplanen samt om avkastningen från företagsverksamheten redan tryggar företagarens försörjning tillräckligt väl. För att startpeng ska beviljas för den tredje perioden förutsätts det enligt tillämpningsanvisningen exempelvis att nya arbetstagare har anställts vid företaget utöver den som blivit företagare, att företagsverksamheten till sin natur är sådan att utvecklingen och produktionen eller lanseringen på marknaden av tjänster eller produkter tar längre än normalt, att företagets interna finansiering försenas av orsaker som är oberoende av företagaren eller att företaget har rikligt med främmande kapital på grund av att företagsverksamheten startats och etablerats.

Under 2013–2015 beviljades årligen 7 000–8 000 personer startpeng. Åren 2013 och 2014 omfattade ungefär 70 procent av de beviljade startpengsperioderna högst sex månader. Närmare 80 procent av dem som fick startpeng 2015 beviljades startpeng för högst sex månader. Under de år som nämns ovan har 2–3 procent av dem som fått startpeng beviljats startpeng för mer än tolv månader.

För att startpeng ska beviljas förutsätts det att den enskilda kunden har eller skaffar sig tillräckliga färdigheter för att klara av den planerade företagsverksamheten och att den planerade företagsverksamheten till sin natur är en huvudsyssla och bedöms ha förutsättningar att bli en kontinuerligt lönsam verksamhet. Arbets- och näringsbyrån kan när startpeng beviljas ställa behövliga villkor för erhållande av startpeng.

Startpeng kan inte beviljas, om den enskilda kund som ansöker om startpeng har inlett företagsverksamheten innan beslut om beviljande av stöd har fattats. Eftersom avsikten är att startpengen ska trygga försörjningen för den som blir företagare, beviljas startpeng inte om den planerade företagsverksamheten bedöms ge den enskilda kund som ansöker om startpeng en rimlig försörjning i det skede när företagsverksamheten startas och etableras. Startpeng kan inte beviljas, om startpengen bedöms snedvrída konkurrensen mer än i ringa mån mellan dem som erbjuder samma produkter eller tjänster eller om den enskilda kund som ansöker om startpeng övergår från ett anställningsförhållande till att utföra samma arbete som företagare och det är uppenbart att den huvudsakliga uppdragsgivaren kommer att vara hans tidigare arbetsgivare. Den enskilda kund som ansöker om startpeng får inte på ett väsentligt sätt ha försummat att betala skatter och lagstadgade avgifter och får inte ha väsentliga privaträttsliga betalningsstörningar. Undantag från detta kan dock göras, om arbets- och näringsbyrån anser det vara ändamålsenligt att bevilja startpeng trots betalningsstörningarna.

Startpeng betalas inte ut, om den enskilda kunden för samma tid får lön eller ersättning för arbete som inte har samband med hans företagsverksamhet. Också semesterlön, lön för uppsägningstid samt en ekonomisk förmån från arbetsgivaren som baserar sig på ett avtal eller motsvarande arrangemang mellan arbetsgivaren och arbetstagaren i anslutning till att anställningsförhållandet upphör och som ska anses trygga en rimlig försörjning ska anses vara lön. Startpeng betalas inte ut, om den enskilda kunden för samma tid får offentligt stöd för sina egna lönekostnader eller om det för samma tid betalas ut arbetslöshetsförmåner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994) eller sociala förmåner eller pensioner som hindrar att arbetslöshetsförmåner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas ut. Sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), invalidpension och rehabiliteringsstöd enligt folkpensionslagen (568/2007) samt en förmån som betalas för full arbetsoförmåga med stöd av någon annan lag, ålderspension el-

ler förtida ålderspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna, arbetslöshetspension, avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) eller lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006), rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) eller enligt de lagar, den pensionsstadga eller de pensionsbestämmelser som avses i 1 kap. 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och ersättning för inkomstbortfall enligt olycksfalls- eller trafikförsäkring eller enligt rehabiliteringsbestämmelserna i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) är sociala förmåner som hindrar att arbetslöshetsförmåner betalas ut.

Som startpeng beviljas minst startpengens grunddel per dag och person. Grunddelen per dag är lika stor som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan förhöjningsdel (32,68 euro/dag år 2016). Som startpeng kan utöver grunddelen beviljas en tilläggsdel, vars belopp är högst 60 procent av beloppet på grunddelen (grunddelen förhöjd med en tilläggsdel på 60 procent 52,29 euro/dag). Startpeng betalas för de dagar då den enskilda kund som får startpeng arbetar i sitt företag, dock för högst fem dagar per kalendervecka.

Som startpeng har i regel beviljats startpengens grunddel, som uppgår till ungefär 700 euro per månad. Åren 2013 och 2014 beviljades omkring 10 procent av dem som fick startpeng en tilläggsdel. Ungefär 87 procent av dem beviljades en tilläggsdel som var 10 procent, och ungefär 10 procent beviljades en tilläggsdel som var 30 procent. Ungefär 3 procent av dem som fick en tilläggsdel hade en tilläggsdel av en annan storlek än de storlekar som nämns ovan. En tilläggsdel beviljades endast sådana mottagare av startpeng vars startpeng finansierades med anslag för arbetsmarknadsstöd. Efter ingången av 2015 har ingen beviljats tilläggsdel av arbets- och näringsbyråerna.

Kostnadsersättning

En arbetssökande som får arbetslöshetsförmån har rätt att få kostnadsersättning för resekostnader och andra kostnader under den tid arbetssökanden deltar i sysselsättningsfrämjande service. I kostnadsersättning betalas i princip 9 euro per dag för högst fem dagar per vecka.

Kostnadsersättning betalas för den tid arbetskraftsutbildning, arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, frivillig integrationsutbildning som stöds med arbetslöshetsförmån, jobbsökarträning, karriärträning, utbildningsprovning, arbetsprovning och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte pågår.

Kostnadsersättning till en arbetssökande som ansöker om inkomstrelaterad dagpenning beviljas av arbetslöshetskassan och till en arbetssökande som ansöker om grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd av Folkpensionsanstalten. Dessutom kan arbets- och näringsbyrån bevilja kostnadsersättning till en enskild kund efter provning. Kostnadsersättning enligt provning beviljas inte under den tid arbetssökanden deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller i frivillig integrationsutbildning som stöds med arbetslöshetsförmån.

Enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002), som upphävdes vid ingången av 2013, ordnades arbetspraktik för sådana unga personer under 25 år utan yrkesutbildning som omfattades av arbetsmarknadsstöd. Under tiden för arbetspraktik betalades ersättning för uppehälle bara när rätten till arbetslöshetsdagpenning för den unga som deltog i arbetspraktik hade upphört på grund av maximitiden eller när hen på basis av arbetslöshet hade fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar. Begränsningen i fråga om ersättning för uppehälle motiverades ursprungligen med att arbetspraktik vanligen ordnas inom den arbetssökandes pendlingsregion. En ung person som hade rätt till arbetslöshetsdagpenning kunde inte anvisas ar-

RP 209/2016 rd

betspraktik, utan anvisades i stället arbetslivsträning eller arbetsprövning. Under tiden för arbetslivsträning och arbetsprövning kunde det betalas ersättning för uppehälle trots att den arbetssökande var under 25 år och saknade yrkesutbildning.

Enligt den lag om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som trädde i kraft vid ingången av 2013 är kostnadsersättning som motsvarar den tidigare ersättningen för uppehälle förenad med en likadan begränsning som gäller unga arbetssökande som saknar yrkesutbildning. En arbetssökande som är under 25 år och saknar yrkesutbildning har rätt till kostnadsersättning under den tid hen deltar i arbetsprövning bara om hens rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av maximitiden eller om hen på grundval av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar. Begränsningen i fråga om kostnadsersättning under tiden för arbetsprövning gäller både unga personer som får arbetslöshetsdagpenning och unga personer som får arbetsmarknadsstöd. Begränsningen tillämpas dessutom på den kostnadsersättning som arbets- och näringsbyrån betalar efter prövning. Motsvarande begränsningar i fråga om kostnadsersättning gäller inte för andra former av sysselsättningsfrämjande service.

Regional rörlighet

Arbetsmarknadsstöd kan betalas i form av resebidrag till den som tar emot heltidsarbete som varar i minst två månader utanför sin egen pendlingsregion och för vilken mottagandet av arbetet medför betydande kostnader. Bestämmelser om resebidrag finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Resebidrag kan betalas för högst fyra månader efter det att anställningsförhållandet inleddes. Resebidrag kan också beviljas på grundval av ett tjänsteförhållande och ett läroavtalsförhållande. Resebidrag kan betalas även på grundval av ett sådant anställningsförhållande där arbetet utförs utomlands. Resebidrag beviljas inte på grundval av ett sådant anställningsförhållande där arbetsgivaren har beviljats lönesubvention för lönekostnaderna. Resebidrag kan inte beviljas, om det arbete som ligger till grund för bidraget har påbörjats innan bidrag söktes. Den genomsnittliga varaktigheten för beviljade resebidrag rörde sig kring 3,5 månader år 2015. Den genomsnittliga varaktigheten har varit nästan densamma sedan år 2007.

Resebidraget är en förmån som betalas efter prövning. Arbets- och näringsbyrån avgör från fall till fall om mottagandet av ett arbete medför sådana betydande kostnader för en person att de med hänsyn till hens ekonomiska förhållanden kan utgöra hinder för att ta emot arbetet. Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning om arbets- och näringsbyråns uppgifter i genomförandet av systemet med utkomstskydd för arbetslösa (TEM/2435/03.01.04/2015) beaktas vid bedömningen av om kostnaderna är betydande åtminstone hur länge personen har varit arbetslös och om hen har varit arbetslös upprepade gånger. Som kostnader som mottagandet av arbetet medför kan beaktas t.ex. dagliga resekostnader, en eventuell garantihyra och extra kostnader för dagvård för barnen. Bara en liten del av ansökningarna om resebidrag avslås med motiveringen att kostnaderna inte anses vara betydande. Åren 2014 och 2015 fick färre än 20 personer per år ett negativt arbetsmarknadspolitiskt utlåtande med denna motivering. Även under tidigare år har antalen varit likartade.

Den som är berättigad till arbetsmarknadsstöd kan beviljas resebidrag. Som berättigade till arbetsmarknadsstöd betraktas både arbetslösa arbetssökande som får arbetsmarknadsstöd och arbetslösa arbetssökande som inte får arbetsmarknadsstöd på grund av tid utan ersättning, skyldighet att vara i arbete, självrisktid, behovsprövning i fråga om arbetsmarknadsstöd, begränsning som gäller yrkesutbildning för unga personer eller väntetid.

Fram till utgången av 2014 kunde resebidrag beviljas på grundval av ett sådant anställningsförhållande där lönesubvention finansierades med anslag för arbetsmarknadsstöd. Resebidrag kunde beviljas när den som anställdes med subventionen 1) hade fått arbetsmarknadsstöd för

minst 130 dagar på grund av arbetslöshet och efter det att arbetslösheten började inte hade arbetat eller endast i liten utsträckning och tillfälligt hade arbetat på den öppna arbetsmarknaden och inte efter det att arbetslösheten började hade anställts med lönesubvention, eller 2) var under 25 år och hade fått arbetsmarknadsstöd för minst 65 dagar utan avbrott på grund av arbetslöshet.

Arbets- och näringsbyrån avgör om villkoren för resebidrag är uppfyllda och ger Folkpensionsanstalten ett bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande om den arbetssökandes rätt till resebidrag. År 2015 fick ungefär 360 personer ett positivt arbetskraftspolitiskt utlåtande om resebidrag av arbets- och näringsbyrån. År 2014 fick ungefär 440 personer ett positivt utlåtande och år 2013 ungefär 550 personer. Folkpensionsanstalten följer personens arbete under resebidragsperioden. Folkpensionsanstalten får informationen genom den uppföljningsblankett som personen använder för att meddela att arbetet har påbörjats och eventuellt avbrutits eller att anställningsförhållandet har upphört.

Om en person anmäler sig som arbetslös arbetssökande under resebidragsperioden eller efter periodens slut, men inom två månader från startdatumet för resebidraget, ska arbets- och näringsbyrån klarlägga om det att anställningsförhållandet upphörde påverkar rätten till arbetslöshetsförmån. Detta klarläggs inte om anställningsförhållandet upphörde på grund av att det hade ingåtts för viss tid eller av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker. I motiveringarna till det arbetskraftspolitiska utlåtandet antecknas att resebidrag har beviljats och att anställningsförhållandet upphörde inom två månader från att det inleddes.

Folkpensionsanstalten återkräver resebidraget, om den som fått resebidrag har sagt upp sig eller genom sitt eget förfarande orsakat att anställningsförhållandet avslutas innan det har gått två månader efter att det inleddes och återkrav inte kan anses vara oskäligt. I praktiken återkräver Folkpensionsanstalten resebidraget, om arbets- och näringsbyrån på basis av att anställningsförhållandet upphört har fattat beslut om i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete. Folkpensionsanstalten återkräver inte resebidraget trots att anställningsförhållandet avslutats inom två månader efter det att det inleddes, om arbets- och näringsbyrån har ansett att det har funnits en arbetskraftspolitiskt giltigt orsak till att avsluta anställningsförhållandet. Om anställningsförhållandet upphör senare än efter två månader, återkrävs inte resebidraget och har orsaken till att anställningsförhållandet upphörde ingen betydelse.

Enligt 10 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice kan ersättning för flyttningskostnader beviljas en arbetssökande som är arbetslös, har blivit uppsagd eller har ett tidsbundet anställningsförhållande och blir arbetslös. Ersättning för flyttningskostnader betalas inte, om den arbetssökande får resebidrag enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ersättning för flyttningskostnader betalas inte heller, om den arbetssökande får annan ersättning för de kostnader som flyttningen orsakar. Annan ersättning kan utgöras av t.ex. stöd eller bidrag som arbetsgivaren betalar i samband med omstrukturering för att stödja omplacering på arbetsmarknaden.

Ett villkor för att flyttningskostnaderna ska ersättas är att den arbetssökande övergår i arbete som varar minst sex månader och där arbetstiden är minst 18 timmar per vecka och arbetet finns i Finland utanför den arbetssökandes pendlingsregion. Ersättning kan beviljas om flyttningen har ägt rum inom sex månader efter det att anställningsförhållandet inleddes.

Ersättning för flyttningskostnader är beroende av prövning. När arbets- och näringsbyrån fattar sitt beslut bedömer den om det med tanke på tillgången på arbetskraft eller sysselsättningen för en arbetssökande som är eller blir arbetslös ska anses ändamålsenligt att ersätta flyttningskostnaderna. Det är ändamålsenligt att bevilja ersättning åtminstone när det enligt arbets- och

näringsbyråns bedömning inte finns sådana lediga arbetstillfällen inom den arbetslösas pendlingsregion som hen utifrån sin kompetens och yrkesskicklighet sannolikt har möjlighet att bli vald till.

Bestämmelser om vilka flyttningsekostnader som ska ersättas och om ersättningens maximibelopp finns i statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (1073/2012). Flyttningsekostnaderna ersätts på basis av de kostnader som föranletts och ersättning ska sökas inom en månad från flyttningen. Ersättningens maximibelopp är 700 euro.

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja arbetsgivare stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en person som ska anställas eller som är anställd har en skada eller sjukdom som förutsätter anskaffning av arbetsredskap eller ändringar på arbetsplatsen, och de kostnader som arbetsgivaren orsakas av anskaffningarna eller ändringarna ska anses betydande med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen kan också beviljas som ersättning för den hjälp en annan arbetstagare ger.

Bestämmelser om kostnader som kan ersättas med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, stödets maximibelopp och maximitid samt förfarandet när stödet beviljas finns i statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Stödbeloppet är högst 4 000 euro per person för följande kostnader:

- 1) arbetsredskap, möbler eller ändringar av förhållandena på arbetsplatsen som är nödvändiga för att eliminera eller lindra de olägenheter som en skada eller sjukdom medför,
- 2) kostnader för anskaffning av ett nytt arbetsredskap eller en möbel, om kostnaderna understiger kostnaderna för ändring enligt 1 punkten.

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen för att ersätta den hjälp en annan arbetstagare ger högst 20 timmar i månaden under högst 18 månader. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen betalas enligt de faktiska timmarna 20 euro per timme.

År 2015 beviljades stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen till ett sammanlagt belopp av omkring 120 000 euro för ungefär 120 personer. Statistiken innehåller inga uppgifter om hur många arbetsgivare som beviljades stöd.

Erhållande och utlämnande av uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och anordnare av arbetsprövning få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs inte om rätt att få uppgifter för närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret), trots att verkställighetsuppgifter enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ingår i centrets uppgifter.

RP 209/2016 rd

Efter att arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet har betalats för 300 dagar delas finansieringen jämnt mellan statens medel och medlen i hemkommunen tills arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet har betalats för 1 000 dagar. Från den följande på grundval av arbetslöshet betalda posten stiger finansieringsansvaret för den arbetslösas hemkommun till 70 procent medan statens finansieringsansvar sjunker till 30 procent. Med arbetsmarknadsstöd som betalats på grundval av arbetslöshet avses arbetsmarknadsstöd under den tid en person inte har deltagit i sysselsättningsfrämjande service eller fått resebidrag. Erhållande av jämkat arbetsmarknadsstöd anses som arbetslöshetstid som ska debiteras. De 300 och 1 000 utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd under arbetslöshetstiden börjar räknas från början först efter det att personen på nytt blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att arbetsvillkoret har uppfyllts och maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen har gått ut. På basis av arbetsmarknadsstöd som Folkpensionsanstalten har betalat debiterar den kommunerna i efterhand per kalendermånad.

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till kommunerna lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om sådana personer till vilka arbetsmarknadsstöd betalas av kommunens medel samt uppgifter om beloppet av utbetalt arbetsmarknadsstöd under den föregående månaden. Kommunen får dessa uppgifter genom den betalningslista som sänds till kommunen ungefär en och en halv månad efter det att en person har övergått till att omfattas av statens och kommunens gemensamma finansieringsansvar.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

För ordnande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice förs ett kundinformationssystem för arbets- och näringsbyrån. En tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen eller arbets- och näringsministeriet som beviljats rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i systemet, om det är nödvändigt för att ordna kundbetjäningen, utreda eller avgöra ett anhängigt ärende eller utföra tillsyns-, utvecklings- och uppföljningsuppgifter.

Sökande av ändring

Arbets- och näringsbyrån kan själv producera service enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller skaffa den delvis eller helt av serviceproducenter med de anslag som i statsbudgeten anvisats för anskaffning av service. Arbets- och näringsbyrån kan inom ramen för sina anslag bevilja såväl arbetsgivare och enskilda kunder som arbetslösa arbetssökande ekonomiskt stöd. Sysselsättningspolitiskt understöd kan beviljas aktörer som för arbetslösa arbetssökande ordnar och utvecklar arbetstillfällen eller arbetsprövningar samt service och handlingsmodeller som hänger samman med dessa. Sysselsättningsanslag kan dessutom användas för annan sysselsättningsfrämjande verksamhet.

Lönesubvention, anslag för statliga ämbetsverk eller inrättningar för anställning av arbetslösa arbetssökande och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen är förmåner som kan beviljas arbetsgivare.

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja enskilda kunder startpeng och kostnadsersättning under tiden för arbetskraftsutbildning, jobbsökarträning, karriärträning och prövning. Ersättning för rese- och logikostnader kan beviljas en arbetslös arbetssökande som söker arbete och en arbetslös enskild kund som söker sig till arbetskraftsutbildning, träning eller prövning eller deltar i en sakkunnigbedömning som avses i 4 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Ersättning för resekostnader som orsakas av kundbesök vid arbets- och närings-

byrån kan beviljas en arbetslös enskild kund som på grund av skada eller sjukdom behöver färdtjänst för att kunna besöka arbets- och näringsbyrån. En arbetssökande som är arbetslös, har blivit uppsagd eller har ett tidsbundet anställningsförhållande och blir arbetslös och som övergår i arbete utanför sin pendlingsregion enligt 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa kan enligt gällande bestämmelser av arbets- och näringsbyrån beviljas ersättning för flyttningskostnader.

Enligt 14 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice får omprövning av beslut som arbets- och näringsbyrån fattat begäras enligt vad som bestäms i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut på en omprövningsbegäran får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Det föreskrivs om vissa undantag från rätten att söka ändring. Omprövning av arbets- och näringsbyråns beslut får inte begäras och besvär över beslutet får inte anföras i vissa noggrant definierade situationer där beslutet har baserat sig på prövning av ändamålsenligheten. De beslut som omfattas av besvärsförbud gäller antagning till arbetskraftsutbildning, förvägran av lönesubvention, förvägran av ersättning för rese- och logikostnader samt arbets- och näringsbyråns avgörande att inte erbjuda kunden vägledning för yrkesval och karriär, träning, prövning, sakkunnigbedömningar och tjänster för att utveckla företagsverksamhet eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier. Eftersom bestämmelserna om undantag inte gäller situationer där ett beslut om förvägran grundar sig på att de disponibla anslagen är slut, får omprövning begäras hos arbets- och näringsbyrån också av ett beslut som fattats med den motiveringen. Besvär över ett beslut på en omprövningsbegäran får anföras hos förvaltningsdomstolen.

Kortvarigt arbete som företagare

En arbetssökande som är sysselsatt som företagare eller i eget arbete är inte arbetslös så som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och har inte rätt till arbetslöshetsförmåner, om den arbetsinsats som verksamheten kräver är så stor att den hindrar hen att ta emot heltidsarbete. Frågan utreds och avgörs av arbets- och näringsbyrån. Om arbets- och näringsbyrån anser att en arbetssökandes sysselsättning som företagare eller i eget arbete inte hindrar hen att ta emot heltidsarbete, kan den arbetssökande ha rätt till en jämkad arbetslöshetsförmån. Vid betalning av jämkade arbetslöshetsförmåner tillämpas bl.a. vad som i 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om det skyddade beloppet.

Exempelvis arbete som under några hela arbetsdagar utförs i ett uppdragsförhållande innebär för närvarande sysselsättning på heltid som företagare, och under den tiden har arbetssökanden inte rätt till arbetslöshetsförmån. Till arbetssökanden betalas dock arbetslöshetsförmån till fullt belopp tills ett arbete inleds och från det att ett uppdragsförhållande upphör, om företagsverksamheten betraktas som avslutad. I detta fall beaktas inte inkomsterna från företagsverksamheten i det arbetslöshetsförmånsbelopp som betalas för tiden före företagsverksamheten och tiden efter det att företagsverksamheten avslutades. Om en motsvarande kort arbetsperiod hade fullgjorts i ett anställningsförhållande, skulle jämkad arbetslöshetsförmån ha betalats till arbetssökanden för hela ansökningsperioden på antingen fyra veckor eller en månad. Om arbetssökanden senare inleder företagsverksamhet på nytt exempelvis genom att ta emot ett nytt arbete som utförs i ett uppdragsförhållande, bedöms frågan om huruvida företagsverksamheten bedrivs på heltid eller som bisyssla från det att verksamheten inleddes på nytt, och avgörandet påverkas inte av om företagsverksamheten tidigare har bedrivits på heltid.

En person som är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete anses inte som en arbetslös som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Arbetslöshetens längd påverkar varaktigheten för och beloppet av den lönesubvention som beviljas arbetsgivaren.

Enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) ska som vikarie för den tid alterneringsledigheten varar anställas en person som varit arbetslös arbetssökande vid en arbets- och näringsbyrå i minst 90 kalenderdagar under 14 månader som föregår alterneringsledigheten. Frågan om en person varit arbetslös arbetssökande avgörs i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och i arbetslöshetens längd räknas således inte in den tid personen har varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete.

Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning beräknas utgående från personens stabiliserade lön för den tid innan arbetslösheten började under vilken hen har uppfyllt löntagares arbetsvillkor.

Den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen för en person som får eller som har fått invalidpension i form av delpension eller deltidspension bestäms utgående från situationen när utbetalningen av pensionen började. Om arbetsvillkoret uppfylls i sin helhet efter det att utbetalningen av pensionen upphört, uträknas den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen i enlighet med huvudregeln, dvs. för tiden omedelbart innan arbetslösheten började. Den lön som ligger till grund för dagpenningen bestäms på motsvarande sätt för den som har varit alterneringsledig enligt lagen om alterneringsledighet eller har fått deltidstillägg enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller har haft partiell vårdledighet.

Lönesubventionerat arbete räknas i sin helhet in i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

2.2 Bedömning av nuläget

Tillämpning av den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd

De generella villkor för beviljande av stöd som anges i gruppundantagsförordningen om statligt stöd gäller alla statliga stöd som beviljas i form av stöd enligt gruppundantagsförordningen. De generella villkoren hänför sig till stödets överblickbarhet och stimulanseffekt samt kumulering av stöd.

Ett stöd är överblickbart, om det exakta beloppet kan beräknas utan att en riskbedömning görs. Bidrag i euro uppfyller kraven på överblickbart stöd. Stöd anses ha en stimulanseffekt om stödmottagaren har lämnat in en skriftlig ansökan om stöd innan arbetet med projektet eller verksamheten inleds och stödet förändrar stödmottagarens beteende. De stödberättigande kostnaderna ska bestyrkas med tydliga, specifika och aktuella skriftliga underlag. Enligt gruppundantagsförordningen gäller att vissa kategorier av stöd inte behöver ha en stimulanseffekt eller ska anses ha en stimulanseffekt. Sådana stöd är bl.a. 1) stöd till rekrytering av arbetstagare med sämre förutsättningar i form av lönesubventioner och 2) stöd till anställning av arbetstagare med funktionshinder i form av lönesubventioner, om de relevanta villkoren i artiklarna 32 och 33 är uppfyllda samt 3) stöd för att kompensera för merkostnader vid anställning av arbetstagare med funktionshinder, om villkoren i artikel 34 är uppfyllda. Stöd enligt gruppundantagsförordningen och annat statligt stöd kan kumuleras om de riktas till olika stödberättigande kostnader. Om stöd delvis eller helt riktas till samma stödberättigande kostnader får de

högsta tillåtna stödnivåerna enligt gruppundantagsförordningen inte överskridas. De högsta tillåtna stödnivåerna får inte överskridas heller i det fallet att annat stöd beviljas i form av de minimis-stöd.

Enligt gruppundantagsförordningen beviljas inte stöd om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i gruppundantagsförordningen, och stöd får inte betalas om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav enligt artikel 1.4 a i den förordningen till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. I den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det endast i fråga om lönesubvention att stödet inte kan beviljas eller betalas till ett företag i svårigheter eller ett företag som är föremål för ett sådant betalningskrav som nämns ovan.

För att skapa större klarhet i rättsläget bör lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice kompletteras med en explicit bestämmelse om att de generella villkoren enligt gruppundantagsförordningen gäller alla de stöd som utifrån lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice betalas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd. Dessutom bör lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice innehålla villkor som gäller alla stöd som beviljas i form av stöd enligt gruppundantagsförordningen och som innebär att stöd inte kan beviljas om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd och att stöd inte kan betalas om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. De generella villkoren enligt gruppundantagsförordningen och de övriga villkor som nämns ovan föreslås gälla inte bara lönesubvention utan också stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och gemensam anskaffning av arbetskraftsutbildning (PrecisionsUtbildning). Utöver lönesubvention behöver dock inte stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen ha någon stimulanseffekt.

Enligt gruppundantagsförordningen får statligt stöd inte betalas om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. Enligt ordalydelsen i gruppundantagsförordningen är det inte tillåtet att betala stöd, men det föreskrivs inte särskilt om beviljande av stöd. Om stöd inte får betalas bör det inte heller kunna beviljas. Av denna orsak bör det i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivas att stöd enligt gruppundantagsförordningen inte får beviljas eller betalas, om en näringsidkare är föremål för ett sådant betalningskrav som avses ovan. Detta innebär en nationell skärpning av gruppundantagsförordningens villkor för beviljande av stöd, men är ändamålsenligt eftersom det till den som fått ett positivt stödbeslut trots allt inte kan betalas stöd om näringsidkaren är föremål för ett betalningskrav.

Stöd enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice beviljas och betalas ut av olika myndigheter – stöden beviljas av arbets- och näringsbyrån och betalas ut av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret). Både när stöd beviljas och när stöd betalas ut bör det vara möjligt att undersöka om företaget är ett företag i svårigheter och om företaget är föremål för ett betalningskrav, och att förhindra antingen att stöd beviljas eller att stöd betalas ut. I fråga om lönesubvention hindrar gällande bestämmelser redan nu att subventionen beviljas och betalas i de situationer som nämns ovan.

Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

År 2015 utarbetades det ungefär 240 000 sysselsättningsplaner, och som en plan som ersätter sysselsättningsplanen utarbetades det dessutom ungefär 35 000 aktiveringsplaner och ungefär 15 000 integrationsplaner. Totalt utarbetades det ungefär 290 000 planer det året. I hela landet hade det utarbetats en sysselsättningsplan för ungefär 90 procent av arbetsökandena innan de hade varit arbetslösa i tre månader. Det förekommer regionala skillnader i den procentuella andelen, som varierar mellan 80 och 98 procent. En stor del av de arbetslösa har en gammal sysselsättningsplan som har gjorts upp redan under den föregående arbetslöshetsperioden. Enligt den utredning om sysselsättningsplanerna som arbets- och näringsministeriet inhämtat (Arbets- och näringsministeriets publikation ANM rapporter 18/2016) hade ungefär 45 procent av de gällande sysselsättningsplanerna utarbetats mer än 100 dagar innan den arbetssökandes jobbsökning hade börjat. För ungefär 30 procent hade planen utarbetats inom en månad efter att jobbsökningen började, och för 20 procent hade det gått mer än en månad från det att jobbsökningen hade börjat.

Planerna revideras sällan. Ju längre arbetslösheten hade fortgått, desto mindre del av arbetsökandena hade en plan som hade uppdaterats under granskningsperioden. För exempelvis dem som varit arbetslösa 3–6 månader hade planen reviderats inom den aktuella perioden i ungefär en tredjedel av fallen, och för exempelvis dem som varit arbetslösa i 12–18 månader hade planen reviderats under den aktuella perioden i ungefär en femtedel av fallen. Det har varit möjligt att låta bli att utarbeta en plan eller att låta bli att revidera den, eftersom arbets- och näringsbyrån med hänsyn till den arbetssökandes situation har ansett det vara uppenbart onödigt. En plan hade utarbetats för mer än 90 procent av dem som varit i lönesubventionerat arbete eller annars sysselsatta med sysselsättningsanslag, deltagit i arbetskraftsutbildning eller deltagit i annan sysselsättningsfrämjande service.

Av den ovannämnda utredningen för arbets- och näringsministeriet framgår att arbetssökandena ansåg att processen för utarbetande av sysselsättningsplaner var lyckad och att planerna var till nytta. Till arbetssökandenas positiva erfarenhet bidrog att de i samband med utarbetandet av planen fick personlig service av en expert vid arbets- och näringsbyrån. Bland arbetslösa arbetssökande finns också en stor grupp personer som har ett ringa behov av personlig service. Kunderna hos servicelinjen tjänster för kompetensutveckling och hos servicelinjen tjänster för stödd sysselsättning upplevde oftare än kunderna hos servicelinjen arbetsförmedlings- och företagstjänster att det var positivt att utarbeta en plan. Kunderna hos den sistnämnda servicelinjen bedöms vara de som har minst behov av arbets- och näringsbyråns service. Omkring 30 procent av alla arbetslösa arbetssökande sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden inom en kortare tid än tre månader från det att jobbsökningen börjat. För dem som varit arbetslösa längre än tre månader gällde år 2015 att omkring 20 procent sysselsattes på den öppna arbetsmarknaden inom 3–6 månader från det att jobbsökningen hade börjat.

I utredningen konstaterades att utarbetandet av en plan i och för sig inte i någon betydande grad ökade sannolikheten för sysselsättning eller minskade risken för arbetslöshet. För alla servicelinjer gällde att utarbetandet av en plan tydligare än i fråga om referensgruppen ledde till deltagande i sysselsättningsfrämjande service. I utredningen konstaterades att fullföljandet av planen hade en klart positiv höjande effekt i fråga om sannolikheten för sysselsättning. Sannolikheten för sysselsättning höjdes i synnerhet av att den första överenskomna uppgiften enligt planen blev verklighet.

För utredningen fick experterna vid arbets- och näringsbyråerna svara på frågan om hur mycket arbetstid som gick åt till att utarbeta och revidera en plan. Experterna uppskattade att det i genomsnitt krävs 41 minuter för att utarbeta en plan och 19 minuter för att revidera den.

Arbetsprövning

Enligt gällande bestämmelser begränsas användningsområdet för arbetsprovning till att klarlägga alternativ för yrkesvalet och karriären och till att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden. Enligt gällande bestämmelser kan arbetsprovning inte användas för att främja sysselsättningen för sådana personer vars kompetens och allmänna arbetsmarknadsfärdigheter bedöms vara i skick, bortsett från personer som tvingas byta yrke på grund av sjukdom eller av andra orsaker.

Till en ledig plats väljs oftast en person som övergår från en annan arbetsplats. Enligt undersökningen Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2014 (TEM-analyyseja 65/2014) valdes en arbetslös person till en arbetsplats i ungefär 25 procent av fallen år 2014. Yrkesverksamma har det således bättre förspant när det gäller att söka ett nytt jobb. Det blir svårare att få jobb för den som blir arbetslös och allt svårare ju längre arbetslösheten fortgår.

Enligt Statistikcentralens statistiska uppgifter för 2014 finns det ungefär 363 600 företag i Finland, alla näringsgrenar medräknade. Största delen av företagen (ungefär 95 procent) är s.k. mikroföretag som sysselsätter 1–9 personer. Omkring 4 procent av företagen är småföretag som sysselsätter 10–49 personer. Medelstora företag (50–249 personer) och storföretag (över 250 personer) utgör sammanlagt ungefär 1 procent av alla företag.

Åren 2001–2012 uppkom det i företagen (jord- och skogsbruk undantaget) ungefär 109 000 arbetstillfällen på heltid; av dem ungefär 40 procent i mikroföretag och något mer än 30 procent i andra småföretag. Nya arbetstillfällen uppkommer alltså mest i små företag. I ett litet företag har rekryteringen av en ny arbetstagare stor betydelse, och därför är rekryteringströskeln rätt så hög. Det kan finnas arbete att utföra i företaget, men ingen rekryteras förrän det är absolut nödvändigt eller förrän det hittas en person som arbetsgivaren är övertygad om att lämpar sig för arbetsuppgiften och arbetsgemenskapen. Platsen förklaras inte heller nödvändigtvis ledig, utan rekryteringen sker via andra kanaler. Detta innebär att den arbetssökandes egen aktivitet accentueras vid jobbsökningen. Serviceutbudet inom den offentliga arbetskraftsservicen bör inrymma service som kan användas för att stödja jobbsökningen för sådana arbetslösa arbetssökande vars yrkeskompetens och övriga arbetsmarknadsfärdigheter är à jour och som kan sänka tröskeln för att de ska sysselsättas och anställas.

Avbrytande av träning och utbildningsprovning

Trots att träning och utbildningsprovning är kortvariga tjänster kan det medan de pågår uppkomma situationer där träningen eller utbildningsprovningen måste avbrytas också av andra orsaker än på grund av frånvaro. En sådan situation kan bli aktuell åtminstone när en deltagare betar sig våldsamt eller hotfullt. Serviceformen bör då kunna avbrytas för att säkerheten för de övriga deltagarna och serviceproducentens personal ska kunna garanteras. I vissa fall kan ett avbrytande behövas också på grund av ett sådant annat osakligt och störande beteende som inte direkt hotar någon annans liv eller hälsa men som inverkar störande på undervisningen eller träningen. I praktiken har det ibland varit oklart om träningen eller utbildningsprovningen kan avbrytas av någon annan orsak än på grund av frånvaro. För att skapa större klarhet i rättsläget bör möjligheten att avbryta anges i lagen.

Gemensam anskaffning av utbildning

Den andel som staten finansierar av anskaffningspriset för PrecisionsUtbildning som ordnas i form av gemensamt anskaffad utbildning anses som statligt stöd till den arbetsgivare som deltar i finansieringen, om arbetsgivaren bedriver näringsverksamhet. Gruppundantagsförordningen tillämpas på stödet. För att skapa större klarhet i rättsläget bör tillämpningen av gruppundantagsförordningen anges i lagen.

Arbets sökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Arbets- och näringsministeriet har bl.a. i samband med förvaltningsklagan noterat att arbets- och näringsbyråerna tidvis har svårt att motivera avgöranden som gäller stödjande av arbets sökandes frivilliga studier. När det gäller universitetsstudier kan detta bero på att bestämmelserna om stödjande av universitetsstudier utgör en relativt svårtolkad helhet. För att examensinriktade universitetsstudier ska stödjas krävs det utifrån bestämmelserna att både de villkor som gäller för alla studier som stöds och de stödvillkor som gäller i fråga om universitetsstudier är uppfyllda. I praktiken bildar dessa villkor dock en helhet. Samma svårigheter förekommer antagligen också i samband med rådgivning för arbets sökande.

Bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice kan förtydligas genom att de separata bestämmelserna om stödjande av examensinriktade universitetsstudier stryks. Efter ändringen är bestämmelserna om stödjande av studier likadana för alla studier. Ändringen påverkar inte förutsättningarna för stödjande av studier, och långvariga studier kommer inte heller i fortsättningen att stödjas med arbetslöshetsförmåner.

När det gäller personer som blir arbetslösa kan möjligheten att få en arbetslöshetsförmån för att stödja försörjningen under studietiden bero av om studierna inleddes redan under anställningsförhållandet eller först under tiden för det stödpaket som arbetsgivaren betalade i samband med att anställningsförhållandet upphörde. Likabehandlingen av arbets sökande kan främjas genom att lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras så att det blir möjligt att stödja studier med arbetslöshetsförmåner också när studierna har inletts under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån från arbetsgivaren och studierna inte har varit avbrutna under minst ett år.

När bestämmelserna om arbets sökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån trädde i kraft vid ingången av 2010 avgjorde arbets- och näringsbyrån om arbets sökanden har en giltig orsak till avbrytande av stödjandet av studierna. Som giltiga orsaker ansågs bl.a. arbete, sjukdom och familjeledigheter. För närvarande krävs ingen giltig orsak. Efter slopandet av den orsaksrelaterade prövningen kan det enligt kommentarer från närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna hända att stödjandet av studier avbryts för till och med mycket kort tid eller att avbrytande används när studierna inte har framskridit på det sätt som krävs. Närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna har framfört att den orsaksrelaterade prövningen av avbrytande bör återinföras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

År 2012 avbröts stödjande av frivilliga studier med arbetslöshetsförmån ungefär 850 gånger på begäran av arbets sökanden. Det går inte att utreda hur många gånger det hände att en arbets sökande begärde att stödjandet skulle avbrytas men arbets- och näringsbyrån ansåg att villkoren för att avbryta inte var uppfyllda. Sedan ingången av 2013 har det inte krävts någon giltig orsak för att stödjande av studier ska kunna avbrytas. Efter det har antalet avbrott ökat markant. År 2013 begärde ungefär 1 300 personer att stödjandet av studierna avbryts och år 2014 ungefär 1 600 arbets sökande. Under perioden januari–juni 2015 var antalet 1 700.

Den slopade prövningen av om orsaken till avbrytande kan godtas har också påverkat längden på avbrotten. År 2012 varade avbrotten i genomsnitt uppskattningsvis ungefär 230 dagar, år 2013 ungefär 180 dagar och år 2014 ungefär 130 dagar. Antalet avbrott som varade högst två månader uppgick till ungefär 160 år 2012, ungefär 320 år 2013 och ungefär 380 år 2014.

I synnerhet antalet kortvariga avbrott har ökat. Det här kan förlänga studietiderna och medföra administrativt arbete för arbets- och näringsbyråerna och för dem som betalar ut arbetslöshetsförmånen.

För dem som ska integreras har maximitiden (24 månader) för stödjande av frivilliga studier i vissa fall blivit ett problem. I synnerhet för unga invandrare som passerat läropliktsåldern och för unga vuxna med en bristfällig utbildningsbakgrund räcker maximitiden vanligtvis inte till för att fullgöra den grundläggande utbildningen. För dessa innebär uppnådd maximitid för stödjande av studier ofta att grundskolestudierna avbryts och fortsatt utbildning förhindras, samt på längre sikt att de blir utslagna på arbetsmarknaden.

Finansiering av lönesubvention och startpeng

Den nuvarande modellen för finansiering av lönesubvention och startpeng tryggar inte en enhetlig behandling av arbetssökandena eller möjligheterna att på bästa tänkbara sätt ordna service enligt servicebehovet. Största delen av sysselsättningsanslagen har vanligen bundits redan i början av ett år, och då kan inga nya beslut om lönesubvention eller startpeng fattas. Åren 2013–2015 var 71–92 procent av sysselsättningsanslagen bundna i maj–juni. Detta har lett till att arbetslösa arbetssökande eller arbets- och näringsbyråerna blir tvungna att vänta på att anslag ska frigöras från de bundna anslagen, på att tilläggsanslag ska beviljas i en eventuell tilläggsbudget eller på att anslag anvisas för det följande året. Det innebär att finansieringsmodellen leder till att arbetslösheten förlängs för vissa arbetslösa arbetssökande.

Utdragen arbetslöshet minskar sannolikheten för att arbetslösheten upphör i och med sysselsättning direkt på den öppna arbetsmarknaden. Av exempelvis de arbetslöshetsperioder som upphörde under januari–juni 2015 och där arbetslösheten hade varat en kortare tid än sex månader upphörde mer än hälften i och med sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden medan bara ungefär 26 procent av de fall där arbetslösheten hade varat minst tolv månader upphörde i och med sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

Modellen för finansiering av lönesubvention och startpeng innebär att arbetssökandena särbehandlas vid tillgången på service. Arbetssökande i fråga om vilka det inte behövs sysselsättningsanslag för att ordna service enligt deras servicebehov kan oftast anvisas en serviceform rätt snabbt, exempelvis arbetsprövning. Arbetssökande för vilka service enligt servicebehovet skulle utgöras av lönesubventionerat arbete eller lönesubventionerad läroavtalsutbildning i form av rekryteringsstöd kan av anslagsrelaterade orsaker bli tvungna att vänta flera månader på att få tillträde till servicen. När anslag väl står till förfogande kan arbetsgivarens situation ha förändrats så att det inte längre är aktuellt med ett lönesubventionerat anställningsförhållande eller en lönesubventionerad läroavtalsutbildning.

Den nuvarande finansieringsmodellen kan också leda till att arbetssökande anvisas service som inte möter deras servicebehov men kan ordnas utan sysselsättningsanslag. Service som inte möter en arbetssökandes servicebehov främjar ofta inte heller hans sysselsättning, och dessutom kan hen tränga undan en sådan arbetssökande från servicen för vilken den aktuella serviceformen skulle vara ett ändamålsenligt sätt att främja sysselsättningen.

Det är svårt att dimensionera sysselsättningsanslagen så att det under hela året finns disponibla anslag för service som möter arbetslösa arbetssökandes behov. Prognostiseringen av antalet arbetslösa arbetssökande och av enskilda arbetssökandes servicebehov samt prognostiseringen av antalet till buds stående tjänster försvårar möjligheterna att dimensionera anslagen. Sysselsättningsanslagen har inte dimensionerats enligt arbetssökandena och deras servicebehov, och därför varierar arbets- och näringsbyråernas disponibla serviceutbud under olika tider av året och i olika delar av landet.

Lönesubvention

Enligt gällande bestämmelser beviljas inte lönesubvention, om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller är föremål för oreglerade återbetalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. Enligt EU:s regler om statligt stöd kan ett företag i svårigheter beviljas statligt stöd i form av de minimis-stöd men inte i form av stöd enligt gruppundantagsförordningen. Enligt de nuvarande bestämmelserna om lönesubvention kan lönesubvention inte heller beviljas i form av de minimis-stöd, om sökanden är ett företag i svårigheter eller är föremål för oreglerade återbetalningskrav. För att de nationella bestämmelserna om lönesubvention ska stämma överens med EU:s bestämmelser om statligt stöd bör de ändras så att det blir möjligt att bevilja ett företag i svårigheter lönesubvention i form av de minimis-stöd, om det anses vara ändamålsenligt för att främja sysselsättningen för den som anställs med subvention.

I praktiken är det ofta svårt eller nästan omöjligt att göra den bedömning som krävs för att lönesubvention ska beviljas, dvs. att bedöma att produktiviteten är nedsatt till följd av brister i yrkeskompetensen. På grund av detta bör kravet för att subvention ska beviljas vara arbetslöshet till följd av brister i yrkeskompetensen. Ibland kan det också vara svårt att bedöma bristerna i yrkeskompetensen, men utgångspunkten är att det för bedömningen finns konkretare utredningar än för bedömning av nedsatt produktivitet.

Antalet långtidsarbetslösa har ökat betydligt allt sedan 2009. Av arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik framgår att år 2009 var i genomsnitt ungefär 41 000 personer långtidsarbetslösa i slutet av månaden och var ungefär 88 000 olika personer långtidsarbetslösa under året. År 2015 var i genomsnitt ungefär 109 000 personer långtidsarbetslösa i slutet av månaden och var ungefär 190 000 olika personer långtidsarbetslösa under året. Antalet långtidsarbetslösa har fortsatt att öka. I slutet av juli 2016 var i genomsnitt ungefär 127 000 personer långtidsarbetslösa.

Att minska långtidsarbetslösheten och främja sysselsättningen för långtidsarbetslösa är en krävande uppgift, och därför bör man mer än för närvarande satsa på att förebygga långtidsarbetslöshet. För att långtidsarbetslösheten ska kunna minskas på lång sikt krävs det att lönesubvention riktas till främjande av anställning förutom av långtidsarbetslösa också av sådana arbetslösa som löper stor risk att bli långtidsarbetslösa. För att lönesubvention på ett bättre sätt än tidigare ska kunna riktas till insatser för att förebygga långtidsarbetslöshet bör arbets- och näringsbyrån systematiskt efter det att enskilda kunder registrerats som arbetslösa arbetssökande bedöma om de löper risk att vara arbetslösa längre än tolv månader. När arbets- och näringsbyrån överväger om lönesubvention ska beviljas bör den noggrannare än för närvarande bedöma om en arbetslös arbetssökande som föreslås bli anställd med subvention riskerar bli långtidsarbetslös. Genom att inrikta subventionen på ett effektivare sätt kan man nå bättre sysselsättningseffekter i och med att de begränsade anslagen kanaliseras till personer som har mest nytta av dem.

Enligt gällande subventionsbestämmelser beviljas inte lönesubvention om arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara ändamålsenligt att bevilja subventionen. Detta villkor gäller den egentliga arbetsgivare som ansöker om lönesubvention men inte ett användarföretag i en situation där den som anställs eller har anställts med subventionen överförs till uppgifter hos användarföretaget. Ett användarföretag som har obetalda skatter eller obetalda lagstadgade avgifter skulle inte kunna få lönesubvention. De nuvarande bestämmelserna om lönesubvention innebär att exempelvis ett företag eller en förening som inte har försummat att betala skatter eller andra lagstadgade avgifter kan överföra en arbetstagare som anställts med lönesubvention till ett användarföretag som har försummelse av detta slag. I dessa fall kringgås vill-

koren för erhållande av lönesubvention, och samtidigt kan användarföretaget få konkurrensfördelar i förhållande till andra branschaktörer. Det är inte ändamålsenligt att lönesubvention beviljas i de situationer som avses ovan, och därför bör beviljande av lönesubvention och överföring av den som anställs eller har anställts med subventionen villkoras av att inte heller användarföretaget på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter.

De gällande bestämmelserna hindrar inte att lönesubvention beviljas en arbetsgivare eller ett användarföretag som på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala lön. Bestämmelserna bör ändras till denna del, eftersom det inte är ändamålsenligt att en arbetsgivare som på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala lön beviljas lönesubvention, åtminstone inte i det fallet att det bara är en kort tid sedan försummelse inträffade eller arbetstagarna har tvingats ansöka om betalning av lönefordringar enligt lönegarantin. Arbets- och näringsbyrån bör dock ha möjlighet att bevilja lönesubvention i de situationer där det av särskilda skäl som har samband med en arbetslös arbetssökande är ändamålsenligt att bevilja lönesubvention.

År 2013 anställdes ungefär 8 400 personer som vikarie för den tid alterneringsledigheten varar, år 2014 ungefär 8 900 personer och år 2015 ungefär 7 200 personer. Av dem som anställdes som vikarie hade 94 procent år 2013, 93 procent år 2014 och 86 procent år 2015 varit arbetslösa i högst 26 veckor innan vikariatet inleddes. Statistiken innehåller inte några uppgifter om i hur många fall lönesubvention har beviljats för att anställa vikarier för alterneringslediga. Till den som blir alterneringsledig betalas alterneringsersättning, som motsvarar 70 procent av arbetslöshetsförmånens belopp och alltid villkoras av att en vikarie anställs för den tid ledigheten varar. Lönesubvention kan beviljas för att anställa en vikarie. I ett läge med begränsade sysselsättningsanslag kan det inte anses vara ändamålsenligt att lönesubvention beviljas på basis av ett sådant anställningsförhållande som kan bli verklighet också utan lönesubvention.

Lönesubvention beviljas inte om det anställningsförhållande som subventionen är avsedd för har börjat innan beslut om beviljande av subvention har fattats. Enligt gällande bestämmelser finns det ett undantag från denna huvudregel. Att anställningsförhållandet har börjat utgör inte något hinder för beviljande av lönesubvention, om den arbetsgivare som får lönesubvention ansöker om fortsatt lönesubvention och den nya subventionsperioden börjar omedelbart efter det att den föregående perioden gått ut. För att kunna få subventionen ska arbetsgivaren lämna in ansökan om fortsatt lönesubvention till arbets- och näringsbyrån innan den föregående subventionsperioden har gått ut. Lönesubvention har inte kunnat beviljas i situationer där den som anställts med subvention har övergått till anställning hos en ny arbetsgivare som s.k. gammal arbetstagare med anledning av i arbetsavtalslagen avsedd överlåtelse av rörelse. Lönesubvention beviljas alltid en arbetsgivare som specificerats med FO-nummer. Efter överlåtelse av rörelse är den som anställts med subventionen inte längre anställd hos den arbetsgivare för vilken beslutet om lönesubvention har utfärdats. Eftersom förvärvaren av rörelse inte kan beviljas lönesubvention för ett anställningsförhållande som är i kraft kan situationen ibland vara oskälig ur förvärvarens perspektiv. Överlåtaren kan ha beviljats långvarig lönesubvention för t.ex. läroavtalsutbildning, men efter överlåtelsen kan förvärvaren inte få lönesubvention. Följden kan bli att läroavtalsutbildningen avbryts. För att avhjälpa missförhållandet bör bestämmelserna om lönesubvention ändras så att det blir möjligt att bevilja förvärvaren lönesubvention för den som anställts med subvention och som överförts från överlåtaren som s.k. gammal arbetstagare, förutsatt att förvärvaren uppfyller de villkor som enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice gäller för att en arbetsgivare ska beviljas lönesubvention. På motsvarande sätt bör lönesubvention kunna beviljas i en situation där en sammanslutning har fusionerats, delats eller gått samman och den som anställts med lönesubventionen övergår till anställning hos den nya organisationen. Med sammanslutningar avses företag (inkl. andelslag), föreningar, stiftelser, kommuner och samkommuner. Eftersom de ovannämnda be-

stämmelserna föreslås bli tillämpade också när statliga ämbetsverk eller inrättningar beviljas sysselsättningsanslag för att anställa arbetslösa arbetssökande, kan statliga ämbetsverk och inrättningar som går samman beviljas anslag även för dem som anställts med subventionen och som övergått till den nya organisationen.

Enligt gällande bestämmelser utgör lönesubventionens belopp en fast procentuell andel av de lönekostnader som den som anställts med subventionen föranleder för arbetsgivaren, dvs. 30, 40 eller 50 procent av lönekostnaderna. Enligt de nuvarande bestämmelserna kan lönesubvention inte beviljas, om arbets- och näringsbyrån inte alls har något disponibelt anslag för lönesubvention eller det disponibla anslaget inte är tillräckligt stort för att täcka det lagstadgade beloppet. För att lönesubvention ska kunna användas på ett smidigare sätt än för närvarande bör bestämmelserna om lönesubventionens belopp ändras så att den fasta subventionsprocenten ersätts med en subventionsprocent som fastställs så att subventionsbeloppet utgör högst 30, 40 eller 50 procent av lönekostnaderna.

Enligt gällande bestämmelser finns det inte något månatligt maximibelopp för lönesubventionen. I lönesubvention betalas 30, 40 eller 50 procent av de faktiska lönekostnaderna. När sysselsättningsanslagen minskar bör anslagen allt bättre riktas till att främja sysselsättningen för sådana arbetslösa som inte har några möjligheter att få tillträde till arbetsmarknaden utan lönesubvention. Eftersom lönesubvention beviljas för utveckling av yrkeskompetens på en arbetsplats utför den som anställs med subvention i regel uppgifter inom s.k. lågproduktivt arbete. Genom att fastställa ett tak i euro för de lönekostnader som täcks med lönesubvention kan lönesubventionen på ett bättre sätt än för närvarande riktas till uppgifter som den är avsedd för.

För anställning av äldre långtidsarbetslösa kan lönesubventionen i praktiken vara permanent, om en person har fyllt 60 år och varit arbetslös i minst ett år utan avbrott. Enligt gällande bestämmelser utgör lönesubventionens belopp alltid 30 procent av lönekostnaderna efter de första tolv månaderna. I praktiken kan det uppkomma situationer där exempelvis den som utfört lönesubventionerat arbete i 14 månader – först tolv månader med 50 procent i lönesubvention och sedan två månader med 30 procent – blir arbetslös och arbetslösheten varar över tolv månader eller över 24 månader. I dessa fall utgör lönesubventionens belopp enligt gällande bestämmelser 30 procent, om personen på nytt får ett lönesubventionerat arbete. I sådana situationer missgynnas de som fyllt 60 år jämfört med andra som varit arbetslösa minst tolv eller 24 månader och som kan anställas med en lönesubvention på 40 eller 50 procent för högst tolv månader. Av denna orsak bör bestämmelserna om lönesubvention ändras så att samma bestämmelser om lönesubventionens belopp som tillämpas på andra arbetslösa tillämpas på dem som fyllt 60 år och varit arbetslösa i minst tolv månader utan avbrott, förutsatt att de lagstadgade villkoren för arbetslöshetens längd är uppfyllda.

Endast en liten del av de personer vars subventionsperiod enligt de nuvarande bestämmelserna kan vara längre än tolv månader har ett lönesubventionerat arbete längre än tolv månader. Det beror på att de arbetsuppgifter där lönesubvention beviljas oftast är sådana att en ettårig period med lönesubvention är tillräckligt lång för att höja yrkeskompetensen hos den som anställts med subventionen, och efter perioden kan det inte längre anses att produktiviteten hos den som anställts med subventionen är nedsatt i de aktuella arbetsuppgifterna.

Enligt gällande bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillgodoräknas lönesubventionerat arbete i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning på samma sätt som annat arbete i ett anställningsförhållande. Undantag från denna bestämmelse gällde under perioden 1998–2013. Från och med 1998 räknades två tredjedelar av arbetsveckorna från arbete med sammansatt stöd in i arbetsvillkoret och från och med ingången av mars 2002 inräknades hälften av arbetsveckorna. Vid ingången av 2006 ersattes det sam-

mansatta stödet med högsta förhöjda lönesubvention. Vid ingången av 2014 ändrades lagen om utkomstskydd för arbetslösa så att lönesubventionerat räknas in i arbetsvillkoret.

Förkortningen av arbetsvillkoret har sannolikt åtminstone i någon mån förkortat subventionsperioderna för dem som anställts med subvention och som på basis av arbetslöshetens längd före subventionsperioden skulle ha haft rätt till en längre period än en period på sex månader. Genom att ändra bestämmelserna om vad som tillgodoräknas i arbetsvillkoret kan man åtminstone i någon mån bidra till att lönesubventionerat arbete inte ordnas eller att ingen deltar i det enbart för att uppfylla arbetsvillkoret. Om lönesubventionerat arbete inte helt och hållet räknas in i arbetsvillkoret, är det sannolikt att den som anställts med subventionen är beredd att på ett aktivare sätt än för närvarande söka sig ut på den öppna arbetsmarknaden under subventionsperioden.

En förening eller en stiftelse kan beviljas lönesubvention så att föreningen eller stiftelsen kan täcka lönekostnaderna helt och hållet med lönesubventionen upp till högst 65 procents arbetstid, om föreningen eller stiftelsen i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställer en person som varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. Föreningar och stiftelser har en särställning i bestämmelserna om lönesubvention eftersom föreningarna och stiftelserna kan erbjuda arbetsuppgifter som lämpar sig för långtidsarbetslösa men vanligen inte har ekonomiska möjligheter att anställa dem med egna medel. Patent- och registerstyrelsen för ett föreningsregister och ett register över religionssamfund. Enligt gällande bestämmelser om lönesubvention kan ett registrerat religionssamfund få lönesubvention som motsvarar 30, 40 eller 50 procent av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder, men inte subvention som motsvarar 100 procent upp till högst 65 procents arbetstid. Ett religionssamfund som införts i föreningsregistret kan däremot beviljas lönesubvention enligt de villkor som gäller för en förening. Med tanke på beviljande av lönesubvention har registrerade religionssamfund som inte har införts i föreningsregistret en annan ställning än de religionssamfund som är verksamma på föreningsbasis.

Bestämmelser om registrerade religionssamfund finns i religionsfrihetslagen (453/2003), enligt vilken den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, den ortodoxa kyrkan i Finland och de registrerade religionssamfunden är religionssamfund. Ett registrerat religionssamfund är en privaträttslig sammanslutning som påminner om en registrerad förening och på vilken föreningslagen (503/1989) är delvis tillämplig. De registrerade religionssamfunden har inte beskattningsrätt men de kan ta ut medlemsavgifter på samma sätt som föreningar. Registrerade religionssamfund kan jämföras med föreningar, och för att arbetsgivarna ska behandlas lika bör registrerade religionssamfund därför kunna beviljas lönesubvention för lönekostnaderna till fullt belopp för högst 65 procents arbetstid när de anställer en arbetslös arbetssökande som varit arbetslös i minst två år.

Smidigare bestämmelser om arbetsprövning och lönesubvention

I de bestämmelser i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som gäller begränsningar i fråga om arbetsprövning och lönesubvention hänvisas det till arbetsgivarens skyldighet enligt arbetsavtalslagen att erbjuda arbete dels åt de arbetstagare som arbetsgivaren av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker sagt upp eller permitterat, dels åt sina deltidsanställda. Arbetsprövning kan inte ordnas och lönesubvention kan inte beviljas om inte den som ordnar arbetsprövningen eller den arbetsgivare som ansöker om lönesubvention har erbjudit sina uppsagda eller permitterade arbetstagare eller sina deltidsanställda arbete på det sätt som förutsätts i arbetsavtalslagen. Genom att hänvisa till bestämmelserna i arbetsavtalslagen som en förutsättning för ordnande av arbetsprövning och beviljande av lönesubvention har man velat säkerställa att arbetsgivarna iakttar arbetsavtalslagen och att ställningen för de ar-

betstagare som redan har ett anställningsförhållande inte försämras på grund av dem som deltar i arbetsprövningen eller anställs med lönesubventionen. Bestämmelserna om arbetsprövning och lönesubvention ändrades genom en lag som trädde i kraft den 1 juni 2014 för att de bättre än tidigare skulle motsvara bestämmelserna i arbetsavtalslagen. Avsikten var inte att de anställda hos den som ordnar prövningen eller de anställda hos den arbetsgivare som anställer med lönesubvention skulle få ett bättre skydd än anställningsskyddet enligt arbetsavtalslagen. Ur perspektivet för smidigare författningar och avveckling av normer enligt regeringens spetsprojekt bör det bedömas om det är ändamålsenligt att det i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice finns bestämmelser om sådant som regleras i arbetsavtalslagen.

Arbetsgivaren är skyldig att iaktta arbetsavtalslagens bestämmelser om skyldighet att erbjuda arbete också när arbetsgivaren anställer en arbetstagare för vars lönekostnader det betalas lönesubvention också i det fallet att beviljandet av lönesubvention inte enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice villkoras av att arbetsavtalslagen iakttas. Arbetsprövning som syftar till att klarlägga en enskild kunds alternativ för yrkesvalet och karriären eller till att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden utgår alltid från behoven hos den som deltar i prövningen, inte från behovet av arbetskraft för den som ordnar arbetsprövningen. Den som deltar i arbetsprövning står inte i anställningsförhållande till den som ordnar arbetsprövningen och det direkta syftet med arbetsprövningen är inte att den som deltar ska bli sysselsatt hos anordnaren. Hänvisningen till arbetsavtalslagen orsakar förvirring om omfattningen av den skyldighet att erbjuda arbete som arbetsavtalslagen förutsätter. Arbetsgivare kan ha avstått från att ordna arbetsprövning eftersom de har trott att begränsningarna i fråga om arbetsprövning hindrar att arbetsprövning ordnas om arbetsgivaren inte alltid först har erbjudit alla sina deltidsanställda arbete.

Arbets- och näringsbyråerna har inga praktiska möjligheter att övervaka om en arbetsgivare har iakttagit bestämmelserna i arbetsavtalslagen. I samband med avtalet om arbetsprövning frågas det om den som ordnar arbetsprövningen och i ansökan om lönesubvention frågas det om den arbetsgivare som ansöker om subvention har fullgjort sin skyldighet att erbjuda arbete på det sätt som arbetsavtalslagen förutsätter. Arbets- och näringsbyrån ingår avtal om arbetsprövning och fattar sitt beslut om lönesubvention på basis av de uppgifter som den som ordnar arbetsprövningen och den arbetsgivare som ansöker om subvention har uppgett. Hänvisningen till arbetsavtalslagens bestämmelser om skyldighet att erbjuda arbete som en förutsättning för beviljande av lönesubvention och för ordnande av arbetsprövning har lett till att arbetsgivarna frågar tjänstemännen vid arbets- och näringsbyrån hur bestämmelserna ska tillämpas. Arbets- och näringsbyråerna kan dock inte ge råd om tillämpningen. Om de bestämmelser som gäller skyldigheten att erbjuda arbete enligt arbetsavtalslagen stryks i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, innebär det att normerna avvecklas och att arbets- och näringsbyråernas administrativa arbete minskar. Strykningen av bestämmelserna i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice försämrar inte ställningen för arbetstagare som står i ett anställningsförhållande. Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i arbetsavtalslagen har föreskrivits som en uppgift för arbetarskyddsmyndigheterna. En arbetsgivare som bryter mot de skyldigheter arbetsgivaren har enligt arbetsavtalslagen kan bli skyldig att ersätta den arbetstagare som först borde ha erbjudits arbete för den skada som därigenom uppkommit.

Enskilda kunder anvisas inte arbetsprövning och lönesubvention beviljas inte, om arbetsprövningen eller den anställning som subventionen avser leder till eller skulle kunna leda till att anställda hos arbetsgivaren sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid. Det är omöjligt för arbets- och näringsbyrån att på förhand bedöma om ordnande av arbetsprövning eller beviljande av lönesubvention påverkar eller skulle kunna påverka de anställdas ställning så att de blir uppsagda, permitterade eller deltidsanställda. Inga fall av detta slag har kommit till arbets- och näringsministeriets kännedom. I praktiken har den ovannämnda bestämmelsen tillämpats i situationer där arbetsgivaren har gett sina arbetstagare sådan förhandsinformation som avses i

arbetsavtalslagen eller annan motsvarande information om permittering eller där arbetsgivaren ska inleda eller har inlett förhandlingar med sina arbetstagare om permittering, uppsägning eller överföring till anställning på deltid på det sätt som förutsätts i lagen om samarbete inom företag. Man har avstått från att bevilja lönesubvention och från att ordna arbetsprövning tills samarbetsförhandlingarna har slutförts. Också ordnande av arbetsprövning förhindras således alltid i de situationer som nämns ovan, även om ordnandet av prövning inte skulle kunna påverka ställningen för dem som är anställda hos den som ordnar prövningen eller hos den arbetsgivare som ansöker om lönesubvention. Arbetsavtalslagen och lagen om samarbete inom företag tryggar rättigheterna för dem som redan är anställda hos den arbetsgivare som anställer ny arbetskraft med lönesubvention eller ordnar arbetsprövning. För att undanröja onödig reglering bör därför hänvisningarna till arbetsavtalslagen strykas i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice.

Genom en temporär lag som gäller till utgången av 2016 föreskrivs det om det inbördes förhållandet mellan kommunens sysselsättningsskyldighet enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice å ena sidan och skyldigheten att erbjuda arbete enligt arbetsavtalslagen å andra sidan. Regleringen har genomförts genom en ändring av arbetsavtalslagens paragraf om bestämmelsernas tvingande natur så att den skyldighet att erbjuda arbete som en arbetsgivare har enligt arbetsavtalslagen kan förbigås när en kommun utifrån sysselsättningsskyldigheten ordnar arbete för högst sex månader för en arbetslös arbetssökande. Bestämmelsen innebär en lösning på den konflikt som uppstår när skyldigheterna enligt de två lagarna ska fullgöras samtidigt. Den temporära bestämmelse om skyldighet att erbjuda arbete som nu finns i arbetsavtalslagen har undanröjt missförhållandet i anslutning till förpliktelsesysselsättningen, och därför är bestämmelsen alltfjämt nödvändig.

Den temporära ändringen av arbetsavtalslagen har också gjort det möjligt att erbjuda dem som har den svagaste ställningen på arbetsmarknaden arbetstillfällen i föreningar och stiftelser. En förening eller stiftelse har inte skyldighet att erbjuda permitterade, deltidsanställda eller uppsagda som omfattas av återanställningsskyldighet arbete när föreningen eller stiftelsen anställer en person som har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet. De som anställs med lönesubvention hos föreningar och stiftelser utför till övervägande del deltidsarbete. Den temporära bestämmelsen i arbetsavtalslagen gör det möjligt att samtidigt anställa flera deltidsanställda med lönesubvention. För att trygga den tredje sektorns möjligheter att anställa bör den temporära bestämmelse som gäller skyldigheten att erbjuda arbete bli permanent.

En avvikelse från skyldigheten att erbjuda arbete kan göras temporärt också när en kommun, samkommun, förening eller stiftelse ordnar arbetsprövning för eller i lönesubventionerat anställningsförhållande anställer en person för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, förutsatt att arbetsprövningen eller det lönesubventionerade arbetet ordnas i en verkstad eller motsvarande träningsenhet där syftet med verksamheten är att förbättra personens färdigheter att söka sig till utbildning eller att få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Eftersom arbetsavtalslagen inte tillämpas på arbetsformer utan anställningsförhållande och eftersom ordnande av arbetsprövning inte handlar om att anställa en ny arbetstagare, bör den avvikelse från skyldigheten att erbjuda arbete som hänför sig till ordnande av arbetsprövning och som föreskrivs i arbetsavtalslagen inte längre gälla annat än permitterings-situationer. Bestämmelsen om avvikelse från skyldigheten att erbjuda arbete i de situationer som avses i paragrafen bör bli permanent.

Startpeng

Statistik visar att startpeng sällan beviljas för en längre tid än tolv månader. År 2013 avslogs ungefär 700 ansökningar om fortsatt startpeng. Motsvarande siffra för 2014 rörde sig kring 900 och för 2015 kring 2 000. År 2013 upphörde ungefär 6 500 startpengsperioder, år 2014 ungefär 8 000 och år 2015 ungefär 9 000. När antalet avslag på ansökningar om fortsatt startpeng ställs i proportion till de avslutade startpengsperioderna framgår det att en liten del av dem som inlett företagsverksamhet med startpeng inte fick startpeng för så lång tid som de själva ansåg sig behöva få stöd. Det finns ingen tillgänglig information om orsaken till att startpeng inte beviljades för den tid ansökan gällde. En del av ansökningarna har antagligen avslagits med motiveringen att arbets- och näringsbyrån har ansett att företagsverksamheten redan under den startpengsperiod som beviljats blivit så pass etablerad att inkomsterna från företagsverksamheten är tillräckliga för att trygga försörjningen för företagaren. I en del fall kan avslaget ha berott på att ansökan om fortsatt startpeng lämnats in för sent eller kan avslaget ha haft anslagsrelaterade orsaker (i synnerhet år 2015). Med beaktande av startpengsperiodernas faktiska längd och det obetydliga antalet avslag på ansökningar om fortsatt startpeng bedöms det att en kortare startpengsperiod än den nuvarande i regel är tillräcklig för att trygga försörjningen för nya företagare i det skede företagsverksamheten startas och etableras.

Enligt en undersökning som publicerades 2012 (Yrittäjyyden edistäminen starttirahalla. Starttirahajärjestelmän vaikuttavuus ja toimivuus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 36/2012) skulle hälften av de företagare som deltog i undersökningen och som hade fått startpeng ha blivit företagare också utan startpengen. Det ansågs dock att startpengen snabbade upp möjligheterna att bli företagare. Startpengen ansågs uppgå till ett relativt litet belopp, men det ansågs att den utöver det ekonomiska stödet hade en immateriell betydelse för stödmottagaren i egenskap av samhällets positiva signal till företagareverksamhet. Systemet med startpeng kunde förenklas genom att beviljandet av en tilläggsdel slopas. De element av immateriellt stöd (rådgivning, vägledning samt det förtroende från myndighetens sida för den planerade företagsverksamheten som ett positivt beslut om startpeng är ett uttryck för) kvarstår även om utbetalningen av en tilläggsdel slopas och maximitiden förkortas.

Enligt gällande bestämmelser beviljas inte startpeng, om den enskilda kund som ansöker om startpeng har inlett företagsverksamheten innan beslut om beviljande av stöd har fattats. Detta innebär att startpeng inte kan beviljas i en situation där en enskild kund som har bedrivit företagsverksamhet som bisyssla, t.ex. vid sidan om heltidsarbete eller heltidsstudier, utvidgar sin verksamhet så att den bedrivs på heltid. Företagsverksamheten som bisyssla har kunnat vara verksamhet i så liten skala att inkomsterna från företagsverksamheten inte tryggar försörjningen för företagaren. Startpeng bör kunna beviljas, om arbets- och näringsbyrån bedömer att företagsverksamheten på heltid kan ha förutsättningar att bli en kontinuerligt lönsam verksamhet. I sådana fall kan startpengen sporra enskilda kunder till att utvidga verksamheten och därmed till att sysselsätta sig själva.

I beslutet om startpeng anges som ett villkor att ansökan om fortsatt startpeng ska lämnas in till arbets- och näringsbyrån innan den gällande startpengsperioden har gått ut. Eftersom ett beslut om fortsatt startpeng innebär ett undantag från bestämmelsen om att startpeng inte beviljas om den enskilda kund som ansöker om startpeng har inlett företagsverksamheten innan beslut om beviljande av stöd har fattats bör undantagsmöjligheten anges i lagen.

Startpeng kan inte beviljas en person som övergår från ett anställningsförhållande till att utföra samma arbete som företagare och det är uppenbart att den huvudsakliga uppdragsgivaren kommer att vara hans tidigare arbetsgivare. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att det med hjälp av startpeng skapas förutsättningar för s.k. osjälvständig företagareverksamhet. Bestämmelsen hindrar möjligheterna att med startpeng stöddja försörjningen för personer som inte själva kan påverka att deras anställningsförhållande upphör men som kan sysselsätta sig själva genom att utföra underleverantörsarbete i huvudsak för sin tidigare arbetsgivare. Ett upphä-

vande av begränsningen innebär avveckling av onödig reglering, möjligheter att stödja uppsagda på ett bättre sätt och större likvärdighet för de enskilda kunder som ansöker om startpeng eftersom det för beviljande av startpeng enligt förslaget inte ska ha någon betydelse vem som är uppdragsgivare för den som blir företagare.

Som sociala förmåner som hindrar att startpeng betalas ut beaktas förmåner som enligt 3 kap. 3 § 1 mom. och 4 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa hindrar att arbetslöshetsförmåner betalas ut. Eftersom andra förmåner inte påverkar utbetalningen av startpeng, innebär de gällande bestämmelserna att det är möjligt att betala ut startpeng trots att försörjningen för den enskilda kund som ansöker om startpeng har tryggats med hjälp av någon annan förmån. Avsikten är att startpengen ska stödja försörjningen, och därför är det inte ändamålsenligt att startpeng betalas ut i en sådan situation.

Kostnadsersättning

För närvarande är arbetssökande vid äventyr att de förlorar sin arbetslöshetsförmån skyldiga att delta i annan i lagen om utkomstskydd för arbetslösa fastställd sysselsättningsfrämjande service än arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån och frivillig integrationsutbildning som stöds med arbetslöshetsförmån. Under höstsessionen 2016 överlämnar regeringen till riksdagen en proposition där det föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska ändras så att även deltagande i frivillig integrationsutbildning ska vara förpliktande för arbetssökande, dvs. att vägran att delta i utbildningen och avbrytande av utbildningen ska förenas med en tid utan ersättning (s.k. karens). Ändringen avses träda i kraft vid ingången av 2017.

Om riksdagen godkänner den ändring som regeringen föreslår kommer arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån att vara den enda i lagen om utkomstskydd för arbetslösa fastställda sysselsättningsfrämjande service som arbetssökande inte förpliktas att delta i för att de ska få sin arbetslöshetsförmån.

Under tiden för frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån kan arbetssökande få arbetslöshetsförmånen till förhöjt belopp för den s.k. aktiva tiden. För studietiden betalas kostnadsersättning också när studierna inte kräver daglig närvaro vid läroanstalten. Arbetslöshetsförmånens belopp för studietiden är större än studiestödet till och med utan förhöjning för den aktiva tiden och utan kostnadsersättning. Om rätten till kostnadsersättning slopas, betalas för stödande av frivilliga studier alltså en arbetslöshetsförmån på minst samma nivå som om arbetssökanden var arbetslös.

Om arbetssökandes frivilliga studier inte längre omfattas av kostnadsersättning kommer skillnaden mellan arbetslöshetsförmånen och studiestödet att minska, och på så sätt främjas lika-behandlingen av de studerande. Sloandet av kostnadsersättningen kan också snabba upp studierna.

När unga personer som saknar utbildning deltar i arbetsprovning medför deltagandet kostnader på samma sätt som för alla andra som deltar i arbetsprovning, och deltagande i arbetsprovning är förpliktande för de unga som en förutsättning för att de ska få en arbetslöshetsförmån. Av dessa orsaker är det med tanke på likabehandlingen av medborgarna problematiskt att unga som saknar utbildning inte omfattas av kostnadsersättning i fråga om en av formerna för offentlig arbetskraftsservice. Alla unga personer bör ha lika rätt till kostnadsersättning under den tid de deltar i arbetsprovning.

Hösten 2015 genomförde arbets- och näringsministeriet en enkät vid arbets- och näringsbyråerna där ministeriet efterlyste arbets- och näringsbyråtjänstemännens åsikter om konsekven-

serna av begränsningen i fråga om kostnadsersättning till unga personer. Det inkom 219 svar. Alla arbets- och näringsbyråer utom Ålands arbetsförmedlingsbyrå besvarade enkäten.

Deltagarna i enkäten fick besvara bl.a. en fråga som gällde huruvida de ungas möjligheter att delta i arbetsprövning skulle förbättras om begränsningarna i fråga om kostnadsersättning slopades. Ungefär 95 procent av de som svarade bedömde att möjligheterna skulle bli bättre. Av dem ansåg dock ungefär 30 procent att det skulle handla om ett ekonomiskt incitament med närmast belöningskaraktär.

Enkätsvaren ger vid handen att ett upphävande av den begränsning som gäller kostnadsersättning till unga personer kan innebära att tröskeln för att inleda studier med studiestöd till ett mindre belopp än en arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning höjs ytterligare. Den som låter bli att söka sig till studier och den som vägrar inleda studier går dock miste om sin arbetslöshetsförmån med stöd av 2 kap. 13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och därför kan en sådan konsekvens antagligen inte vara speciellt betydande.

De som besvarade enkäten hänvisade också till att kostnadsersättning betalas och resekostnader ersätts under tiden för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, vilket medför att de unga hellre deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte än i arbetsprövning.

Regional rörlighet

Enligt arbetsförmedlingsstatistiken gav arbets- och näringsbyråerna år 2015 ungefär 360 personer ett positivt arbetskraftspolitiskt utlåtande om rätten till arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag. År 2014 fick ungefär 440 personer ett positivt utlåtande. År 2015 betalade Folkpensionsanstalten ungefär 866 000 euro i arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag och år 2014 ungefär 1 130 000 euro.

I januari 2016 ombad arbets- och näringsministeriet arbets- och näringsbyråerna att ge sina åsikter om resebidragets betydelse när det gäller att ta emot arbete. Enligt de sju arbets- och näringsbyråer som besvarade enkäten har resebidraget nästan ingen betydelse när det gäller att ta emot arbete. Endast om det handlar om ett ganska kortvarigt arbete för viss tid där personen inte flyttar permanent till arbetsplatsorten kan erhållande av resebidrag påverka beslutet att ta emot arbetet. Enligt arbets- och näringsbyråerna har både arbetssökandena och arbets- och näringsbyråernas tjänstemän dålig kännedom om arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag.

Enligt arbetsförmedlingsstatistiken beviljades ungefär 1 300 personer ersättning för flyttningkostnader år 2015, ungefär 1 200 personer år 2014 och 851 personer år 2013. Ersättning för flyttningkostnader betalades till ett belopp av totalt ungefär 414 000 euro år 2015, ungefär 414 000 euro år 2014 och ungefär 385 000 euro år 2013.

Arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag och ersättning som beviljas för flyttningkostnader är båda avsedda att stödja rörligheten men de avviker från varandra i fråga om vissa förutsättningar för beviljande, vilket orsakar förvirring såväl hos tjänstemännen vid arbets- och näringsbyråerna som hos enskilda kunder. En enda form av stöd eller bidrag för stödjande av arbetssökandes regionala rörlighet skulle skapa större klarhet i verkställigheten.

Både för arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag och för ersättning för flyttningkostnader krävs det att arbetsplatsen är belägen utanför den arbetssökandes pendlingsregion, dvs. längre än 80 kilometer från den arbetssökandes faktiska bostad. Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering ska skyldigheten att ta emot arbete skärpas. En regeringsproposition som gäller detta och där det föreslås ändringar av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

och av vissa lagar som har samband med den överlämnas till riksdagen under höstsessionen 2016.

Det föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att arbetssökande har en giltig orsak att vägra ta emot heltidsarbete, om arbetsresorna i genomsnitt överstiger sammanlagt tre timmar per dag. Det har ingen betydelse om arbetsplatsen är belägen innanför eller utanför pendlingsregionen. För att de bestämmelser som gäller arbetssökandes regionala rörlighet ska bilda en ändamålsenlig helhet bör arbetsresornas dagliga längd, inte arbetsplatsens läge så som för närvarande, bedömas som en förutsättning för beviljande också när det gäller resebidrag och ersättning för flyttningskostnader.

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

Arbetsgivare kan beviljas stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en person som ska anställas eller som är anställd har en skada eller sjukdom som förutsätter anskaffning av arbetsredskap eller ändringar på arbetsplatsen. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen kan också beviljas som ersättning för den hjälp en annan arbetstagare ger. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen beviljas av offentliga medel, och när stödet beviljas en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet gäller det således att beakta EU:s bestämmelser om statligt stöd.

Enligt artikel 34 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd ska stöd för att kompensera för merkostnader vid anställning av arbetstagare med funktionshinder anses vara förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 i fördraget, om villkoren i artikel 34 är uppfyllda. Stödberättigande kostnader är enligt artikel 34 bl.a. kostnader för att anpassa lokalerna samt kostnader för att anpassa och köpa utrustning eller för att köpa programvara för att användas av arbetstagare med funktionshinder. Stödberättigande är dessutom kostnader för att anställa personal enbart för den tid det tar att hjälpa arbetstagare med funktionshinder och att utbilda sådan personal för att hjälpa arbetstagare med funktionshinder. Stödnivån får inte överskrida 100 procent av de stödberättigande kostnaderna. Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet kan enligt gällande bestämmelser beviljas lönesubvention i form av stöd enligt gruppundantagsförordningen för att anställa arbetstagare med funktionshinder. Förutom lönesubvention bör stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen på motsvarande sätt kunna beviljas i form av stöd enligt gruppundantagsförordningen.

Erhållande och utlämnande av uppgifter

Enligt den gällande bestämmelsen har arbets- och näringsbyråerna, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralerna oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. I uppgifterna för närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret) ingår att betala ut arbets- och näringsbyråns stöd och ersättningar enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt att kontrollera användningen av anslag som anvisats statliga ämbetsverk och inrättningar. För att kunna fullgöra dessa verkställighetsuppgifter bör även utvecklings- och förvaltningscentret ha rätt att få uppgifter av andra myndigheter.

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att lämna ut uppgifter till kommunerna om mottagare av arbetsmarknadsstöd först i det skede då dessa har övergått till att omfattas av kommunens finansieringsansvar. Kommunerna har framfört att de alltför sent informeras om arbetslösa som kommer att omfattas av det partiella finansieringsansvaret. I dagens läge har kommunerna ingen

möjlighet att genom att erbjuda service förhindra att arbetslösheten förlängs för dem som får arbetsmarknadsstöd.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

I lagen bör det anges att tjänstemän vid närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret) har rätt att trots sekretessbestämmelserna använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem för skötseln av sina tjänste- och arbetsuppgifter.

Sökande av ändring

Ingen har subjektiv rätt till de stöd, förmåner och ersättningar enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som arbets- och näringsbyrån beviljar (med undantag för kommunernas förpliktelsesysselsättning), utan beviljandet baserar sig på prövning av ändamålsenligheten. Enligt gällande bestämmelser får omprövning av beslut som arbets- och näringsbyrån fattat om att stöd, förmåner eller ersättningar förvägras på grund av att sysselsättningsanslagen är nugga eller har tagit slut begäras hos arbets- och näringsbyrån. Ett beslut om en omprövningsbegäran får överklagas hos förvaltningsdomstolen. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

När anvisningar om hur man begär omprövning och besvär anvisningar fogas till ett avslagsbeslut som meddelats av anslagsrelaterade orsaker får mottagaren av beslutet ett felaktigt budskap om möjligheten att ändra beslutet, eftersom sökande av ändring i praktiken inte kan leda till önskat resultat för ändringssökanden, om det de facto inte finns några disponibla anslag för att bevilja stödet, förmånen eller ersättningen. Ett beslut om förvägran är inte heller felaktigt i de situationer som avses ovan, om beslutet grundar sig på att det inte längre finns något disponibelt anslag. Det är därför motiverat att omprövning inte ska få begäras och att inte heller besvär ska få anföras i fråga om sådana beslut om förvägran som arbets- och näringsbyrån har meddelat av anslagsrelaterade orsaker.

Kortvarigt arbete som företagare

Rädsla för att helt och hållet gå miste om en arbetslöshetsförmån är den viktigaste faktor som minskar attraktionskraften när det gäller att ta emot kortvarigt arbete som utförs i ett uppdragsförhållande. Alternativet att ta emot sådant arbete kan göras attraktivare genom att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att det föreskrivs att arbetssökande får behålla sin rätt till arbetslöshetsförmåner också under tiden för kortvarig företagsverksamhet. Inkomsterna från företagsverksamheten ska dock jämkas, dvs. inkomsterna beaktas i beloppet av den arbetslöshetsförmån som betalas ut. Ändringen minskar den osäkerhet som hänför sig till erhållandet av arbetslöshetsförmåner och snabbar upp utbetalningen av arbetslöshetsförmånerna.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan

Den första intervjun med en arbetssökande ordnas enligt förslaget inom två veckor efter att personen har börjat söka arbete. Arbets- och näringsmyndigheten kan dock låta bli att ordna intervjun om det med tanke på den arbetssökandes situation är uppenbart onödigt. Arbets- och näringsmyndigheten ska alltid ordna intervju med en arbetssökande när arbetslösheten har pågått tre månader utan avbrott och därefter alltid efter tre månader av sammanhängande arbetslöshet. I samband med de periodiska intervjuerna justeras alltid även sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

Genom att ordna intervju med den arbetssökande och genom justering av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter den alltid efter tre månader av sammanhängande arbetslöshet strävar man efter att strukturera och effektivisera serviceprocessen för de arbetssökande och förkorta perioderna av arbetslöshet. Genom ändringen främjas också enhetlig service för de arbetssökande i de olika regionerna för arbets- och näringsbyråerna.

3.2 Arbetsprövning

Användningsändamålet för arbetsprövning utvidgas temporärt. Det ska vara möjligt att använda arbetsprövning för en kort tid för bedömning av lämpligheten innan ett arbetsavtal ingås. Arbetsprövning som ordnas för bedömning av lämplighet kallas rekryteringsprövning. Rekryteringsprövningen avses vara ett stöd i sökande efter arbete speciellt för arbetslösa arbetssökande vilkas yrkeskunskap och allmänna förutsättningar för arbetsmarknaden är i skick. Med hjälp av prövningen har de som ordnar den möjlighet att bedöma en potentiell arbetstagares lämplighet för en uppgift som erbjuds och på arbetsplatsen. Genom rekryteringsprövningen vill man sänka arbetsgivarnas tröskel att anställa en arbetslös arbetssökande.

Eftersom rekryteringsprövningen siktar på att ett anställningsförhållande ska uppstå efter prövningen är det avsett för situationer där arbetsgivaren verkligen har arbete att erbjuda. Det kan gälla såväl arbetsplatser som förklarats lediga som så kallade dolda arbetsplatser där arbetsgivaren kan anställa en arbetstagare när en lämplig person hittas. Arbetsgivaren som ordnar prövningen bör redan vid avtalet om prövning sörja för att den som arbetsgivare inte enligt arbetsavtalslagens bestämmelser har något hinder för anställning av en ny arbetstagare för de uppgifter som rekryteringsprövningen gäller. Den som ordnar prövningen bör i avtalet om prövningen försäkra att det inte finns något hinder för att anställa en arbetstagare.

Rekryteringsprövningen grundar sig på frivillighet. Ordandet av prövningen förutsätter att en enskild kund tillsammans med en arbetsgivare som ordnar prövningen föreslår för arbets- och näringsbyrån att prövning ordnas. Arbets- och näringsbyrån styr inte på eget initiativ någon till rekryteringsprövning men byråns sakkunniga bör upplysa enskilda kunder om möjligheten att använda prövning som stöd när de söker arbete. Arbets- och näringsbyrån bedömer inte den arbetskraftspolitiska ändamålsenligheten i en rekryteringsprövning som föreslås av en enskild kund och den som ordnar prövningen utan godkänner avtalet som föreslås om det inte finns något hinder i lag för prövningen och om avtalet uppfyller villkoren i lagen. De bestämmelser som gäller arbetsprövning föreslås med vissa undantag bli tillämpade på rekryteringsprövning.

Rekryteringsprövningen ska vara kortare än annan arbetsprövning. Rekryteringsprövning hos samma arbetsgivare som ordnar prövningen kan räcka högst en månad. Det är inte ändamålsenligt att ordna rekryteringsprövning för längre tid eftersom det enligt 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen är möjligt att avtala om provotid för arbetstagare i början av ett anställningsförhållande. Tiden för deltagandet i rekryteringsprövning dras av från maximitiden för provotid om den som ordnar prövningen anställer personen som deltagit i prövningen i samma eller i jämförbara uppgifter efter prövningen.

I avtalet om rekryteringsprövning bör omständigheterna som anges i 4 kap. 9 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice framgå. Eftersom rekryteringsprövningen avses vara en flexibel och frivillig tjänst för de arbetssökande ställs det dock inget krav på daglig minimitid och den som ordnar prövningen har ingen skyldighet att anmäla frånvaroperioder till den som betalar ut arbetslöshetsförmånen. Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar prövningen kan häva avtalet om rekryteringsprövning genom att meddela de andra parterna skriftligen. Om rekryteringsprövningen inte leder till sysselsättning hos den som ordnar prövningen bör denna informera arbets- och näringsbyrån om orsaken till att personen inte har anställts.

Rekryteringsprövning ska inte anses som sysselsättningsfrämjande service när lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas. Den som deltar i rekryteringsprövning betalas för tiden för prövningen den arbetslöshetsförmån som han eller hon skulle få som arbetslös på grund av arbetslöshet. Eftersom rekryteringsprövningen inte är sysselsättningsfrämjande service som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas inte förhöjd arbetslöshetsförmån under tiden för den. Hindren mot att betala arbetslöshetsförmån går före, och servicen kan inte räknas med i skyldigheten att vara i arbete. Eftersom servicen är frivillig förloras inte rätten till arbetslöshetsförmåner på grund av att en arbetslös vägrar ta emot eller avbryter den. Den som deltar i prövningen kan dock inte utan giltig orsak som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa under eller efter prövningen vägra att ta emot arbete som erbjuds av den som ordnar prövningen eller av arbets- och näringsbyrån utan att förlora sin arbetslöshetsförmån. Eftersom en arbetssökande inte är skyldig att delta i rekryteringsprövning som ett villkor för att få arbetslöshetsförmånen betalas för denna tid inte den kostnadsersättning som avses i 9 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Arbets- och näringsbyrån kan inte heller bevilja ersättning för rese- och logikostnader som uppkommer när en arbetslös söker sig till rekryteringsprövning.

Ändringen som gäller utvidgat användningsändamål för arbetsprövning föreslås vara temporär och gälla från ingången av 2017 till utgången av 2018. Under den tiden bedöms det om rekryteringsprövningen har främjat sysselsättningen av arbetslösa.

3.3 Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Arbetssökandes frivilliga studier kan stödjas genom en arbetslöshetsförmån utan krav på att studierna avbryts för minst ett år om de har påbörjats under periodiseringstiden för ekonomiska förmåner från arbetsgivaren. Det centrala målet med ändringen är att stödja en uppsagd arbetstagares möjligheter att förbättra sina möjligheter att få arbete genom att studera. Ändringen förbättrar även de arbetssökandes jämlikhet när stödet av studier med arbetslöshetsförmåner inte längre är beroende av om studierna har inletts redan under anställningsförhållandet eller först under tiden för ett stödpaket.

Stödtiden för frivilliga studier förlängs från 24 månader till 48 månader för att göra det möjligt för personer som överskridit läropliktsåldern och saknar avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen att fullgöra grundstudierna. Ändringen gäller i synnerhet unga invandrare och unga vuxna som överskridit läropliktsålder för vilka den maximala tiden för stöd av studier på grund av bristfällig skolbakgrund inte räcker till för att slutföra den grundläggande utbildningen.

Det krävs ett giltigt skäl för avbrott av stödet av studier. Syftet är att snabba upp fullgörandet av studierna genom att förhindra att kraven på att studierna framskrider kringgås.

Klarhet skapas i bestämmelserna som gäller prövning av stöd för universitetsstudier som leder till examen. Ändringen påverkar inte villkoren för stödet av studier.

3.4 Finansiering av lönesubvention och startpeng

Möjligheten att använda de arbetslöshetsförmåner som staten finansierar, dvs. arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen och den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel utvidgas så att det utöver utkomststödet under tiden för arbetslöshet och sysselsättningsfrämjande service också gäller finansiering av lönesubvention och startpeng.

Lönesubventionen finansieras antingen helt eller partiellt genom anslagen för arbetslöshetsförmåner beroende på subventionens belopp i euro och startpengen som beviljas arbetslösa ar-

betssökande. Den del av lönesubventionen som arbetslöshetsförmånen inte räcker till att finansiera till dess belopp i euro samt den startpeng som beviljas andra än arbetslösa finansieras med anslagen för sysselsättning. De köptjänster som fastställs i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagservice och som kompletterar dem finansieras även i fortsättningen genom sysselsättningsanslag.

En ändring av finansieringsmodellen för lönesubventionen och startpengen möjliggör bättre än den nuvarande finansieringsmodellen beaktandet av antalet arbetslösa arbetssökande och individuella servicebehov samt främjar bättre än i nuläget verkställandet av riktlinjerna för ungdomsgarantin och sysselsättningen av partiellt arbetsföra samt effektiv integration av invandrare. Genom att ändra finansieringen av lönesubventionen och startpengen kan man snabba upp sysselsättningen av flera arbetslösa arbetssökande än i nuläget och på så sätt förkorta arbetslöshetsperioderna.

Ändringen av finansieringen av lönesubventionen och startpengen föreslås vara temporär och gälla från ingången av 2017 till utgången av 2018.

3.5 Lönesubvention

Villkoret för att lönesubvention ska beviljas för övriga än 60 år fyllda som utan avbrott varit arbetslösa minst 12 månader och för dem vilkas skada eller sjukdom sänker produktiviteten är att arbets- och näringsbyrån bedömer att arbetslösheten hos personen som ska anställas beror på brister i det professionella kunnandet. Ett lönesubventionerat arbete bör förbättra en ovan nämnd persons professionella kunnande och möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Man strävar efter att i fortsättningen bättre än tidigare rikta användningen av lönesubventionen till att förebygga långtidsarbetslöshet. Därför kan subventionen beviljas för anställning av en person som varit arbetslös under 12 månader om arbets- och näringsbyrån bedömer att personen sannolikt skulle vara arbetslös över 12 månader om lönesubventionen inte beviljas. Bedömning krävs dock inte om grunden för beviljandet av lönesubvention är en skada eller en långvarig sjukdom som väsentligt och permanent eller på ett varaktigt sätt sänker produktiviteten i arbetsuppgiften som erbjuds. Syftet med förslaget är att minska den strukturella arbetslösheten och långtidsarbetslösheten genom att förutse en arbetslös arbetssökandes möjligheter att få arbete och genom lönesubvention stödja sysselsättningen av dem som utan stödet sannolikt skulle bli arbetslösa under de följande 12 månaderna.

Att lönesubventionen riktas till de arbetslösa arbetssökande vilkas arbetslöshet riskerar bli långvarig förutsätter att arbets- och näringsbyrån känner igen de omständigheter som leder till långtidsarbetslöshet. För att bedöma risken för långtidsarbetslöshet använder arbets- och näringsbyrån ett profileringsverktyg som för att göra prognosen anlitar de registreringsuppgifter som skrivits in för en arbetssökande i arbets- och näringsbyråns klientdatasystem URA. Dessutom kan arbets- och näringsbyrån vid bedömningen av risken använda andra tillgängliga uppgifter om kunden. Profileringsverktyget kan speciellt i fråga om ungdomar och invandrare inte anses helt tillförlitligt. Därför bör arbets- och näringsbyrån vid bedömningen av om arbetslösheten kan bli utdragen förutom verktyget också alltid anlita de uppgifter som finns om resultatet av en arbetslös arbetssökandes självständiga sökande efter arbete och andra uppgifter som tjänstemannen har.

Det föreslås att användningsändamålet för lönesubventionen ändras så att subventionen inte längre beviljas för anställning av vikarier för alterneringslediga.

Lönesubventionens belopp ändras så att det inte längre är en fast procentuell andel av lönekostnaderna till arbetsgivaren (30, 40 eller 50 procent) utan högst 30, 40 eller 50 procent. Ändringen som föreslås gör det möjligt att mer flexibelt än i nuläget använda lönesubventionen i situationer där arbets- och näringsbyrån inte alls har tillgängliga anslag för lönesubvention eller när det finns anslag men de inte räcker till att fullständigt täcka summan för stödet som fastställs i lagen. Det lagstadgade maximibeloppet (30, 40 eller 50 procent av lönekostnaderna) beviljas i regel även i fortsättningen som lönesubvention, men bestämmelsen gör det även möjligt att underskrida maximiprocenten för lönesubventionen. Beroende på situationen för anslaget kan stödprocenten vara mindre än maximibeloppet enligt lagen. Förslaget har samband med den föreslagna ändringen av finansieringsmodellen för användning av arbetslöshetsförmånen för lönesubvention och gör det möjligt att vägleda en arbetslös till ett arbete med lönesubvention trots att det inte finns tillgängliga sysselsättningsmedel på arbets- och näringsministeriets moment om arbetsgivaren är redo att anställa en arbetslös med ett stöd som motsvarar grunddagpenningen.

Ett maximibelopp per månad fastställs för lönesubventionen. Det så kallade taket för lönesubventionen bestäms i statsbudgeten. Avsikten med att fastställa ett maximibelopp är att trygga tillräckliga anslag och att lönesubventionen speciellt riktas till arbete med låg produktivitet.

Det föreslås att maximitiden för lönesubventionen förkortas från 24 månader till 12 månader. Enligt de nuvarande bestämmelserna kan lönesubvention beviljas för högst 24 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. Det bedöms att en subventionsperiod på ett år är tillräcklig för att förbättra den anställdas yrkeskompetens.

I propositionen föreslås det att arbetsvillkoret som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte tjänas in fullständigt vid lönesubventionerat arbete. I fortsättningen räknas 75 procent av de kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret med i arbetsvillkoret. Om ett lönesubventionerat arbete har ordnats med stöd av kommunens sysselsättningsskyldighet enligt 11 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller om en person efter att ha fyllt 60 år har arbetat inom sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnat enligt 11 kap. 1 § 2 mom. i den lagen tjänas arbetsvillkoret emellertid in i sin helhet. Syftet med ändringen är att aktivera dem som anställts med stödet att söka sig till den öppna arbetsmarknaden under och efter det lönesubventionerade arbetet.

3.6 Smidigare bestämmelser om arbetsprövning och lönesubvention

I bestämmelserna om arbetsprövning och lönesubvention i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice stryks hänvisningarna till bestämmelserna i arbetsavtalslagen. Dessutom upphävs föreskrifterna om att en enskild kund inte vägleds till arbetsprövning eller att lönesubvention inte beviljas om arbetsprövningen eller lönesubventionen leder till eller kan leda till att arbetstagare som är anställda av arbetsgivaren sägs upp, permitteras eller överförs till anställning på deltid. Genom att föreskrifterna upphävs skapas det klarhet i lagstiftningen. Även efter att bestämmelserna har upphävts fastställs rättssäkerheten för de anställda hos en arbetsgivare enligt bestämmelserna i arbetsavtalslagen. Genom att upphäva bestämmelser som hindrar att arbetsprövning ordnas i situationer där arbetsavtalslagen inte sätter upp hinder för detta strävar man efter att erbjuda fler arbetslösa än i nuläget möjlighet till arbetsprövning som främjar sysselsättningen.

Arbetsavtalslagen får huvudsakligen bestämmelser om förhållandet mellan vissa skyldigheter att erbjuda arbete och arbetskraftsservice som motsvarar den gällande temporära lagen (1367/2014). Avsikten med ändringen är att trygga möjligheterna till arbete för dem som är berättigade till garanterat arbete och att främja sysselsättningen av dem som varit arbetslösa

länge. I propositionen föreslås det att bestämmelserna i den temporära lagen som använts vid beslut som gäller konflikten mellan kommunens sysselsättningsskyldighet och skyldigheten att erbjuda arbete blir permanenta. Dessutom får arbetsgivaren i vissa situationer avvika från skyldigheten att erbjuda arbete till permitterade och anställda i deltidarbete samt de tidigare arbetstagare som omfattas av skyldigheten att återanställa. Undantagen gäller föreningar och stiftelser när de anställer långtidsarbetslösa i uppgifter som inte skulle finnas utan ekonomiskt stöd från samhället. I propositionen föreslås det även att kommuner, samkommuner, föreningar och stiftelser kan avvika från skyldigheten att erbjuda arbete när de anställer personer i en verkstad eller en motsvarande träningsenhet i uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden. De gällande bestämmelserna i arbetsavtalslagen om skyldighet att återanställa en arbetstagare som sagts upp och skyldighet att erbjuda deltidarbete mer arbete begränsar inte ordnandet av arbetsprövning som inte är ett anställningsförhållande. Det föreslås att arbetsavtalslagen får en bestämmelse om att kommuner, samkommuner, föreningar och stiftelser kan ha personer i arbetsprövning i verkstäder eller motsvarande träningsenheter även i fall där en kommun, en samkommun, en förening eller en stiftelse har permitterat sin egen personal.

3.7 Startpeng

Maximitiden för startpengen förkortas från nuvarande 18 månader till 12 månader. Startpengen är avsedd att trygga försörjningen när företagsverksamhet inleds och stabiliseras. I detta syfte bedöms en maximitid på 12 månader vara tillräcklig. Som startpeng beviljas alltid en grunddel per dag dvs. beloppet för grunddagpenningen utan tilläggsdel som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Föreskriften om beviljande av en tilläggsdel på högst 60 procent upphävs.

Beviljandet av startpeng möjliggörs till enskilda kunder som utvidgar företagsverksamhet som de skött på deltid till heltid och som har behov av försörjning i start- och stabiliseringsfasen av företagsverksamhet på heltid. Genom ändringen sporras företagare på deltid till att bli företagare på heltid och sysselsätta sig själva.

Föreskriften om att startpeng inte kan beviljas den som övergår från ett anställningsförhållande till att bli företagare om den huvudsakliga uppdragsgivaren är personens förra arbetsgivare upphävs. Ändringen möjliggör ett bättre stöd till personer som blivit uppsagda. I fall där en företagares huvudsakliga uppdragsgivare är personens tidigare arbetsgivare bör arbets- och näringsbyrån pröva om villkoren i lagen för beviljande av startpeng uppfylls på samma sätt som för andra som ansöker om startpeng.

3.8 Kostnadsersättning

Kostnadsersättning betalas inte längre under tiden för en arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Kostnadsersättning betalas endast för tiden för sysselsättningsfrämjande service som fastställts i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som en arbetssökande är skyldig att delta i för att arbetslöshetsförmånen i annat fall förloras.

Unga under 25 år utan yrkesutbildning som deltar i arbetsprövning har rätt till kostnadsersättning på samma villkor som andra som deltar i arbetsprövning. Begränsningen av utbetalning av kostnadsersättning för unga under tiden för arbetsprövning upphävs.

3.9 Regional rörlighet

Reseersättningen och ersättningen för flyttningskostnader som betalas som arbetsmarknadsstöd slås ihop till en stödform, rörlighetsunderstöd. Syftet med ändringen är att skapa klarhet i lagstiftningen som gäller stödet för arbetssökandes regionala rörlighet och på så sätt förenkla verkställandet av föreskrifterna.

Villkoren för att rörlighetsunderstöd ska beviljas anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och det beviljas och betalas ut av en arbetslöshetskassa eller av Folkpensionsanstalten. Rörlighetsunderstödet finansieras med de statliga anslagen för utkomstskydd för arbetslösa.

Rörlighetsunderstöd kan beviljas en person som är berättigad till arbetslöshetsförmån som tar emot ett arbete i ett anställningsförhållande som räcker minst två månader där den regelbundna arbetstiden i genomsnitt är minst 18 timmar i veckan. Arbetsplatsens läge i pendlingsregionen eller utanför den har ingen betydelse, men arbetsresan bör för heltidsarbete i medeltal vara över tre timmar totalt per dag och för deltidsarbete i medeltal över två timmar totalt per dag. Den arbetssökande kan få rörlighetsunderstödet oberoende av vilken arbetslöshetsförmån personen skulle vara berättigad till som arbetslös. Rörlighetsunderstödet belopp motsvarar till storleken grunddagpenningens belopp utan förhöjningsdelar och det kan betalas för högst 60 dagar efter att anställningsförhållandet har börjat. Rörlighetsunderstödet användningsändamål begränsas inte. Det kan användas för resekostnader eller andra kostnader för att ta emot ett arbete eller för flyttning till arbetsorten.

3.10 Erhållande och överlåtande av uppgifter

Folkpensionsanstalten ska oberoende av sekretessbestämmelser och övriga begränsningar av erhållandet av uppgifter ha rätt att meddela kommunerna om de personer som får arbetsmarknadsstöd på grund av arbetslöshet för minst 200 dagar samt om de personer vilkas rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter att maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning har gått ut. Genom att rätten att överlåta uppgifter utvidgas förbättras kommunernas möjligheter att erbjuda sysselsättningsfrämjande service till arbetslösa vilkas arbetsmarknadsstöd kommunerna är skyldiga att betala en del av när arbetslösheten blir långvarig.

3.11 Ändringssökande

Ett beslut som arbets- och näringsbyrån har fattat med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice där ett stöd, en förmån eller en ersättning har avslagits av anslagsrelaterade orsaker får inte överklagas genom begäran om omprövning och inte heller genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Avsikten med besvärsförbudet är att skapa klarhet i bestämmelserna om ändringssökande och hindra begäran om omprövning och besvär som i praktiken inte kan leda till ändring av ett beslut.

Besvärsförbudet gäller även arbets- och näringsbyråns beslut att inte godkänna en arbetssökandes anmälan om att avbryta frivilliga studier som personen fått stöd för genom en arbetslöshetsförmån.

3.12 Kortvarigt arbete som företagare

Arbetssökande som är sysselsatta på heltid i företagsverksamhet i högst två veckor föreslås ha rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner. Eftersom de som är sysselsatta i företagsverksamhet på deltid redan nu har rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner innebär ändringen i praktiken att sysselsättning i företagsverksamhet på heltid och på deltid inte längre reds ut för kortvariga arbetsperioder som företagare. Syftet med ändringen är att sporra arbetslösa till att ta emot arbete som ska utföras i uppdragsförhållande utöver arbete som utförs i arbets- eller tjänsteför-

hållande. Också de som sysselsätter sig med eget arbete ska ha rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner om sysselsättningen på heltid räcker högst två veckor.

Om sysselsättningen på heltid räcker längre än två veckor har den arbetssökande inte heller efter ändringen rätt till arbetslöshetsförmåner för företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete från det att sysselsättningen börjar. Det motsvarar den inverkan ett arbete i anställningsförhållande har på rätten att få arbetslöshetsförmåner. Om ett heltidsarbete i anställningsförhållande räcker mer än två veckor förlorar den arbetssökande rätten till arbetslöshetsförmåner från det att arbetet börjar, men för tiden för ett heltidsarbete som räcker högst två veckor kan personen ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån.

Efter ändringen som föreslås räknas sysselsättning under högst två veckor på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete med i längden på en persons arbetslöshet när man bedömer lönesubventionens belopp, stödperiodens maximitid samt behörigheten som vikarie under en alterneringsledning.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Arbetsmarknadens centralorganisationer föreslog i sitt förhandlingsresultat om konkurrenskraftsavtalet att nivån på arbetslöshetsskyddet skulle bestämmas enligt nivån på arbetsplatsen före ett så kallat överlevnadsavtal har ingåtts. Ändringen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa som gäller den saken och som föreslås i propositionen har i praktiken inga ekonomiska konsekvenser. Inte heller ändringarna som gäller avbrott av träning och provning samt utbildningens samprojekt bedöms ha ekonomiska konsekvenser.

Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan

Intervjuer med de arbetssökande efter tre månader av sammanhängande arbetslöshet ökar arbetet på arbets- och näringsbyråerna. I statens budgetproposition för 2017 ingår ett förslag om tilläggsanslag på 17 miljoner euro.

Den regelbundna granskningen av sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den kan öka aktiviteten att söka arbete och att delta i service enligt servicebehovet. Ett aktivt sökande efter arbete och deltagande i service kan förkorta arbetslöshetsperioderna så att utgifterna för arbetslöshetsförmåner minskar. Om längden på den genomsnittliga arbetslösheten förkortas med en dag sjunker utgifterna för arbetslöshetsförmånerna med uppskattningsvis 20 miljoner euro per år. Eftersom en arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service kan betalas förhöjd arbetslöshetsförmån och dessutom kostnadsersättning kan utgifterna för arbetslöshetsförmånerna öka om de arbetssökande aktivare deltar i servicen.

I och med de regelbundna intervjuerna och granskningen av sysselsättningsplaner i anslutning till dem kan antalet påföljder som gäller arbetslöshetsförmåner i samband med sysselsättningsplanerna öka i någon mån om en arbetssökande inte kommer när planen ska granskas eller vägrar granska planen eller om det visar sig att en arbetssökande inte har agerat på det sätt som avtalats i planen. Bestämda tider utan ersättning och ökad skyldighet att vara i arbete minskar utgifterna för arbetslöshetsförmåner som betalas för tiden för arbetslöshet, men utgifterna för utkomststöd kan öka.

Arbetsprovning

Utvidgandet av arbetsprovningens användningsändamål till rekryteringsprovning bedöms i någon mån öka antalet personer som deltar i arbetsprovning. Det är svårt att bedöma hur mycket antalet ökar. Antalet påverkas inte enbart av de arbetslösas vilja att för en kort tid arbeta utan lön utan också av arbetsgivarnas behov av arbetskraft och möjligheter att anställa ny arbetskraft och att i detta syfte ta emot arbetslösa på rekryteringsprovning.

Möjligheten som rekryteringsprovningen erbjuder används sannolikt av arbetslösa som en tid har sökt arbete utan resultat och vilkas arbetslöshet ännu inte märkbart dragit ut på tiden. De ovan nämnda personerna placeras i arbets- och näringsbyråerna i servicelinjen arbetsförmedling och företagsservice som 2015 hade cirka 87 000 olika personer som kunder vilkas arbetslöshet under ett år räckte sex månader. Om 10 procent av de ovan nämnda personerna deltar i rekryteringsprovning skulle det vara cirka 8 700 deltagare om året. Om hälften av dem får arbete med hjälp av provningen minskar antalet arbetslösa med cirka 4 350 personer under förutsättning att det inte anställs en arbetslös utan provning på arbetsplatsen. Om längden på förmånerna som betalats ut på grund av arbetslöshet till de ovan nämnda personerna förkortas med i genomsnitt en månad som resultat av provningen minskar detta utgifterna för arbetslöshetsförmåner med cirka fyra miljoner euro. Eftersom den arbetslöshetsförmån som en person får som arbetslös betalas under tiden för rekryteringsprovning och man inte får en förhöjd förmån eller kostnadsersättning under tiden för provningen ökar rekryteringsprovningen inte utgifterna för arbetslöshetsförmåner i en situation där personens arbetslöshet utan provningen skulle fortsätta.

Det är möjligt att en del av arbetsgivarna utnyttjar provningen genom att ta en arbetslös utan lön en månad för en uppgift där en arbetslös skulle ha anställts även utan provning. Om så sker betalas arbetslöshetsförmånen ut en månad längre än den skulle ha betalats om möjligheten att använda provning inte skulle ha funnits. Om perioderna som förlänger utbetalningen av en arbetslöshetsförmån är 5 800 och perioderna som förkortar utbetalningarna med i genomsnitt en månad är 2 900 ökar utgifterna för arbetslöshetsförmåner med cirka tre miljoner euro. Med de ovan nämnda volymerna skulle konsekvenserna för utgifterna för arbetslöshetsförmåner dock krympa till noll om arbetslösheten i genomsnitt skulle förkortas med två månader för de personer vilkas sysselsättning stöds genom provningen.

En bedömning av en potentiell arbetstagares lämplighet på annat sätt än i ett anställningsförhållande minskar sannolikt arbetsgivarens kostnader för så kallade felrekryteringar. Provningen minskar arbetsgivarens lönekostnader för en arbetstagare med högst kostnaderna för en månads lön om arbetsgivaren tar en person för provning som skulle ha rekryterats också utan provningen. Om arbetsgivaren inte anställer en person som arbetat under provning får arbetsgivaren i någon mån kostnader för det extra arbete som orsakas av skyldigheten att ge arbets- och näringsbyrån respons om varför personen inte anställts. Rekryteringsprovningen kan snedvrída konkurrensen mellan företag i en situation där ett företag inte alls haft för avsikt att anställa den som arbetat under provning när provningen är slut. En person som deltar i rekryteringsprovning och som skulle ha rekryterats också utan provning kan högst förlora skillnaden mellan arbetslöshetsförmånen och lönen för en månad.

De eventuella negativa konsekvenserna av provning som beskrivs ovan bedöms bli marginella eftersom provningsperioden är högst en månad och arbetsgivaren ska ge arbets- och näringsbyrån respons om varför en person som arbetat under provning inte anställs. Om till exempel samma arbetsgivare är redo att ta flera personer för provning efter varandra utan att anställa någon av dem kan arbets- och näringsbyrån förhindra genomförandet av provningarna på grund av bedömningen att konkurrensen snedvríds.

Rekryteringsprovningen avses vara ett tvåårigt försök och under den tiden utvärderas provningens konsekvenser och antalet som deltagit i provningen följs upp.

Arbets sökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Den föreslagna ändringen som stöder möjligheterna för personer som blir arbetslösa att frivilligt påbörja studier under periodiseringstiden för en ekonomisk förmån från arbetsgivaren kan öka antalet personer som får arbetslöshetsförmåner som stöd under studierna. Det finns ingen statistisk information om antalet personer som inlett frivilliga studier med stöd av en arbetslöshetsförmån under periodiseringstiden för en ekonomisk förmån från arbetsgivaren. De som betalar ut arbetslöshetsförmåner fattade emellertid 2015 beslut om periodisering av ekonomisk förmån från arbetsgivaren till uppskattningsvis cirka 5 000 arbetslösa.

Efter ändringen som föreslås torde flera personer än i nuläget påbörja studier redan under periodiseringstiden för ekonomiska förmåner från arbetsgivaren. Av alla arbetslösa arbets sökande 2015 påbörjade cirka 3,5 procent frivilliga studier med stöd av en arbetslöshetsförmån. Om andelen bland personer som omfattas av periodiseringstiden för ekonomisk förmån från arbetsgivaren är den samma påverkas under 200 personer per år av ändringen. Konsekvenserna för den offentliga ekonomin och samhällsekonomin är således mycket marginella.

Enligt arbets- och näringsbyråernas system för kunduppgifter fullgör årligen cirka 300 personer som får arbetsmarknadsstöd grundutbildningen med stöd av en arbetslöshetsförmån. Behovet bedöms växa 2017 i och med den ökade mängden asylsökande 2015 och minst 500 invandrare som överskridit läropliktsåldern uppskattas behöva grundläggande utbildning. Om en förlängning av maximitiden för stödet av studier 2017 påverkar uppskattningsvis 500 invandrare växer statens utgifter för arbetslöshetsskyddet 2017 med cirka 1,2 miljoner euro. Från och med 2018 gäller förlängningen uppskattningsvis 1000 personer vilket får statens utgifter för arbetslöshetsskydd att årligen öka med uppskattningsvis cirka 2,3 miljoner euro mer än i nuläget. Det är dock inte sannolikt att alla i den beräknade målgruppen behöver en hel stödtid på 48 månader för att genomföra studierna. Dessutom ska det beaktas att man med en relativt obetydlig kostnadsökning i ett senare skede sannolikt kan uppnå effekter som minskar på statens utgifter. Att studierna för grundutbildning eventuellt avbryts när en stödform upphör och vägen till vidare studier bryts på grund av detta kan på längre sikt bland annat leda till att en person slås ut på arbetsmarknaden vilket leder till ökade utgifter.

Finansiering av lönesubvention och startpeng

I statens budgetproposition för 2017 har det beräknats att cirka 95 miljoner euro av anslagen för sysselsättning används för lönesubvention 2017. Reformen av finansieringen bedöms öka volymen för lönesubventionerat arbete med cirka 7 000 årsverken jämfört med 2016. Utöver anslagen för sysselsättning kan man med enbart anslagen för arbetslöshetsförmån fatta beslut om lönesubvention till högst samma belopp som grunddagpenningen. Det är svårt att uppskatta hur många arbetslösa som får arbete enbart med en lönesubvention som är lika stor som grunddagpenningen. Man uppskattar att volymen för de som får startpeng växer med cirka 750 årsverken.

Ändringen av finansieringen ökar inte utgifterna för arbetslöshetsskyddet om en anställd utan lönesubventionerat arbete skulle ha varit arbetslös minst lika länge som tiden för vilken lönesubventionen beviljas. Genom att fördela lönesubventionerna bättre än i nuläget försöker man minska på situationer där lönesubvention beviljas för främjande av sysselsättning av personer som ändå skulle ha fått arbete. Om man kan fördela lönesubventionerna så att de främjar sysselsättningen av arbetslösa som skulle vara arbetslösa längre utan lönesubvention förkortas arbetslöshetsperioderna.

En ökad volym av lönesubventionerat arbete som möjliggörs av att finansieringen ändras minskar kommunernas utgifter för arbetsmarknadsstöd under tider av arbetslöshet såväl i de

fall där man genom lönesubvention lyckas förhindra att arbetslösheten förlängs som i de fall där en person som haft ett lönesubventionerat arbete antingen får arbete efter den subventionerade tiden eller övergår från arbetsmarknadsstöd till en annan arbetslöshetsförmån. Statens utgifter för arbetslöshetsförmåner växer som följd av att volymen för lönesubventionerat arbete växer om de som haft lönesubventionerat arbete inte får arbete efter stödperioden och övergår från arbetsmarknadsstödet som kommunerna partiellt finansierar till arbetslöshetsdagpenning.

Under tiden för lönesubventionerat arbete ökar den anställdas inkomster och personen betalar mer i skatt än som arbetslös. Ökade inkomster innebär att utgifterna för utkomststöd och bostadsbidrag minskar. Om de som arbetar med lönesubvention får en genomsnittlig inkomst för lönesubventionerat arbete och övergår till lönesubvention från arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning växer den offentliga sektorns skatteinkomster och inkomsterna från försäkringsavgifter som tas ut på lönen i och med finansieringsreformen som följd av den växande volymen med uppskattningsvis cirka 20–25 miljoner euro om året. Eventuella marginaliseringseffekter har inte beaktats i kalkylen. Kalkylen är riktgivande eftersom månadsinkomsterna varierar stort bland de som arbetar med lönesubvention och därför antingen ökar eller minskar den progressiva beskattningen beskattningsutfallet beroende på hur inkomsterna fördelas kring de genomsnittliga inkomsterna. Dessutom kan eventuella övriga inkomster eller avdrag som påverkar en persons beskattning inte beaktas i kalkylen.

Eftersom lönesubventionerat arbete till den del som motsvarar grunddagpenningen finansieras med arbetslöshetsförmåner och till den överstigande delen med sysselsättningsanslag minskar sysselsättningen av personer som fått inkomstrelaterad arbetslöshetsförmån med lönesubvention arbetslöshetsförsäkringsfondens och arbetslöshetskassornas utgifter. Av de personer som 2015 arbetat med lönesubvention, och vilkas förmånsslag var känt, hade nästan 20 procent fått inkomstrelaterad dagpenning. Om andelen personer med inkomstrelaterad dagpenning av dem som börjar arbeta med lönesubvention är densamma ökar antalet som övergår från inkomstrelaterad arbetslöshetsförmån till lönesubventionerat arbete som följd av att volymen på lönesubventionerat arbete ökar med cirka 1 300 årsverken. Detta minskar beloppet på förmåner som arbetslöshetsförsäkringsfonden och arbetslöshetskassorna betalar med cirka 10 miljoner euro om året.

Lönesubvention

Det tak för lönesubventionens maximibelopp som föreslås, i de fall där anställningskostnaderna helt kan täckas med lönesubventionen (nedan 100 procent stöd), 1 800 euro och i de övriga fallen 1 400 euro per månad, sänker enhetskostnaderna för lönesubventionen jämfört med nuläget. Enhetskostnaderna sänks också av en föreslagen minskning av statens maximibelopp för sysselsättning med 250 årsverken samt ett maximalt antal årsverken som ska sättas för 100 procent stöd vilket sänker det nuvarande antalet som får 100 procent stöd med uppskattningsvis cirka 900 personer. Både sysselsättning hos staten och 100 procent stöd är till enhetskostnaderna högre än övriga stödklasser. Eftersom ett mindre stöd har betalats för stödperioder som överstiger 12 månader än för de första 12 månaderna höjer förkortningen av maximitiden enhetskostnaderna i någon mån. Enhetskostnaderna påverkas dessutom av anställningskostnaderna som ligger till grund för stödet och de stödprocent som används så den slutgiltiga ändringen av enhetskostnaderna kan inte uppskattas exakt. Ändringarna påverkar stödperiodens längd och stödnivåerna med fördröjning eftersom besluten om lönesubvention som fattats 2016 fullgörs med stöd av de bestämmelser som gäller 2016. I netto beräknas ändringarna sänka enhetskostnaderna en aning vilket möjliggör en ökning av volymen av lönesubventionerat arbete.

Enligt propositionen räknas 75 procent av kalenderveckorna till arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenning då sysselsättningen av en person stöds med lönesubventionen. Ändringen kan påverka den ekonomiska ställningen för den som anställs med lönesubvention när arbetsvillkoret ska uppfyllas med stramare villkor jämfört med nuläget. Om ett lönesubventionerat arbete räcker mer än 35 veckor uppfylls personens arbetsvillkor för det lönesubventionerade arbetet även i fortsättningen. Om arbetsvillkoret uppfylls senare jämfört med nuläget får den arbetssökanden arbetsmarknadsstöd tills arbetsvillkoret uppfylls. En inkomstrelaterad dagpenning som betalas utgående från en genomsnittlig lön för lönesubventionerat arbete är uppskattningsvis cirka 450 euro mer per månad än arbetsmarknadsstödet.

Ändringen i arbetsvillkoret beräknas minska antalet personer vilkas arbetsvillkor uppfylls genom lönesubventionerat arbete. Om så sker minskar ändringen arbetslöshetsförsäkringsfondens och arbetslöshetskassornas utgifter för arbetslöshetsskyddet. Cirka 75 procent av de personer som sysselsattes med lönesubvention 2015 hade tidsbestämda anställningsförhållanden. År 2015 inledde 22 000 olika personer lönesubventionerat tidsbestämt arbete. Av dem hade cirka 17 000 personer en lönesubventionerad period som var kortare än 35 veckor och cirka 4 200 personer hade perioder på 26–35 veckor. Det finns inte tillgång till noggranna uppgifter om hur många av de ovan nämnda lönesubventionerna som hade beviljats för hela anställningstiden. Det finns inte heller statistik om annat arbete som räknas till personernas arbetsvillkor för noggrann beräkning av konsekvenserna.

Cirka 13 000 personer som hade fått arbetsmarknadsstöd på grund av arbetslöshet under minst 300 dagar sysselsattes med lönesubvention 2015. Av dem hade cirka en tredjedel en period med lönesubvention som var sex månader lång vilket krävs för att öka tiden för arbetsvillkoret och cirka 45 procent hade en period som varade längre än sex månader. Av dem som hade jämt sex månader lönesubventionerat arbete var nästan 60 procent i kommunal tjänst. Av dem som hade fått arbetsmarknadsstöd på grund av arbetslöshet under minst 300 dagar och haft lönesubventionerat arbete hos kommunen upphörde lönesubventionsperioden för nästan 80 procent för att det tidsbestämda arbetet upphörde. Kommunernas kostnader för lönesubventionerat arbete kan öka som följd av ändringen i arbetsvillkoret om kommunerna erbjuder längre lönesubventionsperioder än i nuläget för att säkerställa att arbetsvillkoret ökas. Om kommunerna inte ordnar lönesubventionerat arbete för minst 35 veckor och den som haft ett lönesubventionerat arbete inte får arbete på den öppna arbetsmarknaden eller anställs med lönesubvention av någon annan arbetsgivare växer kommunernas kostnader för arbetsmarknadsstöd som följd av de ändrade arbetsvillkoren.

Startpeng

Eftersom startpengens tilläggsdel inte har beviljats från och med ingången av 2015 blir det inga ekonomiska konsekvenser av att tilläggsdelen tas bort. År 2015 betalades uppskattningsvis cirka en miljon euro i startpeng för en tid som översteg 12 månader. En förkortning av startpengsperioden till högst 12 månader frigör anslag för främjandet av annan sysselsättning.

Möjligheten att få startpeng i en situation där den sökande utvidgar företagsverksamhet som han eller hon tidigare har skött på deltid till heltid gör det mer lockande att utvidga företagsverksamhet. Utgifterna för arbetslöshetsförmåner som betalas under arbetslöshet kan minska när en arbetslös eller en arbetssökande som hotas av arbetslöshet och som har utövat företagsverksamhet på deltid utvidgar företagsverksamheten till heltid.

Kostnadsersättning

Frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmåner enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice påbörjades 2010–2014 årligen av cirka 13 000–22 000 personer. Stödperi-

oden räckte i genomsnitt cirka 17 månader. Arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten betalade 2015 uppskattningsvis cirka 47 miljoner euro i kostnadsersättning under tiden för studier som stöds med arbetslöshetsförmåner. Om kostnadsersättning från och med 2017 inte betalas under tiden för nya studier som stöds med arbetslöshetsförmåner minskar utgifterna för arbetslöshetsskyddet med uppskattningsvis cirka 47 miljoner euro från och med ingången av 2018. Beroende på övergångstiden minskar utgifterna för arbetslöshet 2017 uppskattningsvis med cirka 29 miljoner euro och uppskattningsvis cirka 18 miljoner euro betalas i kostnadsersättning för frivilliga studier. Anslaget som tidigare använts för kostnadsersättningen används för kostnadsersättning till unga i arbetsprövning. Dessutom täcker anslaget bland annat kostnaderna som orsakas av en ökad mängd lönesubventioner.

År 2015 påbörjades arbetsprövning av cirka 10 200 unga under 25 år utan yrkesutbildning. Den genomsnittliga längden på arbetsprövningen för dessa unga var i genomsnitt cirka två månader. En ändring av bestämmelserna om kostnadsersättning så att de unga får den leder till merkostnader på uppskattningsvis cirka 7 miljoner om året på huvudtiteln för social- och hälsovårdsministeriet.

Upphävandet av begränsningen av kostnadsersättning som betalas under arbetsprövning påverkar också den behovsprövade kostnadsersättning som betalas av arbets- och näringsbyrå. Det leder till marginella merkostnader på arbets- och näringsministeriets huvudtitel.

Utbetalning av kostnadsersättning till unga utan utbildning under tiden för arbetsprövning kan öka deras villighet att delta i arbetsprövning. Om antalet unga som deltar i arbetsprövningen ökar och detta förkortar de ungas arbetslöshetsperioder minskar utgifterna för arbetslöshetsförmåner.

Regional rörlighet

År 2015 betalades i resebidrag sammanlagt cirka 900 000 euro till cirka 350 olika personer och i ersättningar för flyttningskostnader cirka 400 000 euro till cirka 1 200 olika personer. Enligt den föreslagna ändringen slås resebidraget och ersättningen för flyttningskostnader ihop till ett rörlighetsunderstöd. Utbetalningen av rörlighetsunderstöd ska i fortsättningen inte vara beroende av den arbetssökandes förmånsslag vilket ökar antalet som får rörlighetsunderstöd. Det nya rörlighetsunderstödet betalas ut för högst två månader. Om antalet personer som får stöd stiger till cirka 2 000–2 500 personer om året och om alla betalas rörlighetsunderstöd för maximitiden ökar beloppet för förmåner som betalas för främjande av rörligheten till cirka 1,5–2,2 miljoner euro. Om ändringen med rörlighetsunderstöd förkortar arbetslösheten för dem som får understöd med i genomsnitt minst en månad ökar ändringen inte på de offentliga utgifterna.

Kortvarigt arbete som företagare

Arbets- och näringsbyråerna ansåg 2015 att uppskattningsvis cirka 900 personers sysselsättning som företagare eller i eget arbete i högst två veckor var på heltid och utgjorde hinder för att få arbetslöshetsförmåner. Det fanns uppskattningsvis cirka 1 750 sådana sysselsättningsperioder på högst två veckor. Om arbetslöshetsförmåner skulle ha betalats för perioderna utan att inkomsterna från företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete hade beaktats skulle arbetslöshetsförmåner för uppskattningsvis cirka 300 000 euro som finansieras av staten och cirka 200 000 euro som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden och arbetslöshetskassorna ha betalas till dessa personer.

Konsekvenserna för jämkad arbetslöshetsförmån i euro som betalas för företagsverksamhet på heltid och sysselsättning i eget arbete under högst två veckor är omöjliga att beräkna. De ovan

nämnda 300 000 euro som staten finansierar och 200 000 euro som arbetslöshetsförsäkringsfonden och arbetslöshetskassorna finansierar som grundar sig på uppgifter för 2015 kan ändå betraktas som en kalkyl över vilken effekt i euro ändringen högst skulle ha på utgifterna för arbetslöshetsskyddet på årsbasis. Faktorer som inverkar från fall till fall är nivån på arbetslöshetsförmånen som betalas när en person är arbetslös, hur länge sysselsättningen räcker samt beloppet för inkomsten från företagsverksamheten eller sysselsättningen i eget arbete.

De arbetssökande betalas mer arbetslöshetsförmåner än i nuläget och utgifterna för arbetslöshetsskyddet ökar i de fall där inkomsten som en arbetssökande får för företagsverksamhet på heltid är mindre än det skyddade beloppet (279 euro under fyra veckor eller 300 euro per månad) av den jämkade arbetslöshetsförmånen. Efter ändringen betalas dessa arbetssökande arbetslöshetsförmån för företagsverksamhet på heltid men inkomsten från företagsverksamhet jämkas inte.

Utöver det ovan nämnda betalas de arbetssökande mer i arbetslöshetsförmåner än i nuläget och utgifterna för arbetslöshetsskyddet växer i de fall där den del av inkomsten som överstiger det skyddade beloppet av inkomsten som ska jämkas är mindre än det beräknade beloppet av arbetslöshetsförmånen för de dagar som en arbetssökande i nuläget inte har rätt till arbetslöshetsförmån för på grund av företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete på heltid. Andelen inkomst som ska jämkas är 50 procent av inkomsten från företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete som överstiger det skyddade beloppet.

Beroende på de ovan nämnda omständigheterna från fall till fall kan utgifterna för arbetslöshetsskyddet också minska som följd av jämkningen av inkomst från företagsverksamhet på heltid eller sysselsättning i eget arbete. Detta sker och arbetssökandena betalas mindre i arbetslöshetsförmån än i nuläget i de fall där den del av inkomsten som överstiger det skyddade beloppet av inkomsten som ska jämkas är högre än det beräknade beloppet av arbetslöshetsförmånen för de dagar som en arbetssökande i nuläget inte har rätt till arbetslöshetsförmån för på grund av företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete på heltid.

Om en arbetssökande uppfyller arbetsvillkoret precis före en kortvarig företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete börjar sätts en karenstid ut. Karenstid räknas inte för en kortvarig tid som företagare eller sysselsättning i eget arbete. Detta kan inverka på om det på det sätt som beskrivs ovan är ekonomiskt lönsamt att ta emot arbete som ska utföras i uppdragsförhållande.

Utgifterna för arbetslöshetsskyddet kan som helhet bedömt minska också om ändringen leder till att de arbetslösa mer än tidigare tar emot arbete som ska utföras i uppdragsförhållande som alternativ till arbetslöshet. Detta kan också förbättra möjligheterna att få nya möjligheter till arbete vilket i sin tur förkortar arbetslöshetsperioderna. Ändringen kan också minska attraktionskraften hos kortvariga arbetsperioder inom grå ekonomi. De ovan nämnda effekterna som minskar utgifterna för arbetslöshetsskydd uppskattas dock inte bli betydande. För märkbara effekter krävs det att en stor skara arbetslösa börjar arbeta i uppdragsförhållanden som räcker högst två veckor.

Utbetalning av jämkat arbetsmarknadsstöd för tid med företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete på heltid påverkar utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd som avses i 14 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I praktiken kan ändringen leda till att kommunernas ansvar för finansieringen av arbetsmarknadsstödet börjar tidigare än i nuläget. Å andra sidan kan ändringen öka de arbetssökandes villighet att ta emot arbete som ska utföras i uppdragsförhållande vilket kan förkorta arbetslöshetsperioderna och minska behovet att söka utkomststöd. Av dessa skäl bedöms ändringen inte öka kommunernas utgifter.

Syftet med den föreslagna ändringen i lagen om utkomstskydd är inte att kortvarigt arbete som i nuläget utförs i anställningsförhållande i fortsättningen mer än i nuläget ska utföras i uppdragsförhållande. Om så ändå sker, oberoende av till exempel arbetsavtalslagens tvingande natur, kan ändringen minska den pension som de som utför arbetet tjänar in. Det beror på att en person inte tjänar in pension på småskalig företagsverksamhet. Den nedre gränsen för skyldigheten att teckna FöPL-försäkring är en uppskattad arbetsinkomst på minst 7 557,18 euro om året (2016). Den nedre gränsen för skyldigheten att teckna ArPL-försäkring är 57,51 euro per månad (2016). ArPL-pension tjänas alltså in för arbete i mycket mindre skala jämfört med FöPL-pensionen.

Ändringen påverkar också lönesubventionen enligt 7 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Arbetslöshetens längd för en arbetssökande som anställs med lönesubvention påverkar lönesubventionens belopp, stödperiodens maximilängd och förnyar beräkningen av maximitiden enligt 7 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Kortvarig sysselsättning på heltid som företagare eller i eget arbete räknas med i längden på personens arbetslöshet. Ju längre arbetslöshetsperiod som föregår lönesubventionen desto större lönesubvention kan beviljas och desto längre kan den maximala stödperioden vara.

Beviljandet av lönesubvention förutsätter att arbetsgivaren uppfyller villkoren och är alltid behovsprövat. Dessutom skapar den föreslagna ändringen ingen subjektiv rätt till lönesubventionerat arbete. Därför bedöms ändringen av definitionen av arbetslös inte öka utgifterna för lönesubvention.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan

Den märkbart ökande mängden intervjuer av de arbetssökande samt utarbetandet och granskningen av sysselsättningsplanerna och aktiverings- och integrationsplanerna som ersätter dem binder resurser på arbets- och näringsbyråerna. Med nuvarande struktur på arbetslöshetens längd ordnas uppskattningsvis 750 000 intervjuer mer än i nuläget om året. Genomförandet av det ökade antalet intervjuer på grund av ändringarna i bestämmelserna bedöms kräva att en ökad arbetsinsats på cirka 350–550 årsverken riktas till intervjuerna.

Arbetsprövning

Rekryteringsprövningen utvidgar användningsändamålet för arbetsprövning vilket bedöms öka antalet som inleder prövning och därmed arbetet med att upprätta avtal om arbetsprövning på arbets- och näringsbyråerna. Eftersom det är fråga om en ny typ av service behöver både arbetssökande och arbetsgivare rådgivning för genomförandet av prövningen.

Ändringen av villkoren för att ordna arbetsprövning så att det i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice inte längre hänvisas till skyldigheten att erbjuda arbete enligt arbetsavtalslagen minskar behovet av rådgivning som gäller ordnandet av arbetsprövning på arbets- och näringsbyråerna.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

För avbrott av stödet för en arbetssökandes frivilliga studier krävs i fortsättningen en grundad orsak i stället för bara en anmälan. Den föreslagna ändringen kan öka arbetet på arbets- och näringsbyråerna när de i varje enskilt fall bör pröva om skälet som den arbetssökande framför är ett giltigt skäl enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Arbets- och näringsbyråerna förklarar för den arbetssökande de rättigheter och skyldigheter denna har när

man avtalar om stödet för studierna eller i något annat lämpligt sammanhang. I samband med det kan man tala om för den sökande bland annat under vilka förutsättningar stödet för studierna med arbetslöshetsförmånen kan avbrytas. Detta kan minska avbrytandet av studier.

Lönesubvention och startpeng

Lönesubventionerat arbete bedöms utgöra cirka 18 500 årsverken 2016. Ändringen av finansieringen bedöms öka mängden lönesubventionerat arbete med cirka 7 000 årsverken vilket innebär att volymen ökar med nästan 40 procent. En större volym ökar såväl mängden beslut om lönesubvention som mängden lönesubventioner som betalas ut. Dessutom kan en större volym öka behovet av rådgivning till arbetsgivare om lönesubventionen söks av arbetsgivare som inte har sökt tidigare. Det uppskattas att en ökad mängd lönesubventioner innebär en ökning av arbetsmängden på cirka 10 årsverken på närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret) för utbetalningen av stöd, service vid ärendehantering och i ämbetsverk samt rådgivning.

Lönesubvention kan i fortsättningen också beviljas som mindre procentuella andelar av lönekostnaderna än de som fastställts i lagen när det finns lite kvar av de reserverade anslagen för subventionen. Ändringen förväntas i någon mån öka rådgivningen till arbetsgivare. Uppföljningen av anslagen blir mer invecklad när pengarna finns på fyra moment i stället för på ett. Dessutom hör olika tak till lönesubventionen vilket måste beaktas i uppföljningen.

Att arbetsvillkoret tjänas in till 75 procent ökar arbetet för dem som betalar ut arbetslöshetsförmåner när man separat måste räkna ut arbetsvillkoret för anställda med lönesubvention. Arbets- och näringsbyråernas arbete ökar i någon mån av att lönesubventionerat arbete ska antecknas i de arbetskraftspolitiska utlåtandena.

Arbets- och näringsbyråns webbtjänst meddelar en del av de arbetskraftspolitiska utlåtandena automatiskt. För att automatiska utlåtanden ska kunna ges krävs det att webbtjänsten entydigt kan konstatera att en arbetssökande uppfyller vissa villkor beträffande tid i arbetslivet. Utredningen av villkoren kan försvåras märkbart om allt heltidsarbete inte ökar tiden för arbetsvillkoret. Om ett arbetskraftspolitiskt utlåtande inte kan meddelas automatiskt ges utlåtandet av en expert på arbets- och näringsbyrån.

Ändringen av villkoren för att bevilja lönesubvention så att det i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice inte längre hänvisas till skyldigheten att erbjuda arbete enligt arbetsavtalslagen minskar behovet av rådgivning som gäller beviljandet av lönesubvention på arbets- och näringsbyråerna.

Att startpengen förkortas till högst 12 månader minskar i någon mån arbets- och näringsbyråernas arbete. Det beror på att startpengen beviljas för högst två perioder i stället för tre som i nuläget. Då minskar ansökningarna om fortsättning och antalet omprövningar som begärs i dem.

Kostnadsersättning

Arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten betalar ut kostnadsersättning till personer som får en arbetslöshetsförmån. Man ansöker om kostnadsersättningen samtidigt som om arbetslöshetsförmånen. Eftersom det att kostnadsersättningen för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmåner avskaffas inte påverkar rätten att få en arbetslöshetsförmån påverkar ändringen knappast alls arbetsmängden i arbetslöshetskassorna och på Folkpensionsanstalten.

RP 209/2016 rd

Om kostnadsersättning inte betalas ut under tiden när en arbetssökande frivilligt studerar med stöd av en arbetslöshetsförmån minskar arbetsmängden på arbets- och näringsbyråerna eftersom de inte längre behöver utreda var studierna huvudsakligen ordnas och meddela det till den som betalar arbetslöshetsförmånen. Även arbetet som gäller utredning av semestertider faller bort.

Att kostnadsersättning betalas till alla unga som får en arbetslöshetsförmån under tiden för arbetsprövning ökar inte arbetslöshetskassornas och Folkpensionsanstaltens arbetsmängd. I stället ökar arbetsmängden på arbets- och näringsbyråerna när de ska anmäla var arbetsprövningen huvudsakligen ordnas till den som betalar arbetslöshetsförmånen. Dessutom bör byråerna i vissa fall betala behovsprövad kostnadsersättning till unga som deltar i arbetsprövning och inte får arbetslöshetsförmån och därför inte ansöker om kostnadsersättning från en arbetslöshetskassa eller från Folkpensionsanstalten. Den ökade arbetsmängden på arbets- och näringsbyråerna bedöms bli rätt obetydlig.

Regional rörlighet

Avskaffandet av flyttnings- och resekostnaderna minskar arbetet på arbets- och näringsbyråerna eftersom beviljandet och betalningen av rörlighetsunderstödet som kommer i stället beviljas och betalas av dem som betalar arbetslöshetsförmånerna.

Rörlighetsunderstödet ska inte begränsas endast till dem som är berättigade till arbetsmarknadsstöd utan även personer som är berättigade till inkomstrelaterad dagpenning och grunddagpenning kan få det. Beviljandet av rörlighetsunderstöd är en ny uppgift för arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten och orsakar i någon mån mer arbete. Utbetalningen av rörlighetsunderstödet blir en ny uppgift för arbetslöshetskassorna och för Folkpensionsanstalten i fråga om dem som är berättigade till grunddagpenning.

Ändringssökande

Utvidgandet av besvärsförbudet till anslagsrelaterade beslut minskar på arbetet såväl för den som får ett negativt beslut som för arbets- och näringsbyrån som fattat beslutet.

Kortvarigt arbete som företagare

Att jämkad arbetslöshetsförmån betalas för företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete för högst två veckor på heltid minskar uppgifterna som gäller verkställandet av systemet för arbetslöshetskydd på arbets- och näringsbyråerna. Arbets- och näringsbyrån ber inte längre arbetssökande om utredning för kortvarig sysselsättning som företagare och i eget arbete och bedömer inte om verksamheten är på hel- eller deltid. Arbetskraftspolitiska utlåtanden ska inte heller ges i ärendet.

Företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete på heltid räknas med i tiden för skyldigheten att vara i arbete enligt 2 a kap. 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Dessutom inverkar de för unga utan utbildning så att begränsningarna enligt 2 kap. 13—14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa upphör. Om en arbetssökande har ålagts en påföljd enligt de nämnda föreskrifterna bör arbets- och näringsbyråerna för att utreda om påföljden ska avslutas avgöra om den arbetssökandes företagsverksamhet i högst två veckor är på hel- eller deltid på samma sätt som i nuläget.

Arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten meddelar inte längre beslut om kortvarig företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete på heltid som grundar sig på arbetskraftspolitiska utlåtanden om att en arbetssökande inte har rätt till en arbetslöshetsförmån. En ny upp-

gift för arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten blir att konstatera längden på företagsverksamheten eller sysselsättningen i eget arbete. Den ökade arbetsmängden för detta beräknas dock inte bli betydande för sysselsättningens längd kan i allmänhet lätt konstateras till exempel i ett uppdragsavtal.

När systemet för arbetslöshetsskyddet betraktas som helhet minskar ändringen enligt bedömning det administrativa utredningsarbetet som gäller rätten till arbetslöshetsskydd och gör utbetalningen av förmånen snabbare.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Intervju av arbetssökande och sysselsättningsplan

Att de arbetssökande intervjuas regelbundet på bestämda tider och sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den alltid granskas i samband med intervjun förenhetligar och förbättrar de arbetssökandes serviceprocess. I och med intervjuerna var tredje månad får arbets- och näringsmyndigheten aktuell information om en arbetssökandes servicebehov vilket förbättrar möjligheterna att erbjuda arbetslösa arbetssökande den service de behöver. De arbetssökande ska i fortsättningen också vara bättre informerade om sina rättigheter och skyldigheter. Målet med regelbundna intervjuer och granskning av planen är att arbetslöshetsperioderna förkortas och utdragen arbetslöshet förebyggs. Då minskar också ekonomiska och övriga problem som beror på utdragen arbetslöshet.

I internationell forskning har det konstaterats att regelbunden individuell service för arbetssökande sänker arbetslösheten när de arbetslösa aktivare söker arbete. För en del arbetssökande kan tröskeln att ta emot arbete bli lägre så att de tar emot även uppgifter som ska utföras på deltid eller med lägre lön. Arbetslösheten minskar genom att arbetsmarknaden fungerar bättre och personer anställs på dolda arbetsplatser.

Arbetsprövning

Arbetsprövning som ordnas för bedömning av lämplighet ökar avtalsfriheten mellan arbetssökande och arbetsgivare eftersom arbets- och näringsbyrå inte bedömer arbetsprövningens arbetskraftspolitiska ändamålsenlighet. Ändringen minskar företags risk för felrekrytering och sänker därmed tröskeln för rekrytering vilket sannolikt ökar efterfrågan på arbetskraft en aning. Ändringen kan sänka speciellt små arbetsgivares rekryteringströskel och främja anställning på dolda arbetsplatser. Det beror på att riskerna för dålig rekrytering är större i små företag, och de har inte nödvändigtvis det kunnande som behövs för att på ett tillförlitligt sätt bedöma en arbetssökandes lämplighet vid rekrytering.

Trots att ordnandet av arbetsprövning för bedömning av lämplighet är frivilligt kan det ha olika konsekvenser för möjligheterna för olika grupper av arbetssökande att få arbete. Perioder av arbetsprövning skulle sannolikt vara vanligare hos personer som ur rekryterarens synvinkel inte i tillräcklig utsträckning kan påvisa sitt kunnande och lämplighet såsom till exempel nytexaminerade och invandrare. Dessutom kan rekryteringsprövning främja möjligheterna för till exempel personer med funktionsnedsättning och partiellt arbetsföra att påvisa sitt kunnande för arbetsgivare.

Ändringen riktas inte speciellt till något av könen så den bedöms inte få konsekvenser för jämställdheten mellan dem.

Avskaffandet av begränsningarna i samband med skyldigheten att erbjuda arbete som arbetsavtalslagen kräver förbättrar arbetslösa arbetssökandes möjligheter att komma på arbetspröv-

ning. Den föreslagna ändringen försämrar inte anställningsskyddet för de anställda hos den som ordnar arbetsprovning eller för de arbetstagare som sagts upp i enlighet med arbetsavtalslagen.

Arbetsökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Att det krävs ett giltigt skäl för att avbryta stöd för studier minskar antalet avbrott. Det innebär att den genomsnittliga studietiden förkortas och att man tidigare övergår till arbetsmarknaden. För dem som enligt arbets- och näringsbyråns bedömning har ett giltigt skäl att avbryta studierna har ändringen inga konsekvenser.

Förslaget att arbetsökandes frivilliga studier kan stödjas genom en arbetslöshetsförmån utan krav på att studierna avbryts för minst ett år om studierna har påbörjats under periodiseringstiden för ekonomiska förmåner från arbetsgivaren kan öka inledandet av frivilliga studier under periodiseringstiden. Studier som påbörjats tidigare avslutas också tidigare och då kan arbetslöshetsperioderna förkortas för de personernas del och de återvänder snabbare till arbetsmarknaden.

Om stödtiden för frivilliga studier förlängs främjas jämlikheten i utbildning, integrationen och sysselsättningsmöjligheterna för invandrarna. Ändringen som föreslås gäller i synnerhet unga invandrare och unga vuxna som överskridit läropliktsålder för vilka den maximala tiden för stöd av studier på grund av bristfällig skolbakgrund inte räcker till för att slutföra den grundläggande utbildningen. Ändringen kan på längre sikt även förhindra utslagning i arbetslivet eftersom slutförandet av grundutbildningen främjar möjligheterna för de som integreras till vidareutbildning och den vägen till arbetslivet. Samtidigt gäller ändringen alla kunder som anlitar arbets- och näringsbyråernas service på ett likvärdigt sätt.

Lönesubvention och startpeng

Som följd av ändrad finansiering, en maximisumma i euro och förkortning av maximitiden för dem som får 50 procent lönesubvention kan man med lönesubventionerat arbete främja sysselsättningen för fler arbetslösa arbetsökande än i nuläget. Ökningen av volymen har en omedelbar sänkande effekt på arbetslösheten om inte de som börjar med lönesubvention märkbart förbigår övriga arbetsökande. Att stödet riktas speciellt till långtidsarbetslösa och personer med hög risk att bli långtidsarbetslösa förkortar längden på den genomsnittliga arbetslösheten. På så sätt kan man med lönesubventionerad sysselsättning delvis förebygga utslagning på arbetsmarknaden.

Konsekvenserna på lång sikt är svårare att förutse. Perioderna med lönesubvention kan hjälpa personer antingen att få arbete hos en arbetsgivare som fått lönesubvention eller att utveckla sitt kunnande som stöd när de söker arbete. Största delen (72 procent) av lönesubventionerat arbete 2015 skedde i tidsbestämda anställningsförhållanden. Cirka 47 procent av dem som anställts med subvention var arbetslösa arbetsökande tre månader efter att stödperioden upphörde.

Maximibeloppet som sätts ut för lönesubventionen i budgetpropositionen utgör ett tak för subventionen och styr den sannolikt starkare än i nuläget till låglönebranscher. Gränserna för anslagen i slutet av året kan begränsa stödets maximibelopp till samma nivå som grunddagpenningen vilket kan öka antalet platser med lönesubvention för lågavlönade och deltidsanställda. I fortsättningen tjänar man in dagar för arbetsvillkoret till 75 procent i lönesubventionerat arbete. Efter ändringen kan en arbetslös arbetsökande som före lönesubventionen beviljades har varit arbetslös under ett år inte uppfylla arbetsvillkoret enbart med lönesubventionerat arbete.

Enligt budgetpropositionen för 2017 kan man med lönesubventionen helt täcka lönekostnaderna för högst 3 000 årsverken. Under första halvan av 2016 var i genomsnitt 3 900 av ovan nämnda personer per månad i lönesubventionerat arbete. Eftersom föreningar och stiftelser har begränsade möjligheter att erbjuda lönesubventionerat arbete om de måste betala en del av lönekostnaderna själva minskar maximibeloppet som nämns ovan deras möjligheter att erbjuda arbete till arbetslösa som har varit arbetslösa över 24 månader under de senaste 28 månaderna.

Enligt propositionen kan startpengen i fortsättningen beviljas även personer som utvidgar en existerande företagsverksamhet från deltid till heltid. När stödet beviljas är förutsättningarna för att företagsverksamheten ska bedömas vara lönsam bättre i dessa fall när verksamheten har bedrivits redan innan startpengen beviljas. Risken finns att startpeng beviljas också till personer som skulle ha utvidgat verksamheten till heltid i varje fall. Att maximitiden för startpengen förkortas bedöms inte ha någon betydande inverkan på ställningen för de som blir företagare eftersom största delen (97—98) procent av perioderna med startpeng har varit under 12 månader.

Antalet nya företagare som börjar med startpeng bedöms stiga med cirka 1 100 personer om året. Enligt en undersökning som arbets- och näringsministeriet lät göra 2012 (ANM-publikationer 36/2012) sysselsatte cirka 60 procent av företagarna som fått startpeng en utomstående person i sitt företag vid tidpunkten för undersökningen. I undersökningsmaterialet tillfrågades personer som börjat med startpeng 2—6 år före undersökningstidpunkten om situationen i deras företag. Till exempel efter fyra år var cirka 60 procent av företagen som startat fortfarande aktiva. Om 660 av 1 100 nya företag är aktiva efter fyra år och 60 procent av dem anställer i medeltal 1,5 utomstående arbetstagare skulle dessa företag sysselsätta 1 650 personer.

Av de arbetslösa arbetssökandena 2015 var cirka 52 procent män och 48 procent kvinnor. Könsfördelningen för såväl beviljade lönesubventioner som för beslut om startpeng följde könsfördelningen för de arbetslösa. Startpengen och lönesubventionen är behovsprövade förmåner och beviljandet av dem påverkas av flera omständigheter som inte har samband med könet hos den som söker startpeng eller som anställs med lönesubvention. Av den orsaken påverkar ändringen knappast könsfördelningen hos dem som får startpeng eller dem som sysselsätts med lönesubvention.

Kostnadsersättning

Att kostnadsersättningen avskaffas för tiden för frivilliga studier med stöd av en arbetslöshetsförmån närmar förmånerna för de arbetslösa och de som studerar med studiestöd till varandra. Detta förbättrar den inbördes jämlikheten mellan de studerande. Att kostnadsersättning för tiden för arbetsprövning betalas till alla unga under 25 år utan yrkesutbildning oberoende av arbetslöshetens längd förbättrar i sin tur den inbördes jämlikheten mellan de arbetslösa.

Stödet av studier med en arbetslöshetsförmån kan för en del av de arbetslösa vara den enda möjligheten att studera eftersom det av ekonomiska skäl inte alltid är möjligt att studera enbart med stöd av studiepenningen som är mindre till beloppet och bostadsbidraget. Att kostnadsersättningen för tiden för arbetssökandes frivilliga studier med en arbetslöshetsförmån avskaffas minskar förmånerna som betalas för att trygga försörjningen med cirka 200 euro per månad vilket i någon mån kan minska antalet som studerar med en arbetslöshetsförmån. Att arbetslöshetsförmånen också efter att kostnadsersättningen avskaffas i euro är större än studiestödet torde uppmuntra arbetslösa att studera frivilligt även i fortsättningen. Det är svårt att beräkna ändringens kvantitativa konsekvenser.

Ändringen kan inverka på vilka arbetslösa som har möjligheter att påbörja studier eftersom avskaffandet av kostnadsersättningen relativt sett har större betydelse för dem som fått arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning än för dem som får inkomstrelaterad dagpenning. Arbetslöshetsförmånen under tiden för frivilliga studier för en person som får arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning blir efter ändringen cirka 22 procent mindre än i nuläget. För den som får en genomsnittlig inkomstrelaterad dagpenning blir den relativa minskningen av inkomsterna cirka 13 procent. Av de personer som 2015 påbörjade frivilliga studier fick cirka 40 procent inkomstrelaterad dagpenning och cirka 60 procent arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning.

Avskaffandet av kostnadsersättningen under tiden för studier som stöds med en arbetslöshetsförmån riktar i verkligheten mer mot kvinnor än mot män. Det beror på att majoriteten av dem som studerar med stöd av en arbetslöshetsförmån är kvinnor. Såsom tidigare konstaterat bedöms avskaffandet av kostnadsersättningen dock inte märkbart minska villigheten att studera. Av den anledningen påverkar ändringen knappast könsfördelningen bland dem som studerar med stöd av en arbetslöshetsförmån.

Av de unga 20—24-åringar som deltog i arbetsprövning 2015 var det ungefär lika många kvinnor som män. I de yngre årsklasserna deltog däremot klart fler kvinnor än män i arbetsprövning. Utbetalning av kostnadsersättningen till alla som deltar i arbetsprövning på samma villkor påverkar knappast könsfördelningen märkbart bland deltagarna i arbetsprövning.

Regional rörlighet

Den föreslagna ändringen att slå ihop ersättningarna för rese- och flyttningkostnader till ett rörlighetsunderstöd skapar klarhet i nuvarande praxis. Ändringen ökar jämlikheten bland de arbetslösa när understödet kan fås oberoende av förmånslag. Rörlighetsunderstödet beaktar inte pendlingsregionen utan hur länge den dagliga arbetsresan räcker vilket ofta har större betydelse när det gäller att ta emot arbete. Ändringen gäller olika regioner på olika sätt eftersom arbetsplatsernas täthet och trafikförbindelserna varierar mellan regionerna.

Kortvarigt arbete som företagare

Formerna för arbete har förändrats under de senaste åren. Arbete utförs inte längre nödvändigtvis i arbets- eller tjänsteförhållande utan oftare än tidigare även till exempel i uppdragsförhållande. Ett typiskt exempel på arbete i uppdragsförhållande är arbete som utförs genom fakturerings- och marknadsföringstjänster som tillhandahålls av andelslag. En person som använder dessa tjänster genom att utföra arbete är till formen i allmänhet enskild näringsidkare och arbetets inverkan på personens rätt att få arbetslöshetsförmåner bedöms enligt föreskrifterna om företagare i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Betalning av jämkad arbetslöshetsförmån för företagsverksamhet på heltid i högst två veckor minskar märkbart skillnaderna i arbetslöshetsskyddet för företagare och anställda arbetstagare i arbetsavtalsförhållande i så kallade korttidsjobb. På grund av företagsverksamhetens karaktär kommer det dock fortfarande att finnas skillnader. Beställaren följer till exempel inte med arbetstiden för den som arbetar i uppdragsförhållande och därför tillämpas inte begränsningarna om maximiarbetsstid enligt 4 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa på jämkad arbetslöshetsförmån som betalas ut till företagare. Å andra sidan ökar marginell företagsverksamhet inte på arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenningen.

Den föreslagna ändringen förbättrar möjligheterna för företagare som utför arbete i uppdragsförhållande att bli valda som vikarier vid alterneringsledigheter eftersom en kort tid av sysselsättning på heltid som företagare eller i eget arbete räknas som arbetslöshet vilket är kravet på

vikarier. På så sätt skulle företagen vara i en mer likvärdig ställning med arbetslösa arbetsökande som arbetar i kortvariga anställningsförhållanden.

Arbets- och näringsbyråerna ansåg 2015 att uppskattningsvis cirka 900 personers sysselsättning som företagare eller i eget arbete i högst två veckor var på heltid och utgjorde hinder för att få arbetslöshetsförmåner. Av dem var cirka 58 procent män och 42 procent kvinnor.

5 Beredningen av propositionen

Riksdagen lämnade följande uttalande i sitt svar på regeringens proposition om offentlig arbetskrafts- och företagservice (RP 133/2012 rd - RSv 163/2012 rd): ”Riksdagen förutsätter att regeringen inom kort utreder hur det att unga under 25 år som saknar yrkesutbildning undantas från rätten till kostnadsersättning under den tid de deltar i arbetsprövning påverkar deras faktiska möjligheter att delta i arbetsprövning och om bestämmelsen riskerar samhällsgarantin för unga framför allt i områden där resekostnaderna är betydande. Samtidigt förutsätter riksdagen att regeringen bedömer om det är motiverat med en åldersgräns för kostnadsersättningar med tanke på principen om likabehandling av medborgarna.”

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Propositionen sändes på remiss till social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet och centrala organisationer inom arbetslivet.

Utlåtande om utkastet till propositionen har begärts av social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, Finansinspektionen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Folkpensionsanstalten, Työttömysskassojen Yhteisjärjestö ry, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Akava ry, Finlands Näringsliv EK, Finlands Kommunförbund, Kommunala arbetsmarknadsverket, Statens arbetsmarknadsverk, Suomen Yrittäjät ry, Finlands Arbetslösa Samarbetsorganisation-Tvy rf, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, SOSTE Finlands social och hälsa rf och Vammaisfoorumi ry. Dessutom begärdes utlåtanden från närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna, närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas förvaltnings- och utvecklingscenter (KEHA-centret) och från arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter. Remisstiden pågick 27.6–19.8.2016.

Efter remisstiden ändrades utkastet till proposition på flera punkter. Ändringarna i utkastet berodde på respons i yttrandena, regeringens verksamhetsplan för integration och regeringens sysselsättningspaket som avtalats i budgetmanglingen. Efter remissen fogades också ett förslag till ändring av arbetsavtalslagen till förslaget. Vid ett möte som ordnades av arbets- och näringsministeriet den 25 augusti 2016 diskuterades förslagen om ändringar i arbetsavtalslagen och i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice med de centrala arbetslivsorganisationerna. På mötet avtalades det att det ändrade utkastet till regeringsproposition sänds på ny remiss. Eftersom det gäller en budgetlag kunde en kort tid reserveras för yttranden. Remisstiden pågick 6.9–12.9.2016. Utlåtanden begärdes av samma aktörer som i den första remissen med undantag för arbets- och näringsbyråerna, närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret). Ett separat utlåtande begärdes av dataombudsmannen.

Ett utvidgat användningsändamål för arbetsprövning på viss tid för bedömning av lämplighet fick understöd. Speciellt konstaterades det i flera utlåtanden att det är bra att servicen är frivillig och kortvarig. Työttömysskassojen Yhteisjärjestö ry, flera närings-, trafik- och miljöcentraler samt arbets- och näringsbyrån föreslog att arbetsprövning som ordnas för bedömning av lämplighet bör ha ett namn som tydligt särskiljer den från annan arbetsprövning. Förslaget

ändrades så att arbetsprovning som ordnas för bedömning av lämplighet kallas rekryteringsprovning. Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf föreslog att kriterierna för provning bör utökas med en begränsning av användning av personer för provning i arbeten som är kortare än tre månader. Eftersom rekryteringsprovningen testas under två år är det inte ändamålsenligt att ställa upp strama villkor för den. Bestämmelserna om rekryteringsprovning gäller på viss tid just för att man under försöket kan bedöma eventuella missförhållanden i samband med provningen.

Akava ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Näringsliv EK och närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland föreslog att tiden för arbetsprovning som ordnas för bedömning av lämplighet förkortar provotiden. Ett förslag om ändring av arbetsavtalslagen på den punkten har lagts till i propositionen.

Bland annat löntagarorganisationerna föreslog i sina utlåtanden att arbetslösas möjligheter att studera med stöd av en arbetslöshetsförmån bör utvidgas från det som gäller i nuläget. Dessutom ansåg organisationerna att avskaffandet av kostnadsersättningen under tiden för frivilliga studier som stöds med en arbetslöshetsförmån i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice kan minska studiernas sporrande effekt.

Eftersom de arbetslösas möjlighet att studera utan att förlora en arbetslöshetsförmån eller med stöd av en den är en omfattande och principiell fråga har den inte behandlats vid beredningen av denna proposition och förslaget har därför inte ändrats utgående från utlåtandena. Propositionens motiveringar har emellertid preciserats och en ändring som var avsedd att skapa klarhet i lagstiftningen har dragits tillbaka för att undvika eventuella nya oklarheter. Uttalandena om rätten till kostnadsersättning har inte heller föranlett ändringar i förslaget, men grunderna har preciserats även till denna del.

Flera arbets- och näringsbyråer framförde i sina utlåtanden att ändringen om avbrytande av frivilliga studier som stöds med en arbetslöshetsförmån ökar deras arbetsmängd. I utlåtandena har man dock inte beaktat hela arbetsmängden hos arbets- och näringsförvaltningen i nuläget. En del av de arbetskraftspolitiska utlåtandena som gäller avbrytandet av stödet för frivilliga studier ges av arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter. Detta arbete kan efter ändringen bli en uppgift för arbets- och näringsbyråerna. Till den delen är det dock inte fråga om att arbetsmängden ökar när arbets- och näringsförvaltningen bedöms som helhet. Arbets- och näringsbyråernas arbete ökar endast när ett utlåtande om orsaken till ett avbrott i fortsättningen kräver provning. Å andra sidan måste man beakta att propositionen också innehåller ett förslag om utvidgad rätt för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter jämfört med nuläget att meddela arbetskraftspolitiska utlåtanden vilket minskar på arbets- och näringsbyråernas arbete.

Finlands Näringsliv EK ansåg att det ekonomiska stödpaketet som en arbetsgivare betalar när ett anställningsförhållande upphör bör beaktas som en omständighet som minskar maximitiden för stödet av frivilliga studier. Ärendet behandlades på trepartsbasis i beredningen av förslaget men en minskning av stödpaketets maximitid skulle ha lett till en invecklad reglering.

Ändringen av finansieringen av lönesubventionen och startpengen ansågs allmänt värd att understödjas. Finlands Näringsliv EK ansåg att ändringen innebär en risk för att statens utgifter ökar och att fortsatta beslut efter det tidsbestämda försöket måste fattas på basis av en grundlig analys. En del av arbets- och näringsbyråerna, närings-, trafik- och miljöcentralerna och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret) förde i sina utlåtanden fram att det administrativa arbetet ökar på grund av uppföljningen av hur anslagen används. KEHA-centret framförde i sitt utlåtande att det växande antalet sysselsättningsbeslut föranleder tilläggsresurser samt att behandlingen

eventuellt blir långsam då besluten om lönesubvention för finansieringens del fördelas på olika förvaltningsområdens moment.

Ändringsförslagen som gäller lönesubventionen ansågs i regel vara steg i rätt riktning. Akava ry, Suomen Yrittäjät och Folkpensionsanstalten konstaterade uttryckligen i sina utlåtanden att de understöder ändringarna som föreslås för lönesubventionen. Enligt Suomen Yrittäjät främjar förslagen i propositionen genomförandet av regeringens mål i fråga om sysselsättningen. Enligt Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf förverkligar förslaget relativt väl målen i regeringsprogrammet och villkoren för lönesubventionen är lämpligt strikta och fungerar. Finlands Näringsliv EK bedömde emellertid att de föreslagna ändringarna utgör en risk för att statens utgifter ökar och ansåg i synnerhet för lönesubventionens del att riskerna för läckande effekter är sannolika.

I utlåtandena ansågs det allmänt att målet för lönesubventionen att klarare än tidigare förebygga långtidsarbetslöshet bör understödjas. Finansministeriet förutsatte att det vid bedömningen av behovet av lönesubvention systematiskt redan i början av arbetslösheten används en profileringsmodell genom vilken man på ett tillförlitligt sätt kan förutse en persons risk att bli långtidsarbetslös. I flera utlåtanden fördes det fram att arbets- och näringsbyrån utöver profileringsverktyget måste kunna använda också andra tillgängliga uppgifter om en person vid bedömningen av risken för långtidsarbetslöshet eftersom profileringsverktyget inte nödvändigtvis ger en tillförlitlig prognos till exempel vad gäller unga eller invandrare. Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation-Tvy rf framförde i sitt utlåtande sin oro över att långtidsarbetslösas möjligheter att få ett lönesubventionerat arbete minskar om stödet i regel riktas till dem som riskerar att bli arbetslösa länge.

Suomen Yrittäjät, Kommunala arbetsmarknadsverket, några arbets- och näringsbyråer och närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland understödde ändringsförslaget om att lönesubvention inte ska beviljas för anställandet av vikarier för alterneringslediga. Finlands Kommunförbund ansåg att den föreslagna ändringen inte är bra eftersom även möjligheter att få arbete som verkar små bör stödjas i den nuvarande arbetslöshetssituationen.

Ändringsförslagen som gäller lönesubventionens maximibelopp fick både understöd och mötte motstånd. Kommunala arbetsmarknadsverket, Suomen Yrittäjät, Folkpensionsanstalten och en del av arbets- och näringsbyråerna ansåg att den föreslagna ändringen där en fast stödprocent avskaffas är förnuftig eftersom en ändring möjliggör en effektiv användning av sysselsättningsanslagen och gör systemet med lönesubvention mer flexibelt. I flera utlåtanden fördes det fram att arbetssökande och arbetsgivare bör behandlas jämlikt enligt jämlikhetsprincipen också efter en ändring. Vammaisfoorumi ry och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret) fäste i sina utlåtanden uppmärksamhet vid att det är viktigt för arbetsgivarna att stödets belopp är förutsebart. Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation-Tvy rf och SOSTE Finlands social och hälsa rf motsatte sig de föreslagna ändringarna. Enligt deras uppfattning försämrar ändringarna sysselsättningen av de arbetslösa som är i den svagaste ställningen på arbetsmarknaden och leder till en ojämlig behandling av arbetslösa.

Förkortningen av lönesubventionen för dem som varit arbetslösa minst två år från 24 månader till 12 månader understöddes huvudsakligen. Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation-Tvy rf motsatte sig ändringsförslaget eftersom organisationen anser att ändringen förlänger arbetslöshetsperioderna och försvagar de långtidsarbetslösas ställning. Enligt organisationen försämrar också kvaliteten på den sysselsättningsservice som erbjuds på övergångsarbetsmarknaden eftersom de lönesubventionerade arbetsperioderna förkortas – ju längre arbetsperioder, desto ansvarsfullare arbete kan det erbjudas med lönesubvention på övergångsarbetsmarknaden. Också Valtakunnallinen työpajayhdistys ry motsatte sig den föreslagna ändringen eftersom ar-

betssökande som har brister både vad gäller yrkeskunskap och arbetslivs- och gruppkompetens har nytta av längre perioder med lönesubvention. Dessutom ansåg Valtakunnallinen työpajayhdistys ry att en förkortad maximitid äventyrar den fortsatta övergången från verkstäderna till företag.

Förslaget om hur arbetsvillkoret uppfylls vid lönesubventionerat arbete stötte på kraftigt motstånd. Finlands Näringsliv EK var den enda som understödde ändringsförslaget men ansåg att de arbetslösa skulle aktiveras mer om arbetsvillkoret uppfylls till 50 procent i stället för till 75 procent. Enligt Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf är den föreslagna ändringen fullständigt obegriplig och får inte arbetslösa att i större utsträckning än tidigare söka sig till den öppna arbetsmarknaden. Kommunala arbetsmarknadsverket och Finlands Kommunförbund ansåg att ändringen ännu mer kommer att öka utgifterna som kommunerna orsakas av långtidsarbetslösheten och sätter arbetstagarna i olik ställning. Också arbets- och näringsbyråerna konstaterade i sina utlåtanden att det att arbetsvillkoret uppfylls på annat sätt i lönesubventionerat arbete än i annat arbete sätter arbetstagarna i ojämlig ställning. Flera arbets- och näringsbyråer ansåg också att en ändring kan förlänga perioderna med lönesubvention eftersom man med lönesubventionerat arbete ofta strävar efter att uppfylla arbetsvillkoret och att ändringen om den förverkligas ökar arbets- och näringsbyråernas administrativa arbete. Enligt Työttömysskassojen Yhteisjärjestö ry skulle den föreslagna ändringen göra systemet för arbetslöshetsskyddet mer invecklat och ge orsak till tolkningsproblem. Även Finansinspektionen och Folkpensionsanstalten ansåg att den föreslagna ändringen föranleder problem vid tillämpningen.

Förslaget att den temporära ändringen av 13 kap. 6 § i arbetsavtalslagen under 2015—2016 blir permanent understöddes. Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf ansåg att lagändringen fortfarande bör vara temporär. I utkastet till proposition som varit på remiss föreslås det att en kommun oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt arbetsavtalslagen ska få anställa en person i anställningsförhållande för att uppfylla sysselsättningskyldigheten enligt 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice och att en förening eller stiftelse får anställa en person som har varit arbetslös minst två år i uppgifter som inte anses som näringsverksamhet. Med stöd av den gällande temporära 13 kap. 6 § 2 mom. 3 punkten får man avvika från skyldigheten att erbjuda arbete också då en kommun, samkommun, förening eller stiftelse ordnar sådan arbetsprövning eller anställer någon i sådant lönesubventionerat arbete som avses i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden, förutsatt att arbetsprövningen eller det lönesubventionerade arbetet ordnas i en verkstad eller motsvarande träningsenhet där syftet med verksamheten är att förbättra deltagarens färdigheter att söka sig till utbildning eller att få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Det föreslogs inte att den ovan nämnda 13 kap. 6 § 2 mom. 3 punkten i arbetsavtalslagen blir permanent. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry motsatte sig att den ovan nämnda 3 punkten avskaffas eftersom den föreslagna ändringen enligt organisationen märkbart skulle försvåra vägledningen till arbetsprövning och lönesubventionerat arbete i verkstäder. Kommunala arbetsmarknadsverket och Finlands Kommunförbund ansåg också att det är nödvändigt att den nämnda 3 punkten blir permanent, och att den föreslagna ändringen om den förverkligas kommer att lamslå en stor del av verkstadsverksamheten. Utgående från den erhållna responsen har förslaget ändrats så att till 13 kap. 6 § i arbetsavtalslagen fogas en 6 § 2 mom. 3 punkt och ett 3 mom. som huvudsakligen motsvarar den temporära bestämmelsen. I den nya 2 mom. 3 punkten föreskrivs det om anställande av en person i lönesubventionerat arbete och det nya 3 mom. gäller ordnandet av arbetsprövning i en verkstad eller en motsvarande träningsenhet. Eftersom arbetsavtalslagens bestämmelser om skyldighet att återanställa en uppsagd arbetstagare och skyldigheten att erbjuda arbete till dem som utför deltidsarbete inte tillämpas på arbetsprövning som inte är ett anställningsförhållande föreslås det att arbetsavtalslagen ändras så att en kommun, en samkommun, en förening eller en stiftelse på motsvarande sätt som i nuläget får anställa personer i

arbetsprövning i en verkstad eller en motsvarande träningsenhet även i situationer där den har tillåtit egen personal.

Finlands Näringsliv EK och Suomen Yrittäjät understödde förslaget att hänvisningarna till arbetsavtalslagen som gäller arbetsprövning och lönesubvention stryks i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf motsatte sig ändringsförslaget eftersom ändringen enligt organisationens ståndpunkt eliminerar myndigheternas prövning i fråga om ordnandet av arbetskraftsservice hos den aktuella arbetsgivaren och flyttar över ansvaret helt till denna.

Ändringsförslagen om startpengen fick huvudsakligen understöd. Suomen Yrittäjät, Akava ry samt några andra remissinstanser tog emellertid upp oron över om en startpeng av samma storlek som grunddagpenningen är tillräckligt sporrande. Förslaget har inte ändrats till denna del eftersom startpengens tilläggsdel i praktiken inte har beviljats under de två senaste åren.

I utlåtandena ansågs det vara bra att ersättningen för resebidrag och flyttningskostnader som betalas som arbetsmarknadsstöd slås ihop till ett nytt rörlighetsunderstöd. Under remisstiden framförde Folkpensionsanstalten frågor och synpunkter som gällde verkställandet av det nya rörlighetsunderstödet. Förslaget har kompletterats och motiveringarna har preciserats med anledning av dem.

Syftet att uppmuntra arbetslösa att ta emot arbete som ska utföras i uppdragsförhållande genom ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa ansågs i utlåtandena vara ett steg i rätt riktning. Finlands Näringsliv EK ansåg dock att ändringarna som föreslogs i utkastet bör gälla endast en period som företagare om året. Begränsningen av ändringarna till att tillämpas på bara en arbetsperiod om året skulle emellertid i praktiken kullkasta den sporrande effekten som eftersträvas genom ändringen. Bland annat Akava ry ansåg det vara ett problem att ändringarna inte i verkligheten på samma sätt riktas till enskilda näringsidkare eller till personer som utövar företagsverksamhet i bolagsform. Till dessa delar är det fråga om företagsverksamhetens karaktär vid inriktningen av ändringarnas konsekvenser. Ändringarna som föreslås gäller alla företagare med företagsverksamhet för vilken det typiska är att verksamheten bedrivs i korta perioder. Därför har synpunkterna i utlåtandena inte gett anledning att ändra förslaget.

Finansinspektionen, Folkpensionsanstalten och Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry ansåg att jämkandet av företagets inkomst för en kort tidsperiod kan vara problematiskt närmast på grund av avdragen som ska göras från inkomsten. En arbetssökande kan emellertid redan i nuläget ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån för en kortvarig period av arbete som företagare om arbets- och näringsbyrå anser att sysselsättningen är på deltid. Den centrala målgruppen för ändringen utgörs antagligen av personer som erbjuder sin arbetsinsats till exempel via organisationer som tillhandahåller fakturerings tjänster och som antagligen har ett rätt begränsat antal avdrag som ska göras från företagsinkomsten.

Det finns ingen säkerhet om i vilken utsträckning utredningen av företagarincomester orsakar mer arbete för dem som betalar ut arbetslöshetsförmåner och inte heller hur många personer det sist och slutligen är som utför kortvariga uppdrag som företagare för att ändringens sporrande effekt ska förverkligas. Nyttan som eftersträvas med ändringen kan emellertid överstiga de olägenheter de som betalar ut arbetslöshetsförmåner eventuellt orsakas i form av mera arbete. Ändringens konsekvenser följs upp och vid behov vidtas åtgärder för att lösa eventuella problem.

Folkpensionsanstalten föreslog i sitt utlåtande att bestämmelsen om överlåtandet av uppgifter enligt 13 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utvidgas så att Folkpensionsanstal-

RP 209/2016 rd

ten har rätt att överlåta uppgifter om dem som får arbetsmarknadsstöd till kommunerna tidigare än i nuläget. Ett ändringsförslag som gäller den saken har fogats till propositionen. Folkpensionsanstalten framförde att det inte är möjligt att överlåta uppgifter i stor skala från ingången av 2017 utan eventuellt hösten 2017.

Under remissbehandlingen fogades ändringarna om intervjuer av de arbetssökande och granskning av sysselsättningsplanen till förslaget vilket regeringen beslutade om den 1 september 2016. Intervju av en arbetssökande bör alltid ordnas efter tre månader av sammanhängande arbetslöshet och i samband med intervjun granskas alltid sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den. Möjligheter att kommentera tillägget har reserverats. Ändringen understöddes av Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Näringsliv EK och Suomen Yrittäjät ry samt Finlands Arbetlösas Samarbetsorganisation-Tvy rf. Suomen Yrittäjät tog i sitt utlåtande upp utmaningarna i fråga om verkställandet av ändringen. Intervjun av en arbetssökande ger i sig inte en arbetslös arbetssökande arbete. Man bör uttryckligen koncentrera sig på uppföljningen av arbetssökandet i intervjun.

Utöver de ovan nämnda gav utlåtandena upphov till vissa mindre ändringar.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Regeringen har lämnat riksdagen en regeringsproposition (RP 169/2016 rd) som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet där det föreslås att 1 kap. 5 § 1 mom. 15 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras temporärt. Ändringen föreslås vara i kraft till den 31 december 2020. Även i denna proposition föreslås det att samma bestämmelse ändras. Under riksdagsbehandlingen av förslaget till ändring av 1 kap. 5 § 15 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bör förslaget till ändring av bestämmelsen som föreslås av social- och hälsovårdsministeriet i den ovan nämnda regeringspropositionen beaktas.

I denna proposition föreslås i 2 a kap. en ny 12 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I paragrafnumreringen av bestämmelsen har ändringarna av 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som föreslås i regeringens proposition till riksdagen om ändring av den lagen och vissa andra lagar (RP /2016 rd) beaktats.

Regeringen har lämnat riksdagen en regeringsproposition om ändring av arbetsavtalslagen, sjöarbetsavtalslagen samt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (RP 105/2016 rd) som beretts vid arbets- och näringsministeriet. I förslaget föreslås det att 7 kap. 3 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras. I denna proposition föreslås det att 7 kap. 3 § ändras. I regeringens proposition 105/2016 föreslås det dessutom att bestämmelsen om prövotid i 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen ändras, och i denna proposition föreslås ytterligare ändringar i den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 § Definitioner. Som arbetslös ska enligt 1 mom. 3 punkten anses en person som är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete högst två veckor utan avbrott. Ändringen föreslås eftersom arbets- och näringsbyrån i det fallet att den föreslagna ändringen av 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa genomförs inte längre kommer att följa t.ex. kortvariga arbetsperioder i ett uppdragsförhållande.

Ändringen inverkar i synnerhet på vid vilken tidpunkt maximitiden för arbetsprövning enligt 4 kap. ska börja räknas på nytt samt lönesubventionen enligt 7 kap. Arbetslöshetens längd för arbetsökande som anställs med lönesubvention påverkar lönesubventionens belopp, subventionsperiodens maximitid och uppfyllandet av den s.k. pausregeln i 7 kap. 12 §. Om en arbetsökande upprepade gånger utför arbete i ett uppdragsförhållande är det inte nödvändigtvis ändamålsenligt att hans sysselsättning stöds med lönesubvention.

3 a §. Tillämpning av den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd. Paragrafen är ny. Enligt EU:s bestämmelser om statligt stöd beviljas den som ansöker om stöd och som bedriver näringsverksamhet stöd antingen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller i form av de minimis-stöd. På alla stöd som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice som enligt den lagen beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd ska enligt det föreslagna 1 mom. tillämpas de generella villkor som anges i kapitel I i gruppundantagsförordningen och dessutom de specifika villkoren för stödkategori i fråga.

Stöd enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice som kan beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd är lönesubvention, gemensam anskaffning av arbetskraftsutbildning (PrecisionsUtbildning) och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen. På dessa stöd tillämpas specifika villkor enligt följande bestämmelser i gruppundantagsförordningen: artikel 31 stöd till utbildning, artikel 32 stöd i form av lönesubventioner för rekrytering av arbetstagare med sämre förutsättningar, artikel 33 stöd i form av lönesubventioner för anställning av arbetstagare med funktionshinder och artikel 34 stöd för att kompensera för merkostnader vid anställning av arbetstagare med funktionshinder.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar delvis gällande lydelse i 7 kap. 3 § 3 mom. 4 punkten, där det föreskrivs om hinder för beviljande av lönesubvention. I denna proposition föreslås det att 3 § 3 mom. 4 punkten upphävs. Enligt den punkten beviljas inte lönesubvention, om en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller om arbetsgivaren är föremål för oreglerade återbetalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut. Det föreslagna 2 mom. innebär att de villkor som nämns ovan kommer att utvidgas till att utöver lönesubvention gälla alla de stöd som en sökande som bedriver näringsverksamhet kan beviljas enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd. Rent konkret innebär förslaget att en sökande som är ett företag i svårigheter eller som är föremål för ett betalningskrav inte kan beviljas lönesubvention och inte heller stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och att gemensam anskaffning av arbetskraftsutbildning (PrecisionsUtbildning) inte kan ordnas.

RP 209/2016 rd

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. 1 punkten ska stöd enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd inte beviljas eller betalas, om den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är företag i svårigheter på det sätt som avses i EU-bestämmelserna. Enligt artikel 1.4 c i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd ska statligt stöd inte beviljas ett företag som är ett företag i svårigheter. Begreppet företag i svårigheter definieras i artikel 2.18 i förordningen. Med ”företag i svårigheter” avses företag för vilka minst en av följande omständigheter råder:

a) I fallet med aktiebolag (utom små eller medelstora företag som funnits i mindre än tre år eller, när det gäller berättigande till riskfinansieringsstöd, små eller medelstora företag inom sju år från deras första kommersiella försäljning som berättigar till riskfinansieringsinvesteringar enligt sunda marknadsprinciper tillämpade av de finansiella intermediärer som valts ut), om över hälften av det tecknade aktiekapitalet har försvunnit på grund av ackumulerade förluster. Detta är fallet om avdrag för ackumulerade förluster från reserver (och alla andra element som vanligtvis betraktas som en del av företagets egna medel) leder till ett negativt ackumulerat belopp som överstiger hälften av det tecknade aktiekapitalet. Vid tillämpningen av denna bestämmelse avses med ”aktiebolag” särskilt de typer av företag som nämns i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU, och ”aktiekapital” omfattar överkurs om så är relevant.

b) I fallet med ett företag där åtminstone några ägare har obegränsat ansvar för företagets skuld (utom små eller medelstora företag som funnits i mindre än tre år eller, när det gäller berättigande till riskfinansieringsstöd, små eller medelstora företag inom sju år från deras första kommersiella försäljning som berättigar till riskfinansieringsinvesteringar enligt sunda marknadsprinciper tillämpade av de finansiella intermediärer som valts ut), om över hälften av det bokförda egna kapitalet har försvunnit på grund av ackumulerade förluster. Vid tillämpningen av denna bestämmelse avses med ”ett företag där åtminstone några ägare har obegränsat ansvar för företagets skuld” särskilt de typer av företag som nämns i bilaga II till direktiv 2013/34/EU.

c) Om företaget är föremål för ett kollektivt insolvensförfarande eller uppfyller kriterierna i nationell lagstiftning för att försättas i kollektiv insolvens på sina fordringsägares begäran.

d) Om företaget har fått undsättningsstöd och ännu inte har betalat tillbaka lånet eller avslutat garantin, eller har fått omstruktureringsstöd och fortfarande omfattas av en omstruktureringsplan.

e) I fallet med ett företag som inte är ett litet eller medelstort företag, där, för de senaste två åren,

1) företagets bokföringsmässiga skuldsättningsgrad har varit större än 7,5 och

2) företagets rörelseresultat före räntor, skatter och avskrivningar, EBITDA, har legat under 1,0.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. 2 punkten ska stöd enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd inte beviljas eller betalas, om den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav till följd av ett kommissionsbeslut om återkrav av olagligt stöd. Enligt artikel 1.4 a i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd ska godtagbara stödordningar för statligt stöd uttryckligen utesluta utbetalning av individuellt stöd till förmån för ett företag som är föremål för ett betalningskrav

på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

2 kap. **Arbetsökande**

4 §. Ordnande av intervju med arbetsökande. Paragrafens 1 mom. motsvarar 1 mom. i den gällande paragrafen. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om ordnande av senare intervjuer med arbetsökanden. Den första meningen i momentet motsvarar den gällande bestämmelsen, dvs. utgångspunkten är att intervjuer med arbetsökande ska ordnas enligt arbetsökandenas individuella servicebehov. Momentet ändras enligt förslaget så att en intervju med en arbetslös arbetsökande alltid ska ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader, och efter det alltid efter att arbetsökanden varit arbetslös i tre månader utan avbrott. Arbets- och näringsmyndigheten ska inte kunna bedöma att det är onödigt att ordna en intervju.

6 §. *Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan.* Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar 1 och 2 mom. i den gällande paragrafen. Det föreslås att 3 mom. ändras så att sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen alltid ska revideras i samband med intervjun med den arbetsökande eller på begäran av den arbetsökande. Arbets- och näringsmyndigheten ska inte kunna bedöma om det är nödvändigt att revidera planen.

4 kap. **Information och rådgivning, sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning och prövning**

5 §. *Prövning.* Det föreslås att en ny 3 punkt temporärt fogas till 1 mom. Arbets- och näringsbyrån ska kunna anvisa enskilda kunder arbetsprövning på en arbetsplats för bedömning av kundens lämplighet (rekryteringsprövning). För att en enskild kund ska anvisas rekryteringsprövning krävs det att hen begär detta tillsammans med den arbetsgivare som är anordnare av prövningen. Den arbetsgivare som ordnar prövningen bör faktiskt kunna erbjuda sådant arbete i vilket den som deltar i arbetsprövningen kan anställas, om arbetsgivaren bedömer att personen lämpar sig för det arbetet och arbetsgemenskapen. Den nya 3 punkten föreslås gälla till utgången av 2018.

7 §. *Begränsningar i fråga om arbetsprövning.* Det föreslås att 1 mom. och 2 mom. 1 punkten upphävs. Upphävandet befriar inte arbetsgivaren från den skyldighet att erbjuda arbete som föreskrivs i arbetsavtalslagen. Arbetsgivaren ansvarar enligt arbetsavtalslagen alltså för att ordnande av arbetsprövning inte innebär att rättigheterna för anställda i anställningsförhållande försämras i situationer där arbetsgivaren har sagt upp eller permitterat arbetstagare eller ändrat anställningar till deltidanställningar. Arbets- och näringsbyrån ska inte i samband med ordnande av arbetsprövning behöva bedöma om arbetsprövningen leder till att anställda hos arbetsgivaren permitteras, sägs upp eller blir anställda på deltid.

De nuvarande bestämmelserna i 2 mom. 2—5 punkten blir enligt förslaget med oförändrat innehåll bestämmelser i 1 mom. 1—4 punkten, och 3 mom. blir 2 mom.

10 §. *Avbrytande av träning och prövning.* Enligt förslaget ska arbets- och näringsbyrån kunna avbryta träningen och utbildningsprövningen också av andra vägande skäl än utifrån frånvaro. Som vägande skäl anses exempelvis att den som deltar i träningen eller utbildningsprövningen betar sig våldsamt eller hotfullt. Det föreslås att en bestämmelse om saken fogas till 1 mom.

Det föreslås att de omnämmanden i 2 mom. som gäller hörande av den enskilda kunden och underrättelse om beslutet stryks som obehövliga. Vid hörande och delgivning iaktas förvaltningslagen (434/2004).

Bestämmelserna i 3 mom. motsvarar gällande moment.

12 §. Undantag i fråga om rekryteringsprövning. Paragrafen är ny. I 1 mom. föreskrivs det om maximitiden för rekryteringsprövning enligt 5 § 1 mom. 3 punkten. Rekryteringsprövningen ska räknas in i den maximitid på tolv månader för arbetsprövningen som avses i 6 § 1 mom. Arbetsprövningar som ordnats i olika syften ska beaktas när maximitiden räknas. Om en enskild kund exempelvis tidigare deltagit i arbetsprövning i fyra månader för klarläggande av alternativ för karriären och inte efter arbetsprövningen varit arbetslös utan avbrott i minst tolv månader, återstår det alltså sammanlagt åtta månader för rekryteringsprövning och annan arbetsprövning.

Det ska ingå ett avtal enligt 9 § om rekryteringsprövningen. Rekryteringsprövning baserar sig på frivillighet, och på rekryteringsprövning ska därför inte tillämpas vad som i 9 § 1 mom. 3 punkten föreskrivs om arbetsprövningens minsta längd per dag. Vid rekryteringsprövning kan den minsta längden per dag således underskrida fyra timmar, om den som ordnar prövningen och den som deltar i prövningen anser det vara ändamålsenligt. Den största längden per dag kan vara högst åtta timmar, och längden per vecka kan vara högst fem dagar.

Den som ordnar rekryteringsprövningen ska inte vara skyldig att informera den som betalar arbetslöshetsförmånen om en frånvaro. Arbets- och näringsbyrån avbryter inte rekryteringsprövningen på grund av frånvaro, och därför behövs det inte heller någon skyldighet att informera arbets- och näringsbyrån om en frånvaro. Enligt det föreslagna 3 mom. ska arbets- och näringsbyrån och den som ordnar rekryteringsprövningen ha rätt att häva avtalet om rekryteringsprövning genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Den som ordnar prövningen får också häva avtalet på grund av frånvaro. Hävandet ska inte få basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på någon annan ogrundad orsak. Arbets- och näringsbyrån kan häva avtalet i situationer där det efter godkännandet av avtalet framgår att det inte skulle ha gått att ordna prövningen.

Bortsett från de undantag som nämns ovan ska de bestämmelser i 4 kap. som gäller arbetsprövning tillämpas på rekryteringsprövning. På arbetsprövning för bedömning av lämplighet tillämpas 7 §, som gäller begränsningar i fråga om arbetsprövning, 8 §, som gäller rättslig ställning samt arbetarskydd och dataskydd i fråga om den som deltar i arbetsprövning, och 11 §, som gäller försäkringsskydd.

Arbets- och näringsbyrån ska inte godkänna ett avtal om rekryteringsprövning, om prövningen ger den som ordnar prövningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare. Arbets- och näringsbyrån kommer att bedöma snedvridningen av konkurrensen på samma sätt som vid arbetsprövning som ordnas för andra syften. När det gäller rekryteringsprövning bör arbets- och näringsbyrån fästa särskild uppmärksamhet vid att arbetsgivaren inte grundlöst ”sammanlänkar” deltagare i arbetsprövning utan att anställa någon efter prövningen.

Paragrafen föreslås gälla temporärt till utgången av 2018.

5 kap. **Arbetskraftsutbildning.**

7 §. Gemensam anskaffning av utbildning. Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. Den andel av gemensam anskaffning av utbildning som staten finansierar anses enligt förslaget som statligt stöd till en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet, om utbildning anskaffas för personer som arbetar med uppgifter hos den arbetsgivare som deltar i finansieringen och om avsikten är att de som genomgått utbildningen ska kunna fortsätta i uppgifter hos arbetsgivaren efter utbildningen. Med sådan utbildning avses s.k. PrecisionsUtbildning. Den

allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd ska tillämpas på den andel som staten finansierar. Bestämmelsen motsvarar gällande praxis.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar de gällande momenten.

6 kap. **Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån**

3 §. Förutsättningar för studierna. Det föreslås att de krav som i gällande 2 mom. föreskrivs i fråga om lägre eller högre högskoleexamen vid ett universitet inte längre ska gälla. Efter ändringen kommer ändamålsenligheten av att stödja universitetsstudier som leder till examen att prövas enbart utifrån 2 §. Ändringen inverkar inte på förutsättningarna för stödande av studier.

Om en arbetssökande har inlett sina studier under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån från arbetsgivaren enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ska det inte krävas att studierna har varit avbrutna minst ett år för att studierna ska kunna stödjans med arbetslöshetsförmån. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom. Innehållet i det föreslagna 2 mom. motsvarar i övrigt gällande 3 mom.

Det föreslås att 4 mom. med oförändrat innehåll blir ett nytt 3 mom.

4 §. Överenskommelse om studier i en sysselsättningsplan. Till 2 mom. fogas enligt förslaget ett omnämnande av att om studierna har inletts under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, kan det i planen avtalas om stödande av studierna även efter att de har inletts. Ändringen hänför sig till den ändring som föreslås i 3 §.

5 §. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Stöd för en studiehelt ska enligt förslaget kunna ges för högst 48 månader, om målet med studierna är att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs. Den föreslagna ändringen gäller framför allt unga invandrare som passerat läropliktsåldern och unga vuxna för vilka den nuvarande maximitiden för stödande av studier, dvs. 24 månader, på grund av deras bristfälliga utbildningsbakgrund inte är tillräcklig för att de ska kunna slutföra den grundläggande utbildningen.

Det nuvarande 2 mom. blir 3 mom. och det nuvarande 3 mom. blir ett nytt 4 mom. Enligt det nya 3 mom. ska den arbetssökande endast om det finns en giltig orsak till ett avbrott kunna begära att arbets- och näringsbyrån avbryter stödjandet av studierna. Som giltig orsak anses t.ex. arbete, sjukdom, familjeledighet och andra motsvarande situationer. Överlag handlar det om ganska långvariga perioder som sträcker sig över t.ex. flera månader eller åtminstone flera veckor. Under avbrottet får personen studera i den omfattning som hen önskar, men hen ska vanligen inte ha rätt till arbetslöshetsförmån.

Arbets- och näringsbyrån ska bedöma om den orsak som den arbetssökande uppgett är giltig. Det meddelas inget beslut om saken. En arbetssökande som inte hinner slutföra sina studier inom maximitiden enligt 1 mom. eller inom en kortare tid som arbets- och näringsbyrån bestämt kan föra ärendet om stödets upphörande till besvärnämnden för utkomstskyddsärenden och till försäkringsdomstolen genom att överklaga beslutet av den som betalar arbetslöshetsförmånen.

7 kap. **Lönesubvention**

2 §. Allmänna förutsättningar för beviljande av lönesubvention. För att lönesubvention ska beviljas krävs det enligt förslaget att det bedöms att den berörda personens arbetslöshet beror på brister i yrkeskompetensen. Vidare ska arbets- och näringsbyrån bedöma att lönesubventionerat arbete förbättrar personens yrkeskompetens och sysselsättningsmöjligheter på den öppna arbetsmarknaden. Enligt förslaget ska det inte längre krävas någon bedömning av ned-satt produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Om personen har varit arbetslös kortare tid än tolv månader utan avbrott omedelbart före beviljandet av lönesubventionen, krävs det för att lönesubvention ska beviljas, utöver det som nämns ovan, också att personens arbetslöshet blir utdragen och sannolikt kommer att fortgå längre än tolv månader, om lönesubventionen inte beviljas. När arbets- och näringsbyrån bedömer att arbetslösheten eventuellt blir utdragen använder den sig av profileringsverktyget i kundinformationssystemet och av andra tillgängliga uppgifter om kunden.

De krav som nämns ovan och som föreslås gälla enligt 1 mom. 1 punkten och 2 mom. ska inte tillämpas, om den som anställs med subventionen har en skada eller långvarig sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar hans produktivitet eller om den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst ett år omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. Bestämmelser om dessa undantag föreslås i 1 mom. 2 och 3 punkten, och innehållet motsvarar gällande 1 mom.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 2 mom.

3 §. Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande 1 mom. Det föreslås att 2 mom. och 3 mom. 1 punkten upphävs. Bestämmelser som gäller rättsskydd för anställda hos en arbetsgivare finns i arbetsavtalslagen. I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska det enligt förslaget därför inte längre hänvisas till arbetsavtalslagen bland förutsättningarna för beviljande av lönesubvention. Efter upphävandet av 3 mom. kommer arbets- och näringsbyrån inte längre att ha någon skyldighet att bedöma hur anställning med subventionen eventuellt påverkar de anställningsförhållanden som redan finns.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 3 § 2 mom. 1 punkten ska lönesubvention inte beviljas en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet och som av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp arbetstagare vars uppsägningstid har gått ut under de tolv månader som föregår ansökan om lönesubvention. Enligt det föreslagna 3 mom. ska lönesubvention dock kunna beviljas, om arbetsgivaren före ansökan om lönesubvention har återanställt den arbetstagare som sagts upp. Den föreslagna bestämmelsen baserar sig på EU:s bestämmelser om statligt stöd.

Det föreslås att 3 mom. 3 punkten ändras så att utöver arbetsgivarens försummade betalningar av skatter och lagstadgade avgifter ska även försummade lönebetalningar utgöra ett hinder för beviljande av lönesubvention. Det är inte ändamålsenligt att bevilja lönesubvention till förmån för bl.a. en arbetsgivare vars arbetstagare har tvingats ansöka om betalning av lönefordringar enligt lönegarantin. Om försummelsen av skyldigheten att betala lön har varit ringa eller om det redan har gått en lång tid sedan försummelsen inträffade och arbetsgivaren har åtgärdat sin försummelse genom att betala lönefordringarna till sina arbetstagare, kan arbets- och näringsbyrån enligt prövning bevilja subvention. Det föreslås att 3 mom. 4 punkten upphävs. En bestämmelse om saken föreslås i den nya 3 a § som föreslås bli fogad till 1 kap. Det föreslås att gällande 3 § 3 mom. blir 3 § 2 mom.

4 §. Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention. Till paragrafen fogas nya 4 och 5 mom. Lönesubvention föreslås kunna beviljas trots att anställnings-

förhållandet har börjat, om det är fråga om att den som anställts med subventionen överförs till anställning hos en annan arbetsgivare på grund av överlåtelse av rörelse, fusion eller delning av en sammanslutning eller sammanslagning av sammanslutningar. En förutsättning föreslås vara att förvärvaren av rörelse eller den sammanslutning som är förvärvare uppfyller de krav som enligt 3 § gäller arbetsgivaren för att lönesubvention ska beviljas. Förvärvaren av rörelse eller den sammanslutning som är förvärvare ska lämna in ansökan om lönesubvention till arbets- och näringsbyrån inom en månad efter det att den som anställts med subventionen har övergått till anställning hos den nya arbetsgivaren. Det föreslås att lönesubvention inte ska beviljas för att anställa vikarier för den tid alterneringsledighet varar.

Bestämmelserna i 1—3 mom. motsvarar 1—3 mom. i den gällande paragrafen.

5 §. Överföring av den som anställts med subventionen. Enligt den gällande bestämmelsen förutsätter överföringen av den som anställts med subventionen till uppgifter hos ett användarföretag att den som får lönesubventionen meddelar arbets- och näringsbyrån om överföringen innan den sker. Till meddelandet ska fogas en försäkran av användarföretaget om att användarföretaget har fullgjort sin skyldighet att på det sätt som föreskrivs i arbetsavtalslagen erbjuda arbete åt arbetstagare som sagts upp eller permitterats av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker eller åt deltidsanställda och om att anställningen av den som anställs med subventionen inte leder till att andra arbetstagare sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid. Ett användarföretag som bedriver näringsverksamhet ska dessutom försäkra att det har erbjudit arbete åt en sådan arbetstagare som användarföretaget har sagt upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker och vars uppsägningstid har gått ut under de tolv månader som föregår ansökan om lönesubvention. I denna proposition föreslås det att 7 kap. 3 § 2 mom. och 3 mom. 1 punkten upphävs, och därför är hänvisningen till dessa bestämmelser obehövlig som en förutsättning för överföringen.

Enligt gällande 7 kap. 3 § 3 mom. 3 punkten ska lönesubvention inte beviljas om arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara ändamålsenligt att bevilja subventionen. Detta gäller för den arbetsgivare som ansöker om lönesubvention men inte för ett användarföretag. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 7 kap. 3 § 2 mom. 3 punkten ska lönesubvention inte heller kunna beviljas, om arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala lön. Det föreslås att 1 mom. ändras så att inte heller användarföretaget ska få ha några sådana försummelse som motsvarar försummelse för den egentliga arbetsgivare som ansöker om och får lönesubvention. Enligt förslaget är det en förutsättning för överföringen att användarföretaget inte på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala lön och att användarföretaget inte har några väsentliga försummelse i fråga om betalningen av skatter och lagstadgade avgifter. En ytterligare förutsättning föreslås vara att ett användarföretag som bedriver näringsverksamhet har i anställningsförhållande har återanställt en arbetstagare som användarföretaget har sagt upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker och vars uppsägningstid har gått ut under de tolv månader som föregår ansökan om lönesubvention. Till det meddelande om överföring av den som anställts med subventionen som ska lämnas in till arbets- och näringsbyrån ska den som får lönesubvention foga en försäkran om att användarföretaget uppfyller de föreskrivna villkoren.

7 §. Lönekostnader som täcks med lönesubvention. Det föreslås att 1 mom. preciseras så att till lönekostnader räknas lönebikostnader som föranleds uttryckligen av den som anställts med subventionen. Till lönekostnaderna räknas inte t.ex. arbetsgivarens lagstadgade pensionsutgiftsbaserade avgifter.

Bestämmelsen i 2 mom. 2 punkten ändras så att det hänvisas till 139 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) i stället för till 26 § i den upphävda lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Till 2 mom. fogas en ny 4 punkt, enligt vilken skattefria ersättningar inte ska räknas till de lönekostnader som täcks med lönesubvention. Bestämmelsen förtydligar innehållet när det gäller lönekostnader som täcks med lönesubvention. I tillämpningspraxis har skattefria ersättningar inte räknats till lönekostnader som täcks med lönesubvention.

8 §. Lönesubventionens belopp och maximitid. Paragrafen motsvarar delvis gällande lydelse i 7 kap. 8 §. Enligt 1 mom. ska subventionsbeloppet i stället för att följa en fast subventionsprocent utgöra högst 30, 40 eller 50 procent av lönekostnaderna. Det är inte meningen att ändringen ”högst procent” som gäller subventionens maximibelopp ska ändra det maximala subventionsbeloppet i de situationer där sysselsättningsanslag står till förfogande för subvention till maximibeloppet. Med tanke på likabehandling av arbetsgivare och arbetslösa är det viktigt att subventionsbeloppet på samma sätt som för närvarande är lika stort för arbetsgivarna i situationer där subventionsbeloppet baserar sig på arbetslöshetens längd för den som anställs med subventionen eller på hans skada eller sjukdom. Den föreslagna ändringen gör det möjligt att använda en subventionsprocent som är lägre än den högsta subventionsprocenten i situationer där arbets- och näringsbyråns disponibla sysselsättningsanslag inte medger att subventionen beviljas till maximibelopp.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten ska lönesubventionens belopp utgöra högst 50 procent av lönekostnaderna under högst tolv månader, om den som anställts med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. Enligt den gällande bestämmelsen är subventionens maximitid 24 månader så att lönesubventionens belopp utgör 30 procent av lönekostnaderna under de tolv sista månaderna. Det föreslås att subventionens maximitid förkortas från 24 månader till tolv månader.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., där det föreskrivs att lönesubventionens belopp enligt 1 mom. kan vara högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten. Det maximibelopp per månad som anges i statsbudgeten får under inga omständigheter överskridas. Det nuvarande 2 mom. blir 3 mom.

9 §. Lönesubventionens belopp och maximitid i vissa fall. Paragrafen motsvarar i huvudsak den gällande paragrafen. Enligt 1 mom. ska även ett registrerat religionssamfund kunna beviljas lönesubvention under högst tolv månader till 100 procent av de lönekostnader för den som anställts med subventionen som motsvarar högst 65 procent av arbetstid av den ordinarie maximitiden i branschen, om det registrerade religionssamfundet för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställer en person som har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. Lönesubventionens belopp ska dock vara högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten. Det föreslås att 2 mom. preciseras så att det i stället för till 11 kap. 1 § hänvisas till 11 kap. 1 § 3 mom., där det föreskrivs om sysselsättningskyldighet.

Till 4 mom. fogas en mening där det föreskrivs om lönesubventionens belopp för tiden efter de första tolv månaderna när lönesubvention beviljas för anställning av en arbetslös som fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst tolv månader omedelbart före lönesubventionen. Enligt den gällande bestämmelsen utgör lönesubventionens belopp 30 procent av lönekostnaderna efter de första tolv månaderna. Enligt den föreslagna ändringen är lönesubventionens belopp dock antingen 40 procent eller 50 procent av lönekostnaderna, om personen har varit arbetslös minst tolv månader eller 24 månader efter de tolv första månaderna med lönesubventionerat arbete. Ändringen innebär att för en person som har fyllt 60 år och varit arbetslös

minst ett år utan avbrott bestäms subventionens storlek i de fall som avses ovan i enlighet med 8 § 1 mom.

8 kap. **Service för inledning och utveckling av företagsverksamhet**

1 §. Startpeng. Det föreslås att enskilda kunder som inleder ny företagsverksamhet på heltid ska kunna beviljas startpeng på motsvarande sätt som för närvarande. Dessutom ska startpeng kunna beviljas enskilda kunder som utvidgar sin företagsverksamhet från bisyssla till företagsverksamhet på heltid. Frågan om när företagsverksamheten inleds och huruvida den utgör sysselsättning på heltid bedöms enligt 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Maximitiden för startpeng föreslås vara tolv månader. På motsvarande sätt som för närvarande föreslås startpeng bli beviljad periodvis så att den första perioden är högst sex månader. Arbets- och näringsbyrån ska bedöma behovet av fortsatt startpeng innan en fortsatt period beviljas.

Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar gällande moment.

2 §. Förutsättningar för beviljande av startpeng. I 1 mom. 2 punkten stryks omnämmandet av att företagsverksamheten till sin natur ska vara en huvudsyssla. En motsvarande bestämmelse föreslås i 1 §. Innehållet i 1 mom. motsvarar i övrigt gällande mom. Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar gällande moment.

3 §. Hinder för beviljande och betalning av startpeng. Enligt 1 § föreslås startpeng kunna beviljas enskilda kunder som utvidgar sin företagsverksamhet som bisyssla så att den blir företagsverksamhet på heltid, och därför föreslås det att ett omnämmande av företagsverksamheten på heltid fogas till 1 mom. 1 och 3 punkten. Försörjningsbehovet för en enskild kund som ansöker om startpeng bedöms i det skede företagsverksamheten på heltid startas och etableras. Startpeng ska inte kunna beviljas, om företagsverksamheten på heltid har inletts innan beslut om beviljande av stöd har fattats. Det här gäller även när företagsverksamhet som bisyssla utvidgas till företagsverksamhet på heltid.

Det föreslås att 1 mom. 4 punkten upphävs. Startpeng föreslås kunna beviljas även om den huvudsakliga uppdragsgivaren för den som blir företagare är hans tidigare arbetsgivare.

Det föreslås att den nuvarande bestämmelsen i 1 mom. 5 punkten med ändrat innehåll blir en ny 4 punkt. Utöver försummelser som hänför sig till skyldigheterna för den enskilda kund som ansöker om startpeng ska även det aktuella företaget försummelser beaktas. Företagets försummelser ska beaktas när företagsverksamhet som bedrivits som bisyssla utvidgas till företagsverksamhet som bedrivs på heltid.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom. Enligt det nya 2 mom. ska startpeng kunna beviljas som en fortsättning på den period med startpeng som ingår i maximitiden trots att företagsverksamhet på heltid inleds. Bestämmelsen motsvarar etablerad praxis.

Bestämmelserna i 3 mom. 1—3 punkten motsvarar gällande 2 mom. Det föreslås att en ny 4 punkt fogas till momentet. Startpeng ska inte betalas ut, om försörjningen för den enskilda kund som ansöker om startpeng är tryggad genom någon annan än i 3 punkten avsedd förmån. Tilläggs pension som arbetsgivaren ordnar och ersättning för inkomstförlust enligt brottskadlagen (1204/2005) är exempel på sådana förmåner. En förmån ska anses trygga försörjningen för den enskilda kund som ansöker om startpeng, om förmånsbeloppet motsvarar minst startpengens belopp.

Prioriterade inkomster enligt 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås dock inte bli beaktade som förmåner. Prioriterade förmåner är familjepensioner, vårdbidrag för pensionstagare enligt lagen om handikappförmåner (570/2007), menersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) och lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, handikappbidrag enligt lagen om handikappförmåner, bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) och bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014), barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992), utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997), militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993), ersättningar för kostnader enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt lagen om skada, ådragen i militärtjänst och partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna.

4 §. Startpengens belopp och ersättningsdagar. Startpengens belopp per dag och person föreslås vara lika stort som den grunddagpenning som avses i 1 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan grunddagpenningens förhöjningsdel. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom.

Det föreslås att 2 mom. upphävs. Det ska inte längre kunna beviljas någon tilläggsdel till startpengen. Det föreslås att 3 mom. med oförändrat innehåll blir ett nytt 2 mom.

9 kap. **Kostnadsersättning**

1 §. Rätt till kostnadsersättning. Kostnadsersättning ska inte längre betalas under tiden för frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap. På grund av detta föreslås bestämmelsen i 1 mom. 2 punkten bli upphävd.

Kostnadsersättning ska inte betalas under tiden för arbetsprövning som ordnas för bedömning av lämplighet. På grund av detta föreslås det att 1 mom. 6 punkten kompletteras med en hänvisning till 4 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten, där det föreskrivs om prövning som ordnas i andra syften. Ändringen föreslås vara temporär och gälla till utgången av 2018.

4 §. Begränsningar som gäller kostnadsersättning samt när kostnadsersättningen upphör. I 1 mom. stryks omnämmandet av den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, eftersom kostnadsersättning inte längre ska betalas under tiden för sådana studier.

Det föreslås att 2 mom. upphävs. Unga personer under 25 år som saknar yrkesutbildning ska kunna få kostnadsersättning under tiden för sysselsättningsfrämjande service på samma villkor som alla andra arbetssökande.

Det föreslås att det nuvarande 3 mom. med oförändrat innehåll blir ett nytt 2 mom.

10 kap. **Förmåner enligt prövning som anknyter till service och sakkunnigbedömningar**

1 §. Ersättning för rese- och logikostnader. Arbetslösa enskilda kunder som söker sig till arbetsprövning för bedömning av deras lämplighet ska inte kunna beviljas ersättning för rese- och logikostnader. På grund av detta föreslås det att 1 mom. ändras temporärt så att ersättning för rese- och logikostnader ska kunna beviljas en arbetslös enskild kund som söker sig till prövning som avses i 4 kap. 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten.

2 §. Ersättning för flyttningkostnader. Paragrafen föreslås bli upphävd. Det föreslås att det separata stödet uttryckligen för flyttningkostnader ska upphöra. Arbets sökandes regionala rörlighet kan enligt förslaget stödjas genom beviljande av rörlighetsunderstöd. Bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av rörlighetsstöd föreslås i 8 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Rörlighetsunderstöd ska kunna användas också för kostnader för flyttning på grund av arbete.

3 §. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen. Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet ska beviljas stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom.

12 kap. **Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete**

6 §. Rätt att få uppgifter. Även närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter ha rätt att avgiftsfritt av de organ som nämns i bestämmelsen få uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. I utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter ingår enligt 8 § att betala ut stöd och ersättningar som arbets- och näringsbyrån beviljat samt att kontrollera användningen av anslag som anvisats statliga ämbetsverk eller inrättningar.

Bestämmelserna i 2 och 4 mom. motsvarar de gällande momenten. Paragrafhänvisningen i 3 mom. ändras i motsvarighet till ändringen av 7 kap. 3 §.

9 §. Finansieringen av stöd och ersättningar. Paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs det om finansieringen av lönesubvention och startpeng samt av anslag som anvisas statliga ämbetsverk och inrättningar.

Av lönesubvention och av anslag som anvisas statliga ämbetsverk och inrättningar ska högst ett belopp som motsvarar grunddagpenningen finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel. Om det belopp som motsvarar grunddagpenningen är mindre än den utbetalda lönesubventionen eller än det anvisade anslaget för statliga ämbetsverk och inrättningar, ska den överskjutande delen finansieras med sysselsättningsanslag under arbets- och näringsministeriets huvudtitel. Finansieringen från anslagen för arbetslöshetsförmåner uppgår alltid till grunddagpenningens belopp oberoende av om den som anställs med lönesubvention eller den arbetslösa arbetssökande som anställs vid ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning är berättigad till inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

Den andel av lönesubventionen och av anslagen för statliga ämbetsverk och inrättningar som finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner föreslås motsvara subventionsperiodens längd och beloppet för arbetslöshetsförmånens utbetalningsdagar per vecka. Exempelvis i en situation där lönesubvention ska betalas för två veckor, ska en andel som motsvarar grunddagpenningen för tio dagar betalas med anslag för arbetslöshetsförmåner under social- och hälsovårdsministeriets titel. Beräknat enligt grunddagpenningens belopp 2016 gäller för exemplet ovan att 326,80 euro (10 x 32,68 euro) finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner.

Med grunddagpenningens belopp avses enligt 2 mom. grunddagpenningens belopp enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan förhöjningsdelar.

Förutom med nationella anslag kan lönesubvention medfinansieras ur Europeiska socialfonden. Enligt det föreslagna 3 mom. ska 1 mom. inte tillämpas på finansieringen av lönesubvention i sådana fall. Lönesubvention av detta slag ska inte finansieras delvis med social- och hälsovårdsministeriets anslag för arbetslöshetsförmåner och delvis med arbets- och näringsministeriets sysselsättningsanslag, utan finansieringen kommer i sin helhet från det moment under arbets- och näringsministeriets huvudtitel som gäller EU-medfinansiering och statlig medfinansiering i EU:s strukturfondsprogram, program för samarbete vid de yttre gränserna och andra program inom sammanhållningspolitiken.

Bestämmelser om finansieringen av startpeng föreslås i 3 mom. Startpeng som arbets- och näringsbyrån beviljat arbetslösa arbetssökande ska finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 8 kap. 4 punkten ska startpengens belopp vara lika stort som grunddagpenningen. Det innebär att startpeng för arbetslösa alltid till fullt belopp under hela perioden med startpeng finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner. Startpeng som beviljats andra än arbetslösa arbetssökande ska enligt förslaget alltid till fullt belopp under hela perioden med startpeng finansieras med sysselsättningsanslag under arbets- och näringsministeriets huvudtitel.

Paragrafen föreslås gälla till utgången av 2018.

13 kap. Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

5 §. *Beviljande av användarrättigheter och utlämnande av sekretessbelagda personuppgifter i vissa fall.* Det föreslås att 1 mom. preciseras så att även en tjänsteman vid närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter trots sekretessbestämmelserna ska få söka och använda uppgifter i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, om hen behöver det för att fullgöra sina tjänste- eller arbetsuppgifter.

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. motsvarar de gällande momenten.

14 kap. Sökande av ändring

1 §. *Omprövningsbegäran och besvär.* Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar gällande 1 och 2 mom. Det föreslås att 3 mom. 2 punkten ändras så att omprövning av beslutet inte ska få begäras och besvär över beslutet inte ska få anföras heller i det fallet att lönesubvention har förvägrats med stöd av 7 kap. 2 § 2 mom. Enligt det momentet ska lönesubvention kunna beviljas för anställning av en person som varit arbetslös kortare tid än tolv månader, om arbets- och näringsbyrån bedömer att det finns en sannolik risk för att hen kommer att vara arbetslös längre än tolv månader.

I 3 mom. 3 punkten föreslås en ändring med anledning av att bestämmelserna om ersättning för resekostnader upphävs.

Den bestämmelse i 4 punkten som gäller förbud mot att söka ändring i fråga om sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär, träning och prövning samt stödjande av den arbetssökandes frivilliga studier föreslås med oförändrat innehåll bli ett nytt 5 mom. Ändringen förtydligar bestämmelsens struktur. Det fattas ett beslut om ett negativt avgörande i fråga om att erbjuda tjänster för att utveckla företagsverksamhet, och förbudet mot att söka ändring i beslutet föreslås kvarstå i 4 punkten. I det nya 5 mom. föreskrivs det också om ett nytt förbud mot att söka ändring, nämligen när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av arbetssökandes frivilliga studier som stöds. I dessa fall ger arbets- och näringsministeriet inget beslut till den arbetssökande, men motiveringarna till avgörandet delges den arbetssökande skriftligt.

Om en arbetssökande inte lyckas slutföra studierna inom den stödtid som avses i 6 kap. 5 §, ges det i enlighet med 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om upphörande av stödet. Utifrån det arbetskraftspolitiska utlåtandet meddelar den som betalar arbetslöshetsförmånen ett beslut som får överklagas hos besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I det sammanhanget utreds också om stödtidens gång borde ha avbrutits.

Till 3 mom. fogas en ny 5 punkt, enligt vilken omprövning inte får begäras och besvär inte får anföras om beslutet gäller förvägran av stöd, förmån eller ersättning av anslagsrelaterade orsaker.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 20 .

För arbets- och näringsmyndigheten reserveras en kort övergångsperiod för verkställighet av de ändringar som gäller ordnande av intervju med arbetssökande. För dem som är arbetslösa arbetssökande när lagen träder i kraft och som vid ikraftträdandet varit arbetslösa minst tre månader utan avbrott ska det ordnas en intervju senast den 31 mars 2017.

Under tiden för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån och under tiden för arbetsprövning betalas enligt förslaget kostnadsersättning enligt de nu gällande bestämmelserna, om den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller arbetsprövningen har inletts senast den 31 december 2016. Det avgörande för frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån är när den stödperiod som avses i 6 kap. har börjat, även om studierna inletts redan före det. I fråga om arbetsprövning har en eventuell fortsatt prövning ingen betydelse ens när prövningen fortgår utan avbrott hos samma anordnare.

Ersättning för flyttningkostnader ska kunna beviljas på grundval av ett anställningsförhållande som har börjat senast den 31 december 2016. För att flyttningkostnader ska ersättas krävs det att flyttningen har skett inom sex månader från det att anställningsförhållandet inleddes, och därför kan det bli aktuellt att ersätta flyttningkostnader för flyttningar som genomförts så sent som i slutet av juni 2017. Övergångsbestämmelsen innebär att de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ska tillämpas på ansökan, beviljande, utbetalning, återkrav och sökande av ändring som gäller ersättning för flyttningkostnader.

Bestämmelserna om finansiering av lönesubvention och startpeng i 12 kap. 9 § föreslås gälla en bestämd tid, från och med den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2018. Lönesubvention och startpeng betalas i efterskott, och därför kommer en del av lönesubventionen och startpengen för 2016 att betalas ut 2017. Då tillämpas inte den nya finansieringsmodellen, utan de finansieras helt och hållet med sysselsättningsanslag. För finansieringen av stöd som hänförs till 2016 men betalas ut 2017 används anslag som för 2017 överförs från moment 32.30.51 under arbets- och näringsministeriets huvudtitel. För finansieringen av stöd som hänförs till 2017 och 2018 används anslag för arbetslöshetsförmåner oavsett med vilket års anslag beslutet om lönesubvention eller startpeng ursprungligen har fattats.

1.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1 kap. Allmänna bestämmelser

5 §. Definitioner. Lagens bestämmelser om sysselsättningsfrämjande service ska inte tillämpas på arbetsprövning som ordnas för bedömning av lämplighet (rekryteringsprövning). På grund av detta föreslås det att definitionen av sysselsättningsfrämjande service kompletteras med en

hänvisning till 4 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, där det föreskrivs om prövning som ordnas i andra syften.

2 kap. Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §. Arbetslös arbetssökande. Det föreslås att 2 mom. ändras så att det föreskrivs att som arbetslös ska betraktas också den som är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete, om sysselsättningen i företagsverksamhet eller i eget arbete varar högst två veckor. För närvarande är en sådan person inte arbetslös. Definitionen av arbetslös bör ändras för att den inte ska stå i strid med den föreslagna ändringen av 2 kap. 5 §.

Bestämmelser om hur sysselsättning på heltid i företagsverksamhet och i eget arbete påverkar rätten till arbetslöshetsförmåner finns i 2 kap. 5 §, och ändringen av definitionen av arbetslös påverkar därför inte direkt den arbetslösas rätt till arbetslöshetsförmåner. Ändringen av definitionen av arbetslös påverkar dock hur självrisktiden för arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd uppnås.

5 §. Företagsverksamhet och eget arbete. Om övriga villkor är uppfyllda ska en arbetssökande ha rätt till arbetslöshetsförmåner, om hen är sysselsatt i företagsverksamhet högst två veckor utan avbrott. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom. Ändringen innebär i praktiken att arbets- och näringsbyrån inte längre utreder hur en kortvarig arbetsperiod som företagare påverkar rätten till arbetslöshetsförmåner och att en sådan sysselsättning på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete inte utgör ett hinder för att få arbetslöshetsförmåner.

Arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten ska fastställa arbetsperiodens längd på basis av den arbetssökandes meddelande eller på basis av någon annan utredning som finns att tillgå och ska betala sökanden jämkade arbetslöshetsförmåner så som avses i 4 kap. Eftersom en företagares arbetstid inte kontrolleras har antalet arbetstimmar ingen betydelse när den som betalar arbetslöshetsförmånen utreder om villkoren för betalning av jämkade arbetslöshetsförmåner är uppfyllda.

Tidpunkten för när företagsverksamheten har påbörjats bestäms enligt 3 mom. i paragrafen, och när den har upphört bestäms i princip enligt 2 kap. 8 §. Ordalydelsen i 8 § innebär att det trots att de formella villkoren för upphörande är uppfyllda är möjligt att anse att företagsverksamheten fortsätter t.ex. när personen helt tydligt försöker täcka ekonomiska risker för företagsverksamheten med en arbetslöshetsförmån. Utöver det som nämns ovan kan företagsverksamheten upphöra också när personens eget arbete upphör så som avses i 2 kap. 6 och 7 §.

En arbetssökande kan ha flera uppdragsgivare samtidigt eller i en följd. Om uppdragen följer på varandra utan en endaste dag med avbrott, har företagsverksamheten inte upphört på det sätt som avses i 2 kap. 8 §. Ett undantag utgörs av i 2 kap. 6 § avsedda med en löntagare jämfällbara företagare, för vilka varje uppdrag granskas separat.

Om den som betalar arbetslöshetsförmånen upptäcker att den som ansöker om en förmån är sysselsatt som företagare eller i eget arbete längre än två veckor utan avbrott, ska den som betalar arbetslöshetsförmånen begära att få ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om saken av arbets- och näringsbyrån med stöd av 11 kap. 4 §. Om däremot arbets- och näringsbyrån upptäcker att den arbetssökande är sysselsatt som företagare eller i eget arbete längre än två veckor utan avbrott, ska byrån på motsvarande sätt som för närvarande utreda om det är fråga om sysselsättning på heltid eller som bisyssla. Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som är bindande för den som betalar arbetslöshetsförmånen ska ges räknat från det att sysselsättningen börjat.

2 a kap. Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

12 b §. *Avvikande tillämpning av denna lag på arbetsprövning.* En arbetssökande ska inte vara skyldig att delta i arbetsprövning för bedömning av lämplighet vid äventyr att hen förlovar sin arbetslöshetsförmån. En bestämmelse om detta föreslås i 12 b §, som är ny och som föreslås gälla temporärt. Om en arbetssökande vägrar ta emot ett arbete som erbjuds i samband med arbetsprövning som ordnats för bedömning av hans lämplighet, ska frågan om hur vägran att ta emot arbetet påverkar rätten att få arbetslöshetsförmån avgöras med stöd av andra bestämmelser i 2 a kap.

Arbets- och näringsbyrån bedömer inte innan arbetsprövning för bedömning av lämplighet inleds om det är arbetskraftspolitiskt ändamålsenligt att delta i prövningen. Arbets- och näringsbyrån kan erbjuda en arbetssökande som deltar i arbetsprövning för bedömning av hans lämplighet arbete som utförs i ett anställningsförhållande eller annan service som främjar förutsättningarna för sysselsättning. Arbetssökandes skyldighet att söka arbete och ta emot ett erbjudet arbete och delta i annan service som en förutsättning för att få arbetslöshetsförmåner ska bedömas på det sätt som anges i 2 och 2 a kap. Vid bedömningen beaktas bl.a. hur det erbjudna arbetet och servicen påverkar senare sysselsättningsmöjligheter och att målet med arbetsprövning som ordnas för bedömning av lämplighet är att personen ska sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden.

3 kap. **Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner**

4 §. *Hindrande sociala förmåner.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att beviljande av rörlighetsunderstöd inte hindrar att inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd betalas. Också de som tar emot deltidsarbete ska kunna beviljas arbetslöshetsförmån i form av rörlighetsunderstöd, och utan den föreslagna ändringen i 1 mom. skulle de inte kunna få jämkad inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd under tiden med rörlighetsunderstöd.

4 kap. **Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner**

7 §. *Sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna.* Det föreslås att en ny 13 punkt fogas till paragrafen. Enligt den punkten ska arbetslöshetsförmån som betalas i form av rörlighetsunderstöd inte beaktas som en minskande förmån.

5 kap. **Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning**

3 §. *Löntagares arbetsvillkor.* Enligt förslaget ska lönesubventionerat arbete i regel endast partiellt räknas in i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning arbetslöshetsdagpenning. Till den del lönesubventionerat arbete inte räknas in i arbetsvillkoret ska det enligt förslaget förlänga granskningsperioden.

4 §. *Arbete som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor.* I 1 mom. stryks omnämmandet av att sysselsättningsfrämjande service räknas in i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning. En bestämmelse om saken föreslås i en ny 4 a §.

4 a §. *Hur lönesubventionerat arbete och sysselsättningsfrämjande service tillgodoräknas i arbetsvillkoret.* Paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs det om hur lönesubventionerat arbete tillgodoräknas i arbetsvillkoret. Enligt 1 mom. ska vid lönesubventionerat arbete i arbetsvillkoret inräknas 75 procent av de kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret. Om lönesubventionerat arbete har ordnats med stöd av 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, ska dock alla kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret inräknas i arbetsvillkoret.

Om en arbetssökande uppfyller villkoren för jämkad arbetslöshetsförmån, ska uppfyllandet av arbetsvillkoren följas för en kalendervecka i sänder medan det lönesubventionerade arbetet pågår, på samma sätt som i fråga om all annan tid i arbete. Vid beräkning av de veckor som räknas in i arbetsvillkoret ska en avrundning göras nedåt till närmaste fulla kalendervecka, om en sådan behövs.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska i arbetsvillkoret på motsvarande sätt som enligt gällande 4 § 1 mom. inräknas även sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan hen fyllt 60 år har omfattats av sådan sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice.

10 §. Arbetsvillkorets giltighet. Det föreslås att en person ska anses vara på arbetsmarknaden också när hen är i lönesubventionerat arbete som på grund av den föreslagna begränsningen i 4 a § inte inräknas i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning. Det krävs dock att det lönesubventionerade arbetet uppfyller de övriga villkoren för att inräknas i arbetsvillkoret.

13 §. Självrisktid. Arbetslöshetsdagpenning betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt fem fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Om en person är i deltidsarbete räknas den dagliga arbetslöshetstiden som självrisktid. I sådana fall kan självrisktiden vara längre än fem dagar. Om arbetet utförs i ett anställningsförhållande, kontrollerar arbetsgivaren arbetstiden. Om arbetet utförs som företagare, kontrolleras arbetstiden inte. För företagare kan antalet arbetstimmar således inte ligga till grund när det gäller att räkna hur självrisktiden uppnås.

Om en arbetssökande är sysselsatt som företagare eller i eget arbete högst två veckor utan avbrott, ska det enligt 2 kap. 5 § i förslaget inte längre utredas om sysselsättningen är på heltid eller en bisyssla. Sysselsättning på heltid och som bisyssla i företagsverksamhet och i eget arbete högst två veckor utan avbrott bör därför behandlas på samma sätt vid beräkning av hur självrisktiden uppnås. Eftersom kortvarig sysselsättning de facto vanligen utgör ett hinder för att ta emot ett annat heltidsarbete för samma tid, föreslås det att tiden för sysselsättning i företagsverksamhet eller i eget arbete i högst två veckor utan avbrott inte alls ska räknas som självrisktid, oavsett hur stor arbetsinsats verksamheten kräver.

En bestämmelse om den betydelse som tiden för sysselsättning i företagsverksamhet och i eget arbete har för hur självrisktiden uppnås föreslås i en ny 2 punkt som fogas till 3 mom. I övrigt motsvarar 3 mom. den första meningen i 3 mom. i gällande lag. Den andra och tredje meningen i det nuvarande 3 mom. blir ett nytt 4 mom. och det nuvarande 4 mom. blir ett nytt 5 mom.

6 kap. Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

4 §. Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning. Det föreslås att 3 mom. ändras så att en bestämmelse som gäller tidsbegränsad lönesänkning fogas till momentet. I konkurrenskraftsavtalet har parterna kommit överens om att lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa ska ändras för att nivån på utkomstskyddet för arbetslösa ska kunna bestämmas enligt nivån före ett eventuellt avtal enligt överlevnadsklausulen. Avsikten är att lönesänkningar som gjorts av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker inte ska ha en sänkande effekt på den inkomstrelaterade dagpenningen, om arbetstagaren senare blir tillåten eller hans anställningsförhållande upphör. Orsaken till att anställningsförhållandet upphör föreslås inte ha någon betydelse vid tillämpning av bestämmelsen. För att bestämmelsen ska kunna tillämpas måste lönesänkningen vara tidsbegränsad och grunda sig på produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker.

Bestämmelsen tillämpas också i situationer där lönesänkningen baserar sig på ett ensidigt beslut som arbetsgivaren fattat utifrån uppsägningsgrunder enligt 7 kap. 3 § i arbetsavtalslagen. En undantagsbestämmelse om hur lönen bestäms har använts i denna form 2010, 2011 och 2013.

Om lönesänkningen överenskomms på arbetsplatsen, ska avtalet grunda sig på produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker och ska avtalet göras upp med iakttagande av arbetsplatsens förhandlingsförfarande. Många kollektivavtal innehåller bestämmelser om vilka frågor man kan komma överens om lokalt och om det förfarande som ska iakttas vid avtalsförhandlingen. Avtalet ska också vara skriftligt, eftersom det då är lätt att senare påvisa avtalets existens och innehåll.

Det föreslås att hänvisningen till lagen om försök med alterneringsledighet stryks i momentet, eftersom det inte längre kan finnas sådana tillämpningssituationer där ledighet enligt den lagen skulle påverka det lönebelopp som ligger till grund för dagpenningen.

I övrigt motsvarar momentet gällande lag.

7 kap. **Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd**

3 §. Rätt till arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag. Det föreslås att paragrafen upphävs. I 8 kap. föreslås bestämmelser om rörlighetsunderstöd som främjar regional rörlighet för arbetsökande,

4 §. Arbetsmarknadsstödet belopp. Det föreslås att 4 mom., som gäller resebidragets belopp, upphävs.

6 §. Inkomster som ska beaktas vid behovsprövning. Det föreslås att en ny 9 punkt fogas till 2 mom. Enligt den nya punkten ska arbetslöshetsförmån som beviljats i form av rörlighetsunderstöd inte beaktas som en minskande förmån.

10 §. Självrisktid. Det föreslås att en ny 2 punkt fogas till 2 mom., varvid de nuvarande 2—4 punkterna blir 3—5 punkter. Den nya 2 punkten motsvarar den ändring som föreslås i 5 kap. 13 §, som gäller självrisktiden för arbetslöshetspenning.

12 §. Arbetsmarknadsstödet varaktighet. Det föreslås att 2 mom., som gäller resebidraget, upphävs.

8 kap. **Stödande av regional rörlighet**

Det föreslås att kapitlets rubrik ändras så att det motsvarar innehållet i kapitlet.

1 §. Rätt till rörlighetsunderstöd. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om villkoren för beviljande av rörlighetsunderstöd. I 1 mom. anges villkor som hänför sig till anställningsförhållandet. Den som är berättigad till arbetslöshetsförmåner och som tar emot arbete i ett anställningsförhållande för minst två månader där den ordinarie arbetstiden är i genomsnitt minst 18 timmar per vecka föreslås bli beviljad arbetslöshetsförmån i form av rörlighetsunderstöd.

Utkomstskyddet för arbetslösa är en förmån som är beroende av motprestationer, och för att få en arbetslöshetsförmån är en arbetssökande skyldig att söka och ta emot arbete. Med tanke på systemet med utkomstskydd för arbetslösa är det inte ändamålsenligt att bevilja rörlighetsunderstöd på grundval av ett sådant anställningsförhållande som den arbetssökande är skyldig att ta emot vid äventyr att hen förlorar sin arbetslöshetsförmån. På grund av detta föreslås det i 1 mom. bli bestämt att för att rörlighetsunderstöd ska beviljas krävs det att de dagliga arbetsre-

sorna när anställningsförhållandet inleds överstiger i genomsnitt tre timmar vid heltidsarbete och i genomsnitt två timmar vid deltidarbete. Syftet med rörlighetsunderstödet är att sporra till att ta emot arbete på ett längre avstånd än vad som krävs för att få arbetslöshetsförmåner. Förändringar i arbetsresornas längd under tiden för anställningsförhållandet, t.ex. om personen flyttar närmare arbetsplatsen, föreslås inte påverka betalningen av rörlighetsunderstöd.

När den tid som går åt till arbetsresan räknas ut beaktas den tid som personen använder till resan från sin bostad till den mottagna arbetsplatsens adress via allmän väg i normala väderförhållanden och andra förhållanden. Granskningen av den genomsnittliga restiden innebär att man vid granskningen beaktar den tid som i genomsnitt går åt till arbetsresan i normala situationer. I restiden beaktas också byte av färdmedel inklusive väntetider. Däremot beaktas inte den tid som totalt går åt till arbetsresan när det i tiden också ingår t.ex. att lämna barn på daghem.

Rörlighetsunderstöd ska kunna användas för kostnader för arbetsresor eller för kostnader för flyttning, om personen flyttar på grund av arbete, eller för andra kostnader för mottagande av arbete. I paragrafen föreslås inga begränsningar för användningsområdet.

Rörlighetsunderstöd ska kunna beviljas på grundval av ett anställningsförhållande som uppfyller kraven enligt 1 mom. också i det fallet att arbetsgivaren har beviljats sådan lönesubvention för anställning av en arbetslös arbetssökande som avses i 7 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Beviljandet av rörlighetsunderstöd påverkas inte heller av om personen har hittat arbetsplatsen själv eller fått arbetet t.ex. på basis av ett arbetserbjudande från arbets- och näringsbyrån.

I 2 mom. föreslås en definition av den som är berättigad till arbetslöshetsförmåner. Förutom den som får arbetslöshetsförmån ska rörlighetsunderstöd kunna beviljas också den till vilken det inte betalas arbetslöshetsförmån av orsaker som nämns i 10 kap. 2 §. Sådana orsaker är tid utan ersättning, skyldighet att vara i arbete, begränsning i anslutning till yrkesutbildning i fråga om unga under 25 år, självrisktid, väntetid för arbetsmarknadsstöd och behovsprövning som gäller arbetsmarknadsstöd. Om en person av någon annan orsak inte får arbetslöshetsförmån, ska hen inte kunna beviljas rörlighetsunderstöd.

Det föreslås att rörlighetsunderstöd ska sökas innan anställningsförhållandet inleds. Detta för att arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten ska kunna utreda om villkoren för beviljande av rörlighetsunderstöd är uppfyllda. I 3 mom. föreskrivs det att rörlighetsunderstöd ska sökas innan anställningsförhållandet inleds.

2 §. Rörlighetsunderstödet belopp och varaktighet. Rörlighetsunderstödet belopp föreslås alltid vara lika stort som grunddagpenningen utan förhöjningsdel. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom.

I 2 mom. föreskrivs det om rörlighetsunderstödet varaktighet. Längden för perioden med rörlighetsunderstöd föreslås vara graderad enligt anställningsförhållandets längd. Det föreslås att rörlighetsunderstöd ska betalas för högst fem dagar i kalenderveckan under 30 dagar efter det att anställningsförhållandet inleddes när personen tar emot arbete som varar i minst två månader. Det innebär att rörlighetsunderstöd betalas för sammanlagt 20–22 dagar under perioden på 30 dagar.

Om anställningsförhållandet varar minst tre månader, ska rörlighetsunderstöd betalas under 45 dagar för högst fem dagar i kalenderveckan. Om anställningsförhållandet varar minst fyra månader, är rörlighetsunderstödet varaktighet 60 dagar från anställningsförhållandets början, varvid understöd betalas för 40–44 dagar. Om anställningsförhållandet varar längre än fyra

månader, påverkar det inte rörlighetsunderstödet varaktighet. Understödsperioden omfattar också då 60 dagar från anställningsförhållandets början.

Om anställningsförhållandet börjar mitt i en kalendervecka kan det gå så att personen får arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet för t.ex. måndag och tisdag och rörlighetsunderstöd för fem dagar från anställningsförhållandet början, dvs. onsdag till söndag. Rörlighetsunderstöd ska dock alltid betalas för en period på högst 30, 45 eller 60 dagar från anställningsförhållandets början.

I 3 mom. föreslås bli bestämt om hur anställningsförhållandets upphörande påverkar utbetalningen av rörlighetsunderstöd. Rörlighetsunderstöd ska dock alltid betalas högst så länge som anställningsförhållandet varar. I momentet föreslås dessutom bli bestämt att rörlighetsunderstöd inte ska betalas för den tid utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts på grund av permittering eller av en orsak som jämföras med permittering.

3 §. Avvikande tillämpning av denna lag på rörlighetsunderstöd. För att en person ska få arbetslöshetsförmåner krävs det enligt 1 kap. 8 a § att hen är arbetslös arbetssökande och bosatt i Finland. När det gäller rörlighetsunderstöd ska villkoren vara uppfyllda när rörlighetsunderstöd beviljas innan arbetet inleds. Om villkoren är uppfyllda utgör det inget hinder för utbetalningen av rörlighetsunderstöd att personen efter det att arbetet inletts inte längre nödvändigtvis är en arbetslös arbetssökande som är bosatt i Finland. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom.

Inte heller någon sådan omständighet under anställningsförhållandets gång som enligt 2 eller 2 a kap. hindrar utbetalning av arbetslöshetsförmåner ska hindra utbetalningen av rörlighetsunderstöd. Exempelvis upphörande av jobbsökningens giltighet eller inledande av företagsverksamhet eller studier under anställningsförhållandet ska inte hindra att rörlighetsunderstöd betalas till periodens slut, om anställningsförhållandet fortgår.

Enligt 1 mom. ska inte heller det hinder för att vara tillgänglig på arbetsmarknaden som avses i 3 kap. 1 § 3 mom. påverka utbetalningen av rörlighetsunderstöd. Enligt 3 kap. 4 § 1 mom. kan det för en och samma tid betalas endast en arbetslöshetsförmån enligt den aktuella lagen. Också den som tar deltidsarbete eller den som får en jämkad förmån ska kunna beviljas arbetslöshetsförmån i form av rörlighetsunderstöd. Att den arbetssökande samtidigt får en jämkad arbetslöshetsförmån hindrar inte att rörlighetsunderstöd betalas.

Andra än i 1 mom. nämnda omständigheter som hindrar utbetalning av arbetslöshetsförmåner och som infaller under perioden med rörlighetsunderstöd ska också hindra utbetalningen av rörlighetsunderstöd. Exempelvis sådan arbetsoförmåga som avses i 3 kap. 3 § och den rätt till moderskapspenning som avses i 4 § i det kapitlet ska enligt förslaget hindra utbetalningen av rörlighetsunderstöd som beviljats.

Rörlighetsunderstödet belopp föreslås vara lika stort som grunddagpenningens belopp utan förhöjningsdelar. Rörlighetsunderstödet belopp påverkas inte av de förmåner som enligt 4 kap. 7 § ska dras av från arbetslöshetsförmånen och inte heller av det stöd för hemvård av barn som avses i 8 § i det kapitlet. En bestämmelse om dessa undantag föreslås i 2 mom.

11 kap. Bestämmelser om verkställighet

1 §. Ansökan om arbetslöshetsförmåner. Det föreslås att 1 mom. ändras med anledning av att resebidraget dras in och ett nytt rörlighetsunderstöd införs. Rörlighetsunderstöd ska sökas hos Folkpensionsanstalten eller hos arbetslöshetskassan, beroende på vilken arbetslöshetsförmån personen är berättigad till som arbetslös.

4 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. Enligt förslaget ska arbets- och näringsbyrån inte ge utlåtanden om rörlighetsunderstödet, utan ärenden som gäller rörlighetsunderstöd ska avgöras av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten. Det föreslås därför att 1 mom. 3 punkten upphävs och att de nuvarande 3—7 punkterna med oförändrat innehåll blir 2—6 punkter.

Det föreslås att 2 mom. 1 punkten ändras så att arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter får en utvidgad rätt att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden. Kundservicecentret, i praktiken den riksomfattande tjänsten Jobblinjen, föreslås kunna ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om fall som inte är förenade med arbetskraftspolitisk prövning. Kundservicecentret ska inte ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om t.ex. huruvida företagsverksamhet bedrivs på heltid eller som bisyssla och inte heller om sådana tidsperioder utan ersättning som avses i 2 a kap. Där emot ska kundservicecentret kunna ge ett utlåtande om upphörande av företagsverksamhet, när ett sådant utlåtande behövs.

I förekommande fall ska arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter också rätta fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande. En förutsättning är att utlåtandet gäller ett fall som inte är förenat med arbetskraftspolitisk prövning. Förfarandet kan tillämpas t.ex. när den som betalar arbetslöshetsförmånen lämnar nya uppgifter på basis av vilka ett utlåtande ska rättas. I förekommande fall ska kundservicecentret höra den arbets sökande så som avses i förvaltningslagen (434/2003). Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter ska kunna hänskjuta hela ärenden till arbets- och näringsbyrån.

Det föreslås att rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenters att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden ska preciseras genom förordning av arbets- och näringsministeriet. En bestämmelse om bemyndigande att utfärda förordning föreslås i 5 mom.

Det föreslås att 2 mom. 2 punkten upphävs som obehövlig, eftersom den föreslagna ändringen av 6 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice innebär att avbrytande av studier som stöds med arbetslöshetsförmån alltid är förenat med arbetskraftspolitisk prövning och att ärendet avgörs av arbets- och näringsbyrån.

Bestämmelserna i 2 mom. 2—4 punkten motsvarar i huvudsak de nuvarande 3—5 punkterna, men arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter föreslås kunna ändra arbets- och näringsbyråns utlåtande om arbetslöshetsdagpenning till att gälla arbetsmarknadsstöd. För närvarande kan kundservicecentret bara ändra ett utlåtande om arbetsmarknadsstöd till att gälla arbetslöshetsdagpenning. Ändringen föreslås eftersom de ändringar som tidigare gjorts i lagen om utkomstskydd för arbetslösa innebär att de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd numera är enhetliga. Förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd var tidigare i större utsträckning än förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsdagpenning förenade med faktorer som krävde utredningar och arbetskraftspolitisk prövning av arbets- och näringsbyrån.

12 §. Återkrav av rörlighetsunderstöd. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i överensstämmelse med det nya rörlighetsunderstödet.

För att rörlighetsunderstöd ska betalas förutsätts det enligt förslaget att anställningsförhållandet varar minst två månader. I paragrafen föreskrivs det om återkrav av rörlighetsunderstödet i situationer där det anställningsförhållande på basis av vilket rörlighetsunderstödet har betalats upphör inom två månader från det att anställningsförhållandet inleddes. Om det finns någon annan grund för återkrav, ska 10 § tillämpas.

Det föreslås att rörlighetsunderstödet ska återkrävas från det att anställningsförhållandet inleddes, om det anställningsförhållande på basis av vilket rörlighetsunderstöd har betalats upphör

inom två månader från det att det inleddes. Återkrav ska inte vidtas, om det är oskäligt. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom.

Ett arbete som ursprungligen uppfyllde villkoren för beviljande av rörlighetsunderstöd när det gäller anställningsförhållandets varaktighet kan upphöra inom två månader från det att anställningsförhållandet inleddes utan att upphörandet av anställningsförhållandet är förenat med sådana förfaranden hos den som fått rörlighetsunderstöd som bedöms vara arbetskraftspolitiskt klandervärda. I en sådan situation har mottagandet av arbetet medfört kostnader för personen, och därför återkrävs inte rörlighetsunderstödet. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom.

15 §. Utmätning av arbetslöshetsförmåner. Det föreslås att 1 mom. ändras så att rörlighetsunderstöd enligt 8 kap. fogas till de arbetslöshetsförmåner som omfattas av utmätningsförbud. Resebidrag som betalas som arbetsmarknadsstöd får inte utmätas. För att förmåner som betalas med statsmedel inte ska användas till betalning av personens skulder bör den begränsning som gäller i fråga om utmätning också gälla det nya rörlighetsunderstöd som föreslås ersätta resebidraget.

13 kap. **Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter**

6 §. Rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ. Det föreslås att 2 mom. ändras. I momentet föreskrivs det om Folkpensionsanstaltens rätt att på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, till kommunerna lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om sådana personer som efter att på grundval av arbetslöshet ha fått arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 300 dagar börjar omfattas av kommunens finansieringsansvar. Det föreslås att Folkpensionsanstaltens rätt att på eget initiativ lämna ut identifieringsuppgifter i fråga om personer utvidgas. Rätten att lämna ut uppgifter föreslås omfatta också sådana mottagare av arbetsmarknadsstöd till vilka på grundval av arbetslöshet har betalats arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 200 dagar samt de personer vars rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att maximitiden enligt 6 kap. 7 § har uppnåtts. Identifieringsuppgifterna ska kunna lämnas ut till den myndighet som sköter socialvårdsuppgifter eller sysselsättningsuppgifter i den berörda personens hemkommun. Kommunens myndighet ska ha rätt att använda identifieringsuppgifterna för att utreda de arbetslösa personernas servicebehov och för att inrikta sysselsättningsfrämjande service. Erhållandet av identifieringsuppgifterna främjar kommunens möjligheter att i tid påverka sysselsättningen för arbetslösa personer och främjar personernas möjligheter att få arbete. Erhållandet av uppgifterna innebär också att kommunen har möjlighet att förutse hur många personer som kommer att omfattas av dess finansieringsansvar.

14 kap. **Särskilda bestämmelser**

3 a §. Finansieringen av arbetsmarknadsstödet. Det föreslås att 2 mom. ändras med anledning av att bestämmelserna om resebidrag upphävs.

3 d §. Övriga bestämmelser om finansieringen. Rörlighetsunderstöd finansieras enligt förslaget med statsmedel. Detta föreskrivs i 1 mom. genom att ett omnämnande av rörlighetsunderstödet fogas till momentet.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 20 .

Om företagsverksamheten eller sysselsättningen i eget arbete har inletts före ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna, ska frågan om huruvida sysselsättningen i företagsverksamhet är på heltid eller en bisyssla bedömas utifrån de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. De nya bestämmelserna föreslås bli tillämplade efter det att tidigare företagsverksamhet eller egen

sysselsättning i företaget eller i eget arbete har upphört på det sätt som avses i 2 kap. 6—9 § och inleds på nytt senare.

Lönesubventionerat arbete ska i sin helhet räknas in i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning, om anställningsförhållandet har inletts senast den 31 december 2016. Arbetsgivaren kan göra en ansökan om fortsatt lönesubvention, och om subvention beviljas fortsätter det lönesubventionerade arbetet utan avbrott. Om ansökan om fortsatt subvention gäller beviljande av lönesubvention med början den 1 januari 2017 eller därefter, är det inte till denna del fråga om i övergångsbestämmelsen avsett lönesubventionerat arbete som börjat innan lagen har trätt i kraft.

Om den period med resebidrag som beviljats en person som har rätt till arbetsmarknadsstöd har börjat innan lagen har trätt i kraft och fortsätter efter ikraftträdandet, ska bestämmelserna om resebidrag tillämpas tills bidraget upphör.

Om en person senast den 31 december 2016 har lämnat in ansökan om resebidrag på grundval av ett anställningsförhållande som börjar senast den 31 januari 2017, ska ansökan behandlas enligt de bestämmelser om arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag som gällde vid ikraftträdandet. I enlighet med de bestämmelser som gällde när ansökan gjordes ska den arbetssökandes ansökan behandlas vid arbets- och näringsbyrån. Om ansökan lämnas in efter den 1 januari 2017 eller om anställningsförhållandet börjar den 1 februari 2017 eller därefter, ska bestämmelserna om rörlighetsunderstöd tillämpas. Den ansökan som getts in till arbets- och näringsbyrån förs då över till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten.

Den som har beviljats resebidrag enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet ska inte på grundval av samma anställningsförhållande ha rätt till rörlighetsunderstöd enligt 8 kap.

1.3 Arbetsavtalslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser

4 §. *Prövotid.* 1 2 mom. föreskrivs det om prövotidens maximilängd i situationer där arbetstagararen efter det att ett anställningsförhållande som uttyrd arbetstagarare upphört anställs av det användarföretag som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i samma eller liknande uppgifter. Då ska den tid som arbetstagararen var uttyrd till användarföretaget dras av från prövotidens maximilängd som avses i 1 mom.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice föreslås bestämmelser som högst en månads arbetsprövning som ordnas för bedömning av lämplighet (rekryteringsprövning). Det är fråga om ett arrangemang utan anställningsförhållande där personen arbetar i ett företag eller hos någon annan arbetsgivare för att visa sin kompetens och lämplighet för de uppgifter som arbetsgivaren har att erbjuda. Syftet med arrangemanget är dels att underlätta arbetslösa arbetssökandes tillträde till arbete i ett anställningsförhållande, dels att sänka arbetsgivarens tröskel för att anställa en person som redan genom sitt arbete på arbetsplatsen har visat sig vara lämplig för uppgiften. Av detta följer att när en arbetstagarare direkt efter den arbetsprövning som avses ovan anställs i samma eller liknande uppgifter som hen utförde under arbetsprövningen ska tiden i arbetsprövning dras av från den längsta prövotid som tillämpas i anställningsförhållandet. Det behöver emellertid inte finnas ett obrutet tidsmässigt samband mellan den prövning som avses ovan och det arbetsavtal som ingås med arbetsgivaren på platsen för arbetsprövning, men prövotiden enligt 1 mom. blir tillämplig om det har gått en längre tid mellan rekryteringsprövningen och anställningen i anställningsförhållande. Bestämmelsen ska tillämpas på motsvarande sätt som den gällande bestämmelsen om hyrda arbetstagarare. Ändringen föreslås vara temporär.

13 kap. **Särskilda bestämmelser**

6 §. Bestämmelsernas tvingande natur. I 1 mom. sägs att ett avtal som inskränker de rättigheter och förmåner som enligt denna lag tillkommer arbetstagare är ogiltigt, om inte något annat följer av denna lag. Utgångspunkten för lagen är att bestämmelserna är av tvingande natur, och för undantag förutsätts det uttryckliga bestämmelser om arbetsgivarens och arbetstagarens rätt att ingå avtal eller på motsvarande sätt om de riksomfattande arbetsmarknadsorganisationernas rätt att avvika från i övrigt tvingande bestämmelser.

I 2 mom., som gäller temporärt till utgången av 2016, föreskrivs det om undantag från de i hög grad tvingande bestämmelserna om arbetsgivarens skyldighet att erbjuda arbete. Bestämmelser om skyldighet att erbjuda arbete finns bl.a. i 2 kap. 5 § (skyldighet att erbjuda deltidsanställda mera arbete), i 5 kap. 2 § (skyldighet att erbjuda permitterade arbete) och i 6 kap. 6 § (skyldighet att erbjuda arbete åt dem som omfattas av återanställningsskyldighet). Oberoende av de skyldigheter att erbjuda arbete som nämns ovan gäller enligt 1 punkten att en kommun får ordna arbete för dem som omfattas av sysselsättningsskyldighet. Bestämmelser om sysselsättningsskyldighet finns i 11 kap. 1 § i lagen offentlig arbeidskrafts- och företagsservice (916/2012), enligt vilken kommunen ska ordna arbete i sex månader för dem vars rätt till arbetslöshetsdagpenning när de är 57—59 år har upphört på grund av att maximitiden (500 dagar) har gått ut och som inte har blivit sysselsatta på den öppna arbetsmarknaden. En person som omfattas av sysselsättningsskyldigheten får dock inte anställas i sådana uppgifter i fråga om vilka kommunen samtidigt har permitterat sina arbetstagare eller i fråga om vilka kommunen har gett en arbetstagare ett meddelande om permittering. Genom denna bestämmelse har den normkonflikt lösts som råder mellan den skyldighet att erbjuda arbete som arbetsgivaren har enligt arbetsavtalslagen å ena sidan och den sysselsättningsskyldighet som kommunen har enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice å andra sidan.

Enligt 2 mom. 2 punkten får en förening eller stiftelse för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställa en sådan arbetslös person som avses i 7 kap. 8 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, även om föreningen eller stiftelsen i övrigt är skyldig att erbjuda sina redan anställda arbete. Enligt 3 mom. gäller dessutom att en kommun, samkommun, förening eller stiftelse får ordna sådan arbetsprövning eller anställa någon i sådant lönesubventionerat anställningsförhållande som avses i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, förutsatt att arbetsprövningen eller det lönesubventionerade arbetet ordnas i en verkstad eller motsvarande träningsenhet där syftet med verksamheten är att förbättra deltagarens färdigheter att söka sig till utbildning eller att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Det är fortfarande nödvändigt med en bestämmelse om att de som omfattas av sysselsättningsskyldighet har företräde till arbete oberoende av kommunens övriga, på arbetsavtalslagen baserade skyldigheter att erbjuda arbete.

För att underlätta situationen för svårsysselsatta personer föreslås det enligt 2 punkten att en förening eller stiftelse alltjämt, oberoende av arbetsavtalslagens bestämmelser om skyldighet att erbjuda arbete, ska få anställa en person som har varit arbetslös i minst 24 månader. Den praktiska betydelsen av regleringen har varit att en förening som avses i bestämmelsen, trots 2 kap. 5 §, med lönesubvention har kunnat anställa flera deltidsanställda samtidigt. Bestämmelsen har haft arbetskraftspolitiska syften, och den behövs alltjämt och är alltjämt motiverad.

Bestämmelsen i 2 mom. 3 punkten gäller sådant förbättrande av en arbetslös persons arbetsfärdigheter som äger rum i en verkstad eller en annan träningsenhet. Avsikten har varit att bestämmelsen ska skapa större klarhet i förhållandet mellan arbetsgivarens skyldighet att erbjuda

arbete och anordnande dels av arbetsprövning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, dels ett lönesubventionerat anställningsförhållande.

Det föreslås att 3 punkten utformas så att den blir tillämplig endast när arbetstagare anställs med lönesubvention i en verkstad eller motsvarande träningsenhet för sådana uppgifter som arbetsgivaren normalt inte låter utföra i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande. Till denna del kvarstår regleringen oförändrad. I punkten föreskrivs däremot inte längre om arbetsprövning i verkstäder utan anställningsförhållande.

I den gällande bestämmelsen har det inte utöver arbetsprövning tagits ställning till arbetsgivarens rätt att erbjuda arbetstillfällen eller praktik för personer inom andra former för arbete utan anställningsförhållande i situationer där arbetsgivaren har tillåtit sina anställda eller arbetsgivaren annars är skyldig att erbjuda sina anställda arbete.

Arbetsavtalslagen tillämpas inte på sådana former för arbete utan anställningsförhållande som nämns ovan. En arbetsgivare som ordnar en arbetsprövningsplats för en arbetslös eller erbjuder en studerande en praktikplats utan anställningsförhållande får inte, trots avsaknaden av en uttrycklig bestämmelse, kringgå de skyldigheter som arbetsgivaren enligt arbetsavtalslagen har gentemot sina anställda. Det bör noteras att ordnande av en arbetsprövnings- eller praktikplats utan anställningsförhållande inte handlar om att anställa en ny arbetstagare.

Trots att arbetsavtalslagen inte innehåller någon allmän bestämmelse om förhållandet mellan arbetsformer utan anställningsförhållande och arbetsgivarens på arbetsavtalslagen baserade skyldighet att erbjuda arbete föreslås det med hänsyn till innehållet i gällande lag som gäller verkstäder, det svåra sysselsättningsläget och behovet att aktivera arbetslösa även genom arbetsprövning att möjligheten att ordna arbetsprövning i kommuners och samkommuners samt föreningars och stiftelsers verkstäder och motsvarande träningsenheter föreskrivs i ett nytt 3 mom. Bestämmelsen gäller rätt att i verkstäder ta emot deltagare i arbetsprövning också när kommunen, samkommunen, föreningen eller stiftelsen har tillåtit sina anställda. Bestämmelserna i 2 kap. 5 § och 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen begränsar inte möjligheten att ordna arbetsprövning utan anställningsförhållande.

Förutom i verkstäder kan arbetsprövning också ordnas på andra arbetsplatser. Arbets- och näringsbyrån, den som ordnar arbetsprövningen och den som deltar i arbetsprövningen ingår ett avtal om arbetsprövningen. Enligt 4 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice kan ett avtal inte ingås, om arbetsprövningen ger den som ordnar arbetsprövningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare. Det kan handla om en sådan situation när arbetsgivarens arbetstagare ersätts med personer som deltar i arbetsprövning eller när företagsverksamheten sköts enbart med personer som deltar i arbetsprövning. När arbetsgivaren och arbets- och näringsbyrån ingår ett avtal om ordnande av arbetsprövning på arbetsplatsen ansvarar arbetsgivaren för att skyldigheterna enligt arbetsavtalslagen fullgörs.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 20 .

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagservice (1073/2012) föreskrivs det med stöd av 9 kap. 2 § 4 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice om arbets- och näringsbyråns skyldighet att anmäla uppgifter som inverkar på bestämmandet av kostnadsersättningen till den som betalar arbetslöshetsförmånen. Det föreslås att det i 23 § i förordningen inte längre ska föreskrivas om meddelande av uppgifter om utbildning för arbetssökande som deltar i arbetsprövning och som inte har fyllt 25 år. Bestämmelsen behövs

inte, eftersom den bestämmelse som gäller begränsningen i fråga om kostnadsersättning, nämligen 9 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, föreslås bli upphävd.

Bestämmelser om sökande och utbetalning av arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag finns i statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1330/2002). I 3 § i förordningen görs de ändringar som föranleds av att resebidraget upphävs och ett nytt rörlighetsunderstöd införs. Rörlighetsunderstöd ska sökas hos arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten. I ansökan ska ingå en utredning om anställningsförhållandets längd, arbetstiden och den plats där arbetet utförs samt lämnas övriga uppgifter som behövs för beviljande och utbetalning av rörlighetsunderstödet. Vid utbetalning av rörlighetsunderstöd iakttas vad som i 1 § 1 mom. i förordningen föreskrivs om utbetalning av grunddagpenning.

I 4 § i arbets- och näringsministeriets förordning om givande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om uppgifter som ska antecknas i utlåtandet (1378/2014) föreskrivs det om arbets- och näringsbyråns skyldighet att i förekommande fall meddela den som betalar arbetslöshetsförmånen att det anställningsförhållande för vilket en person har beviljats arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag upphör. På grund av de föreslagna ändringar som gäller stöd- jande av rörlighet blir bestämmelsen obehövlig och kan upphävas efter en övergångsperiod.

Den som betalar arbetslöshetsförmånen vet inte om en arbetssökande har varit i ett arbete för vilket lönesubvention har beviljats. Förmånsbetalaren behöver den informationen, om det lönesubventionerade arbetet inte på det sätt som föreslagits helt och hållet räknas in i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetspenning. Med stöd av 11 kap. 4 § 5 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bestämmelser om arbets- och näringsbyråns skyldighet att tillsammans med ett arbetskraftspolitiskt utlåtande lämna uppgift om lönesubvention bli utfärdade genom den förordning av arbets- och näringsministeriet som nämns ovan.

I arbets- och näringsministeriets förordning ska det också föreskrivas om rätt för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden. Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter ska kunna ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som anges i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som inte är förenade med arbetskraftspolitisk prövning. Det föreslås att situationerna förtecknas i förordningen genom att det hänvisas till bestämmelserna i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Av de grundläggande rättigheter som tryggas genom grundlagen berör denna proposition i synnerhet jämlikhet, grundläggande försörjning och det allmännas skyldighet att främja sysselsättning.

Enligt 6 § i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller funktionsnedsättning eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Bestämmelsen om likabehandling hindrar inte särbehandling utifrån orsaker som gäller någons person, men åtskillnaderna måste kunna motiveras med skäl som är godtagbara med hänsyn till de grundläggande rättigheterna.

Kraven på godtagbara skäl är speciellt höga när det är fråga om de grunder för åtskillnad som uttryckligen nämns i bestämmelsen. Grundlagsutskottet har ansett att en åldersgräns enbart utifrån spårhänsyn kan vara godtycklig, och utgör följaktligen inte någon godtagbar grund för särbehandling (GrUU 17/1996 rd).

Det går inte att finna något med hänsyn till de grundläggande rättigheterna godtagbart skäl för en bestämmelse som begränsar unga arbetssökandes möjlighet att få kostnadsersättning. Bestämmelsen innebär att unga särbehandlas i förhållande till andra arbetssökande på grund av sin ålder och också särbehandlas inbördes på basis av utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet. Dessutom gäller begränsningen endast en form av sysselsättningsfrämjande service. Det föreslagna slopanet av begränsningen främjar likabehandlingen av arbetslösa. Betalning av kostnadsersättning tryggar bättre än för närvarande unga arbetssökandes rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt propositionen ska arbets- och näringsmyndigheten inte ha prövningsrätt i fråga om ordnande av intervju med arbetssökande och inte heller i fråga om revidering av sysselsättningsplanen eller den ersättande planen, utan det föreslås att en intervju alltid ska ordnas efter varje period om tre månader av arbetslöshet utan avbrott. Enligt förslaget ska planen alltid revideras i samband med intervjun. Servicen för arbetssökandena ska vara enhetlig oavsett vid vilken arbets- och näringsbyrå de är kunder. Avsikten är att regelbundet återkommande intervjuer och revidering av planen ska förkorta arbetslöshetsperioderna och främja de arbetslösas sysselsättning.

I 9 § i grundlagen finns bestämmelser om rörelsefrihet. Finska medborgare samt utlänningar som lagligen vistas i landet har rätt att röra sig fritt inom landet och att där välja bostadsort. Enligt propositionen ska rörlighetsunderstöd kunna beviljas den som tar emot ett arbete som innebär att de dagliga arbetsresorna vid heltidsarbete överstiger i sammanlagt tre timmar och vid deltidsarbete sammanlagt två timmar. Rörlighetsunderstöd främjar sysselsättningen genom att det sporrar personerna till att ta emot arbete också på ett längre avstånd från den plats där de är bosatta. Rörlighetsunderstöd ska kunna användas också för kostnader för flyttning till den ort där arbetsplatsen finns. Rörlighetsunderstöd föreslås bli beviljat oavsett arbetslöshetsförmånslaget, vilket innebär att den föreslagna stödkategorin harmonierar med bestämmelserna om jämlikhet i 6 § i grundlagen på ett bättre sätt än det nuvarande resebidraget som arbetsmarknadsstöd och den nuvarande ersättningen för flyttningskostnader.

I 10 § i grundlagen föreskrivs det om skydd för privatlivet. Vars och ens privatliv, heder och hemfrid är tryggade. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter ska utfärdas genom lag. Enligt förslaget ska Folkpensionsanstalten ha rätt att till kommunerna lämna ut uppgifter om de mottagare av arbetsmarknadsstöd som på grundval av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 200 dagar och om dem vars rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning gått ut. Kommunernas partiella ansvar för finansieringen av arbetsmarknadsstödet inträder efter 300 dagar. Efter ändringen kan kommunen således på ett bättre sätt än för närvarande främja sysselsättningen för dem som är på väg att börja omfattas av det partiella finansieringsansvaret genom att erbjuda dem service och förhindra utdragen arbetslöshet. Utlämnande av uppgifter om dem som blir mottagare av arbetsmarknadsstöd omedelbart efter det att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning har uppnåtts är motiverat för att främja deras sysselsättning.

I 15 § i grundlagen föreskrivs det om egendomsskydd. Ändringen av finansieringsmodellen för lönesubvention och startpeng är inte betydelsefull med tanke på egendomsskyddet som en tryggad grundläggande rättighet, eftersom det föreslås att endast beloppet av den grunddag-

penning som staten betalar ska läggas till grund för finansieringen, inte dagpenningens förtjänstdel, som baserar sig på personens tidigare inkomster.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Det allmänna ska sörja för skyddet av arbetskraften. Enligt 2 mom. ska det allmänna främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete.

Ändringen av finansieringsmodellen för lönesubvention och startpeng syftar till större smidighet på så vis att det blir möjligt för arbets sökande att oavsett tidpunkt och region få service enligt sitt individuella servicebehov oberoende av anslagssituationen. På så vis främjas sysselsättningen för arbets sökande på ett bättre sätt än för närvarande, dvs. ändringen står i samklang med den skyldighet att främja sysselsättningen som föreskrivits för det allmänna.

Avsikten är att det utvidgade användningsområdet för arbetsprövning ska sänka arbetsgivarens tröskel för att anställa nya arbetstagare. Det handlar om en service som är fullständigt frivillig för både arbets sökande och arbetsgivare. Vägran eller avbrytande leder inte till att den arbets sökande förlorar sin arbetslöshetsförmån. Syftet med det nya användningsområdet för arbetsprövning är att främja sysselsättningen, i enlighet med 18 § i grundlagen. Det handlar om ett tvåårigt försök. Försöket föreslås gälla i hela landet och omfatta alla personer som är arbets sökande vid arbets- och näringsbyråerna.

Enligt propositionen ska kortvarig sysselsättning på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete bedömas på samma sätt som kortvarigt arbete i ett anställningsförhållande, vilket innebär att personen i fråga har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån och att tiden med sysselsättning räknas in i arbetslöshetens längd. Efter ändringen får arbets sökande till denna del en jämligare ställning inom systemet med utkomstskydd för arbetslösa, och ändringen tillförsäkrar också var och en rätt att fritt välja yrke eller näring.

Den som bedrivit företagsverksamhet som bisyssla och som utvidgar den till verksamhet på heltid ska enligt förslaget kunna beviljas startpeng. Detta är ett sätt att främja sysselsättningen eftersom det blir möjligt att få stöd för utvidgning av företagsverksamhet som bedrivits i liten skala. Startpengen tryggar personens försörjning under den tid företagsverksamheten utvidgas. Det föreslås att startpengen alltid ska vara lika stor som grunddagpenningen utan förhöjningsdelar eller barnförhöjningar, och någon tilläggsdel enligt prövning ska inte längre kunna beviljas. Också efter sloandet av tilläggsdelen enligt prövning står startpengens belopp i samklang med skyddet för grundläggande försörjning, och under perioden med startpeng får personen dessutom en del av sin försörjning från företagsverksamheten.

Hänvisningarna till arbetsavtalslagens bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att erbjuda arbete åt deltidsanställda, permitterade och dem som omfattas av återanställningsskyldighet föreslås bli upphävda i de bestämmelser i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice som gäller arbetsprövningar och lönesubvention. Ändringen försämrar inte arbetstagarnas ställning, eftersom arbetsgivaren är skyldig att iaktta arbetsavtalslagen också efter att de hänvisande bestämmelserna har upphävts. Med stöd av arbetsavtalslagen ansvarar arbetsgivaren för att ordnande av arbetsprövning eller anställning av en arbets sökande med lönesubvention inte påverkar personalens anställningsförhållanden på ett sätt som strider mot arbetsavtalslagen. De gällande hänvisningarna till arbetsavtalslagen innebär inte att arbets- och näringsbyrån rent praktiskt förfogar över metoder för att bedöma om ordnande av arbetsprövning eller beviljande av lönesubvention leder till att andra anställda hos arbetsgivaren sägs upp, permitteras eller blir deltidsanställda.

I 21 § i grundlagen föreskrivs det om rättsskydd. Var och en har rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt 2 mom. ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag.

Bestämmelserna om sökande av ändring i 14 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice har utformats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 32/2012 rd). I propositionen föreslås förbud mot att söka ändring gälla i fråga om sådana beslut om förvägran av stöd, förmåner eller ersättningar där förvägran har anslagsrelaterade orsaker.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis ansett att om erhållandet av en förmån helt och hållet är beroende av myndighetens prövning eller disponibla anslag kan det inte vara fråga om en rättighet av så permanent karaktär eller med ett så starkt behov av rättssäkerhet att den skulle omfattas av 21 § 1 mom. i grundlagen (bl.a. GrUU 32/2012 rd och GrUU 10/2010 rd). Offentlig arbetskrafts- och företagservice är beroende av prövning och varje persons individuella servicebehov inverkar på vilken service hen anvisas. Syftet med den föreslagna ändringen i finansieringen av lönesubvention och startpeng är att trygga en tillräcklig finansiering på ett bättre sätt än den nuvarande finansieringen, som enbart baserar sig på sysselsättningsanslag, varvid det kommer att meddelas färre anslagsbaserade avslag på ansökan om lönesubvention och startpeng än för närvarande.

Enligt den gällande bestämmelsen får en arbetssökande inte söka ändring i arbets- och näringsbyråns avgörande om stödjande av arbetssökandes frivilliga studier med arbetslöshetsförmån. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att ändring inte heller ska få sökas i arbets- och näringsbyråns avgörande om tillfälligt avbrytande av stöd. En arbetssökande ska få avbryta stödet av en giltig orsak, vars giltighet arbets- och näringsbyrån bedömer. Syftet med arbetssökandes frivilliga studier är att främja personens möjligheter till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden, och det målet nås bäst om arbetssökanden fullgör de studier som stöds i enlighet med planen och inom den planerade tiden utan att stödet avbryts upprepade gånger eller för mycket korta perioder.

Bestämmelsen om besvärsförbud förtydligas genom att förbudet mot att söka ändring i fråga om vägledning för yrkesval och karriär, träning, prövning, sakkunnigbedömningar och arbetssökandes frivilliga studier föreskrivs i ett eget moment. Ändringen påverkar inte innehållet i besvärsförbudet.

Inte minst i samband med bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande rättigheterna har grundlagsutskottet ansett det nödvändigt att den behöriga myndigheten entydigt framgår av lagen eller annars exakt. Åtminstone principerna för myndigheternas behörighetsförhållanden och villkoren för delegering av behörighet måste framgå tillräckligt exakt av lagen (bl.a. GrUU 2/2012 rd och de utlåtanden som nämns där). Arbetslöshetsförmån är en förmån som tryggar personens grundläggande försörjning och i anslutning till den måste regleringen av den behöriga myndigheten vara exakt. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bestämmelser om grunderna för behörighetsfördelningen mellan arbets- och näringsbyrån och arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, och närmare bestämmelser om den myndighet som ska ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande föreslås bli utfärdade genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Arbetsfördelningen mellan arbets- och näringsbyrån och arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter regleras för närvarande helt och hållet i lagen om utkomstskydd för arbets-

RP 209/2016 rd

lösa. Detta har varit ändamålsenligt, eftersom kundservicecentrets uppgifter har kunnat regleras rätt så knapphändigt. När kundservicecentrets rätt att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden utvidgas blir också regleringen av detta mer omfattande, och därför är det nuvarande regleringssättet inte längre ändamålsenligt.

Propositionen förändrar inte nuläget i den bemärkelsen att arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kommer att kunna ge bara andra arbetskraftspolitiska utlåtanden än sådana som förutsätter arbetskraftspolitisk prövning samt bl.a. rätta fel i arbets- och näringsbyråns utlåtanden. Arbets- och näringsbyrån ska ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om sådana förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som är förenade med arbetskraftspolitisk prövning, exempelvis tider utan ersättning för förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda.

Regeringen anser att det i propositionen inte föreslås sådana ändringar som skulle medföra att den inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 10 kap. 2 §,
ändras 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten, 2 kap. 4 § 2 mom. och 6 § 3 mom., 4 kap. 7 och 10 §, 5 kap. 7 §, 6 kap. 3, 4 samt 5 §, 7 kap. 2—5, 7—9 och 15 §, 8 kap. 1—4 §, 9 kap. 4 §, 10 kap. 3 §, 12 kap. 6 §, 13 kap. 5 § och 14 kap. 1 § samt temporärt 4 kap. 5 §, 9 kap. 1 § 1 mom. 6 punkten och 10 kap. 1 § 1 mom.,
av dem 4 kap. 7 § sådan den lyder i lagarna 390/2014 och 1366/2014, 6 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1050/2013, 7 kap. 2—5, 7—9 och 15 § sådana de lyder i lag 1366/2014, 8 kap. 4 § och 12 kap. 6 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1366/2014 och 14 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 10/2014, 1133/2014 och 1366/2014, samt *fogas* till 1 kap. en ny 3 a §, temporärt till 4 kap. en ny 12 § samt temporärt till 12 kap. en ny 9 §, i stället för den 9 § som upphävts genom lag 1366/2014, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

3) arbetslös en person som inte står i ett anställningsförhållande eller som inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott eller inte är studerande på heltid enligt det kapitlet; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar,

3 a §

Tillämpning av den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd

Om den som ansöker om statligt stöd bedriver näringsverksamhet och stöd beviljas enligt denna lag i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, tillämpas på stödet utöver förutsättningarna enligt denna lag de allmänna förutsättningarna enligt kapitel I i den förordningen samt de specifika förutsättningarna för stödformen i fråga.

Stöd varken beviljas eller betalas, om

1) den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, eller

2) den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav enligt artikel 1.4 a i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till följd

RP 209/2016 rd

av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

2 kap.

Arbetssökande

4 §

Ordnande av intervju med arbetssökande

Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetssökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju med en arbetslös arbetssökande ska dock alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader, och därefter alltid när arbetssökanden varit arbetslös i tre månader utan avbrott.

6 §

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande.

4 kap.

Information och rådgivning, sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning och prövning

5 §

Prövning

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa enskilda kunder

- 1) utbildningsprövning vid en läroanstalt eller arbetsprövning på en arbetsplats för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären,
- 2) arbetsprövning på en arbetsplats för att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden,
- 3) på gemensam begäran av kunden och arbetsgivaren arbetsprövning på en arbetsplats för en bedömning av lämpligheten (*rekryteringsprövning*).

Arbetsprövning kan ordnas av företag, enskilda näringsidkare, kommuner, samkommuner, andra sammanslutningar, stiftelser eller statliga ämbetsverk eller inrättningar.

7 §

Begränsningar i fråga om arbetsprövning

Enskilda kunder anvisas inte arbetsprövning, om

- 1) arbetsprövningen ger den som ordnar arbetsprövningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare,

2) det är fråga om sådana uppgifter för vilka den som ordnar arbetsprövningen kräver ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) och den enskilda kunden inte vill uppvisa ett sådant intyg,

3) det är fråga om uppgifter enligt lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) och den enskilda kunden inte vill ta emot sådana uppgifter,

4) arbetsprövningen börjar inom två veckor efter det att en arbetsprövning som pågått i sex månader utan avbrott avslutats och den enskilda kunden inte begär något annat.

Arbetsgivare till vilken en enskild kund står i anställningsförhållande när ett avtal enligt 9 § ingås kan inte vara anordnare av arbetsprövning.

10 §

Avbrytande av träning och prövning

Om en enskild kund utan tillstånd har varit frånvarande fem tränings- eller prövningsdagar utan avbrott eller om han eller hon annars har varit frånvarande så mycket att målen för träningen eller prövningen inte nås, fattar arbets- och näringsbyrån utifrån frånvaron beslut om avbrytande av träningen eller utbildningsprövningen eller om hävande av avtalet om arbetsprövning. Arbets- och näringsbyrån kan också av andra vägande skäl fatta beslut om avbrytande av träningen eller utbildningsprövningen.

Serviceproducenten eller den som ordnar arbetsprövningen är skyldig att anmäla sådan frånvaro som avses i 1 mom. till arbets- och näringsbyrån.

Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar arbetsprövningen har rätt att häva avtalet om arbetsprövning av annat skäl än det som avses i 1 mom. genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Hävandet av avtalet får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på någon annan ogrundad orsak.

12 §

Undantag i fråga om rekryteringsprövning

Trots vad som i 6 § 1 mom. föreskrivs om maximitiden för arbetsprövning får rekryteringsprövning pågå högst en månad hos samma anordnare av rekryteringsprövning. Rekryteringsprövningen räknas in i den maximitid för arbetsprövning som avses i 6 § 1 mom.

På rekryteringsprövning tillämpas inte vad som

1) i 9 § 1 mom. 3 punkten föreskrivs om arbetsprövningens minimitid per dag,

2) i 9 § 1 mom. 7 punkten föreskrivs om information om en frånvaro till den som betalar arbetslöshetsförmånen,

3) i 10 § föreskrivs om hävande av avtalet om arbetsprövning och om anmälan om frånvaro till arbets- och näringsbyrån.

Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar rekryteringsprövning har rätt att häva ett avtal om rekryteringsprövning genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Hävande av avtal får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på något annat osakligt skäl.

5 kap.

Arbetskraftsutbildning

7 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Arbetskraftsutbildning kan genomföras tillsammans med arbetsgivaren, en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare eller ett företag som överlåter företagarrättigheterna så, att denna deltar i finansieringen av utbildningen (*gemensam anskaffning av utbildning*) när utbildningen ordnas

1) för en viss arbetsgivares blivande arbetstagare eller redan anställda eller hyrda arbetstagare, eller

2) för dem som ämnar bli företagare och som skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag.

Om en företagare som avses i 1 kap 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa deltar i utbildning enligt 1 mom., utgör den andel av företagarens utbildning som staten finansierar de minimis-stöd.

Om utbildningen genomförs tillsammans med en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet så att personer som arbetar med uppgifter hos arbetsgivaren deltar i utbildningen och målet för utbildningen är att arbetstagarna ska fortsätta i uppgifter hos arbetsgivaren efter utbildningen, utgör den andel av utbildningen som staten finansierar stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd.

6 kap.

Arbets sökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

3 §

Förutsättningar för studierna

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

1) om vilka det föreskrivs i lagen om grundläggande yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, yrkeshögskolelagen eller universitetslagen och som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller lägre eller högre högskoleexamen vid ett universitet eller en yrkeshögskola eller som syftar till att studeranden avlägger delar av nämnda examina, förvärvar tilläggstudier eller fortbildning enligt nämnda lagar eller deltar i öppen undervisning vid universitet och yrkeshögskola,

2) som är annan yrkesinriktad utbildning som anordnas i Finland eller som anordnas utomlands av en utbildningsproducent som är verksam i Finland,

3) om vilka det föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller gymnasielagen (629/1998), i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling, eller

4) om vilka det föreskrivs i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en utbildnings- eller studieplan över studierna uppvisas.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som arbets sökanden bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som inletts under ett anställningsförhållande eller under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller som bedrivits som arbetskraftsutbildning.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, när övriga förutsättningar uppfylls, också på studier på Åland som motsvarar sådana studier som avses i 1 mom. 1, 2 och 4 punkten.

4 §

Överenskommelse om studier i en sysselsättningsplan

Innan studier för vilka det ges stöd inleds ska en överenskommelse om studierna tas in i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

Även efter att studierna inletts kan det i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan avtalas om studier för vilka det ges stöd, om det finns vägande skäl, arbetssökanden har inletts studierna i ett anställningsförhållande eller under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller studierna har bedrivits som arbetskraftsutbildning.

5 §

Stötid

Stöd för en studiehelhet kan under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel ges för högst 24 månader.

Med avvikelse från 1 mom. kan stöd för en studiehelhet ges för högst 48 månader, om målet med studierna är att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs.

Den arbetssökande kan meddela arbets- och näringsbyrån att han eller hon avbryter de studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Meddelandet ska lämnas utan dröjsmål efter det att studierna avbrutits. Tiden för avbrottet räknas inte in i den maximitid som anges i 1 mom., om det finns en giltig orsak till avbrottet. Läroanstaltens ferieperiod betraktas inte som en giltig orsak.

Om den arbetssökandes studierätt har dragits in och senare återställs, anses studierna ha varit avbrutna under den tid den arbetssökande inte har haft studierätt.

7 kap.

Lönesubvention

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av lönesubvention

För att lönesubvention ska beviljas krävs det att

1) arbets- och näringsbyrån bedömer att den arbetslösa arbetssökandes arbetslöshet beror på brister i yrkeskompetensen och att lönesubventionerat arbete kan förbättra hans eller hennes yrkeskompetens och sysselsättningsmöjligheter på den öppna arbetsmarknaden,

2) den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen, eller

3) arbets- och näringsbyrån bedömer att den som anställs med subventionen har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar hans eller hennes produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Om den som anställs med subventionen har varit arbetslös kortare tid än 12 månader utan avbrott omedelbart före beviljandet av lönesubventionen, krävs det för att lönesubvention ska beviljas med stöd av 1 mom. 1 punkten dessutom att han eller hon sannolikt kommer att vara arbetslös längre än 12 månader, om lönesubvention inte beviljas.

När arbets- och näringsbyrån beviljar lönesubvention kan den ställa behövliga villkor för att få subventionen med avseende på den som anställs med subventionen och syftet med subventionen.

3 §

Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas kommuner, samkommuner, sammanslutningar och andra arbetsgivare, dock inte statliga ämbetsverk eller inrättningar.

Lönesubvention beviljas inte, om

1) en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp arbetstagare vars uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregår ansökan om lönesubvention,

2) subventionen snedvrider konkurrensen mellan andra aktörer som erbjuder samma produkter eller tjänster,

3) arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala lön eller sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara ändamålsenligt att bevilja subventionen.

Lönesubvention kan dock beviljas trots 2 mom. 1 punkten, om arbetsgivaren före ansökan om lönesubvention har återanställt den arbetstagare som sagts upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker.

4 §

Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas om arbetsgivaren förbinder sig att betala lön minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet, eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga. Lönesubvention kan dock inte beviljas, om lönen enbart ska bestämmas utifrån arbetsresultatet.

Lönesubvention beviljas inte om det anställningsförhållande som subventionen är avsett för har börjat innan beslut om beviljande av subvention har fattats.

Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, om det är fråga om beviljande av en ny period med lönesubvention och den nya perioden börjar omedelbart efter det att den föregående subventionsperioden löpt ut. Ansökan om fortsatt subvention ska lämnas in till arbets- och näringsbyrån innan den föregående subventionsperioden har löpt ut.

Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, också när det är fråga om att den som anställts med subventionen överförs till anställning hos en annan arbetsgivare till följd av överlåtelse av rörelse, fusion eller delning av en sammanslutning eller sammanslagning av sammanslutningar. Förvärvaren av rörelse eller den mottagande sammanslutningen ska lämna in ansökan om lönesubvention till arbets- och näringsbyrån inom en månad efter det att den som anställts med subventionen har övergått till anställning hos förvärvaren av rörelse eller hos den mottagande sammanslutningen.

Lönesubvention beviljas inte för anställning av vikarier som avses i 9 § i lagen om alterneringsledighet (1305/2002).

5 §

Överföring av den som anställts med subventionen

Om den som får lönesubvention överför den som anställts med subventionen till uppgifter hos någon annan arbetsgivare (*användarföretag*), ska ett meddelande om överföringen lämnas in till arbets- och näringsbyrån före överföringen. En förutsättning för överföring är att användarföretaget inte har verkat på det sätt som avses i 3 § 2 mom. 1 och 3 punkten. Om ett användarföretag som bedriver näringsverksamhet av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsa-

ker har sagt upp en arbetstagare vars uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregår överföringen, är överföringen dock möjlig, om användarföretaget har återanställt den uppsagda arbetstagaren i anställningsförhållande före överföringen. Till meddelandet ska den som får lönesubvention foga en försäkran av användarföretaget om att förutsättningen uppfylls.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om förutsättningar för överföring av den som anställts med subvention.

7 §

Lönekostnader som täcks med lönesubvention

Med lönekostnader som täcks med lönesubvention avses lön som betalas till en arbetstagare före innehållning av den försäkrades lagstadgade avgifter och skatter och dessutom den lagstadgade sjukförsäkringsavgift och arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie och den obligatoriska grupplivförsäkringspremie som den som anställts med subventionen orsakar arbetsgivaren.

Till lönekostnaderna räknas inte

- 1) semesterersättning eller motsvarande ersättning som betalas till den som anställts med subventionen,
- 2) lönen för den tid arbetsgivaren med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) har rätt att få dagpenningförmåner eller med stöd av 139 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) har rätt att få ersättning för lönekostnaderna för den som anställts med subventionen,
- 3) den del av lönen som bestäms utifrån resultatet av det arbete som den som anställts med subventionen utför,
- 4) skattefria ersättningar.

8 §

Lönesubventionens belopp och maximitid

Av de i 7 § avsedda lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren utgör lönesubventionens belopp

- 1) högst 30 procent under högst 6 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös kortare tid än 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,
- 2) högst 40 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 12 månader under de senaste 14 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,
- 3) högst 50 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen; om lönesubventionen beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet krävs det dessutom att den som anställs med subventionen inte har haft ett anställningsförhållande som gällt tills vidare under de senaste 24 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,
- 4) högst 50 procent under hela anställningsförhållandet, dock högst 24 månader i sänder, om den som anställs med subventionen har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar produktiviteten i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Lönesubventionens belopp är högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

Om lönesubventionen beviljas i fler än en period, bestäms lönesubventionens belopp och maximitid enligt tidpunkten för beviljande av den första subventionsperioden tills maximitiden för lönesubvention börjar räknas om från början.

9 §

Lönesubventionens belopp och maximitid i vissa fall

I fråga om en förening, en stiftelse eller ett registrerat religionssamfund som anställer en i 8 § 1 mom. 3 punkten avsedd arbetslös arbetssökande i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet, är lönesubventionens belopp under högst 12 månader 100 procent av de lönekostnader för den som anställts med subventionen som motsvarar högst 65 procents arbetstid av den ordinarie maximiarbetstiden i branschen, dock högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

En kommun har rätt att som lönesubvention få 50 procent av lönekostnaderna för den som anställts med subventionen, när kommunen sysselsätter en arbetslös arbetssökande på grundval av sysselsättningskyldigheten enligt 11 kap. 1 § 3 mom.

Oberoende av det som i 8 § 1 mom. föreskrivs om maximitiden för lönesubvention, kan lönesubvention beviljas

1) för högst 24 månader i sänder, om den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljande av lönesubventionen,

2) för högst 24 månader i sänder, om en kommun, samkommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet för att planera och ordna arbetstillfällen och utbildningsplatser och annan sysselsättningsfrämjande service för arbetslösa,

3) för läroavtalsutbildning för hela utbildningstiden.

I situationer som avses i 3 mom. är lönesubventionens belopp för tiden efter de första 12 månaderna högst 30 procent av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren. Om den som anställs med subvention och avses i 3 mom. 1 punkten efter perioden med lönesubvention uppfyller de förutsättningar gällande arbetslöshetens längd som anges i 8 § 1 mom. 2 eller 3 punkten, är lönesubventionens belopp med avvikelse från det som föreskrivs ovan det belopp som anges i de punkterna.

15 §

Anslag som anvisas statliga ämbetsverk eller inrättningar

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa statliga ämbetsverk eller inrättningar anslag för lönekostnader som föranleds av att arbetslösa arbetssökande anställs. På användningen av anslagen tillämpas vad som i 1 och 2 §, 3 § 2 mom. 2 och 3 punkten, 4, 5, 7, 11 och 12 §, 13 § 1 mom. och 14 § föreskrivs om lönesubvention. Dessutom tillämpas på användningen av anslagen vad som i 8 § och 9 § 3 mom. föreskrivs om maximitiden för lönesubvention. Av anslagen kan lönekostnaderna för en arbetstagare betalas i sin helhet, dock högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

8 kap.

Service för inledning och utveckling av företagsverksamhet

1 §

Startpeng

RP 209/2016 rd

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja enskilda kunder som inleder i 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd företagsverksamhet på heltid startpeng för att trygga försörjningen. Startpeng beviljas för högst 12 månader.

Startpeng beviljas i form av de minimis-stöd.

2 §

Förutsättningar för beviljande av startpeng

Förutsättningar för att startpeng ska beviljas är att

- 1) den enskilda kunden har eller skaffar sig tillräckliga färdigheter för att klara av den planerade företagsverksamheten, och
- 2) den planerade företagsverksamheten bedöms ha förutsättningar att bli en kontinuerligt lönsam verksamhet.

Arbets- och näringsbyrån kan när startpeng beviljas ställa behövliga villkor för erhållande av startpeng.

3 §

Hinder för beviljande och betalning av startpeng

Startpeng beviljas inte, om

- 1) den planerade företagsverksamheten bedöms ge den enskilda kunden en rimlig försörjning i det skede när företagsverksamheten på heltid startas och etableras,
- 2) startpengen bedöms snedvrída konkurrensen mer än i ringa mån mellan dem som erbjuder samma produkter eller tjänster,
- 3) den enskilda kund som ansöker om startpeng har inlett företagsverksamhet på heltid innan beslut om beviljande av stöd har fattats.
- 4) den enskilda kund som ansöker om startpeng eller företaget i fråga på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller den enskilda kunden eller företaget har väsentliga privaträttsliga betalningsstörningar, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd.

Bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten tillämpas inte, om det är fråga om beviljande av en fortsatt period med startpeng som ingår i den maximitid som avses i 1 §.

Startpeng betalas inte, om den enskilda kunden för samma tid får

- 1) lön eller ersättning för arbete som inte har samband med hans eller hennes företagsverksamhet, varvid också semesterlön, lön för uppsägningstid och sådan i 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd ekonomisk förmån som ska anses trygga en rimlig försörjning ska anses vara lön,
- 2) offentligt stöd för sina egna lönekostnader,
- 3) arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, sociala förmåner enligt 3 kap. 3 § 1 mom. eller 4 § 2 mom. i den lagen eller studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994),
- 4) annan än i 3 punkten avsedd förmån som ska anses trygga en rimlig försörjning; som förmån beaktas dock inte prioriterade inkomster enligt 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 §

Startpengens belopp och ersättningsdagar

RP 209/2016 rd

Startpengens belopp per dag och person är lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan grunddagpenningens förhöjningsdel.

Startpeng betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om de ersättningsdagar som berättigar till startpengen.

9 kap.

Kostnadsersättning

1 §

Rätt till kostnadsersättning

En arbetssökande som får arbetslöshetsförmån har rätt att få kostnadsersättning för resekostnader och andra kostnader under den tid arbetssökanden deltar i

6) prövning enligt 4 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

4 §

Begränsningar som gäller kostnadsersättning samt när kostnadsersättningen upphör

Kostnadsersättning betalas inte för ferieperioder under arbetskraftsutbildning och frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration. Ersättning betalas dock för den tid under vilken en arbetssökande som får arbetslöshetsförmån under en ferieperiod deltar i inlärning i arbetet eller praktik som hör till utbildningen.

Utbetalningen av kostnadsersättning upphör räknat från den dag då den arbetssökande har avbrutit servicen. Utbetalningen av kostnadsersättning upphör också om man har beslutat att avbryta servicen.

10 kap.

Förmåner enligt prövning som anknyter till service och sakkunnigbedömningar

1 §

Ersättning för rese- och logikostnader

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja ersättning för rese- och logikostnader till en arbetslös arbetssökande som söker arbete och till en arbetslös enskild kund som söker sig till arbetskraftsutbildning, träning eller prövning som avses i 4 kap. 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller deltar i en sakkunnigbedömning som avses i 4 kap. 2 §.

3 §

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja arbetsgivare stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en person som ska anställas eller som är anställd har en skada eller sjukdom som förutsätter anskaffning av arbetsredskap eller ändringar på arbetsplatsen, och de kostnader

som arbetsgivaren orsakas av anskaffningarna eller ändringarna ska anses betydande med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen kan också beviljas som ersättning för den hjälp en annan arbetstagare ger. Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd.

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om kostnader som kan ersättas med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, stödets maximibelopp och maximitid samt förfarandet när stödet beviljas.

12 kap.

Genomförande av offentlig arbeidskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, dem som producerar offentlig arbeidskrafts- och företagsservice och dem som anordnar arbetsprövning som anges i 4 kap. 5 § få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbeidskrafts- och företagsservicen.

De som producerar offentlig arbeidskrafts- och företagsservice har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att ordna servicen.

Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten enligt de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden att återanställa uppsagda arbetstagare och tjänsteinnehavare, oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla den förutsättning för beviljande av lönesubvention som anges i 7 kap. 3 § 3 mom., rätt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. kan även lämnas ut i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning.

9 §

Finansieringen av stöd och ersättningar

Lönesubvention enligt 7 kap. 1 § och anslag som enligt 7 kap. 15 § anvisas statliga ämbetsverk och inrättningar finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner högst till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen. Den andel som finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner uppgår dock till högsta ett belopp som motsvarar grunddagpenningen för de utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmån som ingår i en period som motsvarar subventionsperioden. Den andel som överstiger det belopp som motsvarar grunddagpenningen finansieras med sysselsättningsanslag.

Med grunddagpenningens belopp avses grunddagpenningens belopp enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan förhöjningsdel.

Det som föreskrivs om finansieringen av lönesubvention i 1 mom. tillämpas dock inte på sådan lönesubvention som arbets- och näringsbyrån beviljar och som medfinansieras genom Europeiska socialfonden.

Startpeng som avses i 8 kap. 1 § och som beviljats arbetslösa arbetssökande finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner under hela stödperioden. Startpeng som beviljats andra än arbetslösa arbetssökande finansieras med sysselsättningsanslag.

13 kap.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

5 §

Beviljande av användarrättigheter och utlämnande av sekretessbelagda personuppgifter i vissa fall

En tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen, närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter eller arbets- och näringsministeriet som beviljats rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i systemet, om det är nödvändigt för att ordna kundbetjäningen, utreda eller avgöra ett anhängigt ärende eller utföra tillsyns-, utvecklings- och uppföljningsuppgifter.

Arbets- och näringsministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja någon utanför arbets- och näringsförvaltningen rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, om denne på uppdrag av ministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen utför en separat utvärdering, granskning eller utredning eller utför en särskilt specificerad serviceuppgift. Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att till arbets- och näringsministeriet anmäla de användarrättigheter som den beviljat en utomstående.

Arbets- och näringsministeriet beslutar om beviljande av tillstånd enligt 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem för statistikföring, vetenskaplig forskning eller myndigheters planerings- eller utredningsarbete.

14 kap.

Sökande av ändring

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning av beslut som arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter fattat enligt denna lag begäras enligt vad som föreskrivs i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

Ett beslut på en omprövningsbegäran får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Omprövning av beslut får inte begäras och besvär över beslutet får inte anföras om

RP 209/2016 rd

- 1) beslutet om antagning till arbetskraftsutbildning grundar sig på villkoren i 5 kap. 3 § 1 mom.; i ett antagningsbeslut som bygger på personens lämplighet får dock omprövning begäras eller besvär anföras om det gäller någon annan utbildning än den som avses i 5 kap. 7 §,
 - 2) lönesubvention har förvägrats med stöd av att förutsättningarna enligt 7 kap. 2 § 1 eller 2 mom. inte uppfylls; omprövning av ett beslut om lönesubvention får inte begäras och besvär får inte heller anföras över beslutet till den del beslutet gäller lönesubventionens belopp eller varaktighet,
 - 3) ersättning för rese- och logikostnader med stöd av att förutsättningen enligt 10 kap. 1 § 2 mom. inte uppfylls har förvägrats genom beslutet,
 - 4) beslutet gäller ett avgörande att inte erbjuda tjänster för att utveckla företagsverksamhet, eller
 - 5) beslutet gäller förvägran av stöd, förmån eller ersättning av anslagsrelaterade orsaker.
- Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att inte erbjuda kunden sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning eller prövning eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier eller att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av studier som stöds.

1. Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 4 kap. 5 och 12 §, 9 kap. 1 § 1 mom. 6 punkt, 10 kap. 1 § 1 mom. samt 12 kap. 9 § gäller till och med den 31 december 2018.

2. För arbetssökande som är arbetslösa arbetssökande den 31 december 2016 och som varit arbetslösa i minst tre månader utan avbrott när denna lag trädde i kraft ska en intervju som avses i 2 kap. 4 § 2 mom. ordnas senast den 31 mars 2017.

3. Om arbetsprövning eller arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån har inletts innan denna lag trädde i kraft, tillämpas på personens rätt att få kostnadsersättning de bestämmelser i 9 kap. 1 och 4 § som gällde vid ikraftträdandet.

4. På beslut om lönesubvention som fattats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Lagens 7 kap. 4 § 4 mom. tillämpas dock också på beslut om lönesubvention som fattats före ikraftträdandet av denna lag.

5. På beslut om startpeng som fattats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6. Om anställningsförhållandet har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på ersättning för flyttningskostnader de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

7. Lagens 12 kap. 9 § tillämpas inte på sådan lönesubvention och startpeng som betalas 2017 och som hänför sig till tiden före lagens ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 7 kap. 3 §, 4 § 4 mom. och 12 § 2 mom., sådana de lyder, 7 kap. 3 § i lagarna 1188/2009, 918/2012 och 1368/2014, 4 § 4 mom. i lag 1188/2009 och 12 § 2 mom. i lag 313/2010,

ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 15 punkten, 2 kap. 1 § 2 mom. och 5 § 1 mom., 3 kap. 4 § 1 mom., 4 kap. 7 § 1 mom., 5 kap. 3 § 3 mom., 4 § 1 mom., 10 § 2 mom. samt 13 § 3 och 4 mom., 6 kap. 4 § 3 mom., 7 kap. 6 § 2 mom. och 10 § 2 mom., rubriken för 8 kap., 11 kap. 1 § 1 mom., 4 och 12 § samt 15 § 1 mom., 13 kap. 6 § 2 mom. och 14 kap. 3 a § 2 mom. och 3 d § 1 mom.,

av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 15 punkten, 5 kap. 3 § 3 mom. och 10 § 2 mom. samt 14 kap. 3 d § 1 mom. sådana de lyder i lag 918/2012, 2 kap. 1 § 2 mom. och 11 kap. 4 § sådana de lyder i lag 1374/2014, 2 kap. 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1001/2012, 3 kap. 4 § 1 mom., 7 kap. 6 § 2 mom. och 11 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1188/2009, 4 kap. 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag 89/2016, 5 kap. 4 § 1 mom. samt 13 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1049/2013, 6 kap. 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 608/2004, 7 kap. 10 § 2 mom. sådant det lyder i lagarna 1049/2013 och 1374/2014, 11 kap. 12 § sådana de lyder i lagarna 288/2012 och 1374/2014, 13 kap. 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1217/2005 samt 14 kap. 3 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1370/2014, och

fogas temporärt till 2 a kap. en ny 12 b § samt till 5 kap. en ny 4 a §, till 5 kap. 13 §, sådan den lyder i lag 1049/2013, ett nytt 5 mom. och till 8 kap. en ny 1 §, i stället för den 1 § som upphävts genom lag 313/2010, samt nya 2 och 3 §, i stället för de 2 och 3 § som upphävts genom lag 1001/2012, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

15) sysselsättningsfrämjande service jobsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga med arbetslöshetsförmån stödda studier enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, prövning enligt 4 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten i den lagen, frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

2 kap.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §

Arbetslös arbetssökande

111

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete längre än två veckor utan avbrott. Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 4 kap. 1 och 1 a § och är permitterad på heltid samt en person för vilken utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits av en med permittering jämförbar orsak. Som arbetslös betraktas också den som är arbetsledig och själv har ansökt om ledighet, om

1) han eller hon har tagit emot ett heltidsarbete för den tid som ledigheten varar och avsikten var att arbetet skulle fortgå åtminstone till dess att ledigheten upphör,

2) arbetet enligt 1 punkten upphör och han eller hon inte är orsak till detta på det sätt som avses i 2 a kap. 1 § 1 mom. eller han eller hon permitteras, och

3) det inte är möjligt att avbryta arbetsledigheten av orsaker som är oberoende av honom eller henne.

5 §

Företagsverksamhet och eget arbete

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner för den tid som han eller hon är sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete längre än två veckor utan avbrott.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

12 b §

Avvikande tillämpning av denna lag på arbetsprövning

Bestämmelserna i 11 §, 12 § 2 och 3 mom. och 12 a § 1 mom. tillämpas inte på sådan arbetsprövning för bedömning av lämplighet som avses i 4 kap. 5 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

4 §

Hindrande sociala förmåner

För en och samma tid kan det betalas endast en arbetslöshetsförmån enligt denna lag. Grunddagpenning betalas inte för den tid för vilken den arbetssökande betalas inkomstrelaterad dagpenning. Betalning av rörlighetsunderstöd hindrar dock inte att inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd betalas.

4 kap.

Jämkkade och minskade arbetslöshetsförmåner

7 §

Sociala förmåners inverkan på arbetslöshetsförmånerna

Om någon får någon annan än en i 3 kap. 4 § nämnd lagstadgad förmån eller invalid- och sjukpension enligt lagstiftningen i någon annan stat eller folkpension med stöd av 12 § 4 mom. i folkpensionslagen, minskas hans eller hennes fulla arbetslöshetsförmån med den sociala förmånen. Då beaktas dock inte följande pensioner och sociala förmåner:

- 1) familjepensioner,
- 2) vårdbidrag för pensionstagare enligt lagen om handikappförmåner (570/2007),
- 3) menersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) och lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015),
- 4) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 5) handikappbidrag enligt lagen om handikappförmåner,
- 6) bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007),
- 7) bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014),
- 8) barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992),
- 9) utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997),
- 10) militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),
- 11) ersättningar för kostnader enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 12) partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna,
- 13) arbetslöshetsförmån som betalas i form av rörlighetsunderstöd.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

3 §

Löntagares arbetsvillkor

Granskningsperioden förlängs också med den tid som med stöd av 4 § 4 mom. eller 4 a § 1 mom. inte räknas in i arbetsvillkoret eller under vilken personen i fråga omfattas av sysselsättningsfrämjande service.

4 §

Arbete som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor

I löntagares arbetsvillkor inräknas de kalenderveckor under vilka en person har varit i sådant arbete som omfattas av en försäkring och som uppfyller kraven för arbetstid och lön. En kalendervecka kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång.

4 a §

Hur lönesubventionerat arbete och sysselsättningsfrämjande service tillgodoräknas i arbetsvillkoret

Vid lönesubventionerat arbete inräknas i arbetsvillkoret 75 procent av de kalenderveckor då löntagaren har varit i arbete enligt 4 §. En eventuell avrundning görs nedåt till närmaste fulla kalendervecka. Om lönesubventionerat arbete har ordnats med stöd av 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagservice, ska dock alla kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret inräknas i arbetsvillkoret.

I arbetsvillkoret inräknas även sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan han eller hon fyllt 60 år har omfattats av sådan sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagservice.

10 §

Arbetsvillkorets giltighet

En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som inräknas i arbetsvillkoret eller i arbete som inte inräknas i arbetsvillkoret på grund av den begränsning som anges i 4 a § 1 mom., varit sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service eller varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Som godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden betraktas en persons sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

13 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar

1) då personen i fråga inte uppfyller förutsättningarna enligt 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning,

2) då personen är sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete, om sysselsättningen fortgår högst två veckor utan avbrott,

3) för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,

4) för vilka personen inte är berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids.

Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

En person har trots 1–4 mom. rätt till arbetslöshetsdagpenning, om orsaken till att arbetet förhindrats är en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden och om han eller hon annars uppfyller villkoren för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

4 §

Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen för en person som får eller som har fått invalidpension i form av delpension eller deltidspension bestäms utgående från situationen när utbetalningen av pensionen började. Om personens arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § uppfylls i sin helhet efter det att utbetalningen av pensionen upphört, uträknas den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen dock i enlighet med 1 mom. Vad som bestäms ovan gäller den som har varit alterneringsledig enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) eller har fått deltidstillägg enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller har haft partiell vårdledighet eller vars lön har sänkts för viss tid på uppsägningsgrunder enligt 7 kap. 3 § i arbetsavtalslagen eller på basis av ett skriftligt avtal som gäller personalen och som av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker ingåtts på arbetsplatsen.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

6 §

Inkomster som ska beaktas vid behovsprövning

Som inkomster vid behovsprövningen beaktas inte

- 1) barnbidrag,
- 2) stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn,
- 3) bostadsbidrag,
- 4) militärunderstöd,
- 5) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 6) kompletteringsbelopp enligt folkpensionslagen,
- 7) utkomststöd enligt lagen om utkomststöd,
- 8) ersättning för särskilda kostnader på grund av lyte, skada eller men,
- 9) arbetslöshetsförmån som betalas i form av rörlighetsunderstöd.

10 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar

- 1) då personen i fråga inte uppfyller kraven i 2 kap. för erhållande av arbetslöshetsförmåner,
 - 2) då personen är sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete, om sysselsättningen fortgår högst två veckor utan avbrott,
 - 3) för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,
 - 4) för vilka personen inte är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids,
 - 5) för vilka personen inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd på grund av väntetiden enligt 2 §.
-

8 kap.

Stödjande av regional rörlighet

1 §

Rätt till rörlighetsunderstöd

Den som är berättigad till arbetslöshetsförmåner och som tar emot arbete i ett anställningsförhållande för minst två månader där den ordinarie arbetstiden är i genomsnitt minst 18 timmar per vecka, beviljas arbetslöshetsförmån i form av rörlighetsunderstöd. För att rörlighetsunderstöd ska beviljas krävs det dessutom att de dagliga arbetsresorna när anställningsförhållandet inleds överstiger i genomsnitt tre timmar vid heltidsarbete och i genomsnitt två timmar vid deltidsarbete.

Som berättigad till arbetslöshetsförmåner betraktas den som får arbetslöshetsförmån eller till vilken det inte betalas arbetslöshetsförmån av orsaker som nämns i 10 kap. 2 § 3 mom.

Rörlighetsunderstöd ska sökas innan anställningsförhållandet inleds.

2 §

Rörlighetsunderstödet belopp och varaktighet

Rörlighetsunderstödet är lika stort som grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § 1 mom. utan grunddagpenningens förhöjningsdel.

Trots vad som bestäms i 3 kap. 2 § betalas rörlighetsunderstöd för högst fem dagar i kalenderveckan

1) under 30 dagar efter det att anställningsförhållandet inleddes när personen tar emot arbete som varar i minst två månader,

2) under 45 dagar efter det att anställningsförhållandet inleddes när personen tar emot arbete som varar i minst tre månader, eller

3) under 60 dagar efter det att anställningsförhållandet inleddes när personen tar emot arbete som varar i minst fyra månader.

Rörlighetsunderstöd betalas dock högst så länge som anställningsförhållandet varar. Rörlighetsunderstöd betalas inte för den tid utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits på grund av permittering eller av en orsak som jämföras med permittering.

3 §

Avvikande tillämpning av denna lag på rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd betalas trots vad som föreskrivs i 1 kap. 8 a § 1 mom., 2 och 2 a kap., 3 kap. 1 § 3 mom. och 4 § 1 mom.

På rörlighetsunderstödet tillämpas inte vad som i 4 kap. 7 och 8 § föreskrivs om minskning av arbetslöshetsförmånerna med sociala förmåner eller vad som i 10 kap. 2 § 2 mom. föreskrivs om sysselsättning på heltid i över två veckor.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

1 §

Ansökan om arbetslöshetsförmåner

Grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd ska sökas skriftligen hos Folkpensionsanstalten. Inkomstrelaterad dagpenning ska sökas skriftligen hos den arbetslöshetskassa där den arbets sökande är medlem. Arbets sökande som omfattas av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd ska söka rörlighetsunderstöd hos Folkpensionsanstalten och andra arbets sökande ska söka rörlighetsunderstöd hos den arbetslöshetskassa där den arbets sökande är medlem.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

- 1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få förmåner som anges i 2 kap., när detta behövs,
- 2) förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt 2 a kap.,
- 3) sådana förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service och om vilka föreskrivs i 10 kap. 2 § 2 mom. och 3 mom. 1—3 punkten samt 5 § 1 och 3 mom.,
- 4) huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats med den arbets sökande eller i en plan som ersätter den planen,
- 5) bevisligen avbrutna studier enligt 6 kap. 3 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice samt förutsättningar för arbets sökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap. 5—7 § i den lagen,
- 6) stöd tid för studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration.

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kan

- 1) ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmåner enligt 2 kap. utan en arbetskraftspolitisk prövning,
- 2) ändra ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till att gälla en arbetslöshetsförmån av annat slag,
- 3) föra över ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till någon annan inrättning som betalar ut arbetslöshetsförmån,
- 4) rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra jämförbara klara fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande.

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbets sökande har meddelat arbetskraftsmyndigheten att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbets sökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbets sökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från arbetskraftsmyndigheten.

Genom förordning av arbets- och näringsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden, om innehållet i utlåtandena och om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt 2 mom. 1 punkten.

12 §

Återkrav av rörlighetsunderstöd

Om det anställningsförhållande på basis av vilket en person har betalats rörlighetsunderstöd enligt 8 kap. upphör inom två månader från det att anställningsförhållandet började, återkrävs

RP 209/2016 rd

rörlighetsunderstödet från anställningsförhållandets början, om återkrav inte är oskäligt. På återkrav tillämpas i övrigt vad som bestäms i 10 §.

Rörlighetsunderstödet återkrävs inte trots att arbetet upphör inom två månader från det att anställningsförhållandet inleddes, om arbetstagaren inte själv på det sätt som avses i 2 a kap. 1 § 1 mom. har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde.

15 §

Utmätning av arbetslöshetsförmåner

Grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd och rörlighetsunderstöd enligt 8 kap. får inte utmätas.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

6 §

Rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av arbetsmarknadsstöd till vilken arbetsmarknadsstöd betalas av kommunens medel med stöd av 14 kap. 3 a § samt uppgifter om beloppet av utbetalt arbetsmarknadsstöd under den föregående månaden. Folkpensionsanstalten har också rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av arbetsmarknadsstöd till vilken på grundval av arbetslöshet har betalats arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 200 dagar. Dessutom har Folkpensionsanstalten rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan person vars rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att maximitiden enligt 6 kap. 7 § har uppnåtts.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

3 a §

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

De 300 utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd börjar räknas från början efter det att personen på nytt blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen gått ut. Det arbetsmarknadsstöd och den därtill anslutna barnförhöjning samt den förhöjningsdel enligt 7 kap. 4 § som betalas ut för tiden för sysselsättningsfrämjande service finansieras dock alltid med statsmedel, och arbetsmarknadsstöd som betalas ut för den tiden räknas inte in i de 300 utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd.

3 d §

Övriga bestämmelser om finansieringen

Det rörlighetsunderstöd som avses i 8 kap. i denna lag och de kostnadsersättningar som avses i 10 kap. 6 § i denna lag och i 9 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finansieras med statsmedel.

1. Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 2 a kap. 12 § gäller till utgången av 2018.
 2. På sådan företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete som började innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser i 2 kap. 1 § 2 mom. och 5 § 1 mom. samt 5 kap. 13 § 3 mom. och 7 kap. 10 § 2 mom. som gällde vid ikraftträdandet.
 3. På lönesubventionerat arbete som började innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.
 4. På arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om anställningsförhållandet börjar senast den 31 januari 2017 och resebidrag söktes senast den 31 december 2016.
 5. Den som har beviljats resebidrag enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet har inte på grundval av samma anställningsförhållande rätt till rörlighetsunderstöd enligt denna lag.
-

3.

Lag

om ändring av 13 kap. 6 § och temporär ändring av 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i arbetsavtalslagen (55/2001) 1 kap. 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 7/2008 och 1331/2014, och
fogas till 13 kap. 6 § ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Prövotid

Arbetsgivaren och arbetstagaren kan avtala om en prövotid, som börjar när arbetet inleds och varar högst fyra månader. Ordnar arbetsgivaren för arbetstagaren i anslutning till arbetet särskild utbildning, som utan avbrott varar över fyra månader, kan prövotiden avtalas att vara högst sex månader.

I ett anställningsförhållande för viss tid som understiger åtta månader får prövotiden vara högst hälften av den tid arbetsavtalet gäller. Om arbetstagaren efter det att ett anställningsförhållande som uttyrd arbetstagare upphört anställs av det användarföretag som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i samma eller liknande uppgifter, ska den tid som han eller hon var uttyrd till användarföretaget dras av från prövotidens maximilängd som avses i 1 mom. i denna paragraf. På motsvarande sätt ska från prövotidens maximilängd dras av den tid som arbetstagaren före anställning i anställningsförhållande har utfört samma eller liknande uppgifter för arbetsgivaren under sådan arbetsprövning för bedömning av lämplighet som avses i 4 kap. 5 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice (916/2012).

Om det i ett kollektivavtal som är bindande för arbetsgivaren finns en bestämmelse om prövotid, ska arbetsgivaren när arbetsavtalet ingås informera arbetstagaren om att bestämmelsen tillämpas.

Under prövotiden kan arbetsavtalet hävas av vardera parten. Arbetsavtalet får dock inte hävas på diskriminerande grunder eller grunder som annars är ovidkommande med tanke på syftet med prövotiden. Arbetsgivaren får inte heller häva arbetsavtalet om arbetsgivaren har försummat den informationsskyldighet som anges i 3 mom.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

6 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Ett avtal som inskränker de rättigheter och förmåner som enligt denna lag tillkommer arbetstagare är ogiltigt, om inte något annat följer av denna lag.

Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 2 kap. 5 §, 5 kap. 2 § och 6 kap. 6 §

1) får en kommun för att fullgöra den sysselsättningsskyldighet som anges i 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice anställa en person, dock inte för sådana

RP 209/2016 rd

uppgifter i fråga om vilka kommunen samtidigt har permitterat sina arbetstagare eller i fråga om vilka kommunen har gett en arbetstagare ett meddelande om permittering,

2) får en förening eller stiftelse för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställa en sådan arbetslös person som avses i 7 kap. 8 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

3) får en kommun, samkommun, förening eller stiftelse i en verkstad eller motsvarande träningsenhet anställa någon i sådant lönesubventionerat arbete som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden.

Oberoende av 5 kap. 2 § får en kommun, samkommun, förening eller stiftelse i en verkstad eller motsvarande träningsenhet ordna sådan arbetsprövning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 1 kap. 4 § gäller till utgången av 2018.

Helsingfors den 20 oktober 2016

Statsministerns ställföreträdare, utrikesminister

Timo Soini

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 10 kap. 2 §,
ändras 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten, 2 kap. 4 § 2 mom. och 6 § 3 mom., 4 kap. 7 och 10 §, 5 kap. 7 §, 6 kap. 3, 4 och 5 §, 7 kap. 2—5, 7—9 och 15 §, 8 kap. 1—4 §, 9 kap. 4 §, 10 kap. 3 §, 12 kap. 6 §, 13 kap. 5 § och 14 kap. 1 § samt temporärt 4 kap. 5 §, 9 kap. 1 § 1 mom. 6 punkten och 10 kap. 1 § 1 mom.,
av dem 4 kap. 7 § sådan den lyder i lagarna 390/2014 och 1366/2014, 6 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1050/2013, 7 kap. 2—5, 7—9 och 15 § sådana de lyder i lag 1366/2014, 8 kap. 4 § och 12 kap. 6 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1133/2014 och 14 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 10/2014, 1133/2014 och 1366/2014, samt
fogas till 1 kap. en ny 3 a §, temporärt till 4 kap. en ny 12 § samt temporärt till 12 kap. en ny 9 §, i stället för den 9 § som upphävts genom lag 1366/2014, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

3 §

3 §

Definitioner

Definitioner

I denna lag avses med

I denna lag avses med

3) arbetslös en person som inte står i ett anställningsförhållande eller inte är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i den lagen; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är tillåten på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar,

3) arbetslös en person som inte står i ett anställningsförhållande eller *som inte på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete mer än två veckor utan avbrott* eller inte är studerande på heltid enligt *det kapitlet*; som arbetslös betraktas även den som står i ett anställningsförhållande och som är tillåten på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar,

3 a §

Tillämpning av den allmänna gruppundan-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tagsförordningen om statligt stöd

Om den som ansöker om statligt stöd bedriver näringsverksamhet och stöd beviljas enligt denna lag i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, tillämpas på stödet utöver förutsättningarna enligt denna lag de allmänna förutsättningarna enligt kapitel I i den förordningen samt de specifika förutsättningarna för stödformen i fråga.

Stöd varken beviljas eller betalas, om

1) den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårighet enligt artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, eller

2) den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav enligt artikel 1.4 a i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

2 kap

2 kap.

Arbetsökande

Arbetsökande

4 §

4 §

Ordnande av intervju med arbetsökande

Ordnande av intervju med arbetsökande

Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetsökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetsökandens servicebehov. En intervju med en arbetslös arbetsökande ska dock alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre och i sex månader och efter sex månaders arbetslöshet alltid med sex månaders mellanrum, om det inte med beaktande av arbetsökandens situation är uppenbart onödigt.

Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetsökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetsökandens servicebehov. En intervju med en arbetslös arbetsökande ska dock alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader, och därefter alltid när arbetsökanden varit arbetslös i tre månader utan avbrott.

6 §

6 §

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i

Gällande lydelse

samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt.

4 kap

Information och rådgivning, sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning och prövning

5 §

Prövning

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa enskilda kunder

1) utbildningsprövning vid en läroanstalt eller arbetsprövning på en arbetsplats för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären, *eller*

2) arbetsprövning på en arbetsplats för att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden.

Arbetsprövning kan ordnas av företag, enskilda näringsidkare, kommuner, samkommuner, andra sammanslutningar, stiftelser eller statliga ämbetsverk eller inrättningar.

7 §

Begränsningar i fråga om arbetsprövning

Om den som ordnar arbetsprövningen har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker eller om den som ordnar arbetsprövningen har deltidsanställda, kan arbetsprövningen ordnas, om den som ordnar arbetsprövningen har fullgjort sin skyldighet att erbjuda uppsagda, permitterade eller deltidsanställda arbetstagare arbete på det sätt som förutsätts i arbetsavtalslagen före ingåendet av avtalet om arbetsprövning, eller om den som ordnar arbetsprövningen av någon annan anledning inte har skyldighet att erbjuda arbete.

Föreslagen lydelse

samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande.

4 kap.

Information och rådgivning, sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning och prövning

5 §

Prövning

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa enskilda kunder

1) utbildningsprövning vid en läroanstalt eller arbetsprövning på en arbetsplats för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären,

2) arbetsprövning på en arbetsplats för att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden,

3) *på gemensam begäran av kunden och arbetsgivaren arbetsprövning på en arbetsplats för en bedömning av lämpligheten (rekryteringsprövning).*

Arbetsprövning kan ordnas av företag, enskilda näringsidkare, kommuner, samkommuner, andra sammanslutningar, stiftelser eller statliga ämbetsverk eller inrättningar.

7 §

Begränsningar i fråga om arbetsprövning

Enskilda kunder anvisas inte arbetsprövning, om

1) arbetsprövningen ger den som ordnar arbetsprövningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare,

2) det är fråga om sådana uppgifter för vilka den som ordnar arbetsprövningen kräver ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) och den enskilda kunden inte vill uppvisa ett sådant intyg,

3) det är fråga om uppgifter enligt lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) och den enskilda kunden inte vill ta emot sådana uppgifter,

Gällande lydelse

Enskilda kunder anvisas inte arbetsprovning, om

1) arbetsprovningen leder till eller skulle kunna leda till att anställda hos den som ordnar arbetsprovningen sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid,

2) arbetsprovningen ger den som ordnar arbetsprovningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare,

3) det är fråga om sådana uppgifter för vilka den som ordnar arbetsprovningen kräver ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) och den enskilda kunden inte vill uppvisa ett sådant intyg,

4) det är fråga om uppgifter enligt lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) och den enskilda kunden inte vill ta emot sådana uppgifter,

5) arbetsprovningen börjar inom två veckor efter det att en arbetsprovning som pågått i sex månader utan avbrott avslutats och den enskilda kunden inte begär något annat.

Arbetsgivare till vilken en enskild kund står i anställningsförhållande när ett avtal enligt 9 § ingås kan inte vara anordnare av arbetsprovning.

10 §

Avbrytande av träning och provning

Om en enskild kund utan tillstånd har varit frånvarande fem tränings- eller provningsdagar utan avbrott eller om han eller hon annars har varit frånvarande så mycket att målen för träningen eller provningen inte nås, fattar arbets- och näringsbyrån utifrån frånvaron beslut om avbrytande av träningen eller utbildningsprovningen eller om hävande av avtalet om arbetsprovning.

Serviceproducenten eller den som ordnar arbetsprovningen är skyldig att anmäla sådan frånvaro som avses i 1 mom. till arbets- och

Föreslagen lydelse

4) arbetsprovningen börjar inom två veckor efter det att en arbetsprovning som pågått i sex månader utan avbrott avslutats och den enskilda kunden inte begär något annat.

Arbetsgivare till vilken en enskild kund står i anställningsförhållande när ett avtal enligt 9 § ingås kan inte vara anordnare av arbetsprovning.

10 §

Avbrytande av träning och provning

Om en enskild kund utan tillstånd har varit frånvarande fem tränings- eller provningsdagar utan avbrott eller om han eller hon annars har varit frånvarande så mycket att målen för träningen eller provningen inte nås, fattar arbets- och näringsbyrån utifrån frånvaron beslut om avbrytande av träningen eller utbildningsprovningen eller om hävande av avtalet om arbetsprovning. *Arbets- och näringsbyrån kan också av andra vägande skäl fatta beslut om avbrytande av träningen eller utbildningsprovningen.*

Serviceproducenten eller den som ordnar arbetsprovningen är skyldig att anmäla sådan frånvaro som avses i 1 mom. till arbets- och

Gällande lydelse

näringsbyrån. *Innan beslutet fattas ska arbets- och näringsbyrån ge den enskilda kunden tillfälle att bli hörd. Kunden ska utan dröjsmål underrättas om beslutet.*

Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar arbetsprövningen har rätt att häva avtalet om arbetsprövning av annat skäl än det som avses i 1 mom. genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Hävandet av avtalet får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på någon annan ogrundad orsak.

Föreslagen lydelse

näringsbyrån.

Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar arbetsprövningen har rätt att häva avtalet om arbetsprövning av annat skäl än det som avses i 1 mom. genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Hävandet av avtalet får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på någon annan ogrundad orsak.

12 §

Undantag i fråga om rekryteringsprövning

Trots vad som i 6 § 1 mom. föreskrivs om maximitiden för arbetsprövning får rekryteringsprövning pågå högst en månad hos samma anordnare av rekryteringsprövning. Rekryteringsprövningen räknas in i den maximitid för arbetsprövning som avses i 6 § 1 mom.

På rekryteringsprövning tillämpas inte vad som

1) i 9 § 1 mom. 3 punkten föreskrivs om arbetsprövningens minimitid per dag,

2) i 9 § 1 mom. 7 punkten föreskrivs om information om en frånvaro till den som betalar arbetslöshetsförmånen,

3) i 10 § föreskrivs om hävande av avtalet om arbetsprövning och om anmälan om frånvaro till arbets- och näringsbyrån.

Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar rekryteringsprövning har rätt att häva ett avtal om rekryteringsprövning genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Hävande av avtal får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på något annat osakligt skäl.

5 kap

Arbetskraftsutbildning

7 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Arbetskraftsutbildning kan genomföras tillsammans med arbetsgivaren, en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare

5 kap.

Arbetskraftsutbildning

7 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Arbetskraftsutbildning kan genomföras tillsammans med arbetsgivaren, en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare eller ett

Gällande lydelse

eller ett företag som överlåter företagarrättigheterna så, att denna deltar i finansieringen av utbildningen (gemensam anskaffning av utbildning) när utbildningen ordnas

1) för en viss arbetsgivares blivande arbetstagare eller redan anställda eller hyrda arbetstagare, eller

2) för dem som ämnar bli företagare och skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag.

Om en företagare som avses i 1 kap 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa deltar i utbildning enligt 1 mom., utgör den andel av företagarens utbildning som staten finansierar de minimis-stöd.

Föreslagen lydelse

företag som överlåter företagarrättigheterna så, att denna deltar i finansieringen av utbildningen (***gemensam anskaffning av utbildning***) när utbildningen ordnas

1) för en viss arbetsgivares blivande arbetstagare eller redan anställda eller hyrda arbetstagare, eller

2) för dem som ämnar bli företagare och skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag.

Om en företagare som avses i 1 kap 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa deltar i utbildning enligt 1 mom., utgör den andel av företagarens utbildning som staten finansierar de minimis-stöd.

Om utbildningen genomförs tillsammans med en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet så att personer som arbetar med uppgifter hos arbetsgivaren deltar i utbildningen och målet för utbildningen är att arbetstagarna ska fortsätta i uppgifter hos arbetsgivaren efter utbildningen, utgör den andel av utbildningen som staten finansierar stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd.

6 kap

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

3 §

Förutsättningar för studierna

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

1) om vilka det föreskrivs i lagen om yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, yrkeshögskolelagen eller universitetslagen och som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller lägre eller högre högskoleexamen vid ett universitet eller en yrkeshögskola eller som syftar till att studeranden avlägger delar av nämnda examina, förvärvar tilläggsutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar eller deltar i öppen undervisning vid universitet och yrkeshögskola,

6 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

3 §

Förutsättningar för studierna

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

1) om vilka det föreskrivs i lagen om *grundläggande* yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, yrkeshögskolelagen eller universitetslagen och som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller lägre eller högre högskoleexamen vid ett universitet eller en yrkeshögskola eller som syftar till att studeranden avlägger delar av nämnda examina, förvärvar tilläggsutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar eller deltar i öppen undervisning vid universitet och yr-

Gällande lydelse

2) som är annan yrkesinriktad utbildning som anordnas i Finland eller som anordnas utomlands av en utbildningsproducent som är verksam i Finland,

3) om vilka det föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller gymnasielagen (629/1998), i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling, eller

4) om vilka det föreskrivs i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en utbildnings- eller studieplan över studierna uppvisas.

Om inte något annat följer av särskilda skäl, tillämpas detta kapitel på universitetsstudier för avläggande av lägre eller högre högskoleexamen endast när det är fråga om studier som arbetssökanden bedrivit tidigare och som bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som arbetssökanden bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som inletts under ett anställningsförhållande eller som bedrivits som arbetskraftsutbildning.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, när andra villkor uppfylls, också på studier på Åland som motsvarar sådana studier som avses i 1 mom. 1, 2 och 4 punkten.

4 §

Överenskommelse om studier i en sysselsättningsplan

Innan studier för vilka det ges stöd inleds ska en överenskommelse om studierna tas in i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

Även efter att studierna inletts kan det i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan avtalas om studier för vilka det ges stöd, om det finns vägande skäl, arbetssökanden har inletts studierna i ett anställningsförhållande eller studierna har bedrivits som arbetskraftsutbildning.

Föreslagen lydelse

keshögskola,

2) som är annan yrkesinriktad utbildning som anordnas i Finland eller som anordnas utomlands av en utbildningsproducent som är verksam i Finland,

3) om vilka det föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller gymnasielagen (629/1998), i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling, eller

4) om vilka det föreskrivs i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en utbildnings- eller studieplan över studierna uppvisas.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som arbetssökanden bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som inletts under ett anställningsförhållande eller under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller som bedrivits som arbetskraftsutbildning.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, när övriga förutsättningar uppfylls, också på studier på Åland som motsvarar sådana studier som avses i 1 mom. 1, 2 och 4 punkten.

4 §

Överenskommelse om studier i en sysselsättningsplan

Innan studier för vilka det ges stöd inleds ska en överenskommelse om studierna tas in i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den.

Även efter att studierna inletts kan det i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan avtalas om studier för vilka det ges stöd, om det finns vägande skäl, arbetssökanden har inletts studierna i ett anställningsförhållande eller under tiden för en periodiserad ekonomisk förmån enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen

RP 209/2016 rd

Gällande lydelse

5 §

Stödtid

Stöd för en studiehelhet kan under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel ges för högst 24 månader.

Den arbetssökande kan meddela arbets- och näringsbyrån att han eller hon avbryter de studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Meddelandet ska lämnas utan dröjsmål efter det att studierna avbrutits. Avbrott kan inte göras på basis av läroanstaltens ferieperiod. Tiden för avbrottet räknas inte in i den maximitid som anges i 1 mom.

Om den arbetssökandes studierätt har dragits in och senare återställs, anses studierna ha varit avbrutna under den tid den arbetssökande inte har haft studierätt.

7 kap

Lönesubvention

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av lönesubvention

För att lönesubvention ska beviljas krävs det att arbets- och näringsbyrån bedömer att produktiviteten hos den som anställs med subvention till följd av brister i yrkeskompetensen är nedsatt i de arbetsuppgifter som erbjuds. Lönesubvention kan dock beviljas även om den som anställs med subventionen inte har brister i yrkeskompetensen, i det fall att han eller hon har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubvention.

Föreslagen lydelse

*om utkomstskydd för arbetslösa eller studier-
na har bedrivits som arbetskraftsutbildning.*

5 §

Stödtid

Stöd för en studiehelhet kan under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel ges för högst 24 månader.

Med avvikelse från 1 mom. kan stöd för en studiehelhet ges för högst 48 månader, om målet med studierna är att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs.

Den arbetssökande kan meddela arbets- och näringsbyrån att han eller hon avbryter de studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Meddelandet ska lämnas utan dröjsmål efter det att studierna avbrutits. Tiden för avbrottet räknas inte in i den maximitid som anges i 1 mom., om det finns en giltig orsak till avbrottet. Läroanstaltens ferieperiod betraktas inte som en giltig orsak.

Om den arbetssökandes studierätt har dragits in och senare återställs, anses studierna ha varit avbrutna under den tid den arbetssökande inte har haft studierätt.

7 kap.

Lönesubvention

2 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av lönesubvention

För att lönesubvention ska beviljas krävs det att

1) arbets- och näringsbyrån bedömer att den arbetslösa arbetssökandes arbetslöshet beror på brister i yrkeskompetensen och att lönesubventionerat arbete kan förbättra hans eller hennes yrkeskompetens och sysselsättningsmöjligheter på den öppna arbetsmarknaden,

2) den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljan-

Gällande lydelse

ionen. För att lönesubvention ska beviljas på basis av en skada eller sjukdom krävs det att arbets- och näringsbyrån bedömer att skadan eller sjukdomen väsentligt och permanent eller varaktigt minskar den arbetslösa arbets-sökandes produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds.

När arbets- och näringsbyrån beviljar löne-subvention kan den ställa behövliga villkor för att få subventionen med avseende på den som anställs med subventionen och syftet med subventionen.

3 §

Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas kommuner, samkommuner, sammanslutningar och andra arbetsgivare, dock inte statliga ämbetsverk eller inrättningar.

Om arbetsgivaren har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker eller om arbets-givaren har deltidsanställda, kan lönesub-vention beviljas, om arbetsgivaren har full-gjort sin skyldighet att erbjuda uppsagda, permitterade eller deltidsanställda arbetsta-gare arbete på det sätt som föreskrivs i ar-betsavtalslagen eller lagen om sjöarbetsavtal före inlämnandet av ansökan om lönesub-vention, eller om arbetsgivaren av någon annan anledning inte har skyldighet att er-bjuda arbete. För att lönesubvention ska be-viljas en arbetsgivare som bedriver närings-verksamhet förutsätts dessutom, med avv-ikelse från den återanställningstid på nio må-nader som föreskrivs i 6 kap. 6 § 1 mom. i arbetsavtalslagen eller i 7 kap. 9 § i lagen om sjöarbetsavtal, att arbetsgivaren har er-bjudit arbetet åt sådana arbetstagare som arbetsgivaren sagt upp av produktionsorsa-ker eller av ekonomiska orsaker och vars uppsägningstid har gått ut under de 12 må-

Föreslagen lydelse

det av lönesubventionen, eller

3) arbets- och näringsbyrån bedömer att den som anställs med subventionen har en skada eller sjukdom som väsentligt och per-manent eller varaktigt minskar hans eller hennes produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Om den som anställs med subventionen har varit arbetslös kortare tid än 12 månader utan avbrott omedelbart före beviljandet av lönesubventionen, krävs det för att lönesub-vention ska beviljas med stöd av 1 mom. 1 punkten dessutom att han eller hon sannolikt kommer att vara arbetslös längre än 12 månader, om lönesubvention inte beviljas.

När arbets- och näringsbyrån beviljar löne-subvention kan den ställa behövliga villkor för att få subventionen med avseende på den som anställs med subventionen och syftet med subventionen.

3 §

Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas kommuner, samkommuner, sammanslutningar och andra arbetsgivare, dock inte statliga ämbetsverk eller inrättningar.

Lönesubvention beviljas inte, om

1) en arbetsgivare som bedriver närings-verksamhet av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp arbetsta-gare vars uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregår ansökan om lö-ne-subvention,

2) subventionen snedvrider konkurrensen mellan andra aktörer som erbjuder samma produkter eller tjänster,

3) arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala lön eller sin skyldighet att betala skatter eller lagstad-gade avgifter, om inte arbets- och näringsby-rån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara ändamålsenligt att bevilja subvent-ionen.

Lönesubvention kan dock beviljas trots 2 mom. 1 punkten, om arbetsgivaren före an-sökan om lönesubvention har återanställt den arbetstagare som sagts upp av produktions-orsaker eller av ekonomiska orsaker.

Gällande lydelse

nader som föregår ansökan om lönesubvention.

Lönesubvention beviljas inte, om

1) den anställning som subventionen avser leder till eller skulle kunna leda till att andra anställda hos arbetsgivaren sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid,

2) subventionen snedvrider konkurrensen mellan andra aktörer som erbjuder samma produkter eller tjänster,

3) arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara ändamålsenligt att bevilja subventionen,

4) en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är föremål för oreglerade återbetalningskrav enligt artikel 1.4 a i den förordningen till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

4 §

Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas om arbetsgivaren förbinder sig att betala lön minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet, eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga. Lönesubvention kan dock inte beviljas, om lönen enbart ska bestämmas utifrån arbetsresultatet.

Lönesubvention beviljas inte om det anställningsförhållande som subventionen är avsett för har börjat innan beslut om beviljande av subvention har fattats.

Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, om det är fråga om beviljande av en ny period med lönesubvention och den nya perioden börjar omedelbart efter det att den föregående subventionsperioden gått ut. Ansökan om fortsatt subvention ska lämnas in till arbets- och näringsbyrån innan den föregående subvent-

Föreslagen lydelse

nader som föregår ansökan om lönesubvention.

Lönesubvention beviljas inte, om

1) den anställning som subventionen avser leder till eller skulle kunna leda till att andra anställda hos arbetsgivaren sägs upp, permitteras eller blir anställda på deltid,

2) subventionen snedvrider konkurrensen mellan andra aktörer som erbjuder samma produkter eller tjänster,

3) arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara ändamålsenligt att bevilja subventionen,

4) en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet är föremål för oreglerade återbetalningskrav enligt artikel 1.4 a i den förordningen till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

4 §

Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas om arbetsgivaren förbinder sig att betala lön minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet, eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga. Lönesubvention kan dock inte beviljas, om lönen enbart ska bestämmas utifrån arbetsresultatet.

Lönesubvention beviljas inte om det anställningsförhållande som subventionen är avsett för har börjat innan beslut om beviljande av subvention har fattats.

Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, om det är fråga om beviljande av en ny period med lönesubvention och den nya perioden börjar omedelbart efter det att den föregående subventionsperioden löpt ut. Ansökan om fortsatt subvention ska lämnas in till arbets- och näringsbyrån innan den föregående subvent-

Gällande lydelse

ionsperioden har gått ut.

5 §

Överföring av den som anställts med subventionen

Arbetsgivaren får med samtycke av den som anställts med subventionen överföra honom eller henne till uppgifter hos någon annan arbetsgivare (användarföretag). Överföringen förutsätter att användarföretaget uppfyller de villkor som anges i 3 § 2 mom. och 3 § 3 mom. 1 punkten. Innan överföringen sker ska den som får lönesubventionen meddela arbets- och näringsbyrån om överföringen. Till meddelandet ska det fogas en försäkran av användarföretaget om att de villkor som anges i 3 § 2 mom. och 3 § 3 mom. 1 punkten uppfylls.

Närmare bestämmelser om förutsättningar för överföring av den som anställts med subvention får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Lönekostnader som täcks med lönesubvention

Med lönekostnader som täcks med lönesubvention avses lön som betalas till en arbetstagare före innehållning av den försäkrades lagstadgade avgifter och skatter och

Föreslagen lydelse

ionsperioden har löpt ut.

Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, också när det är fråga om att den som anställts med subventionen överförs till anställning hos en annan arbetsgivare till följd av överlåtelse av rörelse, fusion eller delning av en sammanslutning eller sammanslagning av sammanslutningar. Förvärvaren av rörelse eller den mottagande sammanslutningen ska lämna in ansökan om lönesubvention till arbets- och näringsbyrån inom en månad efter det att den som anställts med subventionen har övergått till anställning hos förvärvaren av rörelse eller hos den mottagande sammanslutningen.

Lönesubvention beviljas inte för anställning av vikarier som avses i 9 § i lagen om alterneringsledighet (1305/2002).

5 §

Överföring av den som anställts med subventionen

Om den som får lönesubvention överförs till uppgifter hos någon annan arbetsgivare (användarföretag), ska ett meddelande om överföringen lämnas in till arbets- och näringsbyrån före överföringen. En förutsättning för överföring är att användarföretaget inte har verkat på det sött som avses i 3 § 2 mom. 1 och 3 punkten. Till meddelandet ska den som får lönesubvention foga en försäkran av användarföretaget om att förutsättningen uppfylls.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om förutsättningar för överföring av den som anställts med subvention.

7 §

Lönekostnader som täcks med lönesubvention

Med lönekostnader som täcks med lönesubvention avses lön som betalas till en arbetstagare före innehållning av den försäkrades lagstadgade avgifter och skatter och dessutom den lagstadgade sjukförsäkringsavgift

Gällande lydelse

dessutom arbetsgivarens lagstadgade socialskyddsavgift och arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie och den obligatoriska grupplivförsäkringspremien.

Till lönekostnaderna räknas inte

1) semesterersättning eller motsvarande ersättning som betalas till den som anställts med subventionen,

2) lönen för den tid arbetsgivaren med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) har rätt att få dagpenningförmåner eller med stöd av 26 § i lagen om olycksfallsförsäkring har rätt att få dagpenning eller ersättning, för lönekostnaderna för den som anställts med subventionen,

3) den del av lönen som bestäms utifrån resultatet av det arbete som den som anställts med subventionen utför.

8 §

Lönesubventionens belopp och maximitid

Av de i 7 § avsedda lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren utgör lönesubventionens belopp

1) 30 procent under högst 6 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös kortare tid än 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

2) 40 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 12 månader under de senaste 14 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

3) 50 procent under högst 12 månader, och därefter 30 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen; om lönesubventionen beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet krävs det dessutom att den som anställs med subventionen inte har haft ett anställningsförhållande som gällt tills vidare under de senaste 24 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

Föreslagen lydelse

och arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie och den obligatoriska grupplivförsäkringspremien som den som anställts med subventionen orsakar arbetsgivaren.

Till lönekostnaderna räknas inte

1) semesterersättning eller motsvarande ersättning som betalas till den som anställts med subventionen,

2) lönen för den tid arbetsgivaren med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) har rätt att få dagpenningförmåner eller med stöd av 139 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) har rätt att få ersättning för lönekostnaderna för den som anställts med subventionen,

3) den del av lönen som bestäms utifrån resultatet av det arbete som den som anställts med subventionen utför,

4) skattefria ersättningar.

8 §

Lönesubventionens belopp och maximitid

Av de i 7 § avsedda lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren utgör lönesubventionens belopp

1) högst 30 procent under högst 6 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös kortare tid än 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

2) högst 40 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 12 månader under de senaste 14 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

3) högst 50 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen; om lönesubventionen beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet krävs det dessutom att den som anställs med subventionen inte har haft ett anställningsförhållande som gällt tills vidare under de senaste 24 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

Gällande lydelse

4) 50 procent under hela anställningsförhållandet, dock högst 24 månader i sänder, om den som anställs med subventionen har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar produktiviteten i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Om lönesubventionen beviljas i fler än en period, bestäms lönesubventionens belopp och maximitid enligt tidpunkten för beviljande av den första subventionsperioden tills maximitiden för lönesubvention börjar räknas om från början.

9 §

Lönesubventionens belopp och maximitid i vissa fall

I fråga om en förening eller en stiftelse som anställer en i 8 § 1 mom. 3 punkten avsedd arbetslös arbetssökande i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet, är lönesubventionens belopp under de första 12 månaderna 100 procent av de lönekostnader för den som anställts med subventionen som motsvarar högst 65 procents arbetstid av den ordinarie maximiarbetstiden i branschen, dock högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

En kommun har rätt att som lönesubvention få 50 procent av lönekostnaderna för den som anställts med subventionen, när kommunen sysselsätter en arbetslös arbetssökande på grundval av sysselsättningskyldigheten enligt 11 kap. 1 §.

Oberoende av det som i 8 § 1 mom. föreskrivs om maximitiden för lönesubvention, kan lönesubvention beviljas

1) för högst 24 månader i sänder, om den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

2) för högst 24 månader i sänder, om en kommun, samkommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet för att planera och ordna

Föreslagen lydelse

4) högst 50 procent under hela anställningsförhållandet, dock högst 24 månader i sänder, om den som anställs med subventionen har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar produktiviteten i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Lönesubventionens belopp är högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

Om lönesubventionen beviljas i fler än en period, bestäms lönesubventionens belopp och maximitid enligt tidpunkten för beviljande av den första subventionsperioden tills maximitiden för lönesubvention börjar räknas om från början.

9 §

Lönesubventionens belopp och maximitid i vissa fall

I fråga om en förening, en stiftelse *eller ett registrerat* religionssamfund som anställer en i 8 § 1 mom. 3 punkten avsedd arbetslös arbetssökande i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet, är lönesubventionens belopp under högst 12 månader 100 procent av de lönekostnader för den som anställts med subventionen som motsvarar högst 65 procents arbetstid av den ordinarie maximiarbetstiden i branschen, dock högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

En kommun har rätt att som lönesubvention få 50 procent av lönekostnaderna för den som anställts med subventionen, när kommunen sysselsätter en arbetslös arbetssökande på grundval av sysselsättningskyldigheten enligt 11 kap. 1 § 3 mom.

Oberoende av det som i 8 § 1 mom. föreskrivs om maximitiden för lönesubvention, kan lönesubvention beviljas

1) för högst 24 månader i sänder, om den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljande av lönesubventionen,

2) för högst 24 månader i sänder, om en kommun, samkommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person i uppgifter som inte betraktas som nä-

Gällande lydelse

arbetstillfällena och utbildningsplatser och annan sysselsättningsfrämjande service för arbetslösa,

3) för läroavtalsutbildning för hela utbildningstiden.

I situationer som avses i 3 mom. är lönesubventionens belopp för tiden efter de första 12 månaderna 30 procent av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren.

Oberoende av det som i 8 § 1 mom. 1 punkten föreskrivs om maximitiden på sex månader för lönesubvention, kan lönesubvention beviljas för högst 10 månader för att anställa en person som är under 30 år.

15 §

Anslag som anvisas statliga ämbetsverk eller inrättningar

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa statliga ämbetsverk eller inrättningar anslag för lönekostnader som föranleds av att arbetslösa arbetssökande anställs. På användningen av anslagen tillämpas vad som i 1 och 2 §, 3 § 2 mom. och 3 mom. 1–3 punkten, 4, 5, 7, 11 och 12 §, 13 § 1 mom. och 14 § föreskrivs om lönesubvention. Dessutom tillämpas på användningen av anslagen vad som i 8 § och 9 § 3 mom. föreskrivs om maximitiden för lönesubvention. Av anslagen kan betalas lönekostnaderna för en arbetstagare i sin helhet, dock högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

8 kap

Service för inledning och utveckling av företagsverksamhet

1 §

Startpeng

För att trygga försörjningen för en enskild kund som blir företagare kan arbets- och näringsbyrån bevilja startpeng för högst 18

Föreslagen lydelse

ringsverksamhet för att planera och ordna arbetstillfällena och utbildningsplatser och annan sysselsättningsfrämjande service för arbetslösa,

3) för läroavtalsutbildning för hela utbildningstiden.

I situationer som avses i 3 mom. är lönesubventionens belopp för tiden efter de första 12 månaderna högst 30 procent av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren. *Om den som anställs med subvention och avses i 3 mom. 1 punkten efter perioden med lönesubvention uppfyller de förutsättningar gällande arbetslöshetens längd som anges i 8 § 1 mom. 2 eller 3 punkten, är lönesubventionens belopp med avvikelse från det som föreskrivs ovan det belopp som anges i de punkterna.*

15 §

Anslag som anvisas statliga ämbetsverk eller inrättningar

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa statliga ämbetsverk eller inrättningar anslag för lönekostnader som föranleds av att arbetslösa arbetssökande anställs. På användningen av anslagen tillämpas vad som i 1 och 2 §, 3 § 2 mom. 2 och 3 punkten, 4, 5, 7, 11 och 12 §, 13 § 1 mom. och 14 § föreskrivs om lönesubvention. Dessutom tillämpas på användningen av anslagen vad som i 8 § och 9 § 3 mom. föreskrivs om maximitiden för lönesubvention. Av anslagen kan lönekostnaderna för en arbetstagare betalas i sin helhet, dock högst det maximibelopp som anges i statsbudgeten.

8 kap.

Service för inledning och utveckling av företagsverksamhet

1 §

Startpeng

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja enskilda kunder som inleder i 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd före-

RP 209/2016 rd

Gällande lydelse

månader i det skede företagsverksamheten startas och etableras.

Startpeng beviljas i form av de minimistöd.

2 §

Villkor för beviljande av startpeng

Villkoren för att startpeng ska beviljas är att

1) den enskilda kunden har eller skaffar sig tillräckliga färdigheter för att klara av den planerade företagsverksamheten, och

2) den planerade företagsverksamheten *till sin natur är en huvudsyssla och den* bedöms ha förutsättningar att bli en kontinuerligt lönsam verksamhet.

Arbets- och näringsbyrån kan när startpeng beviljas ställa behövliga villkor för erhållande av startpeng.

3 §

Hinder för beviljande och utbetalning av startpeng

Startpeng beviljas inte, om

1) den planerade företagsverksamheten bedöms ge den enskilda kunden en rimlig försörjning i det skede när företagsverksamheten startas och etableras,

2) startpengen bedöms snedvrída konkurrensen mer än i ringa mån mellan dem som erbjuder samma produkter eller tjänster,

3) den enskilda kund som ansöker om startpeng har inlett företagsverksamheten innan beslut om beviljande av stöd har fattats,

4) *den enskilda kund som ansöker om startpeng övergår från ett anställningsförhållande till att utföra samma arbete som företagare och det är uppenbart att den huvudsakliga uppdragsgivaren kommer att vara hans eller hennes tidigare arbetsgivare,*

5) den enskilda kund som ansöker om startpeng på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga privaträttsliga betalningsstörningar, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd.

Startpeng betalas inte ut, om den enskilda

Föreslagen lydelse

tagsverksamhet på heltid startpeng för att trygga försörjningen. Startpeng beviljas för högst 12 månader.

Startpeng beviljas i form av de minimistöd.

2 §

Förutsättningar för beviljande av startpeng

Förutsättningar för att startpeng ska beviljas är att

1) den enskilda kunden har eller skaffar sig tillräckliga färdigheter för att klara av den planerade företagsverksamheten, och

2) den planerade företagsverksamheten bedöms ha förutsättningar att bli en kontinuerligt lönsam verksamhet.

Arbets- och näringsbyrån kan när startpeng beviljas ställa behövliga villkor för erhållande av startpeng.

3 §

*Hinder för beviljande och **betalning** av startpeng*

Startpeng beviljas inte, om

1) den planerade företagsverksamheten bedöms ge den enskilda kunden en rimlig försörjning i det skede när företagsverksamheten *på heltid* startas och etableras,

2) startpengen bedöms snedvrída konkurrensen mer än i ringa mån mellan dem som erbjuder samma produkter eller tjänster,

3) den enskilda kund som ansöker om startpeng har inlett företagsverksamhet *på heltid* innan beslut om beviljande av stöd har fattats.

4) den enskilda kund som ansöker om startpeng *eller företaget i fråga* på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller *den enskilda kunden eller företaget* har väsentliga privaträttsliga betalningsstörningar, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd.

Bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten tilläm-

RP 209/2016 rd

Gällande lydelse

kunden för samma tid får

1) lön eller ersättning för arbete som inte har samband med hans eller hennes företagsverksamhet, varvid också semesterlön, lön för uppsägningstid och sådan i 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd ekonomisk förmån som ska anses trygga en rimlig försörjning ska anses vara lön,

2) offentligt stöd för sina egna lönekostnader,

3) arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, sociala förmåner enligt 3 kap. 3 § 1 mom. eller 4 § 2 mom. i den lagen eller studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994).

Föreslagen lydelse

pas inte, om det är fråga om beviljande av en fortsatt period med startpeng som ingår i den maximitid som avses i 1 §.

Startpeng betalas inte, om den enskilda kunden för samma tid får

1) lön eller ersättning för arbete som inte har samband med hans eller hennes företagsverksamhet, varvid också semesterlön, lön för uppsägningstid och sådan i 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd ekonomisk förmån som ska anses trygga en rimlig försörjning ska anses vara lön,

2) offentligt stöd för sina egna lönekostnader,

3) arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, sociala förmåner enligt 3 kap. 3 § 1 mom. eller 4 § 2 mom. i den lagen eller studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994),

4) annan än i 3 punkten avsedd förmån som ska anses trygga en rimlig försörjning; som förmån beaktas dock inte prioriterade inkomster enligt 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 §

Startpengens belopp och ersättningsdagar

Som startpeng beviljas minst startpengens grunddel per dag och person. Grunddelen per dag är lika stor som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan förhöjningsdel.

Som startpeng kan utöver grunddelen beviljas en tilläggsdel, som är högst 60 procent av beloppet på grunddelen.

Startpeng betalas för högst fem dagar per

4 §

Startpengens belopp och ersättningsdagar

Startpengens belopp per dag och person är lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan grunddagpenningens förhöjningsdel.

Startpeng betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om de ersättningsdagar som berättigar till startpengen.

Gällande lydelse

kalendervecka. Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om de ersättningsdagar som berättigar till startpengen.

9 kap

Kostnadsersättning

1 §

Rätt till kostnadsersättning

En arbetssökande som får arbetslöshetsförmån har rätt att få kostnadsersättning för de resekostnader och andra kostnader under den tid arbetssökanden deltar i

2) frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap.,

6) prövning.

4 §

Begränsningar som gäller kostnadsersättning samt när kostnadsersättningen upphör

Kostnadsersättning betalas inte för ferieperioder under arbetskraftsutbildning, den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap. och frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration. Ersättning betalas dock för den tid under vilken en arbetssökande som får arbetslöshetsförmån under en ferieperiod deltar i inläring i arbetet eller praktik som hör till utbildningen.

För att en ung person under 25 år som saknar yrkesutbildning ska ha rätt att få kostnadsersättning för de dagar då han eller hon deltar i arbetsprövning krävs det att dennes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av maximitiden eller att han eller hon på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar.

Utbetalningen av kostnadsersättning upphör räknat från den dag då den arbetssökande har avbrutit servicen. Utbetalningen av kostnadsersättning upphör också om man har beslutat att avbryta servicen.

Föreslagen lydelse

9 kap.

Kostnadsersättning

1 §

Rätt till kostnadsersättning

En arbetssökande som får arbetslöshetsförmån har rätt att få kostnadsersättning för resekostnader och andra kostnader under den tid arbetssökanden deltar i

2) (upphävs)

6) prövning enligt 4 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

4 §

Begränsningar som gäller kostnadsersättning samt när kostnadsersättningen upphör

Kostnadsersättning betalas inte för ferieperioder under arbetskraftsutbildning och frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration. Ersättning betalas dock för den tid under vilken en arbetssökande som får arbetslöshetsförmån under en ferieperiod deltar i inläring i arbetet eller praktik som hör till utbildningen.

Utbetalningen av kostnadsersättning upphör räknat från den dag då den arbetssökande har avbrutit servicen. Utbetalningen av kostnadsersättning upphör också om man har beslutat att avbryta servicen.

Gällande lydelse

10 kap

Förmåner enligt prövning som anknyter till service och sakkunnigbedömningar

1 §

Ersättning för rese- och logikostnader

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja ersättning för rese- och logikostnader till en arbetslös arbetssökande som söker arbete och till en arbetslös enskild kund som söker sig till arbetskraftsutbildning, träning eller prövning eller deltar i en sakkunnigbedömning som avses i 4 kap. 2 §.

2 §

Ersättning för flyttningskostnader

Ersättning för flyttningskostnader kan av arbets- och näringsbyrån beviljas en arbetslös sökande som är arbetslös, har blivit uppsagd eller har ett tidsbundet anställningsförhållande och blir arbetslös, om personen i fråga övergår i arbete utanför sin pendlingsregion enligt 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Ett villkor för att flyttningskostnaderna ska ersättas är att det med tanke på tillgången på arbetskraft och sysselsättningen för en arbetssökande som är eller blir arbetslös ska anses ändamålsenligt att ersätta kostnaderna.

Ersättning för flyttningskostnader kan inte betalas till en arbetssökande som får annan ersättning för de kostnader som flyttningen orsakar eller får resebidrag enligt 7 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som ersättning för de kostnader som mottagandet av arbetet medför.

Bestämmelser om vilka flyttningskostnader som ska ersättas och om ersättningens maximibelopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

10 kap.

Förmåner enligt prövning som anknyter till service och sakkunnigbedömningar

1 §

Ersättning för rese- och logikostnader

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja ersättning för rese- och logikostnader till en arbetslös arbetssökande som söker arbete och till en arbetslös enskild kund som söker sig till arbetskraftsutbildning, träning eller prövning som avses i 4 kap. 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller deltar i en sakkunnigbedömning som avses i 4 kap. 2 §.

(upphävs)

Gällande lydelse

3 §

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja arbetsgivare stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en person som ska anställas eller som är anställd har en skada eller sjukdom som förutsätter anskaffning av arbetsredskap eller ändringar på arbetsplatsen, och de kostnader som arbetsgivaren orsakas av anskaffningarna eller ändringarna ska anses betydande med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen kan också beviljas som ersättning för den hjälp en annan arbetstagare ger.

Bestämmelser om kostnader som kan ersättas med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, stödets maximibelopp och maximitid samt förfarandet när stödet beviljas utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 kap

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de anordnare av arbetsprövning som anges i 4 kap. få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

Föreslagen lydelse

3 §

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja arbetsgivare stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en person som ska anställas eller som är anställd har en skada eller sjukdom som förutsätter anskaffning av arbetsredskap eller ändringar på arbetsplatsen, och de kostnader som arbetsgivaren orsakas av anskaffningarna eller ändringarna ska anses betydande med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen kan också beviljas som ersättning för den hjälp en annan arbetstagare ger. *Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd.*

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om kostnader som kan ersättas med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, stödets maximibelopp och maximitid samt förfarandet när stödet beviljas.

12 kap.

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen *och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter* har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och dem som anordnar arbetsprövning som anges i 4 kap. 5 § få de uppgif-

Gällande lydelse

De som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få av uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att ordna servicen.

Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten enligt de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden att återanställa uppsagda arbetstagare och tjänsteinnehavare, oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla den förutsättning för beviljande av lönesubvention som anges i 7 kap. 3 § 2 mom., rätt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. kan även lämnas ut i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning.

Föreslagen lydelse

ter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

De som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att ordna servicen.

Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten enligt de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden att återanställa uppsagda arbetstagare och tjänsteinnehavare, oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla den förutsättning för beviljande av lönesubvention som anges i 7 kap. 3 § 2 mom., rätt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. kan även lämnas ut i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning.

9 §

Finansieringen av stöd och ersättningar

Lönesubvention enligt 7 kap. 1 § och anslag som enligt 7 kap. 15 § anvisas statliga ämbetsverk och inrättningar finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner högst till ett belopp som motsvarar grunddagpenningen. Den andel som finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner uppgår dock till högsta ett belopp som motsvarar grunddagpenningen för de utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmån som ingår i en period som motsvarar subventionsperioden. Den andel som överstiger det belopp som motsvarar grunddagpenningen finansieras med sysselsättningsanslag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Med grunddagpenningens belopp avses grunddagpenningens belopp enligt 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan förhöjningsdel.

Det som föreskrivs om finansieringen av lönesubvention i 1 mom. tillämpas dock inte på sådan lönesubvention som arbets- och näringsbyrån beviljar och som medfinansieras genom Europeiska socialfonden.

Startpeng som avses i 8 kap. 1 § och som beviljats arbetslösa arbetssökande finansieras med anslag för arbetslöshetsförmåner under hela stödperioden. Startpeng som beviljats andra än arbetslösa arbetssökande finansieras med sysselsättningsanslag.

13 kap

13 kap.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

5 §

5 §

Beviljande av användarrättigheter och utlämnande av sekretessbelagda personuppgifter i vissa fall

Beviljande av användarrättigheter och utlämnande av sekretessbelagda personuppgifter i vissa fall

En tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen eller arbets- och näringsministeriet som beviljats rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i systemet, om det är nödvändigt för att ordna kundbetjäningen, utreda eller avgöra ett anhängigt ärende eller utföra tillsyns-, utvecklings- och uppföljningsuppgifter.

Arbets- och näringsministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja någon utanför arbets- och näringsförvaltningen rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, om denne på uppdrag av ministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen utför en separat utvärdering, granskning eller utredning eller utför en särskilt specificerad serviceuppgift. Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att till arbets- och näringsministeriet anmäla de användarrättigheter som den beviljat en utomstående.

En tjänsteman vid arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen, *närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter* eller arbets- och näringsministeriet som beviljats rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i systemet, om det är nödvändigt för att ordna kundbetjäningen, utreda eller avgöra ett anhängigt ärende eller utföra tillsyns-, utvecklings- och uppföljningsuppgifter.

Arbets- och näringsministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja någon utanför arbets- och näringsförvaltningen rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, om denne på uppdrag av ministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen utför en separat utvärdering, granskning eller utredning eller utför en särskilt specificerad serviceuppgift. Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att till arbets- och näringsministeriet anmäla de an-

Gällande lydelse

Arbets- och näringsministeriet beslutar om beviljande av tillstånd enligt 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem för statistikföring, vetenskaplig forskning eller myndigheters planerings- eller utredningsarbete.

14 kap

Sökande av ändring

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning av beslut som arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter fattat enligt denna lag begäras *hos den myndighet som fattat beslutet*, enligt vad som bestäms i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

Ett beslut på en omprövningsbegäran får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Omprövning av beslut får inte begäras och besvär över beslutet får inte anföras om

1) beslutet om antagning till arbetskraftsutbildning grundar sig på villkoren i 5 kap. 3 § 1 mom.; i ett antagningsbeslut som bygger på personens lämplighet får dock omprövning begäras eller besvär anföras om det gäller någon annan utbildning än den som avses i 5 kap. 7 §,

2) lönesubvention har förvägrats med stöd av 7 kap. 2 § 1 mom.; omprövning av ett beslut om lönesubvention får inte begäras och besvär får inte heller anföras över beslutet till den del beslutet gäller lönesubventionens belopp eller varaktighet,

3) ersättning för rese- och logikostnader på

Föreslagen lydelse

vändarrättigheter som den beviljat en utomstående.

Arbets- och näringsministeriet beslutar om beviljande av tillstånd enligt 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem för statistikföring, vetenskaplig forskning eller myndigheters planerings- eller utredningsarbete.

14 kap.

Sökande av ändring

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning av beslut som arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter fattat enligt denna lag begäras enligt vad som föreskrivs i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

Ett beslut på en omprövningsbegäran får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Omprövning av beslut får inte begäras och besvär över beslutet får inte anföras om

1) beslutet om antagning till arbetskraftsutbildning grundar sig på villkoren i 5 kap. 3 § 1 mom.; i ett antagningsbeslut som bygger på personens lämplighet får dock omprövning begäras eller besvär anföras om det gäller någon annan utbildning än den som avses i 5 kap. 7 §,

2) lönesubvention har förvägrats med stöd av *att förutsättningarna enligt 7 kap. 2 § 1 el-ler 2 mom. inte uppfylls*; omprövning av ett beslut om lönesubvention får inte begäras och besvär får inte heller anföras över beslutet till den del beslutet gäller lönesubventionens belopp eller varaktighet,

Gällande lydelse

grundval av 10 kap. 1 § 2 mom. eller ersättning för flyttningskostnader på grundval av 10 kap. 2 § 2 mom. har förvägrats genom beslutet, eller

4) beslutet gäller ett avgörande att inte erbjuda kunden vägledning i yrkesval och karriär, träning, prövning, sakkunnigbedömningar och tjänster för att utveckla företagsverksamhet eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier.

Föreslagen lydelse

3) ersättning för rese- och logikostnader med stöd av att förutsättningen enligt 10 kap. 1 § 2 mom. inte uppfylls har förvägrats genom beslutet,

4) beslutet gäller ett avgörande att inte erbjuda tjänster för att utveckla företagsverksamhet, eller

5) beslutet gäller förvägran av stöd, förmån eller ersättning av anslagsrelaterade orsaker.

Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att inte erbjuda kunden sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning eller prövning eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier eller att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av studier som stöds.

1. Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 4 kap. 5 och 12 §, 9 kap. 1 § 1 mom. 6 punkt, 10 kap. 1 § 1 mom. samt 12 kap. 9 § gäller till och med den 31 december 2018.

2. För arbetssökande som är arbetslösa arbetssökande den 31 december 2016 och som varit arbetslösa i minst tre månader utan avbrott när denna lag trädde i kraft ska en intervju enligt 2 kap. 4 § 2 mom. ordnas senast den 31 mars 2017.

3. Om arbetsprövning eller arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån har inletts innan denna lag trädde i kraft, tillämpas på personens rätt att få kostnadsersättning de bestämmelser i 9 kap. 1 och 4 § som gällde vid ikraftträdandet.

4. På beslut om lönesubvention som fattats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Lagens 7 kap. 4 § 4 mom. tillämpas dock också på beslut om lönesubvention som fattats före ikraftträdandet av denna lag.

5. På beslut om startpeng som fattats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6. Om anställningsförhållandet har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på ersättning för flyttningskostnader de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

RP 209/2016 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7. Lagens 12 kap. 9 § tillämpas inte på sådan lönesubvention och startpeng som betalas 2017 och som hänför sig till tiden före lagens ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 7 kap. 3 §, 4 § 4 mom. och 12 § 2 mom., sådana de lyder, 7 kap. 3 § i lagarna 1188/2009, 918/2012 och 1368/2014, 4 § 4 mom. i lag 1188/2009 och 12 § 2 mom. i lag 313/2010,

ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 15 punkten, 2 kap. 1 § 2 mom. och 5 § 1 mom., 3 kap. 4 § 1 mom., 4 kap. 7 § 1 mom., 5 kap. 3 § 3 mom., 4 § 1 mom., 10 § 2 mom. samt 13 § 3 och 4 mom., 6 kap. 4 § 3 mom., 7 kap. 6 § 2 mom. och 10 § 2 mom., rubriken för 8 kap., 11 kap. 1 § 1 mom., 4 och 12 § samt 15 § 1 mom., 13 kap. 6 § 2 mom. och 14 kap. 3 a § 2 mom. och 3 d § 1 mom.,

av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 15 punkten, 5 kap. 3 § 3 mom. och 10 § 2 mom. samt 14 kap. 3 d § 1 mom. sådana de lyder i lag 918/2012, 2 kap. 1 § 2 mom. och 11 kap. 4 § sådana de lyder i lag 1374/2014, 2 kap. 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1001/2012, 3 kap. 4 § 1 mom., 7 kap. 6 § 2 mom. och 11 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1188/2009, 4 kap. 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag 89/2016, 5 kap. 4 § 1 mom. samt 13 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1049/2013, 6 kap. 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 608/2004, 7 kap. 10 § 2 mom. sådant det lyder i lagarna 1049/2013 och 1374/2014, 11 kap. 12 § sådana de lyder i lagarna 288/2012 och 1374/2014, 13 kap. 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1217/2005 samt 14 kap. 3 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1370/2014, och

fogas temporärt till 2 a kap. en ny 12 b § samt till 5 kap. en ny 4 a §, till 5 kap. 13 §, sådan den lyder i lag 1049/2013, ett nytt 5 mom. och till 8 kap. en ny 1 §, i stället för den 1 § som upphävts genom lag 313/2010, samt nya 2 och 3 §, i stället för de 2 och 3 § som upphävts genom lag 1001/2012, som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

15) *sysselsättningsfrämjande service* jobb-sökarträning, karriärträning, *prövning*, arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga, med arbetslöshetsförmån stödda studier enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service, frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

15) *sysselsättningsfrämjande service* jobb-sökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga med arbetslöshetsförmån stödda studier enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service, *prövning enligt 4 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten i den lagen*, frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rehabiliteringssyfte.

2 kap

2 kap.

Allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

Allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §

1 §

Arbetslös arbets sökande

Arbetslös arbets sökande

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 4 kap. 1 och 1 a § och är permitterad på heltid samt en person för vilken utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits av en med permittering jämförbar orsak *enligt 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten*. Som arbetslös betraktas också den som är arbetsledig och själv har ansökt om ledighet, om

1) han eller hon har tagit emot ett heltidsarbete för den tid som ledigheten varar och avsikten var att arbetet skulle fortgå åtminstone till dess att ledigheten upphör,

2) arbetet enligt 1 punkten upphör och han eller hon inte är orsak till detta på det sätt som avses i 2 a kap. 1 § 1 mom. eller han eller hon permitteras, och

3) det inte är möjligt att avbryta arbetsledigheten av orsaker som är oberoende av honom eller henne.

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete *längre än två veckor utan avbrott*. Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 4 kap. 1 och 1 a § och är permitterad på heltid samt en person för vilken utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits av en med permittering jämförbar orsak. Som arbetslös betraktas också den som är arbetsledig och själv har ansökt om ledighet, om

1) han eller hon har tagit emot ett heltidsarbete för den tid som ledigheten varar och avsikten var att arbetet skulle fortgå åtminstone till dess att ledigheten upphör,

2) arbetet enligt 1 punkten upphör och han eller hon inte är orsak till detta på det sätt som avses i 2 a kap. 1 § 1 mom. eller han eller hon permitteras, och

3) det inte är möjligt att avbryta arbetsledigheten av orsaker som är oberoende av honom eller henne.

5 §

5 §

Företagsverksamhet och eget arbete

Företagsverksamhet och eget arbete

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmåner för den tid som han eller hon är sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete.

En arbets sökande har inte rätt till arbetslöshetsförmåner för den tid som han eller hon är sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete *längre än två veckor utan avbrott*.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

12 b §

Avvikande tillämpning av denna lag på arbetsprövning

Bestämmelserna i 11 §, 12 § 2 och 3 mom. och 12 a § 1 mom. tillämpas inte på sådan arbetsprövning för bedömning av lämplighet som avses i 4 kap. 5 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service.

3 kap

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

4 §

4 §

Hindrande sociala förmåner

Hindrande sociala förmåner

För en och samma tid kan det betalas endast en arbetslöshetsförmån enligt denna lag. Grunddagpenning betalas inte för den tid för vilken den arbetssökande betalas inkomstrelaterad dagpenning.

För en och samma tid kan det betalas endast en arbetslöshetsförmån enligt denna lag. Grunddagpenning betalas inte för den tid för vilken den arbetssökande betalas inkomstrelaterad dagpenning. *Betalning av rörlighetsunderstöd hindrar dock inte att inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd betalas.*

4 kap

4 kap.

Jämtrade och minskade arbetslöshetsförmåner

Jämtrade och minskade arbetslöshetsförmåner

7 §

7 §

Sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna

Sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna

Om någon får någon annan än en i 3 kap. 4 § nämnd lagstadgad förmån eller invalid- och sjukpension enligt lagstiftningen i någon annan stat eller folkpension med stöd av 12 § 4 mom. i folkpensionslagen, minskas hans eller hennes fulla arbetslöshetsförmån med den

Om någon får någon annan än en i 3 kap. 4 § nämnd lagstadgad förmån eller invalid- och sjukpension enligt lagstiftningen i någon annan stat eller folkpension med stöd av 12 § 4 mom. i folkpensionslagen, minskas hans eller hennes fulla arbetslöshetsförmån med den

Gällande lydelse

sociala förmånen. Då beaktas dock inte följande pensioner och sociala förmåner (*prioriterade inkomster*):

- 1) familjepensioner,
- 2) vårdbidrag för pensionstagare enligt lagen om handikappförmåner (570/2007),
- 3) menersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) och lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015),
- 4) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 5) handikappbidrag enligt lagen om handikappförmåner,
- 6) bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007),
- 7) bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014),
- 8) barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992),
- 9) utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997),
- 10) militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),
- 11) ersättningar för kostnader enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 12) partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna.

Föreslagen lydelse

sociala förmånen. Då beaktas dock inte följande pensioner och sociala förmåner:

- 1) familjepensioner,
- 2) vårdbidrag för pensionstagare enligt lagen om handikappförmåner (570/2007),
- 3) menersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) och lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015),
- 4) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 5) handikappbidrag enligt lagen om handikappförmåner,
- 6) bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007),
- 7) bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014),
- 8) barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992),
- 9) utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997),
- 10) militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),
- 11) ersättningar för kostnader enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 12) partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna,
- 13) *arbetslöshetsförmån som betalas i form av rörlighetsunderstöd.*

5 kap

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

3 §

Löntagares arbetsvillkor

Granskningsperioden förlängs också med den tid som med stöd av 4 § 4 mom. inte räknas in i arbetsvillkoret eller under vilken personen i fråga omfattas av sysselsättningsfrämjande service.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

3 §

Löntagares arbetsvillkor

Granskningsperioden förlängs också med den tid som med stöd av 4 § 4 mom. *eller 4 a § 1 mom.* inte räknas in i arbetsvillkoret eller under vilken personen i fråga omfattas av sysselsättningsfrämjande service.

Gällande lydelse

4 §

Arbete som skall räknas in i löntagares arbetsvillkor

I löntagares arbetsvillkor inräknas de kalenderveckor under vilka en person har varit i sådant arbete som omfattas av en försäkring och som uppfyller kraven för arbetstid och lön. *I arbetsvillkoret räknas även in sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan han eller hon fyllt 60 år har omfattats av sådan sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.* En kalendervecka kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång.

Föreslagen lydelse

4 §

*Arbete som **ska** räknas in i löntagares arbetsvillkor*

I löntagares arbetsvillkor inräknas de kalenderveckor under vilka en person har varit i sådant arbete som omfattas av en försäkring och som uppfyller kraven för arbetstid och lön. En kalendervecka kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång.

4 a §

Hur lönesubventionerat arbete och sysselsättningsfrämjande service tillgodoräknas i arbetsvillkoret

Vid lönesubventionerat arbete inräknas i arbetsvillkoret 75 procent av de kalenderveckor då löntagaren har varit i arbete enligt 4 §. En eventuell avrundning görs nedåt till närmaste fulla kalendervecka. Om lönesubventionerat arbete har ordnats med stöd av 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, ska dock alla kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret inräknas i arbetsvillkoret.

I arbetsvillkoret inräknas även sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan han eller hon fyllt 60 år har omfattats av sådan sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

10 §

Arbetsvillkorets giltighet

En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som inräknas i arbetsvillkoret eller sysselsatt i fö-

10 §

Arbetsvillkorets giltighet

En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som inräknas i arbetsvillkoret *eller i arbete som*

Gällande lydelse

retagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service eller varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Som godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden betraktas en persons sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

Föreslagen lydelse

inte inräknas i arbetsvillkoret på grund av den begränsning som anges i 4 a § 1 mom., varit sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service eller varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Som godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden betraktas en persons sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

13 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar då personen i fråga inte uppfyller villkoren i 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap. eller berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids. Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

En person har trots 1—3 mom. rätt till arbetslöshetsdagpenning, om orsaken till att arbetet förhindrats är en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden och om han eller hon annars uppfyller villkoren för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

6 kap

13 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar
1) då personen i fråga inte uppfyller förutsättningarna enligt 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning,
2) då personen är sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete, om sysselsättningen fortgår högst två veckor utan avbrott,
3) för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,
4) för vilka personen inte är berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids.
Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

En person har trots 1—4 mom. rätt till arbetslöshetsdagpenning, om orsaken till att arbetet förhindrats är en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden och om han eller hon annars uppfyller villkoren för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

6 kap.

Gällande lydelse

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

4 §

Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen för en person som får eller som har fått invalidpension i form av delpension eller deltidspension bestäms utgående från situationen när utbetalningen av pensionen började. Om personens arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § uppfylls i sin helhet efter det att utbetalningen av pensionen upphört, uträknas den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen i enlighet med 1 mom. Vad som bestäms ovan gäller den som har varit alterneringsledig enligt lagen om försök med alterneringsledighet (1663/1995) eller lagen om alterneringsledighet (1305/2002) eller har fått deltidstillägg enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller har haft partiell vårdledighet.

7 kap

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd (22.12.2009/1188)

3 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag

Arbetsmarknadsstöd kan i form av resebidrag beviljas den som är berättigad till arbetsmarknadsstöd och som tar emot heltidsarbete som varar i minst två månader utanför sin pendlingsregion och för vilken mottagandet av arbetet medför betydande kostnader. Som berättigad till arbetsmarknadsstöd som betalas som resebidrag betraktas den som får arbetsmarknadsstöd eller till vilken det inte betalas arbetsmarknadsstöd av orsa-

Föreslagen lydelse

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

4 §

Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen för en person som får eller som har fått invalidpension i form av delpension eller deltidspension bestäms utgående från situationen när utbetalningen av pensionen började. Om personens arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § uppfylls i sin helhet efter det att utbetalningen av pensionen upphört, uträknas den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen dock i enlighet med 1 mom. Vad som bestäms ovan gäller den som har varit alterneringsledig enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) eller har fått deltidstillägg enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller har haft partiell vårdledighet eller vars lön har sänkts för viss tid på uppsägningsgrunder enligt 7 kap. 3 § i arbetsavtalslagen eller på basis av ett skriftligt avtal som gäller personalen och som av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker ingåtts på arbetsplatsen.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

(upphävs)

Gällande lydelse

ker som nämns i 10 kap. 2 §. Resebidrag ska sökas innan anställningsförhållandet inleds.

Resebidrag beviljas inte på grundval av ett sådant anställningsförhållande där arbetsgivaren för lönekostnaderna har beviljats lönesubvention enligt 7 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

4 §

Arbetsmarknadsstödet belopp

I resebidrag betalas arbetsmarknadsstöd enligt 1 och 2 mom. utan arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel.

6 §

Inkomster som ska beaktas vid behovsprövning

Som inkomster vid behovsprövningen beaktas inte (*prioriterade inkomster*)

- 1) barnbidrag,
- 2) stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn,
- 3) bostadsbidrag,
- 4) militärunderstöd,
- 5) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 6) kompletteringsbelopp enligt folkpensionslagen,
- 7) utkomststöd enligt lagen om utkomststöd,
- 8) ersättning för särskilda kostnader på grund av lyte, skada eller men.

10 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar

- 1) då personen i fråga inte uppfyller kraven i 2 kap. för erhållande av arbetslöshetsförmåner,
- 2) för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,

Föreslagen lydelse

(upphävs)

6 §

Inkomster som ska beaktas vid behovsprövning

Som inkomster vid behovsprövningen beaktas inte

- 1) barnbidrag,
- 2) stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn,
- 3) bostadsbidrag,
- 4) militärunderstöd,
- 5) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 6) kompletteringsbelopp enligt folkpensionslagen,
- 7) utkomststöd enligt lagen om utkomststöd,
- 8) ersättning för särskilda kostnader på grund av lyte, skada eller men,
- 9) arbetslöshetsförmån som betalas i form av rörlighetsunderstöd.

10 §

Självrisktid

Som självriskdagar räknas inte de dagar

- 1) då personen i fråga inte uppfyller kraven i 2 kap. för erhållande av arbetslöshetsförmåner,
- 2) då personen är sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete, om sysselsättningen fortgår högst två veckor utan avbrott,

Gällande lydelse

3) för vilka personen inte är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids,

4) för vilka personen inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd på grund av väntetiden enligt 2 §.

12 §

Arbetsmarknadsstödetts varaktighet

Det kan bestämmas att resebidrag ska betalas för högst fyra månader efter det att anställningsförhållandet inleddes, dock högst så länge som anställningsförhållandet varar. Resebidrag betalas för fem dagar i veckan trots vad som i 3 kap. 2 § bestäms om antalet förmånsdagar per vecka.

8 kap

Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd

Föreslagen lydelse

3) för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,

4) för vilka personen inte är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids,

5) för vilka personen inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd på grund av väntetiden enligt 2 §.

(upphävs)

8 kap.

Stödande av regional rörlighet

1 §

Rätt till rörlighetsunderstöd

Den som är berättigad till arbetslöshetsförmåner och som tar emot arbete i ett anställningsförhållande för minst två månader där den ordinarie arbetstiden är i genomsnitt minst 18 timmar per vecka, beviljas arbetslöshetsförmån i form av rörlighetsunderstöd. För att rörlighetsunderstöd ska beviljas krävs det dessutom att de dagliga arbetsresorna när anställningsförhållandet inleds överstiger i genomsnitt tre timmar vid heltidsarbete och i genomsnitt två timmar vid deltidarbete.

Som berättigad till arbetslöshetsförmåner betraktas den som får arbetslöshetsförmån eller till vilken det inte betalas arbetslöshetsförmån av orsaker som nämns i 10 kap. 2 § 3 mom.

Rörlighetsunderstöd ska sökas innan an-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ställningsförhållandet inleds.

2 §

Rörlighetsunderstödet belopp och varaktighet

Rörlighetsunderstödet är lika stort som grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § 1 mom. utan grunddagpenningens förhöjningsdel.

Trots vad som bestäms i 3 kap. 2 § betalas rörlighetsunderstöd för högst fem dagar i kalenderveckan

1) under 30 dagar efter det att anställningsförhållandet inleddes när personen tar emot arbete som varar i minst två månader,

2) under 45 dagar efter det att anställningsförhållandet inleddes när personen tar emot arbete som varar i minst tre månader, eller

3) under 60 dagar efter det att anställningsförhållandet inleddes när personen tar emot arbete som varar i minst fyra månader.

Rörlighetsunderstöd betalas dock högst så länge som anställningsförhållandet varar. Rörlighetsunderstöd betalas inte för den tid utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits på grund av permittering eller av en orsak som jämföras med permittering.

3 §

Avvikande tillämpning av denna lag på rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd betalas trots vad som föreskrivs i 1 kap. 8 a § 1 mom., 2 och 2 a kap., 3 kap. 1 § 3 mom. och 4 § 1 mom.

På rörlighetsunderstödet tillämpas inte vad som i 4 kap. 7 och 8 § föreskrivs om minskning av arbetslöshetsförmånerna med sociala förmåner eller vad som i 10 kap. 2 § 2 mom. föreskrivs om sysselsättning på heltid i över två veckor.

11 kap

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

Bestämmelser om verkställighet

1 §

1 §

Ansökan om arbetslöshetsförmåner

Ansökan om arbetslöshetsförmåner

Gällande lydelse

Grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd ska sökas skriftligen hos Folkpensionsanstalten. Inkomstrelaterad dagpenning ska sökas skriftligen hos den arbetslöshetskassa där den arbetssökande är medlem. Ansökan om resebidrag kan också lämnas till arbetskraftsbyrån.

Föreslagen lydelse

Grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd ska sökas skriftligen hos Folkpensionsanstalten. Inkomstrelaterad dagpenning ska sökas skriftligen hos den arbetslöshetskassa där den arbetssökande är medlem. *Arbetsökande som omfattas av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd ska söka rörlighetsunderstöd hos Folkpensionsanstalten och andra arbetssökande ska söka rörlighetsunderstöd hos den arbetslöshetskassa där den arbetssökande är medlem.*

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få förmåner som anges i 2 kap., när detta behövs,

2) förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt 2 a kap.,

3) arbetsmarknadsstöd som betalas i form av resebidrag enligt 7 kap. 3 § och 12 § 2 mom.,

4) förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om vilka föreskrivs i 10 kap. 2 § 2 mom. och 3 mom. 1—3 punkten samt 5 § 1 och 3 mom.,

5) huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats med den arbetssökande eller i en plan som ersätter den planen,

6) bevisligen avbrutna studier enligt 6 kap. 3 § 2 och 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt förutsättningar för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap. 5—7 § i den lagen,

7) stödtid för studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration.

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kan

1) ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmåner som anges i 2 kap. 1 §,

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få förmåner som anges i 2 kap., när detta behövs,

2) förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda enligt 2 a kap.,

3) *förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om vilka föreskrivs i 10 kap. 2 § 2 mom. och 3 mom. 1—3 punkten samt 5 § 1 och 3 mom.,*

4) *huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats med den arbetssökande eller i en plan som ersätter den planen,*

5) *bevisligen avbrutna studier enligt 6 kap. 3 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt förutsättningar för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 6 kap. 5—7 § i den lagen,*

6) *stödtid för studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration.*

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kan

1) ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmåner enligt 2 kap. utan en arbetskrafts-

Gällande lydelse

2) ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om avbrott i studierna och rätten till arbetslöshetsförmån under avbrottet som avses i 6 kap. 5 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och i 25 § i lagen om främjande av integration,

3) ändra ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån som gäller rätten till arbetsmarknadsstöd till att gälla rätten till arbetslöshetsdagpenning,

4) föra över ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till någon annan inrättning som betalar ut arbetslöshetsförmån,

5) rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra jämförbara klara fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande.

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat arbetskraftsmyndigheten att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från arbetskraftsmyndigheten.

Närmare bestämmelser om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om innehållet i utlåtandena får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

12 § (22.12.2009/1188)

Återkrav av resebidrag

Om en person säger upp sig från sitt arbete eller genom sitt eget förfarande orsakar att anställningsförhållandet avslutas inom två månader efter det att det anställningsförhållande inleddes på basis av vilket resebidrag enligt 7 kap. 3 § har betalats, återkrävs resebidraget, om återkrav inte är oskäligt. På återkrav tillämpas i övrigt vad som bestäms i

Föreslagen lydelse

politisk prövning,

2) *ändra ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till att gälla en arbetslöshetsförmån av annat slag,*

3) *föra över ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till någon annan inrättning som betalar ut arbetslöshetsförmån,*

4) *rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra jämförbara klara fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande.*

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat arbetskraftsmyndigheten att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Det arbetskraftspolitiska utlåtandet delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från arbetskraftsmyndigheten.

Genom förordning av arbets- och näringsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden, om innehållet i utlåtandena och om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt 2 mom. 1 punkten.

12 §

Återkrav av rörlighetsunderstöd

Om det anställningsförhållande på basis av vilket en person har betalats rörlighetsunderstöd enligt 8 kap. upphör inom två månader från det att anställningsförhållandet började, återkrävs rörlighetsunderstödet från anställningsförhållandets början, om återkrav inte är oskäligt. På återkrav tillämpas i övrigt vad som bestäms i 10 §.

Gällande lydelse

10 §.

Resebidraget återkrävs inte om personen har haft en sådan giltig orsak att lämna arbetet som anges i 2 a kap. 3 § 1 punkten.

15 §

Utmätning av arbetslöshetsförmåner

Grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd får inte utmätas.

13 kap

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

6 §

Rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Folkpensionsanstalten har *rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, till kommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om sådana personer till vilka arbetsmarknadsstöd betalas av kommunens medel med stöd av 14 kap. 3 a § samt uppgifter om beloppet av utbetalt arbetsmarknadsstöd under den föregående månaden.*

Föreslagen lydelse

Rörlighetsunderstöd återkrävs inte trots att arbetet upphör inom två månader från det att anställningsförhållandet inleddes, om arbetstagaren inte själv på det sätt som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde.

15 §

Utmätning av arbetslöshetsförmåner

Grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd och rörlighetsunderstöd enligt 8 kap. får inte utmätas.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

6 §

Rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Folkpensionsanstalten har *trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av arbetsmarknadsstöd till vilken arbetsmarknadsstöd betalas av kommunens medel med stöd av 14 kap. 3 a § samt uppgifter om beloppet av utbetalt arbetsmarknadsstöd under den föregående månaden. Folkpensionsanstalten har också rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av arbetsmarknadsstöd till vilken på grundval av arbetslöshet har betalats arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 200 dagar. Dessutom har Folkpensionsanstalten rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan person vars rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att maximitiden enligt 6 kap. 7 § har uppnåtts.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap

14 kap.

Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser

3 a §

3 a §

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

De 300 utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd börjar räknas från början efter det att personen på nytt blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen gått ut. Det arbetsmarknadsstöd och den därtill anslutna barnförhöjning, den förhöjningsdel enligt 7 kap. 4 § och det resebidrag enligt 7 kap. 3 § som betalats ut för tiden för sysselsättningsfrämjande service finansieras dock alltid med statsmedel, och arbetsmarknadsstöd som betalats ut för den tiden räknas inte in i de 300 utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd.

De 300 utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd börjar räknas från början efter det att personen på nytt blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen gått ut. Det arbetsmarknadsstöd och den därtill anslutna barnförhöjning samt den förhöjningsdel enligt 7 kap. 4 § som betalats ut för tiden för sysselsättningsfrämjande service finansieras dock alltid med statsmedel, och arbetsmarknadsstöd som betalats ut för den tiden räknas inte in i de 300 utbetalningsdagarna för arbetsmarknadsstöd.

3 d §

3 d §

Övriga bestämmelser om finansieringen

Övriga bestämmelser om finansieringen

De kostnadsersättningar som avses i 10 kap. 6 § i denna lag och i 9 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service finansieras med statsmedel.

Det rörlighetsunderstöd som avses i 8 kap. i denna lag och de kostnadsersättningar som avses i 10 kap. 6 § i denna lag och i 9 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service finansieras med statsmedel.

1. Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 2 a kap. 12 § gäller till utgången av 2018.

2. På sådan företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete som började innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser i 2 kap. 1 § 2 mom. och 5 § 1 mom. samt 5 kap. 13 § 3 mom. och 7 kap. 10 § 2 mom. som gällde vid ikraftträdandet.

3. På lönesubventionerat arbete som har börjat innan denna lag har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4. På arbetsmarknadsstöd som betalas i

RP 209/2016 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

form av resebidrag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om anställningsförhållandet börjar senast den 31 januari 2017 och resebidrag söktes senast den 31 december 2016.

5. Den som har beviljats resebidrag enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet har inte på grundval av samma anställningsförhållande rätt till rörlighetsunderstöd enligt denna lag.

3.

Lag

om ändring av 13 kap. 6 § och temporär ändring av 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i arbetsavtalslagen (55/2001) 1 kap. 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 7/2008 och 1331/2014, och
fogas till 13 kap. 6 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.
Allmänna bestämmelser
4 §
Prövotid

Arbetsgivaren och arbetstagen kan avtala om en prövotid, som börjar när arbetet inleds och varar högst fyra månader. Ordnar arbetsgivaren för arbetstagen i anslutning till arbetet särskild utbildning, som utan avbrott varar över fyra månader, kan prövotiden avtalas att vara högst sex månader.

I ett anställningsförhållande för viss tid som understiger åtta månader får prövotiden vara högst hälften av den tid arbetsavtalet gäller. Om arbetstagen efter det att ett anställningsförhållande som uttyrd arbetstagen upphört anställs av det användarföretag som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i samma eller liknande uppgifter, ska den tid som han eller hon var uttyrd till användarföretaget dras av från prövotidens maximilängd som avses i 1 mom. i denna paragraf.

Om det i ett kollektivavtal som är bindande för arbetsgivaren finns en bestämmelse om prövotid, skall arbetsgivaren när arbetsavtalet ingås informera arbetstagen om bestämmelsen tillämpas.

Under prövotiden kan arbetsavtalet hävas

Föreslagna lydelse

1 kap.
Allmänna bestämmelser
4 §
Prövotid

Arbetsgivaren och arbetstagen kan avtala om en prövotid, som börjar när arbetet inleds och varar högst fyra månader. Ordnar arbetsgivaren för arbetstagen i anslutning till arbetet särskild utbildning, som utan avbrott varar över fyra månader, kan prövotiden avtalas att vara högst sex månader.

I ett anställningsförhållande för viss tid som understiger åtta månader får prövotiden vara högst hälften av den tid arbetsavtalet gäller. Om arbetstagen efter det att ett anställningsförhållande som uttyrd arbetstagen upphört anställs av det användarföretag som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i samma eller liknande uppgifter, ska den tid som han eller hon var uttyrd till användarföretaget dras av från prövotidens maximilängd som avses i 1 mom. i denna paragraf. *På motsvarande sätt ska från prövotidens maximilängd dras av den tid som arbetstagen före anställning i anställningsförhållande har utfört samma eller liknande uppgifter för arbetsgivaren under sådan arbetsprövning för bedömning av lämplighet som avses i 4 kap. 5 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).*

Om det i ett kollektivavtal som är bindande för arbetsgivaren finns en bestämmelse om prövotid, ska arbetsgivaren när arbetsavtalet ingås informera arbetstagen om att bestämmelsen tillämpas.

Under prövotiden kan arbetsavtalet hävas

Gällande lydelse

av vardera parten. Arbetsavtalet får dock inte hävas på diskriminerande grunder eller grunder som annars är ovidkommande med tanke på syftet med prøvotiden. Arbetsgivaren får inte heller häva arbetsavtalet om arbetsgivaren har försummat den informationskyldighet som anges i 3 mom.

13 kap

Särskilda bestämmelser

6 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Ett avtal som inskränker de rättigheter och förmåner som enligt denna lag tillkommer arbetstagare är ogiltigt, om inte något annat följer av denna lag.

Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 2 kap. 5 §, 5 kap. 2 § och 6 kap. 6 §

1) får en kommun för att fullgöra den sysselsättningsskyldighet som anges i 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice anställa en person, dock inte för sådana uppgifter i fråga om vilka kommunen samtidigt har permitterat sina arbetstagare eller i fråga om vilka kommunen har gett en arbetstagare ett meddelande om permittering,

2) får en förening eller stiftelse för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställa en sådan arbetslös person som avses i 7 kap. 8 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice,

3) får en kommun, samkommun, förening eller stiftelse ordna sådan arbetsprovning eller anställa någon i sådant lönesubventionerat arbete som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden, förutsatt att arbetsprovningen eller det lönesubventionerade arbetet ordnas i en verkstad eller motsvarande träningsenhet där syftet med verksamheten är att förbättra deltagarens färdigheter att söka sig till utbildning eller att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

(30.12.2014/1367)

2 mom. har tillfogats genom L 1367/2014, som gäller temporärt 1.1.2015—31.12.2016.

Föreslagen lydelse

av vardera parten. Arbetsavtalet får dock inte hävas på diskriminerande grunder eller grunder som annars är ovidkommande med tanke på syftet med prøvotiden. Arbetsgivaren får inte heller häva arbetsavtalet om arbetsgivaren har försummat den informationskyldighet som anges i 3 mom.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

6 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Ett avtal som inskränker de rättigheter och förmåner som enligt denna lag tillkommer arbetstagare är ogiltigt, om inte något annat följer av denna lag.

Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 2 kap. 5 §, 5 kap. 2 § och 6 kap. 6 §

1) får en kommun för att fullgöra den sysselsättningsskyldighet som anges i 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice anställa en person, dock inte för sådana uppgifter i fråga om vilka kommunen samtidigt har permitterat sina arbetstagare eller i fråga om vilka kommunen har gett en arbetstagare ett meddelande om permittering,

2) får en förening eller stiftelse för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställa en sådan arbetslös person som avses i 7 kap. 8 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice,

3) får en kommun, samkommun, förening eller stiftelse i en verkstad eller motsvarande träningsenhet anställa någon i sådant lönesubventionerat arbete som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden.

Oberoende av 5 kap. 2 § får en kommun, samkommun, förening eller stiftelse i en verkstad eller motsvarande träningsenhet ordna sådan arbetsprovning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden.

RP 209/2016 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens
1 kap. 4 § gäller till utgången av 2018.*
